ქართული 4
როგორც მეორე ენა

ნათია მანია, გიორგი ჭაუჭიძე,
ნინო ჭანკვეტაძე, ნონა არევაძე-კოტორაშვილი,
ნონა მიქელაძე, ია რობაქიძე

სულაკაურის
გამომცემლობა

მასწავლებლის წიგნი

გრიფმინიჭებულია საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების
სამინისტროს მიერ 2021 წელს.

ᲡᲐᲠᲩᲔᲕᲘ

ᲨᲔᲡᲐᲕᲐᲚᲘ 5

I ᲗᲐᲕᲘ – ᲖᲝᲒᲐᲓᲘ ᲒᲐᲜᲐᲗᲚᲔᲑᲘᲡ ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲛᲘᲖᲜᲔᲑᲘ 7

II ᲗᲐᲕᲘ – ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲔᲜᲔᲑᲘ 9

III ᲗᲐᲕᲘ – ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘᲡ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲛᲔᲝᲠᲔ ᲔᲜᲘᲡ ᲡᲢᲐᲜᲓᲐᲠᲢᲘ ᲓᲐ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲐ 11

IV ᲗᲐᲕᲘ — ᲛᲔᲗᲝᲓᲘᲙᲣᲠᲘ ᲠᲔᲙᲝᲛᲔᲜᲓᲐᲪᲘᲔᲑᲘ 41

V ᲗᲐᲕᲘ — ᲗᲔᲛᲐᲢᲣᲠᲘ ᲔᲠᲗᲔᲣᲚᲘᲡ ᲨᲔᲥᲛᲜᲘᲡ ᲒᲖᲐᲛᲙᲕᲚᲔᲕᲘ 65

VI ᲗᲐᲕᲘ – ᲗᲔᲛᲐᲢᲣᲠᲘ ᲔᲠᲗᲔᲣᲚᲔᲑᲘ 78

1. უფრო სწრაფად, უფრო მაღლა, უფრო ძლიერ 78
2. დო რე მი ფა სოლ ლა სი 92
3. სიძნელეების პირისპირ 106
4. კუნძულები და კუნძულოვანი სახელმწიფოები 122
5. ჩემი თავგადასავალი78 140
6. სკოლა და ბავშვები 156

VII ᲗᲐᲕᲘ — ᲨᲔᲤᲐᲡᲔᲑᲘᲡ ᲠᲣᲑᲠᲘᲙᲔᲑᲘ ᲒᲐᲜᲛᲐᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲔᲚᲘ
ᲓᲐ ᲒᲐᲜᲛᲡᲐᲖᲦᲕᲠᲔᲚᲘ ᲨᲔᲤᲐᲡᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ 176

VIII ᲗᲐᲕᲘ – ᲛᲝᲡᲐᲡᲛᲔᲜᲘ ᲢᲔᲥᲡᲢᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲘᲜᲢᲔᲠᲜᲔᲢᲑᲛᲣᲚᲔᲑᲘ 190

შესავალი

„ქართული, როგორც მეორე ენა 8“ წარმოადგენს მე-8 კლასის სახელმძღვანელოს არაქართულ-ენოვანი სკოლებისთვის.

სახელმძღვანელო შედგება 4 კომპონენტისაგან:

1. მოსწავლის წიგნი,
2. სავარჯიშოების რვეული
3. მასწავლებლის წიგნი
4. მოსასმენი ტექსტები და ვიდეოსიუჟეტები (ციფრული ფორმატით)

მოსწავლის წიგნი და სავარჯიშოების რვეული დაყოფილია 6 თემატურ ერთეულად:

1. **უფრო სწრაფად, უფრო მაღლა, უფრო ძლიერ**
2. **დო რე მი ფა სოლ ლა სი**
3. **სიძნელეების პირისპირ**
4. **კუნძულები და კუნძულოვანი სახელმწიფოები**
5. **ჩემი თავგადასავალი**
6. **სკოლა და ბავშვები**

თითოეულ თემაში მოცემული აქტივობები ხელს უწყობს მოსმენის, კითხვის, წერისა და ლაპარაკის უნარების განვითარებას, ასევე მოცემულია თემატიკასთან ორგანულად დაკავშირებული სტანდარტის მიხედვით განსაზღვრული გრამატიკის საკითხები.

ნებისმიერი დავალებისა თუ სავარჯიშოს პირობაში მოსწავლეთათვის გასაგებ ენაზეა მოცემული მითითება. ასევე მოცემულია პირობითი ნიშანი მოსმენის (ან ვიდეოსიუჟეტის ნახვის) დავალებისას.

გაითვალისწინეთ, რომ მოსწავლის წიგნში მოცემულია დავალებები, რვეულში კი – სავარჯიშოები. ნუმერაცია გადანაწილებულია იმგვარად, რომ შესასრულებელი აქტივობების მიმდევრობა დაცულია. მაგალითად, წიგნში პირველი დავალების შემდეგ თუ მოდის მე-3 დავალება, ეს ნიშნავს, რომ პირველი დავალების შემდეგ შესასრულებელია მე-2 სავარჯიშო, რომელიც სავარჯიშოების რვეულშია მოცემული. ასეთი დაგეგმვა მასწავლებელს გაუიოლებს საგაკვეთილო პროცესის წარმართვას და მასწავლებლის ამ წიგნში ზედმეტი კირკიტის გარეშე მწყობრად მიჰყვება აქტივობებს. სხვათაშორის, ასეთი პრინციპი, რომელიც ჩვენს სახელმძღვანელოებში დაინერგა პირველად, მოწონებით მიიღეს კოლეგა-მასწავლებლებმა.

წინამდებარე მასწავლებლის წიგნში გაწერილია ყველა თემა თავისი ცნებებითა და მკვიდრი წარმოდგენებით, საკვანძო შეკითხვებით, კომპლექსური დავალებებითა და სხვა კომპონენტებით. აქვეა წარმოდგენილი მეთოდიკური მითითებები, რომლებიც უთუოდ დაეხმარება მასწავლებელს, უკეთ წარმართოს საგაკვეთილო პროცესი.

მასწავლებლის წიგნს ბოლოში აქვს დართული ასევე მოსასმენი დავალებების ტექსტები (აუდიომასალა ციფრული ფორმატით ატვირთულია გამომცემლობის საიტზე) და ვიდეოსიუჟეტების ინტერნეტბმულები.

I თავი – ზოგადი განათლების ეროვნული მიზნები

საქართველოში ზოგადი განათლების სისტემა მიზნად ისახავს შექმნას ხელსაყრელი პირობები ეროვნული და ზოგადსაკაცობრიო ღირებულებების მატარებელი, თავისუფალი პიროვნების ჩამოყალიბებისათვის.

ამასთან ერთად, განათლების სისტემა უვითარებს მოზარდს გონებრივ და ფიზიკურ უნარჩვევებს, აძლევს საჭირო ცოდნას, ამკვიდრებს ჯანსალი ცხოვრების წესს, მოსწავლეებს უყალიბებს ლიბერალურ და დემოკრატიულ ღირებულებებზე დამყარებულ სამოქალაქო ცნობიერებას და ეხმარება მათ ოჯახის, საზოგადოებისა და სახელმწიფოს წინაშე საკუთარი უფლებამოვალეობების გაცნობიერებაში.

საქართველოს ზოგადი განათლების სისტემაში მიღებული გამოცდილების საფუძველზე მოზარდმა უნდა შეძლოს:

ა) ქვეყნის ინტერესების, ტრადიციებისა და ღირებულებების მიმართ საკუთარი პასუხისმგებლობის გააზრება:

სასკოლო განათლებამ უნდა განუვითაროს მოზარდს უნარი, რომ სწორად განსაზღვროს საკუთარი ქვეყნის სახელმწიფოებრივი, კულტურული, ეკონომიკური და პოლიტიკური ინტერესები, და მისცეს მას სასიკეთო გადაწყვეტილებათა მიღებისა და აქტიური მოქმედების შესაძლებლობა;

ბ) ბუნებრივი გარემო პირობების შენარჩუნება და დაცვა:

მოზარდმა უნდა იცოდეს, რა ბუნებრივ გარემოში ცხოვრობს, რა ზიანი შეიძლება მიაყენოს გარემოს ადამიანის ამა თუ იმ მოქმედებამ, როგორ შეინარჩუნოს და დაიცვას ბუნებრივი გარემო;

გ) ტექნოლოგიური თუ სხვა ინტელექტუალური მიღწევების ეფექტიანად გამოყენება; ინფორმაციის მოპოვება, დამუშავება და ანალიზი:

დღეს, როდესაც ადამიანისათვის მისაწვდომია დიდი მოცულობისა და სხვადასხვა შინაარსის ინფორმაცია, მისი ეფექტიანად გამოყენების უნარი სასიცოცხლო მნიშვნელობას იძენს. მოზარდს უნდა შეეძლოს არა მხოლოდ ინფორმაციის მოპოვება, არამედ მისი შეფასებაც შინაარსის, დანიშნულებისა და ხარისხის მიხედვით, დასახული მიზნებისათვის მისი გამოყენების ფორმების 2 განსაზღვრა; ტექნოლოგიური მიღწევების ეფექტიანი გამოყენება ყოველდღიური ცხოვრების, მუშაობის, ინტელექტუალური თუ სულიერი მოღვაწეობის პირობების გასაუმჯობესებლად;

დ) დამოუკიდებლად ცხოვრება, გადაწყვეტილების მიღება:

სასკოლო განათლებამ უნდა განუვითაროს მოზარდს პირად, ოჯახურ და საზოგადოებრივ ცხოვრებაში დამოუკიდებელ გადაწყვეტილებათა მიღების უნარ-ჩვევები;

ე) იყოს შემოქმედი, თავად შექმნას ღირებულებები და არ იცხოვროს მხოლოდ არსებულის ხარჯზე:

სასკოლო განათლებამ უნდა უზრუნველყოს მოზარდის იმ უნარ-ჩვევების განვითარება, რომლებიც მისცემს მას საშუალებას, უკვე არსებული გამოცდილება და მიღწევები გამოიყენოს ახალი მატერიალური, ინტელექტუალური თუ სულიერი ღირებულებების შესაქმნელად;

ვ) საკუთარი შესაძლებლობებისა და ინტერესების უწყვეტი განვითარება მთელი ცხოვრების განმავლობაში და მათი მაქსიმალური რეალიზება როგორც ქვეყნის შიგნით, ისე მის საზღვრებს გარეთაც:

სასკოლო განათლებამ უნდა ჩამოუყალიბოს მოზარდს უწყვეტი განვითარების, მთელი ცხოვრების განმავლობაში ახალი ცოდნისა და ჩვევების დამოუკიდებლად შეძენის უნარი, რათა შეძლოს საკუთარი შესაძლებლობებისა და სულიერი მიდრეკილებების ადეკვატურად განსაზღვრა და ამის მიხედვით საზოგადოებრივ ცხოვრებაში საკუთარი ადგილის დამკვიდრება; მოზარდი მზად უნდა იყოს არჩევანი გააკეთოს მომავალი განათლებისა და შრომითი საქმიანობისათვის;

ზ) კომუნიკაცია ინდივიდებთან და ჯგუფებთან:

სასკოლო განათლებამ უნდა უზრუნველყოს, რომ საზოგადოების მომავალ წევრებს განუვითაროს ზოგადი საკომუნიკაციო უნარ-ჩვევები (წერა, კითხვა, მეტყველება, მოსმენა), საორგანიზაციო და ჯგუფური მუშაობის ჩვევები, მათ შორის იმათ, ვისთვისაც საქართველოს სახელმწიფო ენა მშობლიური არ არის;

თ) იყოს კანონმორჩილი, ტოლერანტი მოქალაქე:

დღევანდელ დინამიკურ, ეთნიკურად და კულტურულად მრავალფეროვან სამყაროში საზოგადოების ფუნქციონირებისათვის განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს ურთიერთპატივისცემის, ურთიერთგაგებისა და ურთიერთშემეცნების ჩვევები. სკოლამ უნდა გამოუმუშაოს მოზარდს ადამიანის უფლებების დაცვისა და პიროვნების პატივისცემის უნარი, რომელსაც იგი გამოიყენებს საკუთარი და სხვისი თვითმყოფადობის შესანარჩუნებლად. მოზარდს უნდა შეეძლოს ადამიანის არსებითი უფლებების შესახებ მიღებული თეორიული ცოდნის განხორციელება და ამ პრინციპებით ცხოვრება.

II თავი – სახელმწიფო ენები

სახელმწიფო ენების საგნობრივ ჯგუფში გაერთიანებულია შემდეგი სავალდებულო საგნები:

- ქართული ენა და ლიტერატურა;
- ქართული, როგორც მეორე ენა;
- აფხაზური ენა და ლიტერატურა.

სახელმწიფო ენის შესწავლა მოზარდს უვითარებს ზეპირი და წერილობითი კომუნიკაციის უნარს, გამოუმუშავებს საკუთარი აზრის ლოგიკური თანამიმდევრობით გამოხატვის, სხვადასხვა ტიპის ტექსტების გააზრებული კითხვისა და შექმნის უნარს სახელმწიფო ენაზე; ეხმარება მას, რომ გააცნობიეროს ლოკალური და ზოგადსაკაცობრიო კულტურა, როგორც ცვლილებისა და განვითარების მუდმივმოქმედი პროცესი, ხელს უწყობს დამოუკიდებელი, შემოქმედებითი და რეფლექსური აზროვნების განვითარებას; უზრუნველყოფს მოზარდის სრულფასოვან ინტეგრირებას სამოქალაქო საზოგადოებაში. სახელმწიფო ენების სწავლების მიზნები და ამოცანები სახელმწიფო ენების (ქართულის/აფხაზურის) სწავლების მიზანია ეროვნულ და ზოგადსაკაცობრიო ღირებულებებთან ნაზიარები, თავისუფალი და შემოქმედებითი პიროვნების აღზრდა, რომელიც შეძლებს ქვეყნის საზოგადოებრივ ცხოვრებაში აქტიურად ჩაბმას, საკუთარი წვლილის შეტანას ქვეყნის წინსვლასა და სამოქალაქო საზოგადოების შემდგომ განვითარებაში.

საგანმანათლებლო მიზნებიდან გამომდინარე, სასწავლო გეგმა ითვალისწინებს კონკრეტული ამოცანების გადაჭრას. ამგვარ ამოცანებს წარმოადგენს:

- ენობრივი ცოდნის შეძენა-გაღრმავება, ენობრივი უნარების განვითარება;
- აზრის ცხადად, ლაკონიურად, მკაფიოდ და მწყობრად გამოხატვის უნარის ჩამოყალიბება;
- მსჯელობის უნარის განვითარება;
- სააზროვნო მოქმედებათა (ანალიზი, შედარება, განზოგადება) განვითარება ენობრივ (ტექსტობრივ) საფუძველზე;
- ფუნქციურად და შინაარსობრივად მრავალფეროვანი ტექსტების შესწავლისა და გააზრების უნარის ჩამოყალიბება;
- ტექსტებთან შემოქმედებითი (თავისუფალი) დამოკიდებულების გამომუშავება;
- დისკუსიებში მონაწილეობა, მონოლოგური და დიალოგური მეტყველების უნარ-ჩვევათა ჩამოყალიბება;
- სამეტყველო ეტიკეტის ნორმების დაცვის უნარის განვითარება;
- მიზნობრივი ამოცანის შესატყვისი სტილით გამართულად წერისა და მეტყველების უნარის განვითარება;
- სხვადასხვა სახის, სტილისა და ჟანრის ტექსტების ანალიზისა და შექმნის უნარის გამომუშავება-განვითარება;

- მწერლის შემოქმედების გააზრების უნარის განვითარება სუბიექტური (მწერლის ცხოვრების მნიშვნელოვანი ფაქტები და მომენტები) და ობიექტური (ეპოქის ზოგადი კონტექსტი) ფაქტორების გათვალისწინებით;

- მხატვრულ და არამხატვრულ ტექსტებში ასახული პრობლემატიკის მიმართ საკუთარი დამოკიდებულების გამოხატვის, პიროვნული პოზიციის ჩამოყალიბებისა და მისი არგუმენტირების უნარის გამომუშავება;

- ლიტერატურული ნაწარმოების ესთეტიკური აღქმისა და შეფასების უნარის გამომუშავება;

- ლიტერატურულ ნაწარმოებებში ასახული ფასეულობების აღქმა-გააზრებისა და მათ მიმართ საკუთარი დამოკიდებულების გამოხატვის უნარის განვითარება;

- ეროვნული და მსოფლიო ლიტერატურული პროცესების, უნივერსალური ლიტერატურული თემების ურთიერთკავშირის გააზრების უნარის გამომუშავება;

- კულტურული მემკვიდრეობისადმი პატივისცემის გრძნობის გამომუშავება;

- სხვადასხვა ტიპის დამოკიდებულების (პიროვნულ განსხვავებათა დაფასება და პატივისცემა, ენობრივ-კულტურული კუთვნილების განცდა, ენების სწავლის სურვილი და სხვ.) ჩამოყალიბება და განვითარება;

- სახელმწიფოში მცხოვრები სხვადასხვა ეთნიკური ჯგუფის სოციოკულტურულ თავისებურებათა დაფასება და პატივისცემა; სოციოკულტურული მრავალფეროვნების მიმართ პოზიტიური დამოკიდებულების გამოვლენა;

- უცხო კულტურის გაგების უნარის განვითარება;

- სახელმწიფო ენის/ენების ცოდნის დამოუკიდებულად გაღრმავების უნარის განვითარება;

- ენის სწავლის უნარ-ჩვევების (სწავლის სწავლა) განვითარება;

- საგანმანათლებლო მიზნებით ციფრული ტექნოლოგიების გამოყენების უნარის განვითარება;

- სასიცოცხლო უნარ-ჩვევების (თანამშრომლობა, თავისუფალი არჩევანის გაკეთება, პრობლემის გადაჭრა, შემოქმედებითობა და სხვ.) განვითარება;

- ქვეყნის მოქალაქეობის განცდის უნარის გამომუშავება და განვითარება.

III თავი – ქართულის, როგორც მეორე ენის სტანდარტი და პროგრამა

საბაზო საფეხურის ქართულის, როგორც მეორე ენის სტანდარტი შედგება შემდეგი ნაწილებისაგან:

ა) საგნის სწავლა-სწავლების მიზნები;

ბ) სტანდარტის შედეგები და შინაარსი;

გ) მეთოდიკური ორიენტირები;

დ) შეფასება;

ე) დანართი.

საბაზო საფეხურზე სწავლება მოიცავს სამწლიან ციკლს. ამ ეტაპზე ღრმავდება ის საგნობრივი ცოდნა და უნარ-ჩვევები, რომლებიც მოსწავლემ შეიძინა დაწყებით საფეხურზე. ვინაიდან საბაზო საფეხური სავალდებულო სწავლების დამამთავრებელი ციკლია, ამიტომ ქართულის, როგორც მეორე ენის, მთავარ გამოწვევას წარმოადგენს მოსწავლის მომზადება ისეთი მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილების მისაღებად, როგორიცაა კონკრეტული გეზის არჩევა (აქტიურ ცხოვრებაში ჩაბმა, პროფესიული განათლების მიღება, სკოლაში სწავლის გაგრძელება). ამის გათვალისწინებით, ქართულის, როგორც მეორე ენის, საბაზო საფეხურის სტანდარტი განსაზღვრავს მოსწავლის აღჭურვას იმგვარი ცოდნით, რომელმაც ხელი უნდა შეუწყოს მას - გზა გაიკვალოს თანამედროვე ცხოვრებაში.

საგნის სწავლა-სწავლებისას მოსწავლე ჩართული იქნება პროექტულ აქტივობებში, რომლებიც მას შეძენილი ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების საშუალებას მისცემს.

ა) საგნის სწავლა-სწავლების მიზნები

საბაზო საფეხურზე ქართულის, როგორც მეორე ენის სწავლა-სწავლება მიზნად ისახავს:

- ქართულ ენაზე წარმატებული კომუნიკაციის უნარის განვითარებას თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებით;
- სხვადასხვა სოციალურ კონტექსტში ქართული ენის მიზნობრივად და ფუნქციურად გამოყენების უნარის განვითარებას;
- სხვა კულტურათა დაფასებისა და პატივისცემის უნარის განვითარებას; მათ მიმართ პასუხისმგებლობის გრძნობის გამომუშავებას;
- სამოქალაქო საზოგადოებაში მათი სრულფასოვანი ინტეგრირების ხელშეწყობას;
- ენის დამოუკიდებლად სწავლის უნარის განვითარებას.

ამ მიზნებზე მუშაობით ქართული, როგორც მეორე ენა თავის წვლილს შეიტანს ეროვნული სასწავლო გეგმის მისიისა და მიზნებით გათვალისწინებული უნარებისა და ღირებულებების განვითარებასა და ჩამოყალიბებაში.

ბ) სტანდარტის შედეგები და შინაარსი

სტანდარტის შედეგები საგნის ცნებებზე დაფუძნებით განსაზღვრავს მიზნობრივ ორიენტირებს და პასუხობს შეკითხვას, რა უნდა შეეძლოს საბაზო საფეხურის მოსწავლეს ქართულ, როგორც მეორე ენაში.

სტანდარტის შედეგები ჯგუფდება სამ მიმართულებად:

1. **კომუნიკაცია** - გულისხმობს საკომუნიკაციო უნარების განვითარების ხელშესაწყობად საჭირო და აუცილებელი სტრატეგიების დაუფლებას და კონკრეტული საკომუნიკაციო ამოცანების გადასაჭრელად მათ მიზნობრივ გამოყენებას. მოსწავლემ უნდა შეძლოს: ზეპირი თუ წერილობითი ტექსტის გაგება და გაანალიზება როგორც შინაარსის, ისე მისი სტრუქტურული და ენობრივი მახასიათებლების მიხედვით; მონაწილეობა მრავალფეროვან საკომუნიკაციო სიტუაციებში და ენობრივი მარაგის უფრო თავისუფლად გამოყენება როგორც სიმულაციური, ისე რეალური კომუნიკაციის დროს; პიროვნული და შემოქმედებითი დამოკიდებულების გამოვლენა;
2. **სოციოკულტურა და კულტურა** - ორიენტირებულია განსხვავებული კულტურული ცნობიერებისა და ენობრივ-კულტურული თვითმყოფადობის დაფასებისა და პატივისცემის უნარის შეძენა/განვითარებაზე. მოსწავლემ უნდა შეძლოს არა მხოლოდ ინტერკულტურული თვალსაზრისით ზეპირი და წერილობითი ტექსტის გაანალიზება, არამედ განსხვავებულ კულტურულ თუ სოციოკულტურულ კონტექსტებში ზეპირი და წერილობითი ინტერაქცია; ცხოვრების განსხვავებული წესების, ტრადიციების, ღირებულებებისა და მენტალობების აღმოჩენა და გაგება; საკუთარ კულტურულ გამოცდილებასა თუ გარემოსთან პარალელების გავლება და საკუთარი შეფასება-დამოკიდებულებების გამოხატვა.
3. **სწავლის სწავლა** - მიზანია მოსწავლეებისათვის სასწავლო საქმიანობის დამოუკიდებლად მართვის სწავლება, რომელიც სწავლის დაგეგმვას, შეფასებასა და მუდმივ მონიტორინგს გულისხმობს. მოსწავლეები სწავლა-სწავლების პროცესის არა პასიური მსმენელები, არამედ ამ პროცესის აქტიური მონაწილეები ხდებიან. ისინი ეჩვევიან სასწავლო მიზნებისა და ამოცანების გააზრებას; შედეგების დამოუკიდებლად შეფასებას; გარკვეულ საკითხებთან დაკავშირებით პასუხისმგებლობის საკუთარ თავზე აღებას; სხვებთან თანამშრომლობის პროცესში კონსტრუქციული დამოკიდებულებების გამოვლენას; იმ ფაქტორებისა და მიზეზების გაცნობიერებას, რომლებიც აფერხებს ან, პირიქით, ხელს უწყობს სასწავლო პროცესის მსვლელობას. მოსწავლეები სწავლობენ რესურსების ეფექტურად მართვას, იძენენ სტრატეგიულ უნარებს წარმატებული სწავლების უზრუნველსაყოფად და სხვა.

სტანდარტის შინაარსი განსაზღვრავს, რა უნდა იცოდეს მოსწავლემ. შინაარსი აღიწერება სავალდებულო ცნებების, მკვიდრი წარმოდგენების, თემატური ჩარჩოებისა და ენობრივი საკითხების სახით.

ცნებების სახით განსაზღვრულია ის ცოდნა, რომელსაც მოსწავლე საგნის ფარგლებში უნდა დაეუფლოს. ცნებები შედეგებთან ერთად უნდა დამუშავდეს მოსწავლისთვის ნაცნობ და შინაარსიან კონტექსტებში. ეს კონტექსტები წარმოდგენილია სავალდებულო თემატური ბლოკების სახით.

მკვიდრი წარმოდგენები - თითოეულ ცნებას ახლავს მკვიდრი წარმოდგენები, რომლებიც შემოსაზღვრავს ცნების მოცულობას და აზუსტებს, რა უნდა ჰქონდეს გაცნობიერებული მოსწავლეს ამ ცნებასთან მიმართებით საფეხურის ბოლოს.

სტანდარტის შედეგების ინდექსების განმარტება

საბაზო საფეხურზე სტანდარტში გაწერილ თითოეულ შედეგს წინ უძღვის ინდექსი, რომელიც მიუთითებს საგანს, სწავლების ეტაპსა და სტანდარტის შედეგის ნომერს; მაგ., **ქ.მ.საბ. 1.**

„ქ.მ.“ - მიუთითებს საგანს „ქართული, როგორც მეორე ენა“;

„საბ.- მიუთითებს საბაზო საფეხურის სტანდარტს;

„1“- მიუთითებს სტანდარტის შედეგის ნომერს.

<table>
<tr><td colspan="3">ქართულის, როგორც მეორე ენის სტანდარტის შედეგები (VII-IX კლასები)</td></tr>
<tr><th>შედეგების ინდექსი</th><th>მიმართულება: კომუნიკაცია</th><th>სამიზნე ცნებები და ცნებებთან დაკავშირებული მკვიდრი წარმოდგენები</th></tr>
<tr><td></td><td>მოსწავლემ უნდა შეძლოს:</td><td rowspan="6">საკომუნიკაციო სიტუაცია (1, 2, 3, 4, 6)
• კომუნიკაცია გულისხმობს ინფორმაციის გაცვლას ინდივიდებს შორის;
• კომუნიკაციის ფორმასა და შინაარსზე გავლენას ახდენს სიტუაციური მახასიათებლები: კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის მონაწილეები (ადრესანტი, ადრესატი), კომუნიკაციის ადგილი და დრო.
• წარმატებული კომუნიკაციისთვის, აუცილებელია სიტუაციური მახასიათებლების გათვალისწინება;
ტექსტის ტიპი და ჟანრი (შედეგები 1, 2, 3, 4, 5)
• ტექსტები იყოფა 2 ძირითად ტიპად: მხატვრულ და არამხატვრულ ტექსტებად.
• ერთი ჟანრის ტექსტებს აქვს საერთო მახასიათებლები (ენობრივ-სტილური, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული და სხვა მსგავსებები).
• ტექსტის ჟანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა მეხმარება როგორც ტექსტის გაგება-გააზრებაში, ისე კონკრეტული მიზნით შესაბამისი ჟანრის ტექსტების შედგენაში.
ტექსტის სტრუქტურა, ორგანიზება (შედეგი 1, 4, 5, 6)
• ტექსტის სტრუქტურას ქმნის სიტყვიერი (მაგ., სათაური, ქვესათაური, აბზაცი, წარწერა) და არასიტყვიერი (მაგ., ილუსტრაცია, სვეტი, სქემა, სასვენი ნიშნები, ზეპირ ტექსტში - ინტონაცია) ელემენტების ერთობლიობა და მათი თავისებური განლაგება;</td></tr>
<tr><td>ქ.მ.საბ.1.</td><td>სათანადო სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით, ნაცნობ თემასა თუ საკითხზე სხვადასხვა ტიპის მოსასმენი და/ან წასაკითხი ტექსტის გაგება/გააზრება და ტექსტის ინფორმაციაზე დაყრდნობით დასკვნების გამოტანა;</td></tr>
<tr><td>ქ.მ.საბ.2.</td><td>სათანადო სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით სხვადასხვა ტიპის ტექსტის ზეპირად ან წერილობით შექმნა კონკრეტული საყრდენების მიხედვით;</td></tr>
<tr><td>ქ.მ.საბ.3.</td><td>სათანადო სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით, ნაცნობ თემებზე, აქტუალურ საკითხებსა თუ პრობლემებზე საუბარი, დიალოგის წარმართვა ან სხვების საუბარში ჩართვა;</td></tr>
<tr><td>ქ.მ.საბ.4.</td><td>საკუთარ გამოცდილებაზე დაყრდნობით ტექსტის შეფასება, საკუთარი დამოკიდებულების ზეპირად და/ან წერილობით გამოხატვა და ახსნა-დასაბუთება;</td></tr>
<tr><td>ქ.მ.საბ.5.</td><td>ნასწავლი ენობრივი საშუალებებისა და სტრუქტურული ელემენტების ამოცნობა და მათი ფუნქციური გამოყენება.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>ქ.მ.საბ.6.</td><td>ტექსტების შედგენა-გადმოცემის დროს შემოქმედებითი უნარ-ჩვევების გამოვლენა.</td><td rowspan="10">• ტექსტის სტრუქტურული ელემენტების ცოდნა და მასზე დაკვირვება მეხმარება როგორც ტექსტის გაგებაში, ისე კონკრეტული მიზნით შესაბამისი ტექსტის შედგენაში.

ინტერპრეტაცია, საკუთარი დამოკიდებულების გამოხატვა (შედეგები: 1, 2, 3, 4, 5, 6)

• ინტერპრეტაცია გულისხმობს ტექსტის წარმოჩენას ახალი სახით / ფორმით;
• ინტერპრეტაციის დროს შემიძლია გამოვიყენო ტექსტში მოცემული მინიშნებები, პირადი გამოცდილება, ნასწავლი/ნაცნობი ტექსტების, ცნებებისა და საკითხების ცოდნა;
• პირადი დამოკიდებულების გამოხატვა მეხმარება დასკვნის გამოტანაში, საკუთარი თავის უკეთ გაგებაში, ტექსტის პირად გამოცდილებასთან დაკავშირებაში და საშუალებას მაძლევს მოვემზადო რეალური ცხოვრებისთვის.

ენობრივ-კულტურული თვითმყოფადობა (შედეგები 7, 8, 9)

• ქართული ენის შესწავლისას აღმოვაჩენთ განსხვავებულ სოციოკულტურულ და კულტურულ სამყაროსაც (მაგ., თავისებურ ტრადიციებს, ზნე-ჩვეულებებს, განსხავებულ ქცევის წესებს, ცხოვრების სტილს, სამყაროსეულ ხედვას);
• განსხვავებული ენისა და კულტურის აღმოჩენა და საკუთართან შედარება მეხმარება საკუთარი ენისა და კულტურის უკეთ გაცნობიერებაში;
• სოციოკულტურულ თავისებურებათა გაგება და გაზიარება ამდიდრებს ცოდნა-გამოცდილებას და ხელს უწყობს კულტურულ თვითმყოფადობათა დაფასებასა.

გრამატიკა (შედეგები 5)</td></tr>
<tr><td colspan="2">მიმართულება: სოციოკულტურა და კულტურა</td></tr>
<tr><td></td><td>მოსწავლემ უნდა შეძლოს:</td></tr>
<tr><td>ქ.მ.საბ.7.</td><td>სოციოკულტურული თვალსაზრისით კონკრეტული ინფორმაციის ან მთლიანი ტექსტის გაანალიზება;</td></tr>
<tr><td>ქ.მ.საბ.8.</td><td>განსხვავებული კულტურული ნორმებისა და ღირებულებების გაგება-გააზრება და კულტურული მრავალფეროვნების მიმართ პოზიტიური დამოკიდებულების გამოვლენა;</td></tr>
<tr><td>ქ.მ.საბ.9.</td><td>განსხვავებულ კულტურულ კონტექსტებში ინტერპერსონალური უნარების გამოვლენა, თავისუფლად ორიენტირება.</td></tr>
<tr><td colspan="2">მიმართულება: სწავლის სწავლა</td></tr>
<tr><td>ქ.მ.საბ.10.</td><td>სასწავლო საქმიანობის მართვის უნარ-ჩვევების გამოვლენა (დაგეგმვა, განხორციელება და მონიტორინგი);</td></tr>
<tr><td>ქ.მ.საბ.11.</td><td>სხვებთან თანამშრომლობა და ამ პროცესში კონსტრუქციული დამოკიდებულებების გამოვლენა;</td></tr>
<tr><td>ქ.მ.საბ.12.</td><td>სათანადო სტრატეგიებისა და საგანმანათლებლო რესურსების (ბეჭდვითი და მულტიმედია რესურსების, ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლო გიების) გააზრებულად გამოყენება.</td></tr>
</table>

		• სიტყვები ერთმანეთს გარკვეული წესების მეშვეობით უკავშირდებიან, რომელთა ცოდნაც მნიშვნელოვანია მათ შორის აზრობრივი მიმართებების გასაგებად; • გრამატიკული საკითხებისა და ტექსტის ენობრივი მახასიათებლების ცოდნა მნიშვნელოვანია წარმატებული კომუნიკაციისათვის. **ენის სწავლის სტრატეგიები (კოგნიტური სტრატეგიები)** **(შედეგები 1, 2, 3, 5)** • ენის სწავლას უკეთ შევძლებ, თუ გამოვიყენებ სხვადასხვა გონებრივ ხერხს, ანუ სტრატეგიებს; • თითოეულ სამეტყველო აქტივობაზე (მოსმენა-გაგებაზე, კითხვა-გაგებაზე, ზეპირ და წერით მეტყველებაზე) მუშაობა მოითხოვს განსხვავებული ხერხების, ანუ სტრატეგიების გამოყენებას; • ამ სტრატეგიების აღმოჩენა და გამოყენება მიადვილებს სწავლას და საშუალებას მაძლევს მკვეთრად გავაუმჯობესო ჩემი მიღწევები. • ლექსიკისა და გრამატიკის ათვისებას მიადვილებს ასევე სათანადო სტრატეგიების გამოყენება. **სწავლის პროცესის გაცნობიერებულად მართვა (მეტაკოგნიცია) (შედეგები: 10, 11, 12)** • სტრატეგიების კარგი მცოდნე, ანუ მოსწავლე-სტრატეგი აკვირდება სწავლის პროცესს, აცნობიერებს იმ სტრატეგიებს და იმ პირობებს, რომლებიც ხელს უწყობს მის წინსვლას, გეზს აძლევს სწავლის პროცესს და ქმნის წინსვლის ხელშემწყობ პირობებს; • სწავლაში წინსვლა დამოკიდებულია ჩემს სტრატეგიულობაზე, და არა - ჩემს თანდაყოლილ უნარებზე.

ცნებები და საკითხები

ცნებები	ქვეცნებები, საკითხები
კომუნიკაცია	**ქვეცნებები:** **სიტუაციური მახასიათებლები:** კომუნიკაციაში მონაწილეეები, მათი ვინაობა; კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის თემა; ადრესატი, ადრესანტი; კომუნიკაციის ადგილი, დრო; **მეტყველების ფუნქციური ტიპები:** თხრობა, აღწერა, მსჯელობა **სამეტყველო აქტები:** • **ინტერაქცია სოციალურ რიტუალებში** (კომუნიკაციის დაწყება/დასრულება, თავაზიანობის გამოხატვა, დახმარების თხოვნა, დაპატიჟება, შეხვედრის დანიშვნა, წახალისება/შექება); • **ინტერაქცია ინფორმაციის მოსაპოვებლად** (პირადი და სხვისი მონაცემების გაცვლა; ადამიანის/ცხოველის/გარემოს, საქმიანობის აღწერა/დახასიათება; საჭიროებების / მოთხოვნილებების / სურვილების გაზიარება (თავისუფალი დრო, საქმიანობა, გეგმები/განზრახვა, მგზავრობა/მოგზაურობა და ა.შ.); • **ინტერაქცია გრძნობა/ემოციისა და შეხედულებების/ დამოკიდებულებების შესახებ** (დადებითი და უარყოფითი გრძნობებისა და ემოციების, შთაბეჭდილების, შეფასების, პოზიციის გამოხატვა: კმაყოფილება / უკმაყოფილება, სინანული, გაკვირვება, ეჭვი, ვარაუდი, ინტერესი / ინდიფერენტულობა...); • **ინტერაქცია დროისა და სივრცის შესახებ** (დროში ლოკალიზება, მოქმედების ქრონოლოგია, სიხშირე და ხანგრძლივობა, თანადროულობა; ადგილმდებარეობისა და მიმართულების მითითება / განსაზღვრა: დანიშნულების ადგილი, მარშრუტი...).

ტექსტის ტიპი და ჟანრი	**ქვეცნებები:** **ტექსტის ტიპები** - მხატვრული, არამხატვრული **ტექსტის ჟანრები -** • მხატვრული ლიტერატურა: პროზაული და პოეტური ნაწარმოებები - ლექსები; ადაპტირებული მოთხრობები, იგავ-არაკები, მითები და ლეგენდები; • არამხატვრული ლიტერატურა: ა) პრაგმატული ტექსტები - ტელეპროგრამა, რეკლამა, აფიშა, ანონსი, ანოტაცია, გამოხმაურება ბ) საქმიანი ქაღალდები - განცხადება, სამოტივაციო წერილი, რეზიუმე (CV); გ) კორესპონდენცია - პირადი და მარტივი ოფიციალური წერილები, ინტერვიუ; დ) საინფორმაციო და შემეცნებითი ტექსტები - სტატიები წიგნებიდან, ჟურნალებიდან და გაზეთებიდან; ე) ბიოგრაფიული ტექსტები - ავტობიოგრაფია, ბიოგრაფია, ბიოგრაფიული ცნობარი/პორტრეტები, დღიური, მოგონება; • მედია/მულტიმედია ტექსტები: მხატვრული და დოკუმენტური ფილმები, სპექტაკლები; გასართობ-შემეცნებითი გადაცემები; სტატიები ვებგვერდიდან, ვებპორტალიდან; საპროგრამო თემატიკაზე მორგებული აუდიო–ვიდეო სასწავლო რესურსები; • სასწავლო მიზნებით შედგენილი (დიდაქტიზებული) ტექსტები: თემატური დიალოგები, თხრობითი ან აღწერითი ტექსტები; კითხვარები, მინიკვლევები, ანგარიშები.
ტექსტის სტრუქტურა, ორგანიზება	**ქვეცნებები:** • **ტექსტის მაორგანიზებელ სიტყვიერი/ვერბალური ელემენტები** (მაგ., სათაური, ქვესათაური, აბზაცი, რუბრიკა, წარწერა, შემოკლებული სიტყვები); • **ტექსტის მაორგანიზებელი არასიტყვიერი/არავერბალური ელემენტები** (მაგ., ილუსტრაცია, სვეტი, სქემა, ცხრილი, ლოგო,; ტიპოგრაფიულ მინიშნებები - დახრილი, წვრილი/მსხვილი შრიფტი, ხაზგასმა, სასვენი ნიშნები; ინტონაცია, მიმიკა, ჟესტიკულაცია, ხმის ტემბრი); • **აბზაცის სტრუქტურა** - თემატური წინადადება, დამხმარე წინადადებები (დამატებითი ინფორმაციის შემცველი მაგალითი, დეტალი, მონაცემი), დასკვნითი წინადადება;

ინტერპრეტაცია	**ქვეცნებები:** ჟანრი; თემა, იდეა; მოქმედების დრო და ადგილი; სიუჟეტი
გრამატიკა	**ქვეცნებები:** მორფოლოგია, სინტაქსი, მართლწერა და პუნქტუაცია, ლექსიკა **ენობრივი საკითხები:** • მორფოლოგია: არსებითი სახელი; ბრუნვები და ბრუნვათა ფუნქციები; ნაცვალსახელის ჯგუფები და მათი ფუნქციები; ზედსართავი და რიცხვითი სახელები; პირთა კომბინაციები სხვადასხვა ტიპის ზმნებში (სუბიექტური და ობიექტური პირების გამოხატვა); ზმნის აქტიური და პასიური ფორმები; სასურველი და სავარაუდო მოქმედების გამოხატვა (II კავშირებითი / ხოლმეობითი); აუცილებლად შესასრულებელი და აკრძალული მოქმედების გამოხატვა (წართქმითი და უკუთქმითი ბრძანებითი); შესრულებელი მოქმედების გამოხატვა წარსულში (ფორმა და შინაარსი - ერთგზისი და მრავალგზისი მოქმედება, შესრულებული მოქმედების პროცესი და შედეგი, უნახავი მოქმედების გამოხატვა - I თურმეობითი); ასპექტის წარმოება; თავისებური ზმნები; საწყისი და მიმღეობა და მათი ფუნქციები; სახელთა წარმოქმნა; ფორმაუცვლელი სიტყვები და მათი ფუნქციები (ზმნიზედა, თანდებული, კავშირი და ნაწილაკი); • სინტაქსი: წინადადება მოდალობის მიხედვით - თხრობითი, კითხვითი, ძახილისა და ბრძანებითი წინადადებები; რთული სინტაქსური კონსტრუქციები (კავშირიანი და უკავშირო შეერთება რთულ ქვეწყობილ წინადადებაში); აქტიური და პასიური კონსტრუქციები; ქვემდებარის ადგილი და ბრუნვა აქტიური და პასიური ზმნის კონსტრუქციაში; მსაზღვრელ-საზღვრული; პირობისა და შედეგის გამოხატვა და შესაბამისი სინტაქსური კონსტრუქციები (რა შემთხვევაში? რა პირობებში?); • მართლწერისა და პუნქტუაციის საკითხები: რიცხვითი სახელების მართლწერა (რთული რიცხვითი სახელები, რიგობითი რიცხვითი სახელების გამოხატვა არაბული და რომაული ციფრებით); ნაცვალსახელები და მათთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები (მისი/თავისი; ჩემს მეგობარს, შენს ქალაქში; თავისი/თავიანთი; რიცხვსა და ბრუნვაში შეთანხმების საკითხები; რთული სიტყვების (კომპოზიტების) მართლწერის საკითხები; სხვათა სიტყვის ნაწილაკების მართლწერის საკითხები; სასვენი ნიშნების ხმარება პირდაპირ და ირიბ ნათქვამში, განკერძოებულ სიტყვებთან და გამოთქმებთან); • ლექსიკა: სინონიმი, ანტონიმი; კომპოზიტი; დანართი, ჩართული.

ენის სწავლის სტრატეგიები	**მოსმენის სტრატეგიები** მოსმენის პროცესის თითოეული ფაზისათვის (მოსმენამდე, მოსმენის დროს, მოსმენის შემდეგ); **კითხვის სტრატეგიები** კითხვის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (კითხვამდე, კითხვის დროს, კითხვის შემდეგ); **ლაპარაკის სტრატეგიები** ზეპირი კომუნიკაციამდე და კომუნიკაციის დროს; **წერის სტრატეგიები** წერის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (წერის დაწყებამდე, წერის დროს, პირველი ვარიანტის შექმნის შემდეგ); **ლექსიკისა და გრამატიკის სწავლის სტრატეგიები:** • ენათშორისი პარალელების გავლება; • დამახსოვრების სხვადასხვა ხერხის გამოყენება; • დედუქცია - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს ენობრივი კანონზომიერების/წესის ამოცნობას, განზოგადებას და გამოყენებას კონკრეტულ მაგალითებში. • ინდუქცია - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს კონკრეტულ მაგალითებზე დაყრდნობით წესის გამოყვანას.
სწავლის პროცესის გაცნობიერებულად მართვა (მეტაკოგნიცია)	**ქვეცნებები:** დავალების ღირებულების განჭვრეტა, დავალების მოთხოვნების განსაზღვრა; დავალების დაგეგმვა, მიღწევების თვითშეფასება, თანაშეფასება; სწავლის სტრატეგიების შეფასება; წინსვლის დაგეგმვა;
ენობრივ-კულტურული თვითმყოფადობა	**საკითხები:** სოციოკულტურული რეალიები, ზნე-ჩვეულებები, ტრადიციები, ეროვნული და რელიგიური დღესასწაულები, ქცევისა და მეტყველების ეტიკეტი, ფასეულობები; სამყაროსეული ხედვა; კულტურული ნორმები;

ძირითადი თემატური ბლოკები და სასწავლო თემები

თემატურ ბლოკებში სავალდებულო თემები თავმოყრილია იმ ძირითად შინაარსობრივ საკითხებთან ერთად, რომლებიც ითვალისწინებს მათ ასაკობრივ ინტერესებსა და მოთხოვნებს და შეესაბამება ენობრივი ცოდნის მოცემულ დონეს.

I. მე და სამყარო:

1. **ყველაფერი ჩემ შესახებ** (მონაცემები, უახლოესი გარემო, ყოველდღიური ყოფითი საქმიანობა, ჯანმრთელობა, თავისუფალი დრო, ჰობი, ინტერესები, უახლოესი გეგმები, მომავლის დაგეგმვა/არჩევანის გაკეთება);
2. **ფიზიკური გარემო** (დედამიწა, მსოფლიოს გარშემო - ქვეყნები და ქალაქები; ეკოლოგია, ბუნებრივი კატასტროფები, გეოგრაფიული გარემო, მხარეები, აღმოჩენები).

II. სოციოკულტურა და კულტურა:

1. **ყოველდღიური ცხოვრება** (ეტიკეტი, სოციალური ქცევის წესები, ქცევები ყოფით სიტუაციებში, კვებითი ჩვევები, თავისუფალი დროის გატარება);
2. **პიროვნებათშორისი ურთიერთობები** (ოჯახური ურთიერთობები, თანატოლებს / თაობებს შორის ურთიერთობები);
3. **ღირებულებები და ფასეულობები** (კულტურა, ტრადიციები, დღესასწაულები და ფესტივალები, ღირსშესანიშნაობები; ისტორიული პიროვნებები და მოვლენები; უმცირესობები - ეთნიკური / რელიგიური, სხვა ქვეყნები და ხალხები).

მასწავლებლის თუ ავტორის მიერ შერჩეული სასწავლო თემები საბაზო საფეხურის ოთხივე კლასისთვის უნდა გამომდინარეობდეს სტანდარტის თემატური ჩარჩოდან. თემატური ჩარჩო საბაზო საფეხურის სასწავლო თემებისათვის აჩვენებს იმ კონტექსტებს, რომლებშიც უნდა შეძლოს მოსწავლემ ქართული ენის გაგება-გამოყენება.

თითოეულ თემას უნდა ახლდეს **შეფასების კრიტერიუმები.** ისინი განსაზღვრავს, თუ რა უნდა შეფასდეს სწავლა-სწავლების პროცესში. შეფასების კრიტერიუმები ჯგუფდება ცნებების მიხედვით, თითოეულ კრიტერიუმს უნდა ახლდეს შესაბამისი შედეგის ინდექსის ნომერი, რომელიც განსაზღვრავს, თუ რომელი შედეგიდან/შედეგებიდან გამომდინარეობს იგი).

ეროვნული სასწავლო გეგმის ქართულის, როგორც მეორე ენის პროგრამაში შემუშავებულია თემის შეფასების კრიტერიუმების ყალიბი, რომელიც, კონკრეტულ თემაში დამუშავებული ქვეცნებებიდან და საკითხებიდან გამომდინარე, დაკონკრეტდება. გთავაზობთ შეფასების კრიტერიუმების ყალიბს:

<u>თემის ფარგლებში მოსწავლეს შეუძლია:</u>

კომუნიკაცია (1, 2, 3, 5, 6)

- საკომუნიკაციო სიტუაციის მახასიათებლების გაცნობიერება და ინტერაქციის დროს მათი სათანადოდ გათვალისწინება.

კონკრეტული ტექსტების გაგება-გააზრება და შედგენა-გაზიარება;

- ფუნქციური სამეტყველო აქტების მიზნობრივად შესრულება;
- ტექსტების შედგენა-გადმოცემის დროს შემოქმედებითი უნარ-ჩვევების გამოვლენა.

ტექსტის ტიპი და ჟანრი (შედეგები 1, 2, 3, 5)

- ტექსტის ჟანრული მახასიათებლების ამოცნობა და მათი მიზნობრივად გამოყენება მსგავსი ტექსტების შექმნისას.

ტექსტის სტრუქტურა, ორგანიზება (შედეგი 5)

- ტექსტის სტრუქტურული მახასიათებლების ამოცნობა და მათი მიზნობრივად გამოყენება;

ინტერპრეტაცია, საკუთარი დამოკიდებულების გამოხატვა (შედეგი: 4);

- ტექსტში ასახული თემის, მიზნის, პრობლემის, ცალკეული საკითხების მიმართ საკუთარი დამოკიდებულების გამოხატვა, ახსნა-დასაბუთება და დასკვნების გამოტანა;
- საკუთარ გამოცდილებაზე დაყრდნობით ტექსტში ასახული განსხვავებული თვალსაზრისებისა და პერსონაჟთა ქცევის მოტივების შეფასება;
- ტექსტში მოცემული ინფორმაციის საკუთარ გამოცდილებასთან დაკავშირება.

გრამატიკა (შედეგი 5)

- ტექსტის ძირითადი ენობრივი მახასიათებლების ამოცნობა და მათი გამოყენება კონკრეტული მიზნით;
- სხვადასხვა ფუნქციური სტილისათვის დამახასიათებელი სინტაქსური კონსტრუქციების ამოცნობა და მათი ფუნქციური გამოყენება კონკრეტული მიზნით;
- ნასწავლი გრამატიკული საკითხების ცოდნის გამოყენება კონკრეტული სამეტყველო აქტების შესრულებისას.

ენის სწავლის სტრატეგიები (კოგნიტური სტრატეგიები) (შედეგები 1, 2, 3, 5)

- ➢ მოსმენის, კითხვის, წერისა და ლაპარაკის სტრატეგიების გამოყენება ტექსტების გაგება-გააზრებისა და შექმნა-გაზიარების ხელშესაწყობად;
- ➢ ენობრივი (ლექსიკის, გრამატიკის) სტრატეგიების ეფექტურად გამოყენება კონკრეტული ენობრივი საკითხების ათვისების ხელშესაწყობად;
- ➢ საკომუნიკაციო სიტუაციის შესაბამისი ენობრივი უნარ-ჩვევების ფუნქციური გამოყენება.

სწავლის პროცესის გაცნობიერებულად მართვა (მეტაკოგნიცია) (შედეგები 10, 11, 12)

- ➢ სასწავლო აქტივობებსა და დავალებებში გამოყენებული სტრატეგიების გაანალიზება და შეფასება ეფექტიანობისა და მიზანშეწონილობის თვალსაზრისით, შემაფერხებელი და ხელშემწყობი პირობების გაცნობიერება და საკუთარი წინსვლის ხელშეწყობა.

ენობრივ-კულტურული თვითმყოფადობა (შედეგები 7, 8, 9)

- ➢ კულტურული განსხვავებების მიმართ ინტერესის გამოჩენა;
- ➢ განსხვავებულ კულტურებს შორის პარალელების გავლება; საკუთარ სოციოკულტურულ გარემოსთან მსგავსება-განსხვავებების განსაზღვრა;
- ➢ კულტურათა დიალოგისთვის ხელის შეწყობა შემოქმედებითი პროდუქტების შექმნის, ინტერპრეტირებისა და გაზიარების გზით.

სტანდარტის საფეხურებრივი საკვანძო შეკითხვები:

საკვანძო შეკითხვები სტანდარტის ცნებებსა და საკითხებს უკავშირებს სტანდარტის შედეგებს და აჩვენებს თუ რისთვის, რა მიზნით უნდა გამოიყენოს მოსწავლემ შინაარსით განსაზღვრული ცოდნა.

საკვანძო შეკითხვები უზრუნველყოფს არამხოლოდ სწავლების შინაარსის დაკავშირებას სტანდარტით განსაზღვრულ შედეგებთან, არამედ სასწავლო პროცესის მოსწავლესა და სტანდარტის შედეგებზე ორიენტირებას; სტიმულს აძლევს სასწავლო მასალის მრავალმხრივად გააზრების პროცესს.

- რას მეუბნება ტექსტი? რას ეხება მოცემული ინფორმაცია?
- რა მსგავსება და განსხვავება აქვს ტექსტში ასახულ კულტურულ-სოციალურ გარემოს ჩემს მშობლიურ კულტურულ-სოციალურ გარემოსთან? შეიცვალა თუ არა ჩემი წარმოდგენები და რატომ?
- რამ შემიშალა ხელი ტექსტის (ინფორმაციის) გაგებაში და რატომ?
- რა ენობრივ ცოდნასა და სტრატეგიებს ვიყენებ ტექსტის (ინფორმაციის) გასაგებად? საკომუნიკაციო ამოცანების გადასაჭრელად?
- როგორ შემიძლია გადმოვცე ჩემი ცოდნა, გამოვხატო აზრები, ფიქრები და დამოკიდებულებები ტექსტის, თემის, პრობლემის/საკითხის მიმართ? რა ენობრივ ცოდნასა და სტრატეგიებს ვიყენებ ამისთვის?
- რას ვეყრდნობი საკუთარი აზრის გამოხატვისას / ჩემი შეფასებისას? რის საფუძველზე (რატომ) გამომაქვს ესა თუ ის დასკვნა?
- როგორ შემიძლია თვითგამოხატვა? არის თუ არა ჩემი აზრი / იდეა ორიგინალური და სხვებისგან განსხვავებული და რით?
- მიჭირს თუ არა საკუთარი სწავლის (სასწავლო საქმიანობის) დაგეგმვა?
- რა გავაკეთე ან არ/ვერ გავაკეთე იმისათვის, რომ მიზნისთვის მიმეღწია? რა სტრატეგიები და საგანმანათლებლო რესურსები გამოვიყენე ამისათვის?
- მოვახერხე თუ არა თანამშრომლობა სხვებთან? რამ შემიწყო ან შემიშალა ხელი? რა გავაკეთე იმისათვის, რომ შეთანხმებისათვის მიმეღწია?

გ) მეთოდიკური ორიენტირები

საგნის სწავლა-სწავლება უნდა წარიმართოს შემდეგი პრინციპების დაცვით:

ა) სწავლა-სწავლება ხელს უნდა უწყობდეს მოსწავლეთა მოტივირებას და შინაგანი ძალისხმევის გააქტიურებას.

ბ) სწავლა-სწავლება ხელს უნდა უწყობდეს ცოდნის ეტაპობრივად კონსტრუირებას წინარე ცოდნაზე დაფუძნებით.

გ) სწავლა-სწავლება ხელს უნდა უწყობდეს ცოდნათა ურთიერთდაკავშირებას და ორგანიზებას.

დ) სწავლა-სწავლება უნდა უზრუნველყოფდეს სწავლის სტრატეგიების დაუფლებას (სწავლის სწავლა).

ე) სწავლა-სწავლება უნდა მოიცავდეს ცოდნის სამივე კატეგორიას: დეკლარატიულს, პროცედურულსა და პირობისეულს.

გამჭოლი უნარები და ღირებულებები

საგნობრივი შედეგების გარდა, სწავლა-სწავლებისა და შეფასების სამიზნედ უნდა იქცეს ასევე შემდეგი გამჭოლი უნარები და ღირებულებები:

პასუხისმგებლობა	• სასკოლო და სხვა საქმიანობებში ნაკისრი ვალდებულების შესრულება; • სამუშაოს დადგენილ ვადებში დასრულება და ჩაბარება; • საკუთარი ქცევის მართვა, საკუთარ ქცევებზე პასუხისმგებლობის აღება.
თანამშრომლობა	• მზაობა ჯგუფში/გუნდში სხვადასხვა ფუნქციის შესასრულებლად; • განსხვავებული იდეების, შეხედულებების კონსტრუქციულად განხილვა; • რესურსების, მოსაზრებების, ცოდნის გაზიარება პრობლემათა ერთობლივად გადაჭრის, გადაწყვეტილებათა ერთობლივად მიღების მიზნით. • ჯგუფის წევრებს შორის განაწილებული სამუშაოს შესრულება.
დროსა და სივრცეში ორიენტირება	• თანამედროვე რეალობის სივრცულ-დროით ჭრილში გააზრება და ინტერპრეტირება; • მულტიპერსპექტიული ხედვა დროითი და სივრცული ფაქტორების გათვალისწინებით.
ეთიკა	• ეთიკური და ქცევითი ნორმების დაცვა; • სოლიდარობის განცდა; • სხვებისადმი ემპათია; • პიროვნული ღირსების გააზრებისა და დაფასების უნარი; • განსხვავებულობის მიმღებლობა; • საკუთარ სოციალურ აქტივობაზე პასუხისმგებლობის გააზრება.

ინფორმაციული და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენება	• ინფორმაციის/სასწავლო მასალის (დიდაქტიზებული, პრაგმატული, საინფორმაციო-შემეცნებითი, გასართობ-შემოქმედებითი ხასიათის ტექსტები) მოძიება ინტერნეტში სხვადასხვა საძიებო სისტემის მეშვეობით; • ინფორმაციული და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენება სასწავლო მასალისა და სხვადასხვა ტიპის ტექსტების შესაქმნელად და პროექტების განსახორციელებლად (სხვადასხვა ხასიათის ღია ბარათის/მეგობრული წერილის/შეტყობინების ელექტრონული ვერსიის მიწერა ელექტრონული ფოსტის მეშვეობით, უცხოელ თანატოლებთან ჩეთში მონაწილეობა skype-ის, messenger-ის მეშვეობით; ვებგვერდის/ბლოგის შექმნა და უცხოურ ენაზე განხორციელებული სხვადასხვა პროექტის, მაგ., კულინარიული რეცეპტების კრებულის, სკოლის მოსწავლეთა ნახატების/ნაკეთობების კატალოგის სკოლის ვებგვერდზე/ ბლოგზე განთავსება); ინფორმაციული საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენება (მაგ., Word, PowerPoint) სასწავლო მასალისა და სხვადასხვა ტიპის ელექტრონული ტექსტების დასამუშავებლად.
შემოქმედებითი აზროვნება	• ჩანაფიქრის შემოქმედებითად განხორციელება; • ორიგინალური იდეების გამოვლენა და ხორცშესხმა; ახლის შექმნა; • დასმული პრობლემების გადასაჭრელად არასტანდარტული გზების მოძიება; • სწრაფვა გარემოს გარდაქმნა-გაუმჯობესებისკენ.

ენის სწავლების მეთოდები და შერჩევა

სწავლების მეთოდები დიდად არის დამოკიდებული მოსწავლეთა სწავლების სტილსა და მათ ინდივიდუალურ შესაძლებლობებზე (ბუნებრივია, იმისთვის, რომ მოსწავლემ ეფექტიანად გამოიყენოს შეთავაზებული სწავლების მეთოდები, ის სწავლის ეფექტურ სტრატეგიებსაც უნდა ფლობდეს). მათი სწორად შერჩევა და გამოყენება უზრუნველყოფს სასწავლო პროცესის ეფექტურად წარმართვას და, შესაბამისად, იმ შედეგების მიღწევას, რომლებიც სტანდარტით არის განსაზღვრული.

სწავლების მეთოდის შერჩევისას, მნიშვნელოვანია, მასწავლებელმა გაითვალისწინოს, მოსწავლეებში რა კომპეტენციის განვითარებას უწყობს ხელს ეს მეთოდი და რა არის მისი ძლიერი ან სუსტი მხარე. მეთოდის შერჩევისას ასევე უნდა დავფიქრდეთ:

- დაგვეხმარება თუ არა ჩვენ მიერ შერჩეული მეთოდი დასახული შედეგის მიღწევაში;
- შეესაბამება თუ არა ჩვენ მიერ შერჩეული მეთოდი აქტივობას;
- შეესაბამება თუ არა ჩვენ მიერ შერჩეული მეთოდი მოსწავლეთა შესაძლებლობებსა და გამოცდილებას;
- ტექნიკურად შესაძლებელია თუ არა მისი განხორციელება (ხელმისაწვდომია თუ არა რესურსები; გვეყოფა თუ არა დრო, შესაძლებელია თუ არა ამ რაოდენობის მოსწავლით მეთოდის ეფექტიანად განხორციელება და ა.შ.).

ენის სწავლების ძირითადი პრინციპები

იმისათვის, რომ სწავლა-სწავლების პროცესი ეფექტურად წარიმართოს, მასწავლებელმა:

- კარგად უნდა შეისწავლოს თითოეული მოსწავლის ინდივიდუალური თავისებურებები (მნიშვნელოვანია, სასწავლო პროცესში გარკვეული პერიოდულობით/სიხშირით ხდებოდეს მოსწავლეებზე ინდივიდუალური დაკვირვება და მათი სწავლის სტილის დადგენა / დიაგნოსტირება იმისათვის, რომ დაიგეგმოს ოპტიმალური სასწავლო სიტუაციები. მეორე მხრივ, მასწავლებელი აუცილებლად უნდა ეცადოს მოსწავლეთა შესაძლებლობების განვითარებასა და სწავლის სტილთა გამრავალფეროვნებას);

- უნდა შეარჩიოს სწავლების მრავალფეროვანი სტრატეგიები, მეთოდები და მიდგომები, ვინაიდან არ არსებობს სწავლების თუ სწავლის ერთი უნივერსალური მეთოდი, რომელიც ყველა მოსწავლეს შეესაბამება;

- მოსწავლეებს უნდა შესთავაზოს აქტივობათა და დავალებათა ასევე მრავალფეროვანი არჩევანი.

იმისათვის, რომ ავამაღლოთ მოსწავლეთა მოტივაცია, ყურადღება უნდა გავამახვილოთ მის განმაპირობებელ ფაქტორებზე, კერძოდ:

- მოსწავლეებს უნდა გავუღვიძოთ ცნობისმოყვარეობა შესასწავლი საკითხის/თემის, მიმართ; გავამდიდროთ სასწავლო პროცესი მრავალფეროვანი და საინტერესო სასწავლო მასალითა და აქტივობებით, სწავლების ახალი მეთოდებითა და სტრატეგიებით.

- უნდა დავარწმუნოთ ისინი საკუთარ შესაძლებლობებში. სწორედ ამისთვის არის საჭირო, რომ მასწავლებელი ფლობდეს ინფორმაციას მოსწავლეების ცოდნის დონისა და უნარების შესახებ. გამოვიყენოთ სხვადასხვა სირთულისა და ტიპის დავალებები.

- უნდა შევქმნათ თანამშრომლობითი ატმოსფერო. ერთი მხრივ, ეს გულისხმობს მოსწავლეთა აქტიურ ჩართვას სასწავლო პროცესში და, მეორე მხრივ, მათში კონსტრუქციული დამოკიდებულებების ჩამოყალიბებას.

  ამისთვის, სასურველია:

- ✓ მასწავლებელმა მოსწავლესთან ერთად დაგეგმოს კონკრეტული აქტივობები; განსაზღვროს შესასრულებელი სამუშაოს ეტაპები; განახორციელოს ჯგუფური სამუშაოები; ჩართოს მოსწავლეები ცოდნის შეფასების ინსტრუმენტების მომზადებაში. მათთან ერთად შეიმუშაოს შეფასების კრიტერიუმები და ინდიკატორები. დაეხმაროს მოსწავლეებს სწავლის სტრატეგიების გამომუშავებაში და სხვა.
- ✓ მოსწავლეებს უნდა ჩამოუყალიბოს შეცდომებისადმი კონსტრუქციული დამოკიდებულება. მათ უნდა იცოდნენ, რომ შეცდომები სწავლის საუკეთესო საშუალებაა. გახადოს ისინი მიმტევებელნი / შემწყნარებელნი როგორც საკუთარი, ისე სხვისი შეცდომების მიმართ.

წლიური პროგრამისა და სასწავლო თემის აგების პრინციპები

ეროვნული სასწავლო გეგმის საფეხურებრივი საგნობრივი სტანდარტი განსაზღვრავს სავალდებულო საგნობრივ მოთხოვნებს (რა უნდა შეეძლოს მოსწავლეს და რა უნდა იცოდეს მან). მათზე დაყრდნობით იგეგმება წლიური პროგრამები, რომლებიც გვიჩვენებს სტანდარტის მოთხოვნათა განხორციელების გზებს.

წლიური პროგრამები უნდა დაიგეგმოს სასწავლო თემების საშუალებით, რომლებიც გამოიყოფა სტანდარტის თემატურ ბლოკებზე დაყრდნობით (შედეგი არ წარმოადგენს დამოუკიდებელ სასწავლო ერთეულს - თემას). სასწავლო თემა წარმოადგენს შინაარსიან, ფუნქციურ კონტექსტს, რომელიც საგნობრივი კომპონენტების ინტეგრირებულად და ურთიერთდაკავშირებულად სწავლების საშუალებას იძლევა. რამდენადაც შედეგებზე გასვლა და სამიზნე ცნებების (და მათთან დაკავშირებული მკვიდრი წარმოდგენების) დაუფლება საგნის სწავლების გრძელვადიან მიზნებს წარმოადგენს, **თითოეული თემის ფარგლებში სტანდარტის ყველა შედეგი და სამიზნე ცნება უნდა დამუშავდეს.** მაშასადამე, სასწავლო თემების ცვლით შეიცვლება კონტექსტები, მაგრამ არ შეიცვლება სწავლის მიზნები, რომლებიც სტანდარტის შედეგებისა და სამიზნე ცნებების სახითაა ფორმულირებული (შედეგი და სამიზნე ცნება თავისთავად არ წარმოადგენს დამოუკიდებელ სასწავლო ერთეულს - თემას).

სასწავლო თემის დასაგეგმად გამოიყენება შემდეგი კომპონენტები:

სასწავლო თემა (მაგ.,მოგზაურობა უცხო ქვეყანაში) სასწავლო თემა წარმოადგენს კონტექსტს, რომელიც სტანდარტის შედეგების, სამიზნე ცნებებისა თუ კონკრეტული საკითხების ინტეგრირებულად და ურთიერთდაკავშირებულად სწავლების საშუალებას იძლევა. თითოეული თემის ფარგლებში, შეძლებისდაგვარად, უნდა დამუშავდეს სტანდარტის ყველა შედეგი.
შედეგები, სამიზნე ცნებები და ცნებებთან დაკავშირებული მკვიდრი წარმოდგენები შედეგები, სამიზნე ცნებები და მათთან დაკავშირებული მკვიდრი წარმოდგენები პასუხს სცემს შეკითხვას - რა გრძელვადიანი მიზნით ვასწავლით მოსწავლეს თემას. მკვიდრი წარმოდგენები განისაზღვრება სტანდარტის შედეგებზე დაყრდნობით. ეს არის ზოგადი წარმოდგენები, რომლებიც თემის შესწავლისას უნდა ჩამოყალიბდეს მოსწავლის ხანგრძლივ მეხსიერებაში მის (მოსწავლის) წინარე წარმოდგენებზე დაყრდნობით, რათა მას თემის ფარგლებში დასახული მიზნების მიღწევა გაუადვილდეს. მკვიდრი წარმოდგენები აზროვნების საყრდენია გაგების აქტების განსახორციელებლად.
საკითხები წლიური თემების ფარგლებში გამოიყოფა საკითხები, რომელთა საშუალებითაც ხდება იმის განსაზღვრა, კონკრეტულად რაზე უნდა იმუშაოს მოსწავლემ თემის ფარგლებში. საკითხებზე დაყრდნობით ხდება ასევე: • იმ სამეტყველო აქტების განსაზღვრა, რომლებიც ხორციელდება მოცემული თემის ფარგლებში; • იმ ძირითადი ენობრივი საკითხების გამოკვეთა, რომლებიც მნიშვნელოვანია მოცემული სამეტყველო აქტების განხორციელებისათვის; • კომპლექსური დავალების პირობის განსაზღვრა, რომელიც მოსწავლეს სამიზნე ცნებებისა და მათთან დაკავშირებული მკვიდრი წარმოდგენების გაცნობიერებაში ეხმარება.
ქვეცნებები ქვეცნებები წარმოადგენს იმ ცნებებსა და ტერმინებს, რომლებიც სამიზნე ცნებებიდან გამომდინარეობენ და რომლებით ოპერირებაც მოსწავლეს ამ კონკრეტული თემის ფარგლებში/კონკრეტულ საკითხთან მიმართებით მოუწევს.
თემატური საკვანძო შეკითხვები თემატური საკვანძო შეკითხვები გამომდინარეობს საფეხურებრივი საკვანძო შეკითხვებიდან და პასუხს სცემს შეკითხვას - რაზე უნდა დაფიქრდეს მოსწავლე კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობისას? მათი ფუნქციაა: • მოსწავლის წინარე ცოდნის გააქტიურება, ცნობისმოყვარეობის გაღვივება, პროვოცირება ახალი ცოდნის შესაძენად; • სასწავლო თემის შედეგზე ორიენტირებულად სწავლა-სწავლების უზრუნველყოფა; თემის სწავლა-სწავლების პროცესში შუალედური ბიჯების/ეტაპების განსაზღვრა. საკვანძო შეკითხვა წარმოადგენს მაორგანიზებელ ელემენტს, რომელიც სასწავლო თემის ფარგლებში ასრულებს გაკვეთილ(ებ)ის მიზნის როლს.

კომპლექსური/პროექტული დავალებები
კომპლექსური დავალებები წარმოადგენს შემოქმედებით-შემეცნებით პროდუქტს, რომელთა შესრულება მოითხოვს სხვადასხვა ცოდნათა ინტეგრირებულად გამოყენებას ფუნქციურ კონტექსტებში. კომპლექსური დავალება (მასთან მჭიდროდ დაკავშირებულ სტრუქტურულ ერთეულებთან - საკითხი, საკვანძო შეკითხვა, შეფასების კრიტერიუმი) თემის ფარგლებში შუალედური მიზნის როლს ასრულებს. კომპლექსური დავალება შეესაბამება ენების დიდაქტიკის ახალ პარადიგმას - მოქმედებაზე ორიენტირებულ მიდგომას (action-oriented approach).
აქტივობები და რესურსები
თემატურ მატრიცაში აქტივობები და სასწავლო რესურსები შეირჩევა იმისთვის, რათა მოსწავლეს გაუადვილდეს კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა, რომლის შესრულებაც თემის ფარგლებში შუალედური მიზნის როლს ასრულებს.
შეფასების კრიტერიუმები
შეფასების კრიტერიუმები სტანდარტის შედეგებიდან გამომდინარეობს და აჩვენებს, რა უნდა შეძლოს მოსწავლემ კონკრეტული თემის ფარგლებში. სხვა სიტყვებით, კრიტერიუმები წარმოადგენს კონკრეტულ თემაში რეალიზებულ შედეგებს.

სასწავლო თემის აგების ბიჯები

ნაბიჯი 1. **თემის ფარგლებში დასამუშავებელი ქვეცნებებისა და საკითხების განსაზღვრა**
ნაბიჯი 2. **საგნობრივი საკითხისა და სამიზნე ცნებების შესაბამისი კომპლექსური დავალების/დავალებების პირობის განსაზღვრა**
ნაბიჯი 3. **კომპლექსური დავალების შესაბამისი საკვანძო შეკითხვის/შეკითხვების დასმა და შეფასების კრიტერიუმის შერჩევა.**
ნაბიჯი 4. **აქტივობებისა და რესურსების შერჩევა, რომელიც მოსწავლეს კომპლექსური დავალების შესრულებაში დაეხმარება.**

სასწავლო თემის აგება

სასწავლო თემის ასაგებად უმთავრესი ორიენტირებია სტანდარტის შედეგები, სამიზნე ცნებები და მათთან დაკავშირებული მკვიდრი წარმოდგენები. ისინი სტანდარტში სავალდებულო სახითაა განსაზღვრული და გრძელვადიან მიზნებს განასახიერებენ.

თემის დამუშავების ნიმუში სასკოლო კურიკულუმისთვის ან მასწავლებლის წიგნისთვის

თემის ფარგლებში შუალედური მიზნის როლს ასრულებს ერთმანეთთან მჭიდროდ დაკავშირებული **ოთხეული - ქვეცნება/საკითხი, საკვანძო შეკითხვები, კომპლექსური დავალება/ დავალებები, შეფასების კრიტერიუმი/კრიტერიუმები.** თემატურ მატრიცაში შესაძლებელია დაემატოს იმდენი ეტაპი (შესაბამისი შუალედური მიზნებით), რამდენსაც ავტორი ჩათვლის საჭიროდ მოცემული სასწავლო თემის ფარგლებში. თითოეული თემის ფარგლებში, შეძლებისდაგვარად, უნდა დამუშავდეს ყველა სამიზნე ცნება.

<table>
<tr><td colspan="2">თემა:</td><td colspan="2">საათების სავარაუდო რაოდენობა -</td></tr>
<tr><td colspan="4">თემატური საკვანძო შეკითხვები:</td></tr>
<tr><td colspan="4">თემის ფარგლებში დასამუშავებელი ქვეცნებები და საკითხები:</td></tr>
<tr><td colspan="2">სამეტყველო აქტები:</td><td colspan="2">ენობრივი საკითხები</td></tr>
<tr><td colspan="4">თემატური ლექსიკა</td></tr>
<tr><td colspan="4">ტექსტის ტიპები და ჟანრები:</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="7">სამიზნე ცნებები და მათთან დაკავშირებული მკვიდრი წარმოდგენები</td><td>I ეტაპის შუალედური მიზნები</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>საკითხი და ქვეცნებები</td><td>საკვანძო შეკითხვა / შეკითხვები</td><td rowspan="3">კომპლექსური დავალება/ დავალებები</td></tr>
<tr><td colspan="2">აქტივობები:</td></tr>
<tr><td colspan="2">რესურსები:</td></tr>
<tr><td colspan="3">შეფასების კრიტერიუმები</td></tr>
<tr><td colspan="3">II ეტაპის შუალედური მიზნები</td></tr>
</table>

	საკითხი და ქვეცნებები	საკვანძო შეკითხვა / შეკითხვები	კომპლექსური დავალება/ დავალებები
	აქტივობები:		
	რესურსები:		
	შეფასების კრიტერიუმები		
	III ეტაპის შუალედური მიზნები		
	საკითხი და ქვეცნებები	საკვანძო შეკითხვა / შეკითხვები	კომპლექსური დავალება/ დავალებები
	აქტივობები:		
	რესურსები:		
	შეფასების კრიტერიუმები		
მკვიდრი წარმოდგენები, რომლებიც მოსწავლეს თემის სწავლის შემდეგ უნდა ჩამოუყალიბდეს			

დ) შეფასება

საკლასო შეფასება უნდა შეესაბამებოდეს ეროვნული სასწავლო გეგმის პირველი კარის მე-7 თავში განსაზღვრულ შეფასების პრინციპებს, მიზნებსა და ამოცანებს.

სწავლის ხარისხის გაუმჯობესების ხელშესაწყობად უპირატესობა უნდა მიენიჭოს განმავითარებელ შეფასებას, რომელიც აფასებს მოსწავლეს თავის წინარე შედეგებთან მიმართებით, ზომავს ინდივიდუალურ წინსვლას და, ამდენად, აძლევს მოსწავლეს ცოდნის ეტაპობრივი კონსტრუირების საშუალებას.

მნიშვნელოვანია, მოსწავლე თავად იყოს ჩართული განმავითარებელ შეფასებაში. სწავლის პროცესის შეფასება მოსწავლეს გამოუმუშავებს დამოუკიდებლად სწავლის უნარ-ჩვევებს, დაეხმარება სწავლის სტრატეგიების ათვისებაში, საშუალებას მისცემს, გაცნობიერებულად შეუწყოს ხელი საკუთარ წინსვლასა და წარმატებას. შეფასებაში ჩართვის ძირითადი მიზანია მოსწავლის გათვითცნობიერება სწავლის პროცესებში, რაც მას ამ პროცესების გააზრებულად და დამოუკიდებლად მართვას შეასწავლის.

<u>შემაჯამებელი (განმავითარებელი და განმსაზღვრელი) შეფასება</u>

შემაჯამებელი შეფასებისთვის გამოიყენება კომპლექსური, შინაარსიანი კონტექსტის მქონე დავალებები, რომელთა შესრულება მოითხოვს სტანდარტით განსაზღვრული ცოდნისა და

უნარების ინტეგრირებულად და ფუნქციურად გამოყენებას. შემაჯამებელი დავალებები ხელს უნდა უწყობდეს ეროვნული სასწავლო გეგმების საბაზო საფეხურის მისიის განხორციელებას, სახელდობრ, დინამიკური და ფუნქციური ცოდნის კონსტრუირებასა და მოსწავლის ცხოვრებისათვის მომზადებას.

ამ დავალებათა შესაფასებლად შეფასების რუბრიკა, ანუ კრიტერიუმების ბადე გამოიყენება.

მოსწავლეს თითოეული სასწავლო თემის დამუშავების შემდეგ ევალება შემაჯამებელი დავალების წარმოდგენა. შემაჯამებელი დავალებების მინიმალური რაოდენობა წლის განმავლობაში სავალდებულო სასწავლო თემების რაოდენობას ემთხვევა.

ტიპობრივი დავალებები შემაჯამებელი შეფასებისათვის

ქვემოთ შემოთავაზებულია ტიპობრივ დავალებათა ფართო არჩევანი. შემაჯამებელი შეფასებისათვის მასწავლებელი და/ან მოსწავლე შეარჩევს დავალების სასურველ ტიპს/ტიპებს:

- კვლევითი პროექტების განხორციელება;
- ზეპირი ან წერილობითი ანგარიშის წარდგენა (მაგ., კვლევის მონაცემთა ანალიზი)
- აქტუალურ საკითხებზე დისკუსიების მოწყობა;
- ფილმის, ნახატის, ლიტერატურული ნაწარმოების განხილვა;
- შემოქმედებითი პროდუქტის შექმნა (მაგ., რეკლამა, ვიდეორგოლი, ვებგვერდი, გაზეთი...);
- წერილობითი ტექსტების შედგენა (დღიური, გამოხმაურება, რეპორტაჟი, გზამკვლევი...);
- როლურ თამაშებში მონაწილეობა (ინსცენირება; ინტერვიუს აღება, ვიქტორინის მოწყობა...)

მოთხოვნები, რომლებსაც უნდა აკმაყოფილებდეს შემაჯამებელი განმსაზღვრელი შეფასებისათვის განკუთვნილი დავალება

- დავალების თითოეულ ტიპს უნდა ახლდეს შეფასების ზოგადი რუბრიკა;
- დავალების შეფასების რუბრიკა, შეფასების ინდიკატორების გარდა, უნდა ეფუძნებოდეს ეროვნული სასწავლო გეგმის გამჭოლ უნარებსა და ღირებულებებს;
- ზოგადი რუბრიკა უნდა დაზუსტდეს კონკრეტული დავალების პირობისა და განვლილი მასალის გათვალისწინებით;
- 10 ქულა უნდა გადანაწილდეს რუბრიკაში შემავალ კრიტერიუმებზე;

ნიმუში. შემაჯამებელი დავალება წერითმეტყველებაში

თემა - სტუმრად უცხო ქალაქში

დავალების პირობა: დააკვირდი სქემაზე მონიშნულ მარშრუტს და წერილობით აუხსენი შენს სტუმარს, როგორ მოვიდეს შენამდე.

ყურადღება მიაქციე!

1. რომელი გზით არის უკეთესი წამოსვლა, შენამდე ადვილად რომ მოვიდეს?
2. ურჩიე, რით ჯობია, რომ წამოვიდეს.
3. მიუთითე, როგორ მოვიდეს შენამდე.
4. შესთავაზე სხვა ვარიანტიც.

გამოიყენე!

1. გირჩევ, უნდა, შეგიძლია
2. თუ ... , მაშინ ...

სიტყვების მინიმალური რაოდენობა – 20

შეფასების კრიტერიუმები	ქულები	განმავითარებელი შეფასების კომენტარი
პირობასთან შესაბამისობა		
იცავს სიტყვების რაოდენობის ქვედა ზღვარს	0 - 1	
იცავს პირობის შინაარსობრივ მოთხოვნებს (შეთავაზებულია გზის ორი ვარიანტი)	0 - 1	
კომუნიკაციური უნარ-ჩვევები		
სწორად არის ახსნილი პირველი გზა	0 - 1 - 2	
სწორად არის ახსნილი მეორე გზა	0 – 1 – 2	
ენობრივი უნარ-ჩვევები		
სწორად იყენებს ზმნის ფორმებს	0 – 1 – 2	
სწორად იყენებს ნასწავლ ლექსიკას	0 - 1 - 2	
ქულათა მაქსიმალური რაოდენობა	**10**	

ე) დანართი

დოკუმენტში გამოყენებული ტერმინოლოგია

- **საგნის სწავლების ზოგადი მიზნები** (Goals) აჩვენებს, თუ რა წვლილი შეაქვს საგნის სწავლებას იმ უნარების განვითარებასა და ღირებულებების ჩამოყალიბებაში, რომლებსაც ეროვნული სასწავლო გეგმის მისია და მიზნები (Aims) ითვალისწინებს.

- **სტანდარტის შედეგები (objectives)** საგნის სწავლა-სწავლების კონკრეტული, ოპერაციული მიზნები, რომელთა გათვალისწინებითაც უნდა დაიგეგმოს და განხორციელდეს საგნის საბაზო საფეხურზე სწავლა-სწავლება და შეფასება. შედეგები ჯგუფდება მიმართულებების მიხედვით.

- **სტანდარტის შინაარსი** ცნებებისა და სასწავლო თემების /თემატური ჩარჩოს/თემატური ბლოკის ერთობლიობაა.

- **ცნებების** სახით განსაზღვრულია ის ცოდნა, რომელსაც მოსწავლე საგნის ფარგლებში უნდა დაეუფლოს. სტანდარტის შინაარსში გამოყოფილია ცნებების ორი კატეგორია:

○ **სასწავლო თემები** წარმოადგენს კონტექსტებს, რომლებშიც მუშავდება სტანდარტის შედეგები და ცნებები. თემები იშლება საგნობრივი საკითხების მეშვეობით. სტანდარტი საგნობრივი საკითხების შერჩევის თავისუფლებას პედაგოგებსა და სახელმძღვანელოს ავტორებს უტოვებს. სასწავლო თემები ხელს უწყობს :
  - საგნის სასწავლო მასალის თანამიმდევრულ სასწავლო მონაკვეთებში განაწილებას;
  - სტანდარტის შედეგებისა და ცნებების შინაარსიან, ცხოვრებისეულ კონტექსტებში (და არა იზოლირებულად, კონტექსტებისაგან მოწყვეტილად) დამუშავებასა და ურთიერთდაკავშირებას.

○ **თემატური ჩარჩო/ბლოკი** წარმოადგენს ბაზას სასწავლო წლიური თემებისათვის და აჩვენებს იმ კონტექსტებს, რომლებშიც უნდა შეძლოს მოსწავლემ საგნობრივი ცოდნის გამოყენება. მასწავლებლის თუ ავტორის მიერ შერჩეული სასწავლო თემები საბაზო საფეხურის სამივე კლასისთვის მთლიანობაში უნდა შეესაბამებოდეს და ფარავდეს სტანდარტის თემატურ ჩარჩოს.

- **საფეხურის საკვანძო შეკითხვები** სტანდარტის შინაარსს აკავშირებს სტანდარტის შედეგებთან და აჩვენებს, თუ რისთვის უნდა გამოიყენოს მოსწავლემ კონკრეტული ცოდნა. საკვანძო შეკითხვები, როგორც ვექტორები, სწავლა-სწავლების პროცესს შედეგებისკენ მიმართავს. სხვა სიტყვებით, ამ შეკითხვებმა უნდა დააფიქროს თითოეული მოსწავლე და გამოიწვიოს/გაააქტიუროს ისინი ამ შეკითხვებით დასმული ამოცანების გადასაჭრელად;

- **მოქმედებაზე ორიენტირებული მიდგომა** (action-oriented approach) ენების დიდაქტიკის ახალ პარადიგმას წარმოადგენს. განსხვავებით კომუნიკაციური მიდგომისაგან, რომელიც არსებითად ინფორმაციის გაცვლაზე იყო ორიენტირებული, ამ ახალ პარადიგმაში ენების სწავლა-სწავლების მთავარ ამოცანას შეადგენს სოციალურ კონტექსტებში სხვადასხვა

ტიპის საქმიანობათა უცხოურ ენაზე განხორციელების უნარების განვითარება. თუკი კომუნიკაციური მიდგომის მთავარ საგაკვეთილო აქტივობას „სიმულაცია“ წარმოადგენდა, ამ ახალი მიმართულების მიხედვით, პროექტული სწავლა-სწავლებაა პრიორიტეტული.

- მოსმენის/კითხვის სტრატეგიები

○ **გაცნობითი კითხვა** - გულისხმობს ტექსტის ზოგადი შინაარსის გასაგებად ყურადღების მიმართვას ტექსტის ორგანიზებაზე, მის სტრუქტურულ ერთეულებზე; ტექტის შინაარსზე აზრის შესაქმნელად სათაურის/ქვესათაურების, ილუსტრაციების, წარწერების, გამოყოფილი სიტყვების, აბზაცების პირველი და/ან ბოლო წინადადების წაკითხვა (გაცნობითი მოსმენის შემთხვევაში მსმენელი ყურადღებას გაამახვილებს ნაცნობ სიტყვებსა და შესიტყვებებზე, არავერბალურ ელემენტებზე (ინტონაცია, მიმიკა-ჟესტიკულაცია, ხმის ტემბრი და სხვ.).

○ **სელექციური კითხვა/მოსმენა** - გულისხმობს ყურადღების მიზანმიმართულად წარმართვას არა მთლიან შინაარსზე, არამედ მხოლოდ და მხოლოდ კონკრეტულ ინფორმაციაზე.

○ **შესწავლითი კითხვა:** გულისხმობს ტექსტის დეტალურ დამუშავებას სხვადასხვა სტრატეგიის გამოყენებით. ამგვარ სტრატეგიებს წარმოადგენს:

- **მთლიანად გადაკითხვა** - ტექსტის მთლიანად ჩაკითხვა უცნობ სიტყვებზე შეჩერების გარეშე თემატიკის/მთავარი საკითხების შესახებ აზრის შესაქმნელად;
- **გონებაში დამუშავება** - ტექსტის ცალკეული მონაკვეთის/აბზაცის შინაარსის წარმოდგენაში გაცოცხლება, წინარე ცოდნასთან დაკავშირება და დამუშავება;
- **გამოცნობა გულისხმობს** უცნობი სიტყვების, გამოთქმების მნიშვნელობის ამოცნობას ნაცნობი ელემენტების (კონტექსტის, მშობლიურ ენაში დამკვიდრებული უცხოური სიტყვების ილუსტრაციების, ნაცნობი ფუძის, მიმიკის და სხვ.) დახმარებით;
- **უცნობი სიტყვების ამოწერა** - ლექსიკონის დახმარებით უცხო სიტყვების მნიშვნელობის ამოცნობა;
- **მიბრუნება** - გაუგებარ, რთულ, ბუნდოვან მონაკვეთებთან მიბრუნება:
- **შეკითხვების დასმა** - ტექსტის მონაკვეთების ერთმანეთთან დასაკავშირებლად;
- **ინფორმაციის დაჯგუფება** - ინფორმაციის ორგანიზების სხვადასხვა ხერხის (სემანტიკური რუკის, სქემატური ჩანაწერების, ტაბულის, გრაფიკის) გამოყენება;

- **ტექსტის სხვადასხვა მონაკვეთის/აბზაცის შეჯამება.**

დედუქცია - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს ენობრივი კანონზომიერების/წესის ამოცნობას, განზოგადებას და გამოყენებას კონკრეტულ მაგალითებში.

ინდუქცია - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს კონკრეტულ მაგალითებზე დაყრდნობით წესის გამოყვანას.

ქართული, როგორც მეორე ენა
საბაზო საფეხურის წლიური პროგრამები
VIII კლასი

თემა: მე და ჩემი თანატოლები	
კავშირები თემატურ ბლოკებთან: **I.** მე და სამყარო: ა) ყველაფერი ჩემ შესახებ - *პირადი მონაცემები, ყოველდღიური საქმიანი და ყოფითი ცხოვრება, ინტერესები და გატაცებები;* **II.** სოციოკულტურა და კულტურა: ა) ყოველდღიური ცხოვრება - *სოციალური ქცევის წესები, ქცევები ყოფით სიტუაციებში;* ბ) პიროვნებათშორისი ურთიერთობები - *თანატოლებს შორის ურთიერთობები;* *ტექსტები შეირჩევა და შეიქმნება თემატური მკვიდრი წარმოდგენებისა და საკვანძო შეკითხვების გათვალისწინებით.*	
ინტერაქცია გრძნობა/ემოციისა და შეხედულებების/ დამოკიდებულებების შესახებ - დადებითი და უარყოფითი გრძნობებისა და ემოციების, შეფასების, პოზიციის გამოხატვა (კმაყოფილება / უკმაყოფილება, სინანული, გაკვირვება, ეჭვი, ვარაუდი...)	გამოხატვა და შესაბამისი სინტაქსური კონსტრუქციები - რა შემთხვევაში? რა პირობებში?
ცნებები და საკითხები	**საკვანძო შეკითხვები**

სამეტყველო აქტები **ინტერაქცია სოციალურ რიტუალებში -** კომუნიკაციის დაწყება/დასრულება, თავაზიანობის გამოხატვა **ინტერაქცია ინფორმაციის მოსაპოვებლად** - პირადი და სხვისი მონაცემების გაცვლა; ადამიანის, საქმიანობის აღწერა/დახასიათება; საჭიროებების / მოთხოვნილებების / სურვილების გაზიარება (თავისუფალი დრო, საქმიანობა, გეგმები/განზრახვა, ინტერესები / სურვილები და ა.შ.);	ენობრივი საკითხები სასურველი და სავარაუდო მოქმედების გამოხატვა - II კავშირებითი; აუცილებლად შესასრულებელი და აკრძალული მოქმედების გამოხატვა - წართქმითი და უკუთქმითი ბრძანებითი; შესრულებული მოქმედების გამოხატვა წარსულში - ფორმა და შინაარსი: ერთგზისი და მრავალგზისი მოქმედება; შესრულებული მოქმედების პროცესი და შედეგი; მსაზღვრელ-საზღვრული; წინადადება მოდალობის მიხედვით - თხრობითი, კითხვითი, ძახილისა და ბრძანებითი წინადადებები; პირობისა და შედეგის

ტექსტის ტიპები სტანდარტულ სიტუაციებში თანამოსაუბრეთა შორის მიმდინარე საუბარი; ნაცნობ თემაზე შექმნილი ადაპტირებული მხატვრული და არამხატვრული ტექსტები - დღიური, მოგონება, ინტერვიუ, პირადი წერილი; მულტიმედიური ტექსტი - ფორუმი; არაფორმალური და მარტივი ფორმალური დისკუსიები სტრატეგიები მოსმენის, კითხვის, ლაპარაკისა და წერის სტრატეგიები; სტრატეგიები ლექსიკისა და გრამატიკის შესასწავლად; მეტაკოგნიტური სტრატეგიები	• რა ინტერესები აქვთ ჩემს თანატოლებს? რამდენად ცვლის ადამიანს სხვებთან ურთიერთობა? • რატომ იქმნება კონფლიქტები თანატოლებს შორის? • რა მსგავსება და განსხვავება არსებობს სხვადასხვა ენისა და კულტურის მატარებელ ახალგაზრდებს შორის და რითია განპირობებული განსხვავებული ფაქტორების არსებობა? შეიცვალა თუ არა ჩემი წარმოდგენები და რატომ? • რატომ არის მნიშვნელოვანი სოციოკულტურული კონტექსტების გათვალისწინება საქართველოში მცხოვრებ განსხვავებული ენისა და კულტურის მატარებელ თანატოლებთან ურთიერთობისას? • როგორ გამოვხატავ ჩემს აზრს / პირად ცხოვრებისეულ გამოცდილებას კონფლიქტურ სიტუაციებში, ჩემი და ჩემი თანატოლების პრობლემებზე მსჯელობისას? არგუმენტირებულად ვაყალიბებ თუ არა ჩემს პოზიციას? რის საფუძველზე (რატომ) გამომაქვს ესა თუ ის დასკვნა? • არის თუ არა მარტივად გასაგები და აღსაქმელი ჩემი საუბარი / ნაწერი და რატომ? • რა ენობრივი ცოდნა და სტრატეგიები მეხმარება კონკრეტული საკომუნიკაციო ამოცანების გადასაჭრელად თანატოლებთან ურთიერთობისას? • რას ვაკეთებ ან არ ვაკეთებ იმისათვის, რომ მიზანს მივაღწიო? რა სტრატეგიებსა და საგანმანათლებლო რესურსებს ვიყენებ ამისათვის?

შეფასების ინდიკატორები - მოსწავლემ უნდა შეძლოს:

- საუბრის თემისა და მიზნის, ძირითადი საკითხების, მისთვის საინტერესო მნიშვნელოვანი დეტალების გაგება; თანამოსაუბრეთა თვალსაზრისებისა და დამოკიდებულებების, დადებითი და უარყოფითი შეფასებების, მათი განწყობებისა და ემოციების ამოცნობა (ქ.მ.საბ. 1. 5);
- მოცემული კულტურულ-სოციალური გარემოსა და უცხო კულტურისათვის დამახასიათებელი ქცევის ეტიკეტის ამოცნობა; კონკრეტული სოციალურ-კულტურული ფასეულობების მიმართ საკუთარი / სხვების დამოკიდებულებების გააანალიზება; კულტურულ თავისებურებებზე საუბრისას საკუთარი შეხედულებებისა და დამოკიდებულების კორექტულად გამოხატვა (ქ.მ.საბ. 1. 7. 8. 9);

• კონკრეტული საკითხის / დასმული პრობლემის მიმართ საკუთარი პოზიციის დასაბუთებული ახსნა -რატომ ფიქრობს ასე; არგუმენტირებული კომენტარების გაკეთება; ცალკეული ქმედებების, ფაქტებისა თუ მოვლენების შეფასება და კონკრეტული დასკვნების გამოტანა; პირადი ან სხვისი გამოცდილებიდან სათანადო მაგალითების დამოწმება საკუთარი თვალსაზრისის გასამყარებლად (ქ.მ.საბ. 1. 2. 3. 4. 6); • ზეპირი და/ან წერითი მეტყველებისას ტექსტის ფორმალური მხარის დაცვა; საკომუნიკაციო სიტუაციის შესატყვისი სტრუქტურული და სტილური მახასიათებლების შერჩევა; ნასწავლი ენობრივ-გრამატიკული საშუალებების კონტექსტის შესაბამისად გამოყენება; აზრის თანამიმდევრულად, მკაფიოდ და გასაგებად ჩამოყალიბება (ქ.მ.საბ. 2. 4. 5. 6); • სასწავლო საქმიანობის დაგეგმვისას შესასრულებელი სამუშაოს თანამიმდევრობისა და მისი განხორციელების ეტაპების შედგენა; საჭირო რესურსების შექმნა და გამოყენება; დავალების შესრულებისას საკომუნიკაციო ამოცანის შესატყვისი სტრატეგიების შერჩევა და გამოყენება; შედეგებზე დაკვირვებით გამოყენებული სტრატეგიების შეფასება სათანადოობისა და ეფექტიანობის თვალსაზრისით; იმ მიზეზებისა და ფაქტორების გაანალიზება, რომლებიც ხელს უშლის წინსვლაში (ქ.მ.საბ. 10. 11. 12).
მკვიდრი წარმოდგენები: • უცხო სოციოკულტურული კონტექსტების გათვალისწინება მეხმარება სხვადასხვა კულტურის მქონე თანატოლებთან ურთიერთობაში; სხვების / საკუთარი თავის უკეთ შეცნობაში; პირადი გამოცდილების გამდიდრებაში; არსებული წარმოდგენების გადაფასებაში; • ნებისმიერი ეროვნებისა თუ კულტურის მქონე ბავშვს აქვს მსგავსი ინტერესები და საერთო უფლებები; • თანატოლებზე შექმნილი ტექსტების უკეთ გასაგებად შემიძლია გამოვიყენო ტექსტის ელემენტების, ენობრივი საშუალებებისა და კითხვის სტრატეგიების ცოდნა; • ნასწავლი ლიტერატურის, ტექსტის ელემენტების, ენობრივი საშუალებებისა და სტრატეგიების ცოდნა მნიშვნელოვანია იმისათვის, რომ შევძლო კონკრეტული საკომუნიკაციო ამოცანების გადაჭრა საქართველოში მცხოვრებ განსხვავებული ენისა და კულტურის მატარებელ თანატოლებთან ურთიერთობისას.

სამეტყველო აქტები ენობრივ საკითხებთან მიმართებით:]

პრიორიტეტული სამეტყველო ფუნქციები	ძირითადი ენობრივი კონსტრუქციები და ფორმულები	ძირითადი ენობრივი საკითხები
1.1. სოციალური ურთიერთობები: მისალმება/დამშვიდობება, წარდგენა, მოკითხვა, თხოვნა, ნებართვის აღება, შეთავაზება, წახალისება/შექება, მილოცვა/ კეთილი სურვილების / თავაზიანობის გამოხატვა, მადლობის გადახდა, მობოდიშება	მოგესალმებით! დროებით! კარგად! ხვალამდე! თუ შეიძლება, + მყოფ. (Iპ.- დავწერ) / წყვეტ. (IIპ.- დაწერე) / II კავშ. (IIIპ. დაწეროს); ინებეთ! გთხოვთ, მობრძანდით + **...-ზე/-თან/-ში;** უკეთესია!	**მორფოლოგია/სინტაქსი** **1. მოქმედებითი ბრუნვის ფუნქციები:** მიზეზის (შიშით თვალები დაუბნელდა)... **2. ჩვენებითი ნაცვალსახელი:** ასეთი/ისეთი; ამნაირი / იმნაირი... **3. კუთვნილებითი ნაცვალსახელი:** თავისი/თავიანთი _ (ი)მისი/(ი) მათი;

<table>
<tr>
<td>1.2. ინფორმაციის გაცვლა:

პირადი მონაცემები, პროფესია/ ხელობა, საჭიროებები / მოთხოვნილებები /სურვილები, თავისუფალი დრო, საქმიანობა, ჯანმრთელობა, ამინდი, გეგმები / განზრახვა, მგზავრობა/ მოგზაურობა, საკუთრება, გემოვნება</td>
<td>ეროვნებით ვარ ...

ჩემი ჰობია + საწყისი;

მომწონს + ...-ობა (ექიმობა)

ჩემი მიზანია/სურვილია + II კავშირებითი;

საჭიროა/აუცილებელია + საწყისი;

...-იანი / უ _ ო ამინდია;

მოსალოდნელია + ...-იანი / უ _ ო (ქარიანი / უქარო) ამინდი;

(ეს) მე მეკუთვნის;

გადის + ...-ის სადგურიდან + ...-ის მიმართულებით;

ჩემი / გიორგ-ის გემოვნებით</td>
<td rowspan="4">4. განსაზღვრებითი ნაცვალსახელი: ყველა, სხვა, თვითონ...

5. ზედსართავი სახელის ხარისხის წარმოება: მოტკბო _ ტკბილი _ უტკბესი;

6. ზმნა: პირი: ობიექტური პირების გამოხატვა;

მწკრივები: უწყვეტელი, ხოლმეობითი;

თავისებური ზმნები;

7. ზმნიზედა: ვითარების: სწრაფად, ძლიერ, ნელა, უკეთ, უცებ, ასე, ისე...

8. მიმღეობა (წაუკითხავი, დაუწერელი, დაუხატავი, აუშენებელი...);

9. თანდებული: ვით...

10. კავშირი: რომ, როდესაც, როცა, სანამ... ხოლმე...

11. ნაწილაკი: არ/ნუ; განა, ნუთუ...

12. მსაზღვრელ-საზღვრული: რამდენიმე მსაზღვრელი ერთ საზღვრულთან;

13. რთული ქვეწყობილი წინადადება: სტრუქტურა; კავშირიანი და უკავშირო შეერთება;

14. უნახავი მოქმედების გამოხატვა: თურმე + უწყვეტ. / წყვეტ.;

15. მრავალგზისი მოქმედების გამოხატვა: აწმყო / უწყვეტ. + ხოლმე

16. მსაზღვრელის ადგილი წინადადებაში (დიდი ორი ბიჭი თუ ორი დიდი ბიჭი);</td>
</tr>
<tr>
<td>1.3. აღწერა-დახასიათება:

ადამიანის გარეგნობა, ჩაცმულობა, ხასიათი, თვისებები; ცხოველის/ საგნის აღწერა</td>
<td>...-ვით + ზედ. სახ. (ლომივით ძლიერი, ვარდივით ლამაზი...) // ზედ. სახ., + როგორც + არს. სახ. (ძლიერი, როგორც ლომი...);

(ეს) ოდნავ ...-ა, ვიდრე (ის);

ისე _ როგორც, ისეთი _ როგორიც;

მაცვია/აცვია + არს. სახელი, რომელსაც აქვს (რომელიც არის) ... ;</td>
</tr>
<tr>
<td>1.4. გრძნობა/ემოციისა და შეფასება / დამოკიდებულების გამოხატვა: დადებითი/ უარყოფითი ემოციები, დადებითი / უარყოფითი შეფასება, შთაბეჭდილება, პოზიციის გამოხატვა</td>
<td>მშვენიერია / საოცარია...; საშინელებაა!

ეს (კარგად/ცუდად) ჩანს ამ ...-დან/მისი ...-დან;

ჩემი ვარაუდით, . .

...-დან გამომდინარე, . . .;
შესაბამისად, . . .</td>
</tr>
<tr>
<td>1.5.დროში ორიენტირება:

დროში ლოკალიზება, ქრონოლოგია, სიხშირე, თანადროულობა, ხანგრძლივობა</td>
<td>როდის-თვის + ზმნა (წარსულსა და მომავალში) (ორისთვის ვიყავი/ ვიქნები...)

აწმყო/უწყვეტელი + ხოლმე (ვწერ ხოლმე. . .);</td>
</tr>
</table>

1.6. სივრცეში ორიენტირება: ადგილმდებარეობის მითითება, მიმართულების განსაზღვრა	**შევიდა + ...-ში, გავიდა + ...-დან . . .** როგორ მივიდე **...-მდე?** წახვალ ... ქუჩ**ით;**	**17.** თვის თუ გამო? **18.** თავისი თუ მისი? **ორთოგრაფია/პუნქტუაცია** **1.** სასვენი ნიშნების ხმარება რთულ თანწყობილ წინადადებაში; **2.** სხვათა სიტყვის ნაწილაკების მართლწერა; **ლექსიკა** **1.** განკერძოებული სიტყვები და გამოთქმები (დანართი და ჩართული); **2.** სიტყვაწარმოება (როგორც ენის ლექსიკური მარაგის გამდიდრების საშუალება); **3.** ერთ და მრავალმნიშვნელობიანი სიტყვები. **ტექსტის ლინგვისტიკა** **მეტყველების ტიპები** (აღწერა და მისი მახასიათებლები _ I, II და III პირის მეტყველების გამოყენების სფეროები და თავისებურებები).
1.7. ინსტრუქციის მიცემა: რჩევა-დარიგება, მოთხოვნა, აკრძალვა, ნებართვის მიცემა, ვალდებულება	ვალდებული ვარ (ხარ, არის/ა), (რომ) + II კავშირებითი; ამისა**თვის**/ გასაკეთებლ**ად საჭიროა** + საწყისი **...-თვის/-ად საჭიროა, (რომ)** + II კავშირებითი;	
1.8. ლოგიკური კავშირების გამოხატვა: მიზეზი, შედეგი, მიზანი, ოპოზიცია, პირობითობა	**რატომ/რის გამო? იმის გამო…, რომ** + ...; **იმიტომ კი არა,** რომ + II კავშ., **არამედ იმის გამო,** რომ + II კავშ.; **რისთვის/რა მიზნით? იმისათვის** + ზმნა (აწმყო/წყვეტ.), **რომ** + II კავშირებითი; **იმისათვის, რომ** + II კავშირებითი, **უნდა/საჭიროა** + II კავშირებითი; **თუ** + მყოფადი, **მაშინ** + მყოფადი; **თუ** + აწმყო, **მაშინ + ნუ** აწმყო/ მყოფადი	

IV თავი — მეთოდიკური რეკომენდაციები

საფეხურებრივი პრიორიტეტები

როგოც საბაზო საფხეურის სტანდარტშია წარმოდგენილი, VII-VIII-IX კლასებში მოსწავლეები მნიშვნელოვან ნაბიჯებს დგამენ ქართული ენის შესწავლის გრძელ გზაზე. სწორედ ამ კლასებში მტკიცდება ის უნარები, რომლებსაც საფუძველი ჩაეყარა დაწყებით საფეხურზე.

წინამდებარე სახელმძღვანელოებში სათანადო ყურადღება ეთმობა როგორც რეცეფციული უნარების (მოსმენა, კითხვა), ასევე პროდუცირების — ლაპარაკისა და წერის სწავლებას. რაც მთავარია, სათანადო ადგილი უკავია კომუნიკაციური სწავლების ჩანაცვლებას მოქმედებაზე ორიენტირებული სწავლებით. ამ მიზენისთვის შემოთავაზებულია სხვადასხვა დავალება და მიკროპროექტი, რომლებზე მუშაობაც მოსწავლეებს დაეხმარება სათანადო კონტექსტში გადაიტანონ ათვისებული ენობრივი კომპეტენციები. ამ მასწავლებლის წიგნის შესაბამის თავში, სათანადო ადგილას, მოცემული იქნება, სრულიად ადეკვატური მითითებები, როგორც მოსწავლეებისთვის, ასევე მასწავლებლებისთვის.

რაც შეეხება მოსწავლეთა ენობრივ დონეს, შეიძლება ითქვას, რომ ამ კლასების მოსწავლეები შეესაბამებიან A2-დან B1-ზე გარდამავალ საფეხურს. თუმცა, ეს ყველაზე საკამათო საკითხია და შემოდის, ერთი მხრივ, სტანდარტის მოთხოვნები და, მეორე მხრივ, ის სხვადასხვა რეალობა, რომელიც საქართველოს სხვადასხვა რეგიონშია შექმნილი.

საქართველოს არაქართულენოვანი სკოლების მოსწავლეები ერთმანეთისგან განსხვავდებიან სახელმწიფო ენის ცოდნით. მცირე მათგანს სკოლაში შესვლამდე გარკვეული ენობრივი გამოცდილება აქვს, თუმცა კი უმრავლესობისთვის ეს ასე არაა და ქართულის, როგორც სახელმწიფო ენის სწავლების სტრატეგიებსაც განსხვავებული დაგეგმვა სჭირდება. ამ და სხვა ფაქტორების გამოც, მათზე დაწვრილებით საუბარი შორს წაგვიყვანს, შესაძლოა მე-7 კლასში შეგვხდეს ისეთი მოსწავლე, რომელიც A2-ის დონეზეც ვერ არის და მასწავლებელს განსხვავებული რიგის ამოცანები უდგათ, ვიდრე ჩვენ მიერ შემოთავაზებულ სახელმძღვანელოებშია წარმოდგენილი. შესაბამისად, მასწავლებლებს მოუწევთ მიმართონ გაღრმავებული დიფერენცირებული სწავლების მიდგომებს ან უფრო რადიკალური გადაწყვეტილებაც მიიღოს: კონკრეტულ კლასში შეიტანოს შედარებით დაბალი ენობრივი კომპეტენციების მოსწავლეებისთვის შექმნილი აქტივობები, ვიდრე წარმოდგენილია ჩვენს სახელმძღვანელოში. ჩვენი მხრივ აღვნიშნავთ, რომ სათანადო ადგილებზე კონკრეტულად და მასწავლებლის წიგნის შესაბამის თავში „დიფერენცირებული სწავლება“ წარმოდგენილი იქნება სათანადო რეკომენდაციები ამ მიმართულებით. მანამდე გთავაზობთ გარკვეულ მოსაზრებებს, რომლებიც შეეხება 1) მოსმენის, 2) კითხვის, 3) ლაპარაკისა და 4) წერის კომპეტენციების, 5) ლექსიკისა და 6) გრამატიკის სწავლებას.

1) მოსმენის უნარის განვითარება

მოსმენის უნარის განვითარება ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი საზრუნავია საბაზო საფეხურის მასწავლებლბისთვის. VII-VIII-IX კლასებში

სახელმძღვანელოში წარმოდგენილია სხვადასხვა ტიპის მოსასმენი ტექსტი. პირობითად, მოსასმენი მასალა შეიძლება დავაჯგუფოთ შემდეგნაირად:

- ავთენტიკური, ონლაინსივრცეში არსებული ვიდეო-აუდიო მასალა,
- სპეციალურად დაწერილი დიალოგური ტექსტების აუდიოჩანაწერები,
- ადაპტირებული მხატვრული/საინფორმაციო ტექსტების აუდიოჩანაწერები.

მსწავლებლები უნდა შეეცადონ, რაც შეიძლება მაქსიმალურად გამოიყენონ ელექტრონული ჩანაწერები და მხოლოდ უკიდურეს შემთხვევაში ჩაანაცვლონ ისინი მათ მიერ ტრანსკრიპტის წაკითხვით.

მოსმენის გაადვილების მიზნით შეიძლება გამოვიყენოთ სხვადასხვა სტრატეგია, იქნება ეს განმეორებით მოსმენა, პაუზებით მოსმენა, მოსმენამდე ლექსიკური ერთეულების გაცნობა, მოსასმენი ტექსტის საკითხავ ტექსტთან ერთად შეთავაზება და სხვ.

მტავარია მასწავლებელმა ყურადღება გაამახვილოს მოსმენის ისეთ სტრატეგიებზე, რომლებიც სტანდარტითაცაა გათვალისწინებული. ამ მიზნების მისაღწევად სასარგებლო იქნება ჩვენს სახელმძღვანელოებში მოცემული დავალებებისა და სავარჯიშოების სათანადოდ შესრულება.

2) კითხვის უნარის განვითარება

კითხვის უნარის, როგორც რეცეფციული უნარის, გაწაფვა კვლავ რჩება პრიორიტეტულ მიმართულებად საბაზო საფხურზე. იგი კვლავ სხვა უნარების სწავლების მძლავრ ხელშემწყობ იარაღადაც რჩება. არც ერთი სხვა კომპეტენცია არ გვეხმარება ისე მოსწვალეებში ენორბივი კომპეტენციის ამაღლებაში, როგორც კითხვის უნარი.

მერვეკლასელ მოსწავლეებს უკვე შეუდარებლად დიდი მოცულობის ტექსტების დამუშავება უწევთ, ვიდრე ეს დაწყებით საფეხურზე ხდებოდა. აღსანიშნავია, რომ ქართულის, როგორც მეორე ენის სწავლების კონტექსტში გამომუშავებული კითხვის სტარტეგიები ხელშეწმყობი იქნება მისთვის არა მხოლოდ ქართულის, არამედ მშობლიური და სხვა საგნობრივი ტექსტების აღქმისთვისაც.

მნიშვნელოვანია, თუ რა ტექსტის დამუშავება გვინდა გაკვეთილებზე. ისინი ერთმანეთისგან განსხვავდება თემატიკით, მოცულობით, კითხვადობის სირთულით, ლექსიკური თუ ჟანრობრივი მახასიათებლებით, შექმნის მიზნით, სტილითა და სხვა ნიშნებით. შესაბამისად, თითოეული ტექსტის სასწავლო პროცესში დამუშავებას სჭირდება თავისებური, განსხვავებული, ინდივიდუალური მიდგომა.

ჩვენი ამოცანაა, თითოეულ ტექსტს შევურჩიოთ ადეკვატური, მოსწავლეთათვის საინტერესო და სასარგებლო აქტივობები, რომელთა საშუალებითაც მოვახერხებთ სამიზნე ცნებების დამუშავებას.

ყურადღება უნდა გავამახვილოთ ტექსტის შერჩევის ორ განმაპირობებელზე:

1. თემა — რა თემაზეა ტექსტი. გასაგებად რომ ვთქვათ, თუ რას ვგულისხმობთ, მაგალითი განვიხილოთ, რადგან სხვადასხვა სპეციალისტი „თემაში“ განსხვავებულ შინაარსს დებს. თუკი ტექსტი ცხოველების მეგობრობას ასახავს, რა თემაზე იქნება იგი? ალბათ, მეგობრობაზე, მაგრამ ეს არ არის საკმარისი ინფორმაცია მასწავლებლისთვის, რომელიც, დავუშვათ, დაინტერესებულია ამ მასალით. ამიტომ საჭიროებს დაზუსტებას, რომ ცხოველების შესახებაცაა ეს ტექსტი.

თემაზე აქცენტის დასმა არაა შემთხვევითი. ქართულის, როგორც მშობლიური, ასევე მეორე ენის მასწავლებლები სამართლიანად ანიჭებენ უპირველეს ყურადღებას, ასაკობრივი შესაბამისობის შემდეგ, თემატური ერთეულის (სასწავლო ერთეულის, ე. წ. “მატრიცის”) თემას.

2. ჟანრი — რა ჟანრის ტექსტია. მასწავლებელმა ყურადღება უნდა მიაქციოს, შერჩეული ტექსტის ჟანრობრივ მახასიათებლებს. ერთ-ერთი მიზანი სწორედაც რომ ჟანრობრივი მრავალფეროვნება უნდა იყოს და არა მხოლოდ ერთი რომელიმე ჟანრის ტექსტების, დავუშვათ, იგავ-არაკების, შეთავაზება და სწავლება.

გარდა ამისა, ტექსტის შერჩევისას ვითვალისწინებთ, თუ რა იდეის მატარებელია, როგორია მისი კითხვადობის დონე და შეესაბამება თუ არა ამ მახასიათებლით ჩვენი მოსწავლეების მზაობას, ვინ არის მისი ავტორი, რადგან სხვადასხვა ავტორების ნაწარმოებების შეთავაზება სტილურ მრავალფეროვნებასაც გამოიწვევს... როდესაც ასაკობრივი თავისებურების გათვალისწინებაზე ვსაუბრობთ, აქ თემისა და ტექსტის კითხვადობის დონის გარდა, ყურადღება უნდა მივაქციოთ მოცულობასაც. აღსანიშნავია, რომ მეშვიდეკლასელი ქართულის, როგორც მეორე ენის შემსწავლელები, უკვე უნდა ახერხებდნენ ერთ გვერდს აღმატებული ტექსტების დამუშავებას.

და ბოლოს, მასწავლებლები უნდა დავფიქრდეთ, თუ როგორ დამუშავდება ეს ტექსტი, რომელი სასწავლო საკითხის გასააქტიურებლად იქნება გამოსადეგი და რომელი კომპლექსური დავალების შეწყობა იქნება მისთვის მოსახერხებელი. შესაძლებელია, თითოეულმა ამ უკნასკნელ ორ პარამეტრთაგან რომელიმე კონკრეტული ტექსტის სასარგებლოდ მიგვაღებინოს გადაწყვეტილება.

შერჩეული საკითხავი ტექსტის დამუშავების საკვანძო საფეხურები.

მოკლედ გავიხსენოთ, რომ საკითხავი ტექსტების დამუშავებისას პირველ, წაკითხვამდე ფაზაზე ხდება:

- მოტივაციის აღძვრა, ტექსტის თემატიკაზე მოსწავლეთა წინარე ცოდნის გააქტიურება.
- წაკითხვის დროს შესასრულებელი დავალების გაცნობა და/ან მოდელირება.
- ტექსტის წაკითხვაში დახმარების მიზნით ზოგიერთ ლექსიკურ ერთეულზე ყურადღების გამახვილება, რაიმე საკითხზე საჭირო ცნობის მიწოდება.
- ვარაუდების გამოთქმა სათაურის და/ან ილუსტრაცი(ებ)ის მიხედვით.

მეორე, წაკითხვის ფაზაზე:

- მოსწავლეები კითხულობენ ტექსტს და ასრულებენ მიცემულ დავალებას (შეთავაზებულ შეკითხვებზე მუშაობა, რომელიმე სააზროვნო სქემის შევსება, კომიქსის/პოსტერის/შექმნა...). მუშაობის ფრომატი (ინდივიდუალური, წყვილებში თუ მცირე ჯგუფებში) განისაზღვრება მასწავლებლისა და მოსწავლეების მიერ არსებული საჭიროებების გათვალისწინებით.
- უბრუნდებიან და ამოწმებენ პირველ ფაზაში ტექსტის შესახებ გამოთქმულ ვარაუდებს.
- სვამენ ახალ შეკითხვებს და ეძიებენ მათზე პასუხებს.
- ამზადებენ დავალების (მათ შორის, კომპლექსური დავალების) პრეზენტაციას, წარდგენის მიზნით ინაწილებენ როლებს...

მესამე, წაკითხვის შემდეგ ფაზაზე:

- ხდება ნამუშევრების წარდგენა.
- ეწყობა დისკუსია, მსჯელობა, სხვადასხვა ახალი შეკითხვის დაბადება და მასზე პასუხების ერთობლივი ძიება.
- წაკითხული ტექსტის სხვა ტექსტთან და/ან პირად გამოცდილებასთან დაკავშირება.
- ტექსტის მიხედვით ახალ დავალებებზე მუშაობა, რომელიც ტექსტის სხვა რაკურსით გააზრებისა და ინტერპრეტირების საშუალებას იძლევა.

კითხვის დიფერენცირებულად სწავლება

დიფერენცირებული სწავლების მიდგომას მასწავლებლები წარმატებით იყენებენ კითხვისა და წერის უნარების განვითარების პროცესში. დიფერენცირებული გაკვეთილების დაგეგმვისას ისინი ზემოთ აღწერილ კონცეპტუალურ საფუძვლებს ეყრდნობიან. კერძოდ:

პრაქტიკულად ყველა საკლასო ოთახში, ერთი მხრივ, მრავალფეროვანი და, მეორე მხრივ, რთული სურათი გვაქვს. გვყავს განსხვავებული მონაცემების, მიღწევების, წინარე გამოცდილების მქონე მკითხველები.

სასწავლო პროცესის ორგანიზების დროს მნიშვნელოვანია მოსწავლეთა ინდივიდუალური საჭიროებების შესწავლა და გათვალისწინება.

მნიშვნელოვანია, რომ მოსწავლეები სწორად გადანაწილდნენ სამუშაო ჯგუფებში და თითოეულ ჯგუფს დაურიგდეს ადეკვატური სირთულის ტექსტები/დავალებები.

ყველა მოსწავლემ და ჯგუფმა უნდა მიიღოს მიზნობრივი დახმარება და უკუკავშირი კითხვის პროცესში და წერითი ნამუშევრების შესრულებისას.

კითხვის დიფერენცირებულად სწავლების ერთ-ერთი ყველაზე ეფექტური და გავრცელებული მეთოდია მართული კითხვა. მართული კითხვის აქტივობა გულისხმობს მოსწავლეთა მცირე

ჯგუფში (ან ჯგუფებში) შესაფერისი ტექსტის წაკითხვას და დამუშავებას კონკრეტული უნარების/სტრატეგიების დაუფლების მიზნით. მართული კითხვის აქტივობა საშუალებას აძლევს მასწავლებელს, გააანალიზოს და გაითვალისწინოს თითოეული მოსწავლის საჭიროებები, ხოლო მოსწავლეებს ეხმარება, ნაბიჯ-ნაბიჯ განავითარონ კითხვის ის უნარები, რომელშიც მეტად სჭირდებათ გაწაფვა.

მართული კითხვის აქტივობა განსაკუთრებულ საჭიროებას წარმოდგენს იმ კლასებში, სადაც მოსწავლეების განსხვავებული ენობრივი კომპეტენციების მატარებლები არიან და მასწავლებლები სწორედაც რომ სხვადასხვა ტექსტებს გამოიყენებს ასეთ კლასებში კითხვის უნარის განვითარების მიზნით.

3) ლაპარაკის უნარის განვითარება

ლაპარაკის (საუბრის) უნარი ერთ-ერთი განუყოფელი კომპეტენციაა უცხოურ ენაზე კომუნიკაციის დაწყებისას. თუკი მშობლიურ ენაზე ეს უნარი ბუნებრივად, სრულიად კომფორტულად და გაუცნობიერებლად ყალიბდება, უცხოურ ენაზე საუბრის დაწყება გარკვეულ ბარიერებთან არის ხოლმე დაკავშირებული, თუ რა თქმა უნდა, ღრმა ბავშვობიდან არ უწევს არამშობლიურ ენასთან შეხება და ბუნებრივი გზითვე ითვისებს მას — ამ შემთხვევაში ფაქტობრივად მეორე ენის ბუნებრივი ათვისება ხდება, რაც ერთობ გავრცელებული ტრადიცია იყო ძველი ტფილისის ტრადიციულ ეზოებში.

რეალური სიტუაციებში მოსმენა-ლაპარაკი მრავალჯერადი განმეორებით

დიდი როლი ენიჭება ენის სწავლებისას ავთენტიკურ კონტექსტებს და აქ გახმოვანებულ ფრაზებსა და სიტყვებს. არცთუ იშვიათად ასეთი კონტექსტები უფრო ადვილად ამახსოვრებინებს მოწაფეს საჭირო ფრაზასა თუ ენობრივ კონსტრუქციას... ასეთი მიდგომით ბავშვებს შეგვიძლია დავამახსოვრებინოთ და ავათვისებინოთ საოცრად რთული ფორმისა და გრამატიკული სტრუქტურის სიტყვები და გამოთქმები, რომელთა ათვისებაც, ენის ლოგიკური განვითარების მიხედვით, საკმაოდ გვიან მოუწევდა. მაგალითად: **„დაგეძინა?“ „მეცოტავება”**... ასეთი გამოთქმებისა და ფრაზების ასათვისებლად საკმაოდ ეფექტურია მასწავლებლისეული ყალიბ-გამოთქმები. მაგალითად:

- ყველას ჩაგირთავთ/გამოგირთავთ მიკროფონებს.
- მოიმარჯვეთ კალმები და ფურცლები...
- არ დაგავიწყდეთ... არ დაივიწყოთ...

თუ ყურადღებას მივაქცევთ ზემოთ აღნიშნული და მათი მსგავსი მაგალითები საკმაოდ რთულია ენობრივი თვალსაზრისით და ენის სწავლების მდინარებას თუ გავყვებით, საკმაოდ გვინა მოუწევდათ ბავშვებს ასეთი ფრაზების სწავლება, მაგრამ რეალურ სიტუაციებში მრავალჯერადი განმეორებიტ მათი ათვისება ძალდატანების გარესე მოზდება.

ძალიან სასარგებლოა თითოფრაზიანი უკუკავშირის მიცემაც, როდესაც ბავშვები მუშაობენ. მაგალითად, ***ალიმ უკვე დახატა, ალინა ჯერ კიდევ ხატავს... რაუფი ხატავს, ნესტანი ხატავს, ნი კუშა ხატავს, აილინი ხატავს, გარი ხატავს... მანუშაკს ჯერ არ დაუხატავს...*** აქ იმ ფორმაზე გავამახვილებთ ყურადღებას, რომელიც აქტუალურია ჩვენთვის. კერძოდ, აწმყოს მწკრივზე,

წყვეტილსა თუ თურმეობითზე ანდა შეპირისპირებისა და კონტექსტის მიხედვით შინაარსის აღქმევინების მიზნით — სამივეზე.

რასაკვირველია, ასეთი ფრაზები და გამოთქმები, თუკი იგი დაგეგმილიცაა მასწავლებლის მიერ სასწავლო მიზნების კვალად და შესაბამისად, უფროდაუფრო გართულდება საშუალო საფეხურებზე. მაგალითად, ***მეცოტავება-გეცოტავება, შემოგესწავლებათ, გავისიგრძეგანოთ...***

ქვემოთ წარმოგიდგენთ ე. წ. ლაპარაკის უნარის განვითარების შვიდსაფეხურიან მოდელს, რომელიც მომზადებულია ინტერნეტპოტალზე mastsavlebeli.ge განთავსებული გიორგი ჭაუჭიძის სტატიის მიხედვით.

ლაპარაკის სწავლების შვიდსაფეხურიან მოდელი

1. ვაჩვენოთ სიტუაცია;
2. აღვწეროთ სიტუაცია;
3. კიდევ ერთხელ, უკვე მოსწავლეთა მონაწილეობით აღვწეროთ სიტუაცია;
4. გავითამაშოთ დიალოგი სიტუაციაში, როგორც მულტიფუნქციურმა მსახიობმა;
5. კიდევ ერთხელ გავითამაშოთ დიალოგები ამჯერად უკვე მოსწავლეთა ჩართულობით;
6. მოსწავლეებს დამოუკიდებლად გავათამაშებინოთ დამუშავებული სიტუაციური დიალოგები;
7. შევთავაზოთ მოსწავლეებს განსხვავებული სიტუაციური დიალოგების გათამაშება.

როგორ უნდა ჩამოვაყალიბოთ განსხვავებული სიტუაცია? ამისთვის სამი გზა არსებობს:

I. დავტოვოთ იგივე კონტექსტი და შევცვალოთ მონაცემები (იმავე რანგის ან უფრო რთული მონაცემებით);

II. დავტოვოთ იგივე მონაცემები და შევცვალოთ კონტექსტი;

III. შევცვალოთ კონტექსტიც და მონაცემებიც.

მაგალითად, თუკი ჩვენი მიზანია გაყიდვის სიტუაციებში კომუნიკაციის დამყარება და პირველ ვარიანტად დავამუშავეთ/გავითამაშეთ სიტუაცია სურსათის მაღაზიაში, სადაც მალვინა ყიდულობს შოკოლადსა და წვენს, განსხვავებული სიტუაციები იქნება შემდეგი:

ა) მალვინა მაღაზიაში ყიდულობს პურსა და ნაყინს;

ბ) მალვინა შოკოლადსა და წვენს ყიდულობს კინოში;

გ) მალვინა ნაყინსა და პოპკორნს ყიდულობს კინოში.

მოქმედება სიმულაციის ნაცვლად

აქვე უნდა გავიხსენოთ ჩანაწერი, რომელიც შემოთავაზებულია ეროვნულ სასწავლო გეგმაში: **"მოქმედებაზე ორიენტირებული მიდგომა** (action-oriented approach) ენების დიდაქტიკის ახალ

პარადიგმას წარმოადგენს. განსხვავებით კომუნიკაციური მიდგომისაგან, რომელიც არსებითად ინფორმაციის გაცვლაზე იყო ორიენტირებული, ამ ახალ პარადიგმაში ენების სწავლა-სწავლების მთავარ ამოცანას შეადგენს სოციალურ კონტექსტებში სხვადასხვა ტიპის საქმიანობათა უცხოურ ენაზე განხორციელების უნარების განვითარება. თუკი კომუნიკაციური მიდგომის მთავარ საგაკვეთილო აქტივობას „სიმულაცია" წარმოადგენდა, ამ ახალი მიმართულების მიხედვით, პროექტული სწავლა-სწავლებაა პრიორიტეტული."

ამ კონტექსტში დიდი დატვირთვა ენიჭება კომპლექსური დავალებების შესრულებასა და მათ პრეზენტაციას. თუ განვიხილავთ ჩვენს სახელმძღვანელოში შემოტავაზებული ტიპური კომპლექსური დავალების პირობებს, ადვილად დავინახავთ, რომ ნებისმიერი ნამუშევრის (მიუხედავად იმისა, თუ რა უნარების კომპლექსურად ჩართულობას მოითხოვს იგი) პრეზენტაცია გულისხმობს მოსწავლეების ლაპარაკის კომპეტენციის განვითარებას.

თუ კარგად დავუკვირდებით ჩვენი სახელმძღვანელოს კომპლექსური დავალების პირობებს, დავინახავთ, რომ იქ მხოლოდ ინფორმაციის მოძიება, მისი ნამუშევარში გადატანა, გაფორმება და მომზადება კი არაა მთავარი, არამედ მასზე საუბარიც. მეტიც: მნიშვნელოვანია არამხოლოდ პროდუქტზე/ნამუშევარზე საუბარი, არამედ სამუშაო პროცესზეც ხმამაღალი რეფლექსია. რასაკვირველია, ასეთი საუბრების დროს გარკვეულწილად შეზღუდულები ვართ ქართულის, როგორც მეორე ენის მასწავლებლები, მაგრამ თითოეულ სიტყვას, ფრაზას წინადადებას განუზო მლად მეტი ფასი აქვს, ვიდრე მშობლიურ ენაზე ექნებოდა. მთავარია მოსწავლე მთელი ქმედებით იყოს ჩართული როგორც ნამუშევრის შექმნაში, ასევე მის ქართულ ენაზევე წარდგენაში.

მშობლიური ენის გამოყენების საკითხი

ბოლოს უნდა შევეხოთ მოსწავლეებისთვის მათი მშობლიური ენების გამოყენების საკითხს საგაკვეთილო პროცესში. ეს საკითხი არ შეეხება მხოლოდ ქართულის, როგორც მეორე/უცხოური ენის სწავლებას, რადგან, საკმაოდ პრობლემატურია ნებისმიერი უცხოური ენის (ინგლისური, ფრანგული, გერმანული, რუსული...) სწავლების ტრადიცია.

ამ მიმართულებით საუბარი შორს წაგვიყვანს, თუმცა კი დავძენ, რომ თუკი რაიმეს გასაგებინებლად მოსწავლის მშობლიური ენის გამოყენება გვჭირდება, ესე იგი იმის სწავლება ჯერ ნაადრევია და ენის რეალიზებაში მაინც არ ექნება სათანადო ეფექტი. უმთავრესი არის ქართულად ალაპარაკებული ბავშვი, მშობლიურ ენაზე გრამატიკული ნიუანსების ახსნის გარეშე.

4) წერის უნარის განვითარება

ყველა თავში შემოთავაზებულია ისეთი დავალებები, რომლებიც ითვალისწინებს მოსწავლეთა წერითმეტყველების უნარის განვითარებას. მათგან, ნაწილი ითვალისწინებს წერის, როგორც დამხმარე საშუალების გამოყენებას თუ ლექსიკური მარაგის განვითარების, თუ გრამატიკული საკითხების შესწავლის, თუ საკითხავი მასალის დამუშავების, თუ სხვა იმ მომენტისთვის კონკრეტული პრიორიტეტული მიზნებისთვის.

რაც მთავარია, სახელმძღვანელოში შემოტავაზებულია დავალებები, რომლებიც ითვალისწინებს წერის, როგორც საკომუნიკაციო კომპეტენციის განვითარებას. საბაზო საფეხური უკვე ის ეტაპია, როდესაც ქართულის შემსწავლელი მოსწავლეები ამყარებენე იმ წერით

საფუძვლებს, რომლებსაც დაეუფლნენ დაწყებით საფეხურზე. ასევე, ამ დროს უკვე ჟანრობრივ მრავალფეროვნებასაც მოსინჯავენ და თუკი დაბალ კლასებში მხოლოდ აღწერისა და შინაარსის გადმოცემაზე იყვნენ ორიენტირებულები, ამჯერად მოსინჯავენ ისეთი ნამუშევრების შემქნას, როგორიცაა დღიურის ჩანაწერი, ტექსტის ჟანრის ცვლილება და სხვ.

გთავაზობთ რამდენიმე სტრატეგია წერის უნარის განვითარებისთვის.

ა) მოსწავლის პირადი დღიური

ქვემოთ წარმოდგენილია რეკომენდაცია საქართველოს დაწყებითი განათლების პროექტის სარესურსო წიგნიდან დღიურების წერის შესახებ, რაც დამხმარე ეფექტური ინსტრუმენტი იქნება საბაზო საფეხურის მოსწავლეებისთვის წერითი კომპეტენციის ჩამოყალიბების გზაზე.

მეთოდის/აქტივობის შესახებ

დღიური წერას ზოგ ქვეყანაში წერის სწავლების წამყვან საშუალებადაც კი იყენებენ. იგი კარგი ინსტრუმენტია წერის შედარებით ფორმალიზებულ საფეხურზე (მაგალითად, წერის ხუთსაფეხურიან მოდელზე ან, თუნდაც, ესეების, თხზულებების წერაზე) გადასასვლელად.

ამ აქტივობის სისტემატური გამოყენებით მოსწავლე:

- იწაფება წერასა და კითხვაში, რაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მეორე/უცხოური ენის შესწავლისას;
- ითვისებს გრამატიკულ ნორმებს და იწაფება მართლწერაში;
- იძენს თავდაჯერებულობასა და გაბედულებას წერისას;
- ეძლევა თავისუფალი, დამოუკიდებელი აზროვნებისა და რეფლექსიის საშუალება;
- უკეთ ხედავს და აცნობიერებს საკუთარი ცხოვრების მნიშვნელოვან ასპექტებს.

მსვლელობა

- მოსწავლე დღიურისათვის საკუთარი გემოვნებით შეარჩევს რვეულს ან ბლოკნოტს;
- იგი დღიურში წერს იმაზე, რაც აინტერესებს და რაზეც სურს წერა. იშვიათ შემთხვევაში მასწავლებელი დიდი სიფრთხილით შესთავაზებს მას საწერ თემას;
- მოსწავლეები დღიურში ჩანაწერს აკეთებენ ყოველდღიურად ან კვირაში რამდენჯერმე მაინც. მნიშვნელოვანია არა ჩანაწერის მოცულობა, არამედ სისტემატურობა;
- დღიურის წერის დასაწყებად საკმარისი არაა მხოლოდ ინსტრუქცია. მასწავლებელმა უნდა ჩაატაროს მოდელირება — უნდა გააკეთოს რამდენიმე ჩანაწერი და ხმამაღლა წაუკითხოს მოსწავლეებს. ასეთი მოდელირება სჭირდება ყველას, განსაკუთრებით საბაზო საფეხურის მოსწავლეებს, რადგან სიმორცხვის დაძლევისა და სისტემურობის გამომუშავება ამ ასაკში მეტად მნიშვნელოვანია;

- მოსწავლეები თავიანთ ჩანაწერებს აფორმებენ ნახატებით, ორნამენტებით, სტიკერებით.
- ყველა ჩანაწერს უთითებენ თარიღს;
- მასწავლებელი მსურველებს აძლევს საშუალებას, თავიანთი დღიურის ჩანაწერები წაუკითხონ კლასს ან რომელიმე მოსწავლეს (სურვილისამებრ);
- მასწავლებელი პერიოდულად აგროვებს დღიურებს და შიგ ჩაწერს ან ჩააკრავს განმავითარებელ, წამახალისებელ კომენტარებს;
- წერილობითი თუ ზეპირი უკუკავშირისას მასწავლებელი ყურადღებას ძირითადად ამახვილებს ჩანაწერების შინაარსზე და არა წერის ტექნიკურ და ფორმალურ მხარეებზე;
- კომენტარები მხოლოდ განმავითარებელი, წამახალისებელი უნდა იყოს. დაუშვებელია ნიშნების ან სხვა სახის განმსაზღვრელი შეფასების გამოყენება.
- ჩასწორებების შემდეგ მოსწავლე ხელახლა კითხულობს თავის ნაწერს, რათა გაეცნოს მასწავლებლის შენიშვნებს, შესწორებებს და შემდგომში გაითვალისწინოს.

შენიშვნა:

მოსწავლის დღიურში შეცდომების გასწორება მიზანშეწონილი არ არის, რადგან შესწორებებით აჭრელებული ჩანაწერი მოსწავლეს უკარგავს მოტივაციას, ან მისი ყურადღება წერის ტექნიკურ ასპექტებზე გადააქვს;

შესაძლებელია საკლასო ოთახში გამოიყოს საგანგებო ადგილი (კარადის თარო, უჯრა), სადაც მოსწავლეები პერიოდულად დააწყობენ დღიურებს, იმ შემთხვევაში, თუ სურთ კლასელებისთვის საკუთარი ნაზრევის, ემოციის გაზიარება.

შესაძლო თემები პირადი დღიურის ჩანაწერებისთვის

- ჩემი მეგობარი
- ასეთი რამ არასოდეს განმიცდია
- მინდა გითხრათ, რომ
- რა მწყინს, რა მიხარია
- როგორ ველოდი ამ დღეს
- არაფერი გამოვიდა
- რატომ ვერ ხვდებიან
- მინდა მყავდეს
- არასოდეს დამავიწყდება
- ახლოვდება ზაფხული
- როცა წვიმს
- ყველაზე მეტად მიყვარს
- მე გირჩევთ

ბ) დაწერე მოთხრობა

კიდევ ერთი საინტერესო ინსტრუმენტს გთავაზობთ შემოქმედებითი წერის უნარის განვითარებისთვის, რომელსაც კარგად უნდა იცნობდნენ ჩვენი მასწავლებლები. ეს ონლაინინსტრუმენტი მოსწავლეებს დაეხმარება სხვადასხვა ჟანრში მოსინჯონ თავიანთი შესაძლებლობები.

როგორ მუშაობს პროგრამა?

საიტზე: http://kargiskola.ge/dawere/ შესვლისას გაიგონებთ ჩიტების სასიამოვნო ჭიკჭიკს და ნახავთ შესვლის ღილაკს:

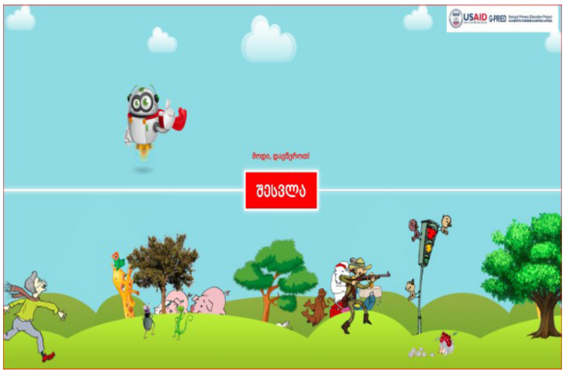

შესვლის შემდეგ აღმოჩნდებით სამი ყუთის სივრცეში, სადაც პირველი ყუთიდან აარჩევ პერსონაჟს, მეორე ყუთიდან აარჩევ ამ პერსონაჟის თვისება, მესამე ყუთიდან კი — პრობლემას, რომელიც ამ პერსონაჟმა უნდა დაძლიოს.

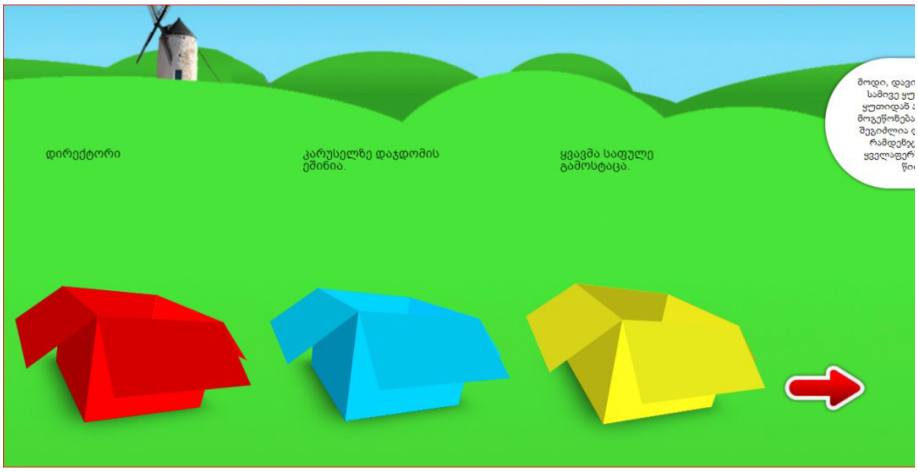

შეგიძლია რამდენიმეჯერ შეცვალო სამივე მათგანი და შენთვის სასრუველი შეარჩიო. ფოტოზე გამოსახულია ამის ნიმუში: დირექტორი, რომელსაც კარუსელზე დაჯდომის ეშინია და რომელსაც ყვავმა საფულე გამოსტაცა.

წითელ ისარზე დაწკაპებით გადახვალ შემდეგ სივრცეში, სადაც შეგიძლია ამოირჩიო სასურველი ჟანრი: წერილი, მოთხრობა/ზღაპარი, დღიური თუ სტატია.

ჩვენ მაგალითისთვის შევარჩიეთ მოთხრობა/ზღაპარი:

ისევ დავაჭირეთ წითელ ისარს და ნახეთ რა გამოგვივიდა... მართალია, დასრულებული არაა, მაგრამ მაინც საინტერესოა:

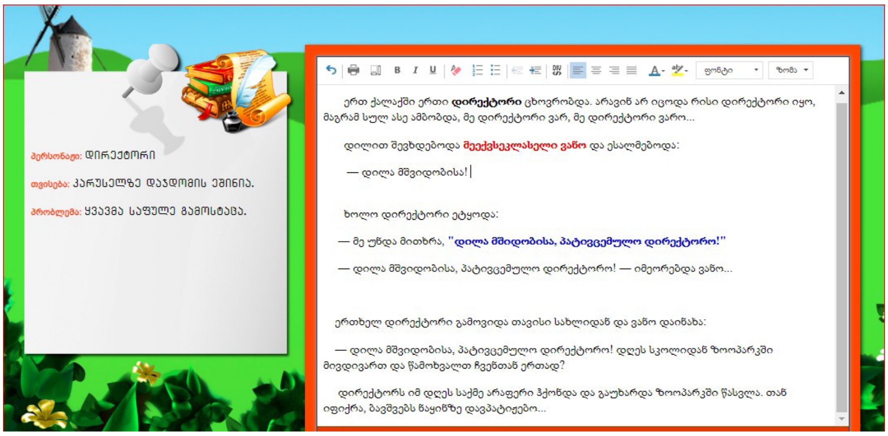

მუშაობის დროს შეგიძლია სხვადასხვა ზომისა და ფერის შრიფტის გამოყენება, ნახატის ჩახატვა ან სურათის ატვირთვა-ჩამატება და ბოლოს, როდესაც დაასრულებ, შენახვაც:

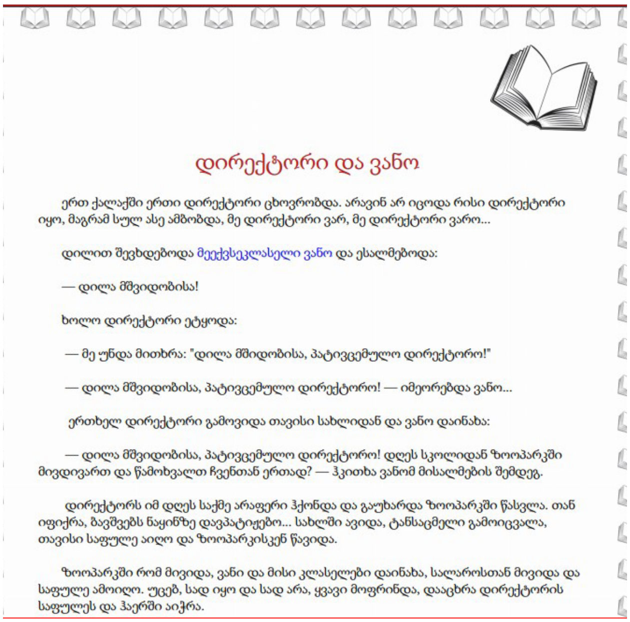

ამ პლატფორმაზე წერითი ნამუშევრების შექმნისას ბავშვები გაიმდიდრებენ ლექსიკურ მარაგს, ჩამოუყალიბდებათ ამბის შეთხზვისა და გადმოცემის უნარი. კარგი იქნება, თუ მას გამოვიყენებთ კომპლექსური დავალების ფორმატში და მოსწავლეებს შევთავაზებთ ზეპირ პრეზენტაციებსაც და დავუსვამთ რეფლექსიური ხასიათის შეკითხვებსაც:

- როგორ დაიწყეს მუშაობა? როგორ შეარჩიე პერსონაჟი, თვისება და პრობლემა?
- რატომ შეარჩიეს ესა თუ ის ჟანრი?

- როგორ წარმართეს დაწერის პროცესი? (წინასწარ მოიფიქრეს თუ არა იდეები, დაწერეს თუ არა შავი ვარიანტი და შესწორებების შეტანის შემდეგ როგორ მიიღეს საბოლოო ვარიანტი და სხვ.)

დამატებითი რეკომენდაციები ქართულის, როგორც მეორე ენის მასწავლებლებისთვის წერის სწავლების მიზნით (საქართველოს დაწყებითი განათლების პროექტის მიხედვით)

- ქართულის როგორც მეორე ენის მასწავლებელმა უნდა გაითვალისწინოს და გამოიყენოს ის ფაქტორი, რომ მოსწავლეს გამომუშაველი აქვს მშობლიურ ენაზე წერის უნარი. შესაბამისად, ქართულ ენაზე წერის შესწავლისას მოსწავლეებს წერის სწავლის გარკვეული გამოცდილება უკვე აქვთ. ამ გამოცდილებას ისინი აუცილებლად გამოიყენებენ ქართულად წერის დროსაც.

- სასურველია, ქართულად და მშობლიურ ენაზე წერის სწავლება წარიმართოს ერთგვაროვანი მიდგომებითა და მეთოდებით. მეორე ენაზე წერის შედეგების გასაზრდელად უნდა ვიმუშაოთ ზეპირმეტყველების უნარების განმტკიცებითა და ლექსიკური მარაგის მეტად და მეტად გამდიდრებით. ამის პარალელურად უნდა მიმდინარეობდეს გრამატიკული საკითხების სათანადო და არამომაბეზრებელი დამუშავება.

- საჭიროა წერის სწავლების კონტექსტუალიზაცია და მასი ავთენტურ შინაარსზე მორგება. ამისთვის გასათვალისწინებელია რამდენიმე რჩევა:

- მოსწავლე წერის პროცესში თავს უნდა გრძნობდეს კომფორტულად, როგორც ფიზიკური, ასევე ემოციური (შეაქებენ, მოუწონებენ...) თვალსაზრისით.

- მოსწავლეს უნდა ესმოდეს, რას წერს და რისთვის წერს.

- წერის აქტივობა ინტეგრირებული უნდა იყოს სხვა ენობრივი მიმართულებების სწავლებასთან.

- ყურადღება გავამახვილოთ არა შეცდომებზე, არამედ წერის დროს გამოვლენილ ძალისხმევასა და შედეგზე;

- დავაფიქსიროთ შეცდომები არა ხაზგასასმელად და კრიტიკული შენიშვნების მისაცემად, არამედ მომავალში მათი აღმოფხვრისთვის საჭირო აქტივობების დასაგეგმად. გასათვალისწინებელია, რომ მეორე ენაზე შეცდომების გამოსწორება ვერ მოხერხდება გარკვეული ენობრივი გამოცდილების დაგროვების გარეშე, რაც, შესაძლოა, წლების განმავლობაშიც კი გაგრძელდეს. ამიტომ უნდა მივეჩვიოთ წერის დროს დაშვებული ზოგიერთი შეცდომის საერთოდაც უგელებელყოფას.

5) ლექსიკის სწავლება

როგორც ვიცით, ლექსიკურ ერთეულებზე მუშაობა ქართულის, როგორც მეორე/უცხოური ენის ერთ-ერთი საკვანძო საკითხია. დიდი მნიშვნელობა ენიჭება იმას, თუ როგორ წარიმართება ეს პროცესი – იქნება იგი შემოფარგლული მხოლოდ სალექსიკონო რვეულებში სიტყვების ჩაწერითა და მათზე მოსწავლეთა მშობლიურ ენაზე განმარტებების მიწერით, თუ დატვირთული იქნება მრავალფეროვანი და საინტერესო აქტივობებით.

რა უნდა გავითვალისწინოთ ლექსიკის სწავლებისას? უპირველესად, ლექსიკური თვალსაზრისით უნდა შევაფასოთ ის ტექსტები, რომლებსაც ვიყენებთ მოსწავლეებთან. რასაკვირველია, სახელმძღვანელოს ავტორების მიერ შერჩეული და შექმნილია ისეთი ტექსტები, რომლებიც შეესაბამება მერვე კლასელების მზაობასა და ინტერესებს, მაგრამ ამ სახელმძღვანელოს გამოყენებისას მასწავლებლის მიერ წარმართულ აქტივობებს დიდი მნიშვნელობა ენიჭება.

კონკრეტულ კლასში გადაწყვეტილება მასწავლებელმა უნდა მიიღოს და დაგეგმოს თავისი მოსწავლეებისთვის საჭირო ქმედებები. მაგალითად, თუკი მასწავლებელი მიიჩნევს, რომ ტექსტში გამოყენებული ზოგიერთი სიტყვა შესაძლოა ძნელი გასაგები აღმოჩნდეს მოსწავლეებისთვის, მაშინ იგი დამატებით ამ სიტყვაზეც გაამახვილებს ყურადღებას. ეს შეიძლება მოხდეს როგორც ტექსტის წაკითხვამდე (ან თუკი ვასმენინებთ – მოსმენამდე), ასევე ტექსტის წაკითხვის პროცესში და წაკითხვის/მოსმენის შემდეგაც.

სახელმძღვანელოში შემოთავაზებულია სიტყვებზე მუშაობის სხვადასხვაგვარი ფორმატი.

მათგან ზოგი ტექსტის წაკითხვამდე/მოსმენამდე ხორციელდება, ზოგიერთი წაკითხვისა და მოსმენის (ცოტა რთულია ეს ამოცანა) დროს, ხოლო ზოგჯერ წაკითხვის/მოსმენის შემდეგაც ითვალისწინებს მოსწავლეების კონცენტრაციას.

ქვემოთ შემოთავაზებულია ის ეფექტური მეთოდები, რომელთა უმრავლესობა სახელმძღვანელოშიცაა ჩანერგილი სხვადასხვა ადგილას. დაწვრილებით ამ და სხვა მეთოდების შესახებ შეგიძლიათ იხილოთ საქართველოს დაწყებითი განათლების პროექტის (G-PriEd) მიერ შექმნილ კრებულში „კითხვისა და წერის სწავლება დაწყებით საფეხურზე“, თბ. 2015.

როგორ შევარჩიოთ სიტყვები, რომლებსაც სათანადო ყურადღებას დავუთმობთ?

მართლაც არ ღირს ყველა სიტყვა იმად, რომ მასწავლებელმა განსაკუთრებული ყურადღება დაუთმოს გაკვეთილებზე. რა მახასიათებლები უნდა ჰქონდეს სიტყვებს, რომ ისინი მნიშვნელოვნად ჩავთვალოთ?

უპირველესად, განვსაზღვროთ, რას ნიშნავს მნიშვნელოვანი სიტყვები ქართულის, როგორც

მეორე/უცხოური ენის სწავლებისას. უპირველესად, ეს არის ის სიტყვები, რომლებიც აუცილებელია კონკრეტული სიტუაციის ან კონკრეტული ტექსტის გასააზრებლად. ზოგჯერ ასეთ სიტყვებს „საკვანძო სიტყვები“ შეიძლება ვუწოდოთ. ასეთ სიტყვებს მასწავლებელმა სათანადო ყურადღება უნდა მიაქციოს და მოსწავლეებს სხვადასხვა კონტექსტში გაააზრებინოს და გამოაყენებინოს.

კარგი იქნება, თუ მასწავლებელს გააზრებული ექნება სიტყვების კატეგორიები მათი გამოყენების სიხშირის მიხედვით. ენაში არსებობს შედარებით ხშირად გამოყენებული, ნაკლები სიხშირით გამოყენებული და იშვიათად ხმარებული სიტყვები. რომელი კატეგორიის სიტყვებს უნდა მიაქციოს მასწავლებელმა განსაკუთრებული ყურადღება? რასაკვირველია, ე. წ. ხშირ სიტყვებს.

თავისთავად ცხადია, რომ „კოლოფი", „რიტუალი", „პირობა" და სხვები ხშირი სიტყვებია და ამ რიგის სიტყვების ცოდნა მერვეკლასელი მოსწავლეებისთვის აუცილებელი და პრიორიტეტულია; „სარჩული", „ნებიერი", „მიტოვებული" ნაკლები სიხშირით ხმარებული სიტყვებია; „ბობოლა", „წარმტაცი", „ოინი" კი იშვიათად ხმარებული სიტყვებია.

სიტყვების შერჩევისას და მათზე ყურადღების გამახვილებისას უნდა გავითვალისწინოთ, თუ რომელ დონეზეა მოსწავლე. მაგალითად, დამწყებ დონეზე (A1 დონე) მყოფი მოსწავლისთვის ყურადღება ე. წ. ხშირ სიტყვებზე უნდა გავამახვილოთ. A2 დონეზე შეიძლება ვიმუშაოთ ნაკლები სიხშირით გამოყენებულ სიტყვებზეც, ხოლო იშვიათად ხმარებულ სიტყვებზე ყურადღების გამახვილება მხოლოდ B1, C1 და C2 დონეებზე ეგების. ურადღება მიაქციეთ ბოლო სიტყვას წინა წინადადებაში: „ეგების" რომელი კატეგორიის სიტყვაა? რასაკვირველია, იგი იშვიათად გამოყენებული სიტყვაა და მას ჩვენ არც კი გამოვიყენებთ A1 და A2 დონეებზე მყოფ მოსწავლეებთან.

როგორ შევაფასოთ ტექსტები ლექსიკური თვალსაზრისით?

ჩვენ ტექსტებს სასწავლო სიტუაციისთვის ვიყენებთ ხოლმე. თუმცა მოსწავლეებისთვის ტექსტების შერჩევა გვჭირდება დამოუკიდებელი კითხვის მიზნითაც. რასაკვირველია, სასწავლო სიტუაციისთვის შედარებით „რთული" ტექსტებიც შეგვიძლია გამოვიყენოთ და შემდეგ ჩვენ დავეხმაროთ ამ სასწავლო სირთულეების დაძლევაში, მაგრამ დამოუკიდებელი კითხვისთვის ჩვენი დახმარება შეუძლებელი იქნება.

ტექსტების სირთულის გაზომვის მიზნით შეგვიძლია გამოვიყენოთ ე. წ. „ხუთი თითის წესი", რაც გულისხმობს შემდეგს: ავიღებთ ტექსტს და ვკითხულობთ პირველ გვერდზე. თითო თითს მოვკეცავთ იმ შემთხვევაში, თუკი შეგვხვდება ისეთი სიტყვა, რომელიც ჩვენს მოსწავლეს არ ეცოდინება. თუკი ერთ გვერდზე ასეთი სიტყვების რაოდენობა ხუთზე ნაკლებია, მაშინ ასეთი ტექსტის მიწოდება მისაღებია ჩვენი მოსწავლეებისთვის. ხოლო თუკი უცნობი სიტყვების რაოდენობა ერთ გვერდზე ხუთს აღემატება, მაშინ ასეთი ტექსტის გამოყენება არაა რეკომენდებული.

რასაკვირველია, ხუთი სიტყვა საშუალო მაჩვენებელია და თუკი ტექსტს ვიყენებთ სასწავლო

სიტუაციაში, რაც გულისხმობს მასწავლებლის დახმარებას საჭირო მომენტში, შესაძლოა, ვისარგებლოთ ისეთი ტექსტითაც, რომელშიც ხუთზე მეტი სიტყვა იქნება უცნობი. ოღონდ ეს რაოდენობა მკვეთრად ველარ გაიზრდება.

ამ მიმართულებით უნდა გავითვალისწინოთ ერთი მომენტიც. ზოგჯერ, შესაძლოა აღემატებოდეს კიდე უცნობ სიტყვათა რაოდენობა პედაგოგიკურად დასაშვებ ზღვარს, მაგრამ მასწავლებელმა მაინც გადაწყვიტოს მისი სასწავლო პროცესში გამოყენება, თუკი ეს ტექსტი წარმოადგენს მოსწავლეთათვის მშობლიურ ენაზე უკვე ნაცნობ ტექსტს ან კონტექსტს. მაგალითად, თუკი ქართულ ენაზე ვთავაზობთ საყოველთაოდ გავრცელებულ რომელიმე მსოფლიო კლასიკურ ნაწარმოების ფრაგმენტებს ან საყოველტაოდ ცნობილ რომელიმე ისტორიულ მოვლენას ან ხელოვნების ნიმუშს და სხვ. ცხადია, ეს „გადაჭარბებაც" უნდა ჯდებოდეს გონივრულობის ფარგლებში, რასაც, გავიმეორებთ, მასწავლებელი შეაფასებს ყველაზე უკეთ.

როგორ ვიმუშაოთ უცნობი სიტყვების განმარტებაზე?

ხშირად სვამენ მასწავლებლები შეკითხვას, თუ როდის უნდა დავეხმაროთ მოსწავლეებს უცნობი სიტყვების განმარტებაში; არის მეორე საკითხიც, როგორ დავეხმაროთ მოსწავლეებს

უცნობი სიტყვების განმარტებაში. ჯერ პირველ შეკითხვას ვუპასუხოთ, შემდეგ – მეორეს.

მოსწავლეებს უცნობი სიტყვების განმარტებაში შეიძლება დავეხმაროთ ნებისმიერ დროს – იქნება ეს ტექსტის წაკითხვამდე/მოსმენამდე, ტექსტის წაკითხვის/მოსმენის პროცესში თუ ტექსტის წაკითხვის/მოსმენის შემდეგ. უკეთ რომ ვთქვათ, მოსწავლეები უნდა მივაჩვიოთ სამივე ფორმატის დახმარებას. მოკლედ მიმოვიხილოთ თითოეული ფორმატი.

მასწავლებლის მიერ დასამუშავებელი ტექსტის წინასწარი შეფასება და მომზადება გულის ხმობს მასში ისეთი სიტყვების გამოკვეთასაც, რომლებიც მოსწავლეებისთვის სავარაუდოდ უცნობი იქნება. ამავე ეტაპზე კარგია, თუ შერჩეულ სიტყვებში მოვნიშნავთ ისეთებსაც, რომლებსაც მოსწავლეებს წინასწარ, ტექსტის წაკითხვამდე/მოსმენამდე განვუმარტავთ. ეს გაუადვილებს მათ ტექსტის გაგებას. რასაკვირველია, შეიძლება დავტოვოთ ზოგიერთი სიტყვა, რომლებსაც მივანდობთ მოსწავლეებს, რათა მათ მათი ამოცნობა მოახერხონ კონტექსტური გასაღებების (ილუსტრაცია, თემატური კონტექსტი, აბზაცისა და წინადადების კონტექსტი...) დახმარებით. რასაკვირველია, ტექსტის წაკითხვის/მოსმენის შემდეგ მათზე უნდა გამახვილდეს სათანადო ყურადღება.

ლექსიკური მარაგის გამდიდრებაზე ორიენტირებული ზოგიერთი მეთოდი/სტრატეგია

ა) სიტყვის პირამიდა

სქემას აქვს სამკუთხედის ფორმა, რომლის პირველ, ზედა ზოლში იწერება სიტყვა, რომელზეც გვინდა ყურადღების გამახვილება, რომელიც ხანგრძლივად და ღრმად უნდა დარჩეს მოსწავლის გონებაში. მეორე ზოლში იწერება ამ სიტყვის განმარტება. მოსწავლეებმა თავიანთი სიტყვებით უნდა ახსნან ამ სიტყვის მნიშვნელობა. ცხადია, ეს ახსნა არ და ვერ იქნება სრულფასოვანი, შესაძლოა, ზოგჯერ უზუსტობაც გაიპაროს, მაგრამ მთავარია, მოსწავლე ცდილობდეს ამ სიტყვის მნიშვნელობის გადმოცემას სხვა, მისთვის ნაცნობი სიტყვებით. აგრეთვე, მოსწავლეები წარმოაჩენენ თავიანთ შემოქმედებით, ორიგინალურ ხედვასაც, რაც, შესაძლოა, მეტად საინტერესო და სახალისოც აღმოჩნდეს. მესამე ზოლში ჩაიწერება წინადადება, რომელშიც მოსწავლე გამოიყენებს ამ სიტყვას.

ვარიაცია 1: როდესაც ტექსტზე ვამუშავებთ, შესაძლოა, მასწავლებელმა ოთხდონიანი პირამიდა შესთავაზოს ბავშვებს და წინადადების მოფიქრებამდე იმ წინადადების ამოწერა მოსთხოვოს ტექსტიდან, რომელშიც ეს სიტყვაა გამოყენებული. ანუ ზემოდან მესამე ზოლში ტექსტის წინადადება იქნება ამ სიტყვის გამოყენებით, ხოლო მეოთხე, ქვედა ზოლში – უკვე ბავშვების მიერ მოფიქრებული წინადადება, ცხადია, ამ სიტყვის გამოყენებით.

ვარიაცია 2. შესაძლოა, მასწავლებელმა მოსწავლეებს ან მოსწავლეთა ნაწილს მეორე ზოლში განმარტების ნაცვლად შესთავაზოს სიტყვის შესაბამისი ილუსტრაციის ჩახატვა. ან მოსწავლე თვითონ აირჩევს, განმარტება ჩაწეროს, თუ ილუსტრაცია ჩახატოს. ცხადია, მასწავლებელმა შეიძლება გამოიყენოს მის მიერ მოფიქრებული, ალტერნატიული ვერსია.

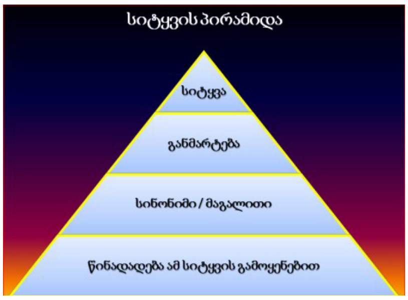

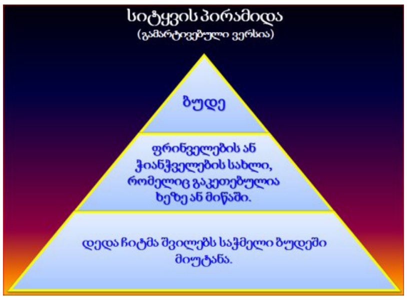

ბ) ფრეიერის სქემა

(ასეთი სქემების შესახებ შეგიძლიათ იხილოთ საქართველოს დაწყებითი განათლების პროექტის მიერ მომზადებულ წიგნში, რომელიც განთავსებულია პორტალზე „კარგი სკოლა“ **kargiskola.ge**)

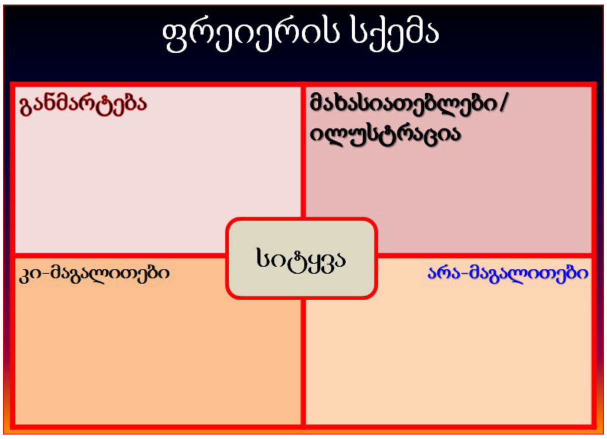

გ) სიტყვის (ცნების) რუკის ვარიანტი

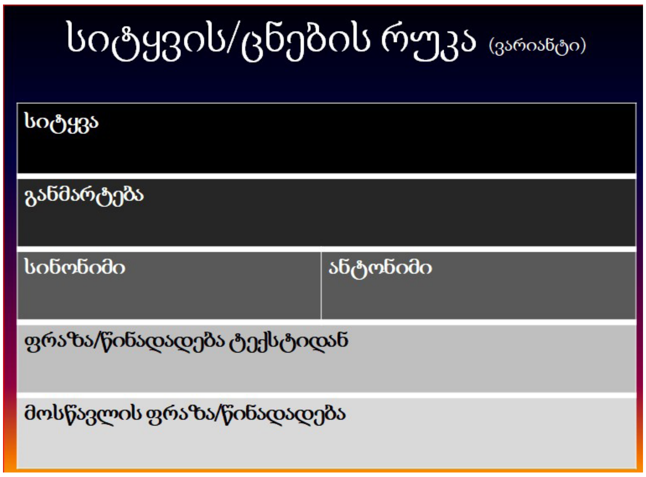

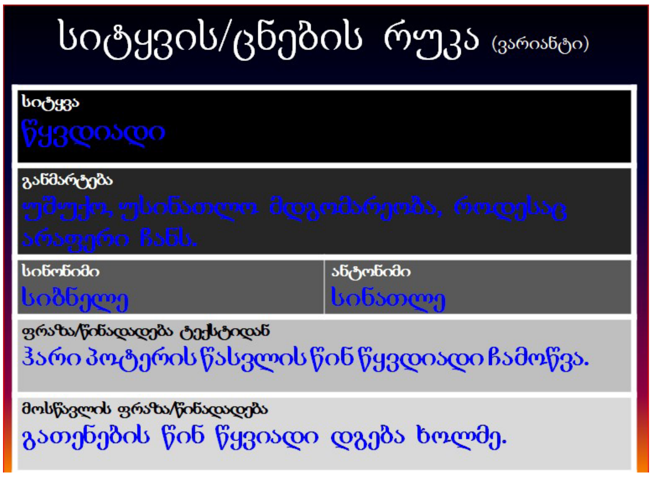

დ) დაკარგული სიტყვები

(გამოყენებულია პორტალზე mastsavlebeli.ge გამოქვეყნებული გიორგი ჭაუჭიძის სტატია)

ერთ-ერთი სასარგებლო, გავრცელებული და კომპლექსური სტრატეგია ლექსიკური მარაგის გამდიდრებაზე სამუშაოდ არის ე. წ. დაკარგული სიტყვები. იგი ავითარებს ლექსიკურ ერთეულებზე მუშაობის უნარს, ხელს უწყობს წაკითხული ტექსტის გააზრებას. ამ აქტივობის დროს მასწავლებელი ტექსტში გამოტოვებს სიტყვებს და ისე ურიგებს მოსწავლეებს. მოსწავლეებმა კი უნდა "იპოვონ", მიხვდნენ და შეავსონ ტექსტი, გამოტოვებულ ადგილებზე ჩაწერონ "დაკარგული" სიტყვები.

ამ მეთოდის გამოყენება სასარგებლოა ტექსტის წაკითხვის ფაზაზე, შესაძლოა, იგი შევთავაზოთ წაკიტხვის შემდეგაც. მთავარია, აქტივობის დროს გამოყენებული ტექსტი შერჩეული უნდა იყოს სწორედ მოსწავლეთა მზაობისა და საჭიროებების გათვალისწინებით.

ამ მეთოდის რამდენიმე ვარიანტი არსებობს და გთავაზობთ ყველა შესაძლო მათგანს, რისთვისაც გამოვიყენებთ ჩვენს სახელძღვანელოში გამოყენებულ ტექსტებს. სანამ თითოეული ვარიანტის ახსნა-განმარტებას წაიკითხავთ, ჯერ დაუკვირდით თითოეულ ნიმუშს, თუ რა პრინციპია გამოყენებული სიტყვების „დასაკარგად", ამის შემდეგ გაეცანით ვარიანტის განმარტებას.

I ნიმუში: *რომელმა ბავშვმა არ იცის, რა არის ---------------------- ან კარტოფილი, შოკოლადი ან მზესუმზირა? იცნობ ------------------- ბავშვს? არადა, საქართველოში, კავკასიაში და საერთოდ, ------------- ევროპასა და აზიაში იყო დრო, როცა -------------------- იცოდა შოკოლადის, შემწვარი კარტოფილის, მოხარშული სიმინდის, -------------------- მზესუმზირის, პამიდვრის, ლობიოსა და გოგრის გემო.*

აქ გამოტოვებულია ყოველი მეშვიდე სიტყვა (პამიდორი, ასეთ, მთელ, არავინ, მოხალული) თუკი მოსწავლეთა მზაობის მიხედვით მასწავლებელს უფრო გართულება სურს დავალების და ტექსტიც იძლევა ამის საშუალებას, შეიძლება ყოველი მეექვსე სიტყვა ამოიღოს. ასე გართულებულ დავალებას მოსწავლეთა რომელიმე ჯგუფს შევთავაზებთ და ამ მიდგომას სწავლების დიფერენცირებითვის გამოვიყენებთ. აქვე დავამატოთ, რომ შესაძლებელია „დაკარგული" სიტყვები არეული თანმიმდევრობით შევთავაზოთ მოსწავლეებს, შეიძლება, არც შევთავაზოთ.

II ნიმუში: *იმ დროს ევროპასა და აზიაში ჯერ -------------------* ***(ყველა/არავინ)*** *ეწეოდა სიგარეტს (და ძალიანაც კარგი!); არავინ -------------------* ***(უმატებდა/აკლებდა)*** *ვანილს ნამცხვარში; არავის ჰყავდა ინდაური და* ***(მდიდრებს/არავის)*** *ჰქონდა ჰამაკი. არც ანანასი იცოდა ვინმემ, -------------* ***(რა/ვინ)*** *იყო.* რატომ არ იცოდნენ? იმიტომ, რომ --------------------**(მზე/მზესუმზირა)**, კაკაო, კარტოფილი, სიმინდი, პამიდორი, ლობიო, გოგრა, ------------------**(თამბაქო/სიგარეტი)** და ანანასი აქ არ იზრდებოდა.

აქაც ყოველი მეშვიდე სიტყვაა გამოტოვებული, ოღონდ ფჩხილებში შეთავაზებულია სიტყვათა წყვილი, რომელთაგან მოსწავლე შეარჩევს საჭირო მათგანს. ამ პრინციპით აგებული სავარჯიშო პირველ ნიმუშთან შედარებით ადვილად შესასრულებელია და მოსწავლეებს ნაკლები ძალისხმევა დასჭირდებათ. თუმცა, დავიმახსოვროთ, რომ „დაკარგულ სიტყვებზე" მუშაობისას არა იმდენად სიტყვების სწორად შერჩევაა მთავარი, რამდენადაც საკუთარი არჩევანის გაკეთებაზე თვალის მიდევნება და ამ კოგნიტური პროცესის ხმამაღლა გადმოცემა, გასიტყვება.

III ნიმუში: *მთელ ევროპასა და აზიაში არავინ ------------------- ვანილის გემო, ჰამაკის გაკეთება. არავის ----------------- ინდაური. აბა, სადაური ფრინველია ინდაური? სადაური მცენარეებია კარტოფილი, პამიდორი, ლობიო, სიმინდი, კაკაო, თამბაქო, ანანასი და ვანილი? სად -------------------- ადამიანებმა პირველად ჰამაკი? საიდან ------------------- ეს ყველაფერი ევროპასა და აზიაში? ეს ყველაფერი ჩრდილოეთი და სამხრეთი ამერიკიდან -------------------.*

აქ სხვა პრინციპითაა გამოტოვებული სიტყვები. ესენია: **იცოდა, ჰყავდა, გააკეთეს, მოვიდა** (2ჯერ). ანუ ერთგვაროვანი სიტყვებია გამოტოვებული, მიუხედავად იმისა, თუ სადაა ტექსტში განთავსებული ეს სიტყვა. ასეთი მიდგომა ამ მეთოდისადმი განსაკუთრებით სასარგებლოა მაშინ, როდესაც მასწავლებლები ერთი ტექსტის ფარგლებში აქცენტს აკეთებენ ერთი რიგის (მაგალითად, ზმნიზედებზე, ზედსართავებზე, ამ შემთხვევაში ზმნებზე და ა. შ.) სიტყვებზე.

IV ნიმუში: *ჰამაკის გაკეთება ინდიელებმა -------------------* ***(ისწავლეს/ასწავლიან/ასწავლეს)*** *ევროპელებს. ინდიელებმა ----------------------* ***(ანახეს/ნახავენ/ნახონ)*** *ევროპელებს პირველად ინდაური. ეს სახელიც ამიტომ ------------------------* ***(არქმევენ/ჰქვია/დაარქვეს)*** — შეადარე: *ინდიელი, ინდაური. ინდიელებმა ------------------------* ***(ისწავლეს/ასწავლეს/ სწავლობენ)*** *ევროპელებს ასევე კარტოფილის, პამიდვრის, ლობიოს, სიმინდის, გოგრის, მზესუმზირისა და თამბაქოს მოყვანა. ძველმა მოგზაურებმა ამერიკიდან ევროპამდე გემებით --------------------* ***(მოაქვთ/მოიტანეს/მოიტანენ)*** *ამ მცენარეების თესლები და შემდეგ ისინი ნელ-ნელა ---------------------* ***(ვრცელდება/გავრცელდა/გაავრცელებენ)*** *აზიურ ქვეყნებშიც.*

აქაც ერთგვაროვანი სიტყვებია, აქაც ზმნები, გამოტოვებული, ოღონდ ფრჩხილებში შეთავაზებულია არა სიტყვათა წყვილები, არამედ სამეულები და სწორი ვარიანტი მოსწავლემ სამი ზმნური ფორმიდან უნდა აარჩიოს. შეამჩნევდით, რომ ზოგიერთ ადგილზე შესაძლოა ჩაისვას არამხოლოდ ერთი მათგანი, არამედ ორიც კი. ასეთი მომენტების პრეზენტაციის დროს განხილვა და სათანადო დასკვნის გაკეთება მოსწავლეების ლექსიკურ ერთეულებზე მუშაობის უნარის განვითარების გარდა, კრიტიკული და შემოქმედებითი აზროვნების გაღრმავებასაც უწობს ხელს. აღსანიშნავია, რომ ამ კონკრეტული ნიმუშით მასწავლებელი ცდილობს ზმნების სათანადო ფორმის შერცევაში გაწაფოს მოსწავლეები, თუმცა, შესაძლებელი იყო განსხვავებული მნიშვნელობის ზმნებიდანაც (მაგალითად, **ასწავლეს/გაუზავნეს/ ურჩიეს**) ამოერჩიათ საჭირო მათგანი. ამას მასწავლებელი გადაწყვეტს საკუთარი საკლასო საჭიროებებიდან გამომდინარე.

IV ნიმუში: ამ მოვლენების გამო ყველა --------------------- **(ქვეყანას/ქვეყნის)** სამზარეულო შეიცვალა: ჩვენ ახლა გვაქვს მზესუმზირის ზეთი, პამიდვრის სალათი, ---------------------- **(ბავშვების/ ბავშვები)** საყვარელი შემწვარი კარტოფილი, სხვა ათასი კერძი --------------------- **(პამიდვრითა/პამიდვრისა)** და კარტოფილით, ლობიო, სიმინდი, გოგრა და კაკაო. მაგრამ მე-15 საუკუნემდე ევროპაში არავინ იცოდა ამ -------------------------- **(მცენარეებს/მცენარეების)** შესახებ. ამერიკული მცენარეების ევროპაში ------------------- (მოგზაურობის/მოგზაურობას) ისტორია 1492 წლიდან იწყება. კავკასიაში და კონკრეტულად საქართველოში ეს მცენარეები კიდევ უფრო გვიან — მე-19 საუკუნეში გამოჩნდა. ორასი წელიც არაა, რაც საქართველოში კარტოფილს, ------------------------- (პამიდორი/პამიდორს) და სხვა ამერიკული მცენარეების ---- ------------------------- (ნაყოფის/ნაყოფს) ჭამენ.

ამ ვარიანტშიც ერთი და იმავე სიტყვის სხვადასხვა ფორმაა შემოთავაზებული. ეს ვერსია, ქართულის, როგორც არამშობლიური ენის შემსწავლელებისთვის სასარგებლო და არცთუ ადვილი ამოცანა იქნება, რადგან ასეთი საჭიროებები არათუ მერვეკლასელ მოსწავლეებთან, არამედ უფრო მაღალ კლასებშიც იჩენს ხოლმე თავს. მასწავლებელი გადაწყვეტს ორი ფორმა შესტავაზოს მოსწავლეებს თუ — სამი. შესაძლოა, სამი ფორმის შეთავაზება დიფრენცირებული სწავლების მიზნებისთვისაც გამოიყენოს.

ბოლოს დავსძენთ, რომ მეშვიდე კლასის სავარჯიშოების რვეულში შეგხვდებათ „დაკარგული სიტყვების" მეთოდის მიხედვით შედგენილი აქტივობები, მაგრამ მასწავლებელს საკუთარი შეხედულების მიხედვით შეუძლია დაამზადოს ასეთი სამუშაო ფურცლები რომელიმე ზემოთაღნიშნული ვარიანტის მიხედვით.

- არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ თითოეული ზემოთ განხილული ვარიანტის პრეზენტაციისას, მნიშვნელოვანია, მოსწავლეებმა იმსჯელონ შემდეგი შეკითხვების მიხედვით:
- როგორ ამოიცანი საჭირო სიტყვა?
- იყო თუ არა ეს სიტყვა შენი პირველივე ვარიანტი?
- ხომ არ გქონდა ალტერნატიული ვერსია?
- რა დაგეხმარა სიტყვათა შემოთავაზებული წყვილიდან/სამეულიდან სასურველის შერჩევაში.

შეიძლება თუ არა შენ მიერ შერჩეული სიტყვის გარდა სხვა სიტყვა გამოვიყენოთ იმავე ადგილას?..

ე) მოსწავლის სალექსიკონო რვეული

ჩვენი მე-5 კლასის სახელმძღვანელოში ერთი ასეთი დავალება იყო სავარჯიშოების რვეულის პირველივე თავში:

შექმენი ილუსტრირებული ლექსიკონი – ჩამოწერე ის ახალი სიტყვები, რომლებიც ამ თავში ისწავლე. სიტყვების გასწვრივ დახატე შესაბამისი ილუსტრაციები. შენს ლექსიკონს თანდათან მიამატე ახალ-ახალი სიტყვები, რომლებსაც სხვადასხვა თავის შესწავლისას გაიგებ და სასწავლო წლის ბოლოს საინტერესო ილუსტრირებულ ლექსიკონს მიიღებ.

რა თქმა უნდა, კარგი იქნება, თუკი მოსწავლე ამ საქმიანობისთვის ცალკე შეარჩევს სქელს რვეულს და სიტყვებზე სისტემატურად მუშაობის შემთხვევაში, მოსწავლე თანდათან მიიღებს საკუთარ ლექსიკონს, რომელშიც, გარდა ორენოვანი განმარტებებისა, იქნება ნახატებიც, საკუთარი განმარტებები, ენობრივი კონსტრუქციები, „სიტყვის პირამიდები", „ფრეიერის სქემები", „სიტყვის/ცნების რუკები" და სხვა საინტერესო სქემები. ასეთი რვეულის, ნამუშევრის პერიოდულად და მოგვიანებით (თუნდაც რამდენიმე წლის შემდეგ) გადათვალიერება ყოველთვის სასარგებლო და სასიამოვნო მოგონებებს აღძრავს ენის შემსწავლელში.

------------*

ყურადღებას აღარ გავამახვილებთ ლექსიკაზე მუშაობის გავრცელებულ სტრატეგიებზე: ილუსტრაციაზე სიტყვების დაკავშირება, ილუსტრაციაზე სპეციალურად ცარიელ ადგილებზე სიტყვების ჩასმა-ჩაწერა, ასოთლაბირინთებში სიტყვათა იდენტიფიცირება, წინადადებებში გამოტოვებულ ადგილებში შესაბამისი სიტყვების ჩასმა, ორი სიტყვიდან სასურველის არჩევა და მისი ჩასმა სათანადო ადგილზე, ტექსტში გამოტოვებული სიტყვების აღდგენა, უცნობის სიტყვების მნიშვნელობების წინასწარმეტყველება და შემდეგ კონტექსტის მიხედვით ამოცნობა, სინონიმებისა თუ ანტონიმების დაკავშირება, სიტყვათწარმოებასთან დაკავშირებული აქტივობები, კონკრეტული სიტყვის/ცნების ილუსტრირება, სიტყვის შესაბამისი ზუსტი და არაზუსტი მაგალითების (ე. წ. კი და არა მაგალითები) მოფიქრება და სხვა მრავალი. ეს და სხვა ტიპის დავალებები და სავარჯიშოები მრავალდა შეგხვდებათ მე-8 კლასის სახელმძღვანელოს მოსწავლის წიგნსა და სავარჯიშოების რვეულში.

6) გრამატიკის სწავლება

გრამატიკის სწავლების მიზნით სახელმძღვანელოში მოცემულია მრავალფეროვანი დავალებები და სავარჯიშოები. შეიძლება წარმოვადგინოთ მოკლე სქემა, თუ როგორაა დამუშავებული გრამატიკის ქუდქვეშ გაერთიანებული ქვეცნებები და საკითხები.

თითოეული, საფეხურებრივი პროგრამით შემოთავაზებული, კლასების მიხედვით დანაწილებული გრამატიკული საკითხი შერჩეულია იმ კონკრეტული თემისთვის, რომელშიც უკეთესად გაიშლებოდა, როგორც ტექსტუალური, ასევე კონტექსტუალური თვალსაზრისით. სახელმძღვანელოში, როგორც წესი, მოსწავლის წიგნში წარმოდგენილია ე. წ. გრამატიკული ბლოკები, სადაც წარმოდგენილია თეორიული მასალა შესაბამისი ნიმუშებითა და მაგალითებით. ამ გრამატიკულ ბლოკში წარმოდგენილი საკითხი, როგორც აღვნიშნეთ, უკავშირდება ამავე თავში შემოთავაზებულ მხატვრულ თუ არამხატვრულ ტექსტებს და ხშირ შემთხვევაში ნიმუშებიც იქიდანაა მოწოდებული. მეორე მხრივ, თითოეული საკითხი დამუშავებულია სავარჯიშოებშიც.

შესაძლებელია, ზოგიერთ შემთხვევაში, მოსწავლეთა გარკვეული ნაწილისთვის არ იყოს საკმარისი სავარჯიშოების რვეულის მიხედვით მოცემული აქტივობები. ამ შემტხვევაში კარგი იქნება, თუკი მასწავლებელი მოსწავლებს დამატებით შესთავაზებს სახელმძღვანელოს ანალოგიურ სავარჯიშოებს, მისცემს მათ საშინაო დავალებისა თუ საკლასო სამუშაოების ფორმატში შესასრულებლად. როგორც წესი, საკლასო ოთახში დამუშავებული თითოეული სავარჯიშო, განსამტკიცებლად უნდა მიეცეთ შინაც.

ყურადღება უნდა მივაქციოთ ერთ ზოგად რეკომენდაციასაც, რომელიც გამოცდილი მასწავლებლებისთვის ჩვეული პრაქტიკაა: გრამატიკულად გამართულობის მიღწევას საკმადო მაღალი ენობრივი კომპეტენცია სჭირდება და სწავლის პროცესში გამოვლენილი ამ რიგის შეცდომები არ უნდა იწვევდეს არც მოსწავლის და არც მასწავლებლის ფრუსტრაციას. დროტა განმავლობაში, ენობრივი უნარების გაწაფვისდაკვალად თანდათან ალაგდება ასეთი შეცდომები. შესაბმისად, სახელმძღვანელოში შემოთავაზებული კონკრეტული გრამატიკული უნარის გამავარჯიშებელი აქტივობების შესრულება არ ნიშნავს იმას, რომ ეს საკითხი საბოლოოდ დაძლეული იქნება მოსწავლისთვის. ვერ იქნება ასე. ამის მიღწევა შესაძლებელი იქნება მხოლოდ ხანგრძლივი და ხშირი პრაქტიკისა და ვარჯიშის შემთხვევაში.

მასწავლებლებმა მოსწავლეებს უნდა მისცენ საშუალება პროდუცირებისას გამოიყენონ ის ენობრივი, ზოგჯერ გრამატიკულად გაუმართავი, საშალებები, რაც მათი მზაობისთვის არის დამახასიათებელი. ნაბიჯ-ნაბიჯ, თანდათანობით, პრიორიტეტულობის განსაზღვრით, ასეთი შეცდომები ალაგდება.

რას ვგულისხმობთ პრიორიტეტულობის განსაზღვრაში, როდესაც გრამატიკის სწავლებაზე ვსაუბრობთ? წარმოვიდგინოთ მოსწავლის წერილობით ნამუშევარი, რომელიც შეთავაზებული გვქონდა კონკრეტული კომპლექსური დავალების ფარგლებში. როგორ უნდა შევაფასოთ, რა ტიპის, რა რიგის შეცდომები უნდა დავუფიქსიროთ მას, რათა მომავალში ეს შეცდომები არარ გაიმეოროს? ყველა შეცდომა უნდა მოვნიშნოთ და წითელი კალმით ავუჭრელოთ ნამუშევარი? ვფიქრობთ, რომ არა. ჩვენ უნდა გამოვყოთ მასში ის შრეები, რომლის გააქტიურებაც, სწავლებაც იმ კონკრეტული თემის ფარგლებში გვქონდა მიზნად ანდა ადრე გავააქტიურეთ და სათანადოდ განვამტკიცეთ სხვა თემის ფარგლებში. სწორედ ამას, შეცდომათა გარკვეულ იერარქიზებას ვგულისხმობთ გრამატიკული პრიორიტეტულობის განსაზღვრაში. წინააღმდეგ შემტხვევაში გამოვა, რომ ყველა შეცდომაზე ყურადღების გამახვილებისას მოსწავლეებს ხმა არ უნდა გავაღებინოთ და არაფერი დავაწერინოთ.

7) დიფერენცირებული სწავლება

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, ქართულის, როგორც მეორე ენის მასწავლებლები რთული ამოცანების წინაშე დგანან, როდესაც საკუთარი საკლასო საჭიროებებს აცნობიერებენ. რასაკვირველია, ყველა მოსწავლე ერთნაირად არ სწავლობს და ერთნაირი მიღწევები არ აქვს არც ქართულ ენაში. მაგრამ ზოგიერთ შემთხვევაში, არცთუ იშვიათად, მასწავლებლებს უწევთ ისეთ კლასებში მუშაობა, სადაც მოსწავლეები განსხვავებულ საფეხურზე არიან.

ქვემოთ შემოთავაზებულია რეკომენდაციები საქართველოს დაწყებითი განათლების პროექტის მიერ მომზადებული მეთოდიკური კრებულიდან, რომლის სათანადოდ გამოყენება მასწავლებლებს დაეხმარებათ განსხვავებული მზაობისა და საჭიროების მქონე მოსწავლეების სწავლებაში.

დიფერენცირებული სწავლება ნიშნავს სასწავლო პროცესის მორგებას მოსწავლეთა საჭირო-

ბეზზე. ესაა ერთ კლასში მყოფი განსხვავებული მიღწევების მქონე მოსწავლეთა გასხვავებულად სწავლება. სწავლების დიფერენცირებაში შეიძლება იგულისხმებოდეს ერთსა და იმავე კლასში მოსწავლეთა სხვადასხვა ჯგუფთან განსხვავებული მეთოდების და/ან რესურსების გამოყენება.

იგი ითვალისწინებს ერთი კლასის მოსწავლეების დაჯგუფებას/დაყოფას დონეების მიხედვით.

დიფერენცირებული სწავლების მთავარი მიზანია, რომ თითოეულმა მოსწავლემ მიაღწიოს საუკეთესო შედეგს თავისი შესაძლებლობების ფარგლებში. ამ თვალსაზრისით დიფერენცირებული სწავლება ცალსახად არ გულისხმობს განსხვავებული მონაცემების მქონე მოსწავლეების მიერ თანაბარი შედეგების მიღწევას. შესაძლებელია, სუსტი მოსწავლე ყოველთვის ვერ დაეწიოს წარმატებულებს, თუმცა, ზოგჯერ სუსტი მოსწავლე ისეთივე შედეგს აღწევს, როგორსაც წარმატებული. დიფერენცირებული მიდგომით მოსწავლეებს ეძლევათ საშუალება, დაძლიონ სწავლის პროცესში წარმოქმნილი ბარიერები და მკვეთრად გააუმჯობესონ შედეგები. მასწავლებელი ამას აღწევს უწყვეტი შეფასებისა და მოსწავლეთა მოქნილად დაჯგუფების გზით. სასწავლო პროცესში შესაძლებელია ისეთი ელემენტების დიფერენცირება, როგორიცაა: შინაარსი, პროცესი, დავალებები და გარემო.

დიფერენცირებული სწავლება — ეს არის სასწავლო პროცესის იმგვარი ორგანიზება, რომელიც გათვლილია თითოეული მოსწავლის ან მოსწავლეთა ჯგუფების საჭიროებებზე, უნარებსა და შესაძლებლობებზე. დიფერენცირებული სწავლება აიგება შემდეგი ფაქტორების გათვალისწინებით:

1. მოსწავლეებისა და მასწავლებლების მოლოდინების გაცნობიერება;
2. მოსწავლეების ცოდნის, უნარებისა და სწავლის სტილის განსაზღვრა;
3. დაკვირვება იმაზე, თუ როგორ იგებენ მოსწავლეები დავალებას;
4. სამომავლო გეგმების დასახვის მიზნით შედეგების შემოწმება და ანალიზი.

დიფერენცირებული სწავლების ეფექტური გამოყენება მთლიანად იმაზეა დამოკიდებული, თუ რამდენად კარგად იცნობს მასწავლებელი თავის მოსწავლეებს და რამდენად ითვალისწინებს თითოეული მოსწავლის ცოდნას, უნარ-ჩვევებს, დამოკიდებულებას და უნიკალურ გამოცდილებას, რომელიც ყალიბდება მშობლებთან, თანატოლებთან, მედიასა და სამყაროსთან ყოველდღიური ურთიერთობით.

დიფერენციაციის სტრატეგიის გამოყენება მასწავლებლისგან სწავლისა და სწავლების სხვადასხვა მეთოდის ფლობას მოითხოვს.

განათლების სპეციალისტი **ჯენიფერ გოფრონი** თვლის, რომ მასწავლებელმა, რომელიც დიფერენცირებულ სწავლებას იწყებს, შვიდი საბაზისო პრინციპი უნდა გაითვალისწინოს:

1. შეისწავლეთ თქვენი მოსწავლეები და მათი ინტერესები, მოტივაცია, საჭიროებები, მიზნები. სასურველია, ეს სასწავლო წლის დაწყებისთანავე გააკეთოთ. შეგიძლიათ გამოიყენოთ სხვადასხვა წყარო, მაგალითად, მოამზადოთ სპეციალური კითხვარი, რომელსაც მოსწავლეები და მასწავლებლები შეავსებენ.

2. გააცანით მოსწავლეებს დიფერენცირებული სწავლების იდეა. გამართეთ კლასში დისკუსია დიფერენცირებული სწავლების მნიშვნელობისა და ფორმების შესახებ. ეს განსაკუთრებით აქტუალურია, თუ დიფერენცირებულ სწავლებას მოსწავლეები პირველად ეხებიან. მოსწავლეებმა იმთავითვე უნდა იცოდნენ, რატომ იღებენ მათი თანაკლასელები განსხვავებულ დავალებებსა და სასწავლო რესურსებს. იგივე ეხებათ მოსწავლეთა მშობლებსაც.

3. საფუძვლიანად შეისწავლეთ საგნისა და კლასის სტანდარტები (მისაღწევი შედეგები) და პროგრამა (შინაარსი). დარწმუნდით, რომ კარგად გესმით მისაღწევი შედეგების შემადგენელი უნარ-ჩვევები და მათი სწავლების მეთოდები. თუ ასე არ არის, ნუ დაიწყებთ დიფერენცირებულ სწავლებას.

4. დაიწყეთ მცირედით. თუ დიფერენცირებული სწავლებისკენ პირველ ნაბიჯებს დგამთ, ნაბიჯ-ნაბიჯ გაამდიდრეთ გაკვეთილები აქტივობებით. თავდაპირველად დაუთმეთ დიფერენცირებული სწავლების ბლოკს გაკვეთილის ერთი ნაწილი. არ არის აუცილებელი, რომ ყველა გაკვეთილი დატვირთოთ დიფერენცირებული სწავლების აქტივობებით. თანდათანობით გაზარდეთ დიფერენცირებული აქტივობების რაოდენობა და ნელ-ნელა გადადით მთლიანი გაკვეთილებისა და თემატური ბლოკების დიფერენცირებაზე.

5. იმუშავეთ ორგანიზებულად. ეს განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია დიფერენცირებული სწავლებისთვის. იმთავითვე გააცნობიერეთ, რომ დიფერენცირებული სწავლების დროს მოსწავლეთა ნაწილი კლასში დამოუკიდებლად იმუშავებს. ხშირად მასწავლებელთა პირველი რეაქცია დიფერენცირებასთან მიმართებით ასე გამოიხატება: „ხუთ ნაწილად ხომ არ გავიჭრები? მე თუ რამდენიმე ბავშვთან ვიმუშავე, დანარჩენებს ვინ მიხედავს? ისედაც არ უნდათ სწავლა და ხომ გადავლენ ყირაზე?" ასეთი რეაქცია მოსალოდნელია. დიფერენცირებული სწავლება კომპლექსური პროცესია, ის აქტივობებისა და რესურსების ეფექტურ მართვას მოითხოვს. ამიტომ აუცილებელია დიფერენცირების დაწყებისთანავე სათანადო წესებისა და პროცედურების დანერგვა საკლასო ოთახში. კლასის მართვის პროცესში შეგიძლიათ დაიხმაროთ მოსწავლეებიც. ხშირად სწორედ ისინი გვთავაზობენ ორგანიზებასთან დაკავშირებული პრობლემების ორიგინალურად გადაწყვეტის გზებს.

6. იყავით ღია და მოქნილი. მასწავლებლებმა ვიცით, რომ გაკვეთილის გეგმა არის ერთგვარი გზამკვლევი და არა ხელშეუხებელი დოკუმენტი. თუ დიფერენცირებული გაკვეთილი ისე არ წარიმართა, როგორც გეგმავდით, დაფიქრდით, რამ გამოიწვია ეს. გაითვალისწინეთ ანალიზის შედეგად გამოტანილი დასკვნები მომდევნო გაკვეთილების დაგეგმვისას.

7. ითხოვეთ დახმარება და გამოიყენეთ ყველა ხელმისაწვდომი რესურსი. შესაძლოა, თქვენს სკოლაში რომელიმე კოლეგა ასევე ცდილობდეს დიფერენცირებული სწავლების დანერგვას. თუახლოს ასეთი არავინაა, სკოლის ბაზაზე შექმენით მასწავლებელთა სასწავლო ჯგუფი დიფერენცირებული სწავლების საკითხზე. ასევე, მიმართეთ ინტერნეტში წყაროებს, წიგნებს, გზამკვლევებს. ყოველთვის გამოიძებნებიან ადამიანები, რომლებიც დახმარებას გაგიწევენ ინოვაციური მიდგომის დანერგვაში. მიმართეთ მათ!

სხვა გასათვალისწინებელი საკითხები:

- კლასში რელიგიურ საკითხთან შეხებისას მასწავლებელმა უნდა გამოიჩინოს განსაკუთრებული სიფრთხილე, ყურადღება მიაქციოს, თუ როგორ იქნება ეს თემა ინტერპრეტირებული მოსწავლეთა მიერ და ეცადოს ინფორმაციის იმგვარად მიწოდებასა და დისკუსიის ფასილიტაციას, რაც გამორიცხავს რელიგიური შუღლის გაღვივებას.
- კლასში სხვადასხვა სენსიტიური საკითხის (მაგალითად, განსხვავებული რელიგიური რეალიები, ჩაცმის განსხვავებული სტილი, ცხოვრების განსხვავებული წესი...) განხილვის დროს მასწავლებელმა ყურადღება უნდა მიაქციოს თუ როგორ იქნება ეს თემა ინტერპრეტირებული მოსწავლეთა მიერ და ეცადოს, ინფორმაციის იმგვარად მიწოდებასა და დისკუსიის ფასილიტაციას, რაც გამორიცხავს შუღლის, დაპირისპირების, უსიამო დამოკიდებულებების გაჩენას.

V თავი — თემატური ერთეულის შექმნის გზამკვლევი

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია თემატური ერთეულის ზოგადი ჩარჩო სათანადო, განსხვავებული ფერით აკრეფილი რეკომენდაციებით. შესაბამისად, ნებისმიერ მასწავლებელს შეექმნება მკაფიო წარმოდგენა, ერთი მხრივ, იმის შესახებ, თუ როგორაა, რა ლოგიკითაა აგებული ჩვენ მიერ შემოთავაზებული თემატური ერთეულები, მეორე მხრივ, თავადაც შეიტანს ცვლილებებს მათში და თავადაც შეადგენს ანალოგიურს, სურვილის შემთხვევაში. აღვნიშნავთ ერთასაც, რომ ასეთი ფორმით თემატური ერთეულების შემოთავაზება იყო მოთხოვნილი სტანდარტითა და რეგულაციებით.

აქვე შემოგთავაზებთ ამ თემატური ერთეულების (მატრიცის) წაკითხვის გზამკვლევს.

1. ზედა უჯრაში იწერება თემის დასახელება და სტანდარტის მიხედვით თემატურ ერთეულში ასახული თემატური ბლოკების ძირითადი შინაარსობრივი სახკითხები;
2. შემდეგ მოდის თემატური საკვანძო შეკითხვები, რომლებიც ერთგვარად გამომდინარეობს და მიემართება საფეხურებრივ საკვანძო შეკითხვებს;
3. შემდეგ უჯრაში ვწერთ თემის ფარგლებში დამუშავებულ, განხილულ ქვეცნებებსა და საკითხებს;
4. შემდეგ ორ უჯრაში წარმოდგენილია სტანდარტით შემოტავაზებული სამეტყველო აქტებიდან ამ თემაში გააქტიურებული ნაწილი;
5. ხოლო მომდევნო უჯრაში ვხედავთ ამ თემაში დამუშავებულ ენობრივ საკითხებს;
6. შემდეგ უჯრაში წერია თემატური ლექსიკა, თუ რა ლექსიკაზა აქცენტი გაკეთებული;
7. ამის შემდეგ კიდევ ერთხელ წარმოჩენილია ტექსტის ტიპები და ჟანრები;
8. შემდეგ უჯრები რამდენიმე სვეტად იყოფა და მარცხენა სვეტში ჩაწერილია ცნებები მკვიდრი წარმოდგენებით — ეს სვეტი ყველა მატრიცაში ერთნაირია;
9. შემდეგ უჯრაში ვხედავთ ეტაპის ნომერსა და ეტაპის მიზნებს. ჩვენ შემთხვევაში შემოთავაზებულია ხოლმე ან ორი ეტაპი, ან — სამი;
10. შემდეგ უჯრაში ჩამოთვლილია ის საკითხები და ქვეცნებები, რომლებიც ამ ეტაპზე მუშავდება;
11. მის მეზობელ უჯრაში კი საკვანძო შეკითხვები წერია. თემატური საკვანძო შეკითხვებისგან განსხვავებით, ეს საკვანძო შეკითხვები უფრო დავიწროებულია და უშუალოდ მიემართება კომპლექსურ დავალებებს;
12. მის მეზობელ უჯრში ჩაწერილია კომპექსური დავალების დასახელება, ხოლო ამის ქვედა უჯრაშია ჩამოწერილია ის კომპელქსური დავალებები, რომლებიც ამ ეტაპისთვის დამუშავდება;
13. შუა ზოლში კი უკვე ის აქტივობები წერია, რომელთა მეშვეობითაც ხდება კომპლექსური დავალებების შესრულება;
14. შემდეგ მიეთითება ამ ეტაპზე გამოსაყენებელი რესურსები;
15. შემდეგ კი წარმოდგენილია შეფასების კრიტერიუმები;

16. ამის შემდეგ მეორდება 9-15 უჯრების შინაარსი, რაც იმას მიანიშნებს, რომ ეს ამ თემის მეორე ეტაპია. თუკი მესამე ეტაპაიც იქნება წარმოდგენილი, მაშინ კიდევ ერთხელ იქნება განმეორებული;
17. სულ ბოლოს კი ვხედავთ თემატურ მკვიდრ წარმოდგენებს, რომლებიც, რასაკვირველია განსხვავდება ცნებების მკვიდრი წარმოდგენებისგან და ერთგვარი შემაჯამებელი თეზისებია, ის უზოგადესი დებულებები, რაც მოსწავლეს ამ თემის გავლისას უნდა დარჩეს.

თემა: აქ ჩაიწერება თემის დასახელება

კავშირი სტანდარტით განსაზღვრულ ძირითად თემატურ ბლოკებთან და სასწავლო თემებთან:

მოცემულია ორი თემატური ბლოკი ხუთი სავალდებულო თემით. თითოეულ სავალდებულო თემაში წარმოდგენილია ძირითადი შინაარსობრივი საკითხები. დარჩება მხოლო ის საკითხები, რომელიც შეესაბამება ამ კონკრეტულ თემატურ ერთეულს. სასურველია, ხუთივე სავალდებულო თემიდან თითო შინაარსობრივი საკითხი მაინც დარჩეს.

<u>მე და სამყარო:</u>

3. **ყველაფერი ჩემ შესახებ** (მონაცემები, უახლოესი გარემო, ყოველდღიური ყოფითი საქმიანობა, ჯანმრთელობა, თავისუფალი დრო, ჰობი, ინტერესები, უახლოესი გეგმები, მომავლის დაგეგმვა/არჩევანის გაკეთება);
4. **ფიზიკური გარემო** (დედამიწა, მსოფლიოს გარშემო - ქვეყნები და ქალაქები; ეკოლოგია, ბუნებრივი კატასტროფები, გეოგრაფიული გარემო, მხარეები, აღმოჩენები).

. <u>სოციოკულტურა და კულტურა:</u>

4. **ყოველდღიური ცხოვრება** (ეტიკეტი, სოციალური ქცევის წესები, ქცევები ყოფით სიტუაციებში, კვებითი ჩვევები, თავისუფალი დროის გატარება);
5. **პიროვნებათშორისი ურთიერთობები** (ოჯახური ურთიერთობები, თანატოლებს / თაობებს შორის ურთიერთობები);
6. **ღირებულებები და ფასეულობები** (კულტურა, ტრადიციები, დღესასწაულები და ფესტივალები, ღირსშესანიშნაობები; ისტორიული პიროვნებები და მოვლენები; უმცირესობები - ეთნიკური / რელიგიური, სხვა ქვეყნები და ხალხები).

თემატური საკვანძო შეკითხვები:

თემატური საკვანძო შეკითხვების ჩამოსაყალიბებლად დაგვეხმარება საფეხურებრივი საკვანძო შეკითხვები, რომლებიც დაკონკრეტდება თემაში წარმოდგენილი ტექსტებისა და საკითხების შესაბამისად. შესაძლებელია, 10 საკვანძო შეკითხვის ნაცვლად დაისვას 8 ან 6 საკვანძო შეკითხვა.

1. რას მეუბნება ტექსტი? რას ეხება მოცემული ინფორმაცია?
2. რა მსგავსება და განსხვავება აქვს ტექსტში ასახულ კულტურულ-სოციალურ გარემოს ჩემს მშობლიურ კულტურულ-სოციალურ გარემოსთან? შეიცვალა თუ არა ჩემი წარმოდგენები და რატომ?
3. რამ შემიშალა ხელი ტექსტის (ინფორმაციის) გაგებაში და რატომ?
4. რა ენობრივ ცოდნასა და სტრატეგიებს ვიყენებ ტექსტის (ინფორმაციის) გასაგებად? საკომუნიკაციო ამოცანების გადასაჭრელად?
5. როგორ შემიძლია გადმოვცე ჩემი ცოდნა, გამოვხატო აზრები, ფიქრები და დამოკიდებულებები ტექსტის, თემის, პრობლემის/საკითხის მიმართ? რა ენობრივ ცოდნასა და სტრატეგიებს ვიყენებ ამისთვის?
6. რას ვეყრდნობი საკუთარი აზრის გამოხატვისას / ჩემი შეფასებისას? რის საფუძველზე (რატომ) გამომაქვს ესა თუ ის დასკვნა?
7. როგორ შემიძლია თვითგამოხატვა? არის თუ არა ჩემი აზრი / იდეა ორიგინალური და სხვებისგან განსხვავებული და რით?
8. მიჭირს თუ არა საკუთარი სწავლის (სასწავლო საქმიანობის) დაგეგმვა?
9. რა გავაკეთე ან არ/ვერ გავაკეთე იმისათვის, რომ მიზნისთვის მიმეღწია? რა სტრატეგიები და საგანმანათლებლო რესურსები გამოვიყენე ამისათვის?
10. მოვახერხე თუ არა თანამშრომლობა სხვებთან? რამ შემიწყო ან შემიშალა ხელი? რა გავაკეთე იმისათვის, რომ შეთანხმებისათვის მიმეღწია?

თემის ფარგლებში დასამუშავებელი ქვეცნებები და საკითხები:
ქვემოთ ცნებების მიხედვით წარმოდგენილია ქვეცნებები და საკითხები, რომელთაგანა დარჩება ის, რომელიც შეესაბამება ჩვენს თემას და გააქტიურებულია ჩვენ მიერ შემოთავაზებული დავალებებითა და სავარჯიშოებით.

კომუნიკაცია
ქვეცნებები:

სიტუაციური მახასიათებლები: კომუნიკაციაში მონაწილეეები, მათი ვინაობა; კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის თემა; ადრესატი, ადრესანტი; კომუნიკაციის ადგილი, დრო;

მეტყველების ფუნქციური ტიპები: თხრობა, აღწერა, მსჯელობა

სამეტყველო აქტები:

- **ინტერაქცია სოციალურ რიტუალებში** (კომუნიკაციის დაწყება/დასრულება, თავაზიანობის გამოხატვა, დახმარების თხოვნა, დაპატიჟება, შეხვედრის დანიშვნა, წახალისება/შექება);
- **ინტერაქცია ინფორმაციის მოსაპოვებლად** (პირადი და სხვისი მონაცემების გაცვლა; ადამიანის/ცხოველის/გარემოს, საქმიანობის აღწერა/დახასიათება; საჭიროებების / მოთხოვნილებების / სურვილების გაზიარება (თავისუფალი დრო, საქმიანობა, გეგმები/განზრახვა, მგზავრობა/მოგზაურობა და ა.შ.);

- **ინტერაქცია გრძნობა/ემოციისა და შეხედულებების/ დამოკიდებულებების შესახებ** (დადებითი და უარყოფითი გრძნობებისა და ემოციების, შთაბეჭდილების, შეფასების, პოზიციის გამოხატვა: კმაყოფილება / უკმაყოფილება, სინანული, გაკვირვება, ეჭვი, ვარაუდი, ინტერესი / ინდიფერენტულობა...);
- **ინტერაქცია დროისა და სივრცის შესახებ** (დროში ლოკალიზება, მოქმედების ქრონოლოგია, სიხშირე და ხანგრძლივობა, თანადროულობა; ადგილმდებარეობისა და მიმართულების მითითება / განსაზღვრა: დანიშნულების ადგილი, მარშრუტი...).

ტექსტის ტიპი და ჟანრი

ქვეცნებები:

ტექსტის ტიპები - მხატვრული, არამხატვრული

ტექსტის ჟანრები -

- მხატვრული ლიტერატურა: პროზაული და პოეტური ნაწარმოებები - ლექსები; ადაპტირებული მოთხრობები, იგავ-არაკები, მითები და ლეგენდები;
- არამხატვრული ლიტერატურა: ა) პრაგმატული ტექსტები - ტელეპროგრამა, რეკლამა, აფიშა, ანონსი, ანოტაცია, გამოხმაურება ბ) საქმიანი ქაღალდები - განცხადება, სამოტივაციო წერილი, რეზიუმე (CV); გ) კორესპონდენცია - პირადი და მარტივი ოფიციალური წერილები, ინტერვიუ; დ) საინფორმაციო და შემეცნებითი ტექსტები - სტატიები წიგნებიდან, ჟურნალებიდან და გაზეთებიდან; ე) ბიოგრაფიული ტექსტები - ავტობიოგრაფია, ბიოგრაფია, ბიოგრაფიული ცნობარი/პორტრეტები, დღიური, მოგონება;
- მედია/მულტიმედია ტექსტები: მხატვრული და დოკუმენტური ფილმები, სპექტაკლები; გასართობ-შემეცნებითი გადაცემები; სტატიები ვებგვერდიდან, ვებპორტალიდან; საპროგრამო თემატიკაზე მორგებული აუდიო–ვიდეო სასწავლო რესურსები;
- სასწავლო მიზნებით შედგენილი (დიდაქტიზებული) ტექსტები: თემატური დიალოგები, თხრობითი ან აღწერითი ტექსტები; კითხვარები, მინიკვლევები, ანგარიშები.

ტექსტის სტრუქტურა, ორგანიზება

ქვეცნებები:

- **ტექსტის მაორგანიზებელ სიტყვიერი/ვერბალური ელემენტები** (მაგ., *სათაური, ქვესათაური, აბზაცი, რუბრიკა, წარწერა, შემოკლებული სიტყვები);*
- **ტექსტის მაორგანიზებელი არასიტყვიერი/არავერბალური ელემენტები** (მაგ., *ილუსტრაცია, სვეტი, სქემა, ცხრილი, ლოგო,; ტიპოგრაფიულ მინიშნებები - დახრილი, წვრილი/მსხვილი შრიფტი, ხაზგასმა, სასვენი ნიშნები; ინტონაცია, მიმიკა, ჟესტიკულაცია, ხმის ტემბრი);*
- **აბზაცის სტრუქტურა** - თემატური წინადადება, დამხმარე წინადადებები (დამატებითი ინფორმაციის შემცველი მაგალითი, დეტალი, მონაცემი), დასკვნითი წინადადება;

ინტერპრეტაცია

ქვეცნებები:

ჟანრი; თემა, იდეა; მოქმედების დრო და ადგილი; სიუჟეტი

გრამატიკა

ქვეცნებები: მორფოლოგია, სინტაქსი, მართლწერა და პუნქტუაცია, ლექსიკა

ენობრივი საკითხები:

- <u>მორფოლოგია:</u> არსებითი სახელი; ბრუნვები და ბრუნვათა ფუნქციები; ნაცვალსახელის ჯგუფები და მათი ფუნქციები; ზედსართავი და რიცხვითი სახელები; პირთა კომბინაციები სხვადასხვა ტიპის ზმნებში (სუბიექტური და ობიექტური პირების გამოხატვა); ზმნის აქტიური და პასიური ფორმები; სასურველი და სავარაუდო მოქმედების გამოხატვა (II კავშირებითი / ხოლმეობითი); აუცილებლად შესასრულებელი და აკრძალული მოქმედების გამოხატვა (წართქმითი და უკუთქმითი ბრძანებითი); შესრულებელი მოქმედების გამოხატვა წარსულში (ფორმა და შინაარსი - ერთგზისი და მრავალგზისი მოქმედება, შესრულებული მოქმედების პროცესი და შედეგი, უნახავი მოქმედების გამოხატვა - I თურმეობითი); ასპექტის წარმოება; თავისებური ზმნები; საწყისი და მიმღეობა და მათი ფუნქციები; სახელთა წარმოქმნა; ფორმაუცვლელი სიტყვები და მათი ფუნქციები (ზმნიზედა, თანდებული, კავშირი და ნაწილაკი);
- <u>სინტაქსი:</u> წინადადება მოდალობის მიხედვით - თხრობითი, კითხვითი, ძახილისა და ბრძანებითი წინადადებები; რთული სინტაქსური კონსტრუქციები (კავშირიანი და უკავშირო შეერთება რთულ ქვეწყობილ წინადადებაში); აქტიური და პასიური კონსტრუქციები; ქვემდებარის ადგილი და ბრუნვა აქტიური და პასიური ზმნის კონსტრუქციაში; მსაზღვრელ-საზღვრული; პირობისა და შედეგის გამოხატვა და შესაბამისი სინტაქსური კონსტრუქციები (რა შემთხვევაში? რა პირობებში?);
- <u>მართლწერისა და პუნქტუაციის საკითხები:</u> რიცხვითი სახელების მართლწერა (რთული რიცხვითი სახელები, რიგობითი რიცხვითი სახელების გამოხატვა არაბული და რომაული ციფრებით); ნაცვალსახელები და მათთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები (მისი/თავისი; ჩემს მეგობარს, შენს ქალაქში; თავისი/თავიანთი; რიცხვსა და ბრუნვაში შეთანხმების საკითხები; რთული სიტყვების (კომპოზიტების) მართლწერის საკითხები; სხვათა სიტყვის ნაწილაკების მართლწერის საკითხები; სასვენი ნიშნების ხმარება პირდაპირ და ირიბ ნათქვამში, განკერძოებულ სიტყვებთან და გამოთქმებთან);
- <u>ლექსიკა:</u> სინონიმი, ანტონიმი; კომპოზიტი; დანართი, ჩართული.

ენის სწავლის სტრატეგიები

მოსმენის სტრატეგიები მოსმენის პროცესის თითოეული ფაზისათვის (მოსმენამდე, მოსმენის დროს, მოსმენის შემდეგ);

კითხვის სტრატეგიები კითხვის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (კითხვამდე, კითხვის დროს, კითხვის შემდეგ);

ლაპარაკის სტრატეგიები ზეპირი კომუნიკაციამდე და კომუნიკაციის დროს;

წერის სტრატეგიები წერის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (წერის დაწყებამდე, წერის დროს, პირველი ვარიანტის შექმნის შემდეგ);

ლექსიკისა და გრამატიკის სწავლის სტრატეგიები:

- ენათშორისი პარალელების გავლება;
- დამახსოვრების სხვადასხვა ხერხის გამოყენება;
- დედუქცია - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს ენობრივი კანონზომიერების/წესის ამოცნობას, განზოგადებას და გამოყენებას კონკრეტულ

მაგალითებში. ინდუქცია - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს კონკრეტულ მაგალითებზე დაყრდნობით წესის გამოყვანას. **სწავლის პროცესის გაცნობიერებულად მართვა (მეტაკოგნიცია)** ქვეცნებები: დავალების ღირებულების განჭვრეტა, დავალების მოთხოვნების განსაზღვრა; დავალების დაგეგმვა, მიღწევების თვითშეფასება, თანაშეფასება; სწავლის სტრატეგიების შეფასება; წინსვლის დაგეგმვა; **ენობრივ-კულტურული თვითმყოფადობა** საკითხები: სოციოკულტურული რეალიები, ზნე-ჩვეულებები, ტრადიციები, ეროვნული და რელიგიური დღესასწაულები, ქცევისა და მეტყველების ეტიკეტი, ფასეულობები; სამყაროსეული ხედვა; კულტურული ნორმები;

სამეტყველო აქტები: აქაც დარჩება იმ სამეტყველო აქტების შემთხვევები, რომლებიც გაატიურებული გვაქვს თემატურ ერთეულში. **1.1. სოციალური ურთიერთობები:** მისალმება/დამშვიდობება, მოკითხვა, წარდგენა, თხოვნა, ნებართვის აღება, შეთავაზება, წახალისება/შექება, მილოცვა/კეთილი სურვილების /თავაზიანობის გამოხატვა, მადლობის გადახდა, მობოდიშება **1.2. ინფორმაციის გაცვლა:** პირადი მონაცემები, პროფესია/ხელობა, საჭიროებები / მოთხოვნილებები /სურვილები, თავისუფალი დრო, საქმიანობა, კვებითი ჩვევები, ჯანმრთელობა, ამინდი, გეგმები / განზრახვა, მგზავრობა/მოგზაურობა, საკუთრება **1.3. აღწერა-დახასიათება:** ადამიანის გარეგნობა, ჩაცმულობა, ხასიათი, თვისებები; ცხოველის/საგნის აღწერა **1.4. გრძნობა/ემოციისა და შეფასება / დამოკიდებულების გამოხატვა:**	**ენობრივი საკითხები:** შეირჩევა შესაბამისი საკითხები ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან, ცხადია, პროგრამის მიხედვით შემოთავაზებული საკითხები შეირჩევა: <u>მორფოლოგია:</u> არსებითი სახელი; ბრუნვები და ბრუნვათა ფუნქციები; ნაცვალსახელის ჯგუფები და მათი ფუნქციები; ზედსართავი და რიცხვითი სახელები; პირთა კომბინაციები სხვადასხვა ტიპის ზმნებში (სუბიექტური და ობიექტური პირების გამოხატვა); ზმნის აქტიური და პასიური ფორმები; სასურველი და სავარაუდო მოქმედების გამოხატვა (II კავშირებითი / ხოლმეობითი); აუცილებლად შესასრულებელი და აკრძალული მოქმედების გამოხატვა (წართქმითი და უკუთქმითი ბრძანებითი); შესრულებელი მოქმედების გამოხატვა წარსულში (ფორმა და შინაარსი - ერთგზისი და მრავალგზისი მოქმედება, შესრულებული მოქმედების პროცესი და შედეგი, უნახავი მოქმედების გამოხატვა - I თურმეობითი); ასპექტის წარმოება; თავისებური ზმნები; საწყისი და მიმღეობა და მათი ფუნქციები; სახელთა წარმოქმნა; ფორმაუცვლელი სიტყვები და მათი ფუნქციები (ზმნიზედა, თანდებული, კავშირი და ნაწილაკი); <u>სინტაქსი:</u> წინადადება მოდალობის მიხედვით - თხრობითი, კითხვითი, ძახილისა და ბრძანებითი წინადადებები; რთული სინტაქსური კონსტრუქციები (კავშირიანი და უკავშირო შეერთება რთულ ქვეწყობილ წინადადებაში); აქტიური და პასიური კონსტრუქციები; ქვემდებარის ადგილი და ბრუნვა აქტიური და პასიური ზმნის კონსტრუქციაში; მსაზღვრელ-საზღვრული; პირობისა და შედეგის გამოხატვა და შესაბამისი

დადებითი/უარყოფითი ემოციები, დადებითი / უარყოფითი შეფასება, შთაბეჭდილება, პოზიციის გამოხატვა **1.5. დროში ორიენტირება:** დროში ლოკალიზება, ქრონოლოგია, სიხშირე, თანადროულობა, ხანგრძლივობა **1.6. სივრცეში ორიენტირება:** ადგილმდებარეობის მითითება, მიმართულების განსაზღვრა **1.7. ლოგიკური კავშირების გამოხატვა:** მიზეზი, შედეგი, ოპოზიცია, პირობითობა, მიზანი	სინტაქსური კონსტრუქციები (რა შემთხვევაში? რა პირობებში?); მართლწერისა და პუნქტუაციის საკითხები: რიცხვითი სახელების მართლწერა (რთული რიცხვითი სახელები, რიგობითი რიცხვითი სახელების გამოხატვა არაბული და რომაული ციფრებით); ნაცვალსახელები და მათთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები (მისი/თავისი; ჩემს მეგობარს, შენს ქალაქში; თავისი/თავიანთი; რიცხვსა და ბრუნვაში შეთანხმების საკითხები; რთული სიტყვების (კომპოზიტების) მართლწერის საკითხები; სხვათა სიტყვის ნაწილაკების მართლწერის საკითხები; სასვენი ნიშნების ხმარება პირდაპირ და ირიბ ნათქვამში, განკერძოებულ სიტყვებთან და გამოთქმებთან); ლექსიკა: სინონიმი, ანტონიმი; კომპოზიტი; დანართი, ჩართული.

თემატური ლექსიკა:
დასახელდება ის ლექსიკური ველი (მაგალითად, საცხოვრებელი სახლის ინტერიერთან დაკავშირებული სიტყვები ან უცხო ქვეყანაში მოგზაურობასთან დაკავშირებული სიტყვები და სხვ.), რომლის გააქტიურებაც ხდება მოცემულ თემაში. შესაძლოა მიეთითოს კონკრეტული/საკვანძო ლექსიკური ერთეულებიც.

ტექსტის ტიპები და ჟანრები:
შეირჩევა მოცემულ ტემატურ ერთეულში დასამუშავებელი ტექსტების ტიპები და ჟანრები ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან.
ტექსტის ტიპები - მხატვრული, არამხატვრული
ტექსტის ჟანრები -

- მხატვრული ლიტერატურა: პროზაული და პოეტური ნაწარმოებები - ლექსები; ადაპტირებული მოთხრობები, იგავ-არაკები, მითები და ლეგენდები;
- არამხატვრული ლიტერატურა: ა) პრაგმატული ტექსტები - ტელეპროგრამა, რეკლამა, აფიშა, ანონსი, ანოტაცია, გამოხმაურება ბ) საქმიანი ქაღალდები - განცხადება, სამოტივაციო წერილი, რეზიუმე (CV); გ) კორესპონდენცია - პირადი და მარტივი ოფიციალური წერილები, ინტერვიუ; დ) საინფორმაციო და შემეცნებითი ტექსტები - სტატიები წიგნებიდან, ჟურნალებიდან და გაზეთებიდან; ე) ბიოგრაფიული ტექსტები - ავტობიოგრაფია, ბიოგრაფია, ბიოგრაფიული ცნობარი/პორტრეტები, დღიური, მოგონება;
- მედია/მულტიმედია ტექსტები: მხატვრული და დოკუმენტური ფილმები, სპექტაკლები; გასართობ-შემეცნებითი გადაცემები; სტატიები ვებგვერდიდან, ვებპორტალიდან; საპროგრამო თემატიკაზე მორგებული აუდიო–ვიდეო სასწავლო რესურსები;
- სასწავლო მიზნებით შედგენილი (დიდაქტიზებული) ტექსტები: თემატური დიალოგები, თხრობითი ან აღწერითი ტექსტები; კითხვარები, მინიკვლევები, ანგარიშები.

სამიზნე ცნებები და მათთან დაკავშირებული მკვიდრი წარმოდგენები: აქ იწერება საბაზო საფეხურის ცნებები და	I ეტაპის შუალედური მიზნები აქ ჩაიწერება რა მიზნებსაც ვისახავთ პირველ ეტაპზე იმ ლკომპლექსური დავალებების მიხედვით, რომლებიც ამ ეტაპზეა შემოთავაზებული. ქვედა სამი სვეტი შეეხება ამ თემის პირველ ეტაპს.		
	საკითხი და ქვეცნებები:	საკვანძო შეკითხვა / შეკითხვები:	კომპლექსური დავალება/ დავალებები

მკვიდრი წარმოდგენები და არ იცვლება ქვემოთ მოცემული. **საკომუნიკაციო სიტუაცია (1, 2, 3, 4, 6)** კომუნიკაცია გულისხმობს ინფორმაციის გაცვლას ინდივიდებს შორის; კომუნიკაციის ფორმასა და შინაარსზე გავლენას ახდენს სიტუაციური მახასიათებლები: კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის მონაწილეები (ადრესანტი, ადრესატი), კომუნიკაციის ადგილი და დრო. წარმატებული კომუნიკაციისთვის, აუცილებელია სიტუაციური მახასიათებლების გათვალისწინება; **ტექსტის ტიპი და ჟანრი (შედეგები 1, 2, 3, 4, 5)** ტექსტები იყოფა 2 ძირითად ტიპად: მხატვრულ და არამხატვრულ ტექსტებად. ერთი ჟანრის ტექსტებს აქვს საერთო მახასიათებლები (ენობრივ-სტილური, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული და სხვა მსგავსებები). ტექსტის ჟანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა მეხმარება როგორც ტექსტის გაგება-გააზრებაში, ისე კონკრეტული მიზნით შესაბამისი ჟანრის ტექსტების შედგენაში. **ტექსტის სტრუქტურა, ორგანიზება (შედეგი**	აქ, ამ გრაფაში შეირჩევა და ჩაიწერება ის საკითხები და ქვეცნებები, რომლებიც ამ კონკრეტულ ეტაპზე უნდა დამუშავდეს. შესაბამისად, ზემოთ შერჩეული საკითხებისა და ქვეცნებების ერთი ნაწილი აქაც გადმოვა, ხოლო დანარჩენი — მეორე და მესამე ეტაპებზე გადანაწილდე ბა. შესაძლებელი ა, სამივე ეტაპზე განთავსდეს რომელიმე საკითხი თუ ქვეცნება.	ამ გრაფაში ჩასაწერი საკვანძო შეკითხვები უნდა დაუკავშირდეს ამ ეტაპის კომპლექსურ დავალებებს. ცხადია, ისინი მიემართება ზემოთ შერჩეული თემის საკვანძო შეკითხვებსაც, რომლებიც თავის მხრივ, საბაზო საფეხურის საკვანძო შეკითხვების გამომახილს წარმოადგენს. საკვანძო შეკითხვების ჩამოყალებებისას უნდა გავითვალისწინოთ მკვიდრი წარმოდგენებიც.	ქვემოთა გრაფაში ჩაიწერება იმ კომპლექსური დავალების პირობები, რომლებიც შემოთავაზებულია ამ ეტაპისთვის. გასათვალისწიენებელია, რომ კომპლექსური დავალების პირობაში ასახული იყოს მკვიდრი წარმოდგენებიც ისე, რომ თემატური ერთეულის კომპლექსურმა დავალებებმა მთლიანად მოიცვას ყველა ცნების მკვიდრი წარმოდგენები.
	აქტივობები: აქ აღიწერება განსაზორციელებელი აქტივობები, ის დავალებები და სავარჯიშოები, რომლებიც მოცემულია მოსწავლის წიგნსა და სავარჯიშოების რვეულში. რასაკვირველია, შესაძლოა გაიწეროს დამატებითი მითიტებებიც მასწავლებლებისთვის.		აი, აქ იწერება კომპლექსური დავალებების პირობები. ერთი ეტაპისთვის სასურველია 2-3 კომპლექსური დავალება.

<table>
<tr>
<td rowspan="3">1, 4, 5, 6)
ტექსტის სტრუქტურას ქმნის სიტყვიერი (მაგ., სათაური, ქვესათაური, აბზაცი, წარწერა) და არასიტყვიერი (მაგ., ილუსტრაცია, სვეტი, სქემა, სასვენი ნიშნები, ზეპირ ტექსტში - ინტონაცია) ელემენტების ერთობლიობა და მათი თავისებური განლაგება;
ტექსტის სტრუქტურული ელემენტების ცოდნა და მასზე დაკვირვება მეხმარება როგორც ტექსტის გაგებაში, ისე კონკრეტული მიზნით შესაბამისი ტექსტის შედგენაში.
ინტერპრეტაცია, საკუთარი დამოკიდებულების გამოხატვა (შედეგები: 1, 2, 3, 4, 5, 6)
ინტერპრეტაცია გულისხმობს ტექსტის წარმოჩენას ახალი სახით / ფორმით;
ინტერპრეტაციის დროს შემიძლია გამოვიყენო ტექსტში მოცემული მინიშნებები, პირადი გამოცდილება, ნასწავლი/ნაცნობი ტექსტების, ცნებებისა და საკითხების ცოდნა;</td>
<td></td>
<td rowspan="2"></td>
</tr>
<tr>
<td>რესურსები:
აქ ჩაიწერება ყველა ის რესურსი, რომლიც დაგვჭირდება ამ ეტაპისთვის, იქნება ეს ტექსტები, მოსასმენი აუდიოფაილები, სიმღერის აუდიო-ვიდეოფაილები, საპრეზენტაციო სლაიდები, ინტერნეტბმული თუ სხვ.</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="2">შეფასების კრიტერიუმები
აქ წარმოდგენილია სამი რეკომენდაცია. პირველი არის სტანდარტში მოცემული ის ყალიბი, რომელიც დაგვეხმარება ცნებების მიხედვით შეფასების კრიტერიუმების ჩამოყალიბებაში.(ფრჩხილებში მიწერილია სტანდარტის შედეგები.)
თემის ფარგლებში მოსწავლეს შეუძლია:
კომუნიკაცია (1, 2, 3, 5, 6)
• საკომუნიკაციო სიტუაციის მახასიათებლების გაცნობიერება და ინტერაქციის დროს მათი სათანადოდ გათვალისწინება.
• კონკრეტული ტექსტების გაგება-გააზრება და შედგენა-გაზიარება;
• ფუნქციური სამეტყველო აქტების მიზნობრივად შესრულება;
• ტექსტების შედგენა-გადმოცემის დროს შემოქმედებითი უნარ-ჩვევების გამოვლენა.
ტექსტის ტიპი და ჟანრი (შედეგები 1, 2, 3, 5)
• ტექსტის ჟანრული მახასიათებლების ამოცნობა და მათი მიზნობრივად გამოყენება მსგავსი ტექსტების შექმნისას.
ტექსტის სტრუქტურა, ორგანიზება (შედეგი 5)
• ტექსტის სტრუქტურული მახასიათებლების ამოცნობა და მათი მიზნობრივად გამოყენება;
ინტერპრეტაცია, საკუთარი დამოკიდებულების გამოხატვა (შედეგი: 4);
• ტექსტში ასახული თემის, მიზნის, პრობლემის, ცალკეული საკითხების მიმართ საკუთარი დამოკიდებულების გამოხატვა, ახსნა-დასაბუთება და დასკვნების გამოტანა;
• საკუთარ გამოცდილებაზე დაყრდნობით ტექსტში ასახული განსხვავებული თვალსაზრისებისა და პერსონაჟთა ქცევის მოტივების შეფასება;
• ტექსტში მოცემული ინფორმაციის საკუთარ გამოცდილებასთან დაკავშირება.
გრამატიკა (შედეგი 5)
• ტექსტის ძირითადი ენობრივი მახასიათებლების ამოცნობა და მათი გამოყენება კონკრეტული მიზნით;
• სხვადასხვა ფუნქციური სტილისათვის დამახასიათებელი სინტაქსური</td>
</tr>
</table>

პირადი დამოკიდებულების გამოხატვა მეხმარება დასკვნის გამოტანაში, საკუთარი თავის უკეთ გაგებაში, ტექსტის პირად გამოცდილებასთან დაკავშირებაში და საშუალებას მაძლევს მოვემზადო რეალური ცხოვრებისთვის. **ენობრივ-კულტურული თვითმყოფადობა (შედეგები 7, 8, 9)** ქართული ენის შესწავლისას აღმოვაჩენთ განსხვავებულ სოციოკულტურულ და კულტურულ სამყაროსაც (მაგ., თავისებურ ტრადიციებს, ზნე-ჩვეულებებს, განსხვავებულ ქცევის წესებს, ცხოვრების სტილს, სამყაროსეულ ხედვას); განსხვავებული ენისა და კულტურის აღმოჩენა და საკუთართან შედარება მეხმარება საკუთარი ენისა და კულტურის უკეთ გაცნობიერებაში; სოციოკულტურულ თავისებურებათა გაგება და გაზიარება ამდიდრებს ცოდნა-გამოცდილებას და ხელს უწყობს	კონსტრუქციების ამოცნობა და მათი ფუნქციური გამოყენება კონკრეტული მიზნით; • ნასწავლი გრამატიკული საკითხების ცოდნის გამოყენება კონკრეტული სამეტყველო აქტების შესრულებისას. **ენის სწავლის სტრატეგიები (კოგნიტური სტრატეგიები) (შედეგები 1, 2, 3, 5)** • მოსმენის, კითხვის, წერისა და ლაპარაკის სტრატეგიების გამოყენება ტექსტების გაგება-გააზრებისა და შექმნა-გაზიარების ხელშესაწყობად; • ენობრივი (ლექსიკის, გრამატიკის) სტრატეგიების ეფექტურად გამოყენება კონკრეტული ენობრივი საკითხების ათვისების ხელშესაწყობად; • საკომუნიკაციო სიტუაციის შესაბამისი ენობრივი უნარ-ჩვევების ფუნქციური გამოყენება. **სწავლის პროცესის გაცნობიერებულად მართვა (მეტაკოგნიცია) (შედეგები 10, 11, 12)** • სასწავლო აქტივობებსა და დავალებებში გამოყენებული სტრატეგიების გაანალიზება და შეფასება ეფექტიანობისა და მიზანშეწონილობის თვალსაზრისით, შემაფერხებელი და ხელშემწყობი პირობების გაცნობიერება და საკუთარი წინსვლის ხელშეწყობა. **ენობრივ-კულტურული თვითმყოფადობა (შედეგები 7, 8, 9)** • კულტურული განსხვავებების მიმართ ინტერესის გამოჩენა; • განსხვავებულ კულტურებს შორის პარალელების გავლება; საკუთარ სოციოკულტურულ გარემოსთან მსგავსება-განსხვავებების განსაზღვრა; • კულტურათა დიალოგისთვის ხელის შეწყობა შემოქმედებითი პროდუქტების შექმნის, ინტერპრეტირებისა და გაზიარების გზით. ქვემოთ წარმოდგენილია მეორე რეკომენდაციის სახით შეფასების კრიტერიუმების ნიმუში კონკრეტულ თემაზე „ჩემი თავგადასავალი“ სტანდარტის 12 შედეგის მიხედვით დამზადებული.ფრჩხილებში აქაცშედეგების ნომრები უწერია. მოსწავლემ უნდა შეძლოს: 1. სათანადო სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით, ავტობიოგრაფიული მხატვრული ტექსტის გაგება/გააზრება და ტექსტის ინფორმაციაზე დაყრდნობით დასკვნების გამოტანა; (1) აღწერითი, ილუსტრირებული და არგუმენტირებული ტიპის ტექსტის ზეპირად ან წერილობით შექმნა; (2) ძიძაობის ტრადიციის შესახებ საუბარი, მოსაზრების ჩამოყალიბება და დასაბუთება; (3) 2. ავტობიოგრაფიული მხატვრული საკითხავი და მოსასმენი ტექსტებისადმი დამოკიდებულების გამოხატვა (4), ენობრივი საშუალებების ამოცნობა და გამოყენება (5) ტექსტების შედგენისას შემოქმედებითობის წარმოჩენა (6). 3. ავტობიოგრაფიულ მხატვრულ ნაწარმოებს აანალიზებს სოციოკულტურული თვალსაზრისით (7), გამოყოფს და პოზიტიურად უდგება საკუთარისგან განსხვავებულ კულტურულ მახასიათებლებს (8), წარმოაჩენს საკუთარ კულტურულ მახასიათებლებს. (9) 4. საკუთარი სწავლის დაგეგმვა და წარმართვა (10), ამ პროცესში მასწავლებელთან და თანაკლასელებთან კონსტრუქციული

<table>
<tr>
<td rowspan="4">კულტურულ თვითმყოფადობათა დაფასებასა.
გრამატიკა (შედეგები 5)
სიტყვები ერთმანეთს გარკვეული წესების მეშვეობით უკავშირდებიან, რომელთა ცოდნაც მნიშვნელოვანია მათ შორის აზრობრივი მიმართებების გასაგებად; გრამატიკული საკითხებისა და ტექსტის ენობრივი მახასიათებლების ცოდნა მნიშვნელოვანია წარმატებული კომუნიკაციისათვის.
ენის სწავლის სტრატეგიები (კოგნიტური სტრატეგიები) (შედეგები 1, 2, 3, 5)
ენის სწავლას უკეთ შევძლებ, თუ გამოვიყენებ სხვადასხვა გონებრივ ხერხს, ანუ სტრატეგიებს; თითოეულ სამეტყველო აქტივობაზე (მოსმენა-გაგებაზე, კითხვა-გაგებაზე, ზეპირ და წერით მეტყველებაზე) მუშაობა მოითხოვს განსხვავებული ხერხების, ანუ სტრატეგიების</td>
<td colspan="3">თანამშრომლობა (11), შეთავაზებული საკითხავი და მოსასმენი ტექსტების გააზრებულად გამოყენება (12).

ქვემოთ მესამე რეკომენდაცია კი პროგრამიდანაა შეფასების კრიტერიუმების ნიმუში თემის „პროფესიის არჩევა“ მიხედვით.
მოსწავლემ უნდა შეძლოს:
• საუბრის თემისა და მიზნის, ძირითადი საკითხების, მისთვის საინტერესო მნიშვნელოვანი დეტალების გაგება; თანამოსაუბრეთა თვალსაზრისებისა და დამოკიდებულებების, დადებითი და უარყოფითი შეფასებების, მათი განწყობებისა და ემოციების ამოცნობა (ქ.მ.საბ. 1. 5);
• მოცემული კულტურულ-სოციალური გარემოსა და უცხო კულტურისათვის დამახასიათებელი ქცევის ეტიკეტის ამოცნობა; კონკრეტული სოციალურ-კულტურული ფასეულობების მიმართ საკუთარი / სხვების დამოკიდებულებების გააანალიზება; კულტურულ თავისებურებებზე საუბრისას საკუთარ შეხედულებებისა და დამოკიდებულების კორექტულად გამოხატვა (ქ.მ.საბ. 1. 7. 8. 9);
• კონკრეტული საკითხის / დასმული პრობლემის მიმართ საკუთარი პოზიციის დასაბუთებული ახსნა -რატომ ფიქრობს ასე; არგუმენტირებული კომენტარების გაკეთება; ცალკეული ქმედებების, ფაქტებისა თუ მოვლენების შეფასება და კონკრეტული დასკვნების გამოტანა; პირადი ან სხვისი გამოცდილებიდან სათანადო მაგალითების დამოწმება საკუთარი თვალსაზრისის გასამყარებლად (ქ.მ.საბ. 1. 2. 3. 4. 6);
• ზეპირი და/ან წერითი მეტყველებისას ტექსტის ფორმალური მხარის დაცვა; საკომუნიკაციო სიტუაციის შესატყვისი სტრუქტურული და სტილური მახასიათებლების შერჩევა; ნასწავლი ენობრივ-გრამატიკული საშუალებების კონტექსტის შესაბამისად გამოყენება; აზრის თანამიმდევრულად, მკაფიოდ და გასაგებად ჩამოყალიბება (ქ.მ.საბ. 2. 4. 5. 6);
• სასწავლო საქმიანობის დაგეგმვისას შესასრულებელი სამუშაოს თანამიმდევრობისა და მისი განხორციელების ეტაპების შედგენა; საჭირო რესურსების შექმნა და გამოყენება; დავალების შესრულებისას საკომუნიკაციო ამოცანის შესატყვისი სტრატეგიების შერჩევა და გამოყენება; შედეგებზე დაკვირვებით გამოყენებული სტრატეგიების შეფასება სათანადოობისა და ეფექტიანობის თვალსაზრისით; იმ მიზეზებისა და ფაქტორების გაანალიზება, რომლებიც ხელს უშლის წინსვლაში (ქ.მ.საბ. 10. 11. 12).</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="3">II ეტაპის შუალედური მიზნები</td>
</tr>
<tr>
<td>საკითხი და ქვეცნებები:</td>
<td>საკვანძო შეკითხვა/ შეკითხვები:</td>
<td>კომპლექსური დავალება/ დავალებები</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="2">აქტივობები:</td>
<td></td>
</tr>
</table>

<table>
<tr><td rowspan="8">გამოყენებას;
ამ სტრატეგიების აღმოჩენა და გამოყენება მიადვილებს სწავლას და საშუალებას მაძლევს მკვეთრად გავაუმჯობესო ჩემი მიღწევები.
ლექსიკისა და გრამატიკის ათვისებას მიადვილებს ასევე სათანადო სტრატეგიების გამოყენება.
სწავლის პროცესის გაცნობიერებულად მართვა (მეტაკოგნიცია) (შედეგები: 10, 11, 12)
სტრატეგიების კარგი მცოდნე, ანუ მოსწავლე-სტრატეგი აკვირდება სწავლის პროცესს, აცნობიერებს იმ სტრატეგიებს და იმ პირობებს, რომლებიც ხელს უწყობს მის წინსვლას, გეზს აძლევს სწავლის პროცესს და ქმნის წინსვლის ხელშემწყობ პირობებს;
სწავლაში წინსვლა დამოკიდებულია ჩემს სტრატეგიულობაზე, და არა - ჩემს თანდაყოლილ უნარებზე.</td><td colspan="2"></td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="2">რესურსები:</td></tr>
<tr><td colspan="3">შეფასების კრიტერიუმები:</td></tr>
<tr><td colspan="3">III ეტაპის შუალედური მიზნები</td></tr>
<tr><td>საკითხი და ქვეცნებები:</td><td>საკვანძო შეკითხვა / შეკითხვები:</td><td>კომპლექსური დავალება/ დავალებები</td></tr>
<tr><td colspan="2">აქტივობები:</td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="2">რესურსები:</td></tr>
<tr><td colspan="3">შეფასების კრიტერიუმები:</td></tr>
<tr><td colspan="4">მკვიდრი წარმოდგენები, რომლებიც მოსწავლეს თემის სწავლის შემდეგ უნდა ჩამოუყალიბდეს:</td></tr>
</table>

აქ დაიწერება ის უზოგადესი დებულებები, რაც კონკრეტული თემის შესწავლის შემდეგ შეიძლება გაკეთდეს. ქვემოთ წარმოდგენილია მკვიდრი წარმოდგენები „ჩემი თავგადასავლის მიხედვით. თუმცა, მის შემდეგ მოცემული პროგრამის ნიმუში უფრო მარტივი და აღქმადია.
ჩვენი საცხოვრებელი ფიზიკური და ადამიანური გარემო განსხვავებულია და იცვლება, როგორც დროთა განმავლობაში, ასევე კულტურული არეალის მიხედვით.
ჩემს მშობლიურ კუთხეში მცხოვრები ადამიანები განსხვავდებიან საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში მცხოვრები ადამიანებისგან, როგორც ცხოვრების წესით, საქმიანობით, ტრადიციებით. ამის მიუხედავად, ყველასთვის კარგი იქნება ერთიანობა და კარგი ურთიერთობები;
ადამიანებმა უნდა ვაკეთოთ ის საქმე, რაც გვაინტერესებს და წარმატების მისაღწევად ბევრი უნდა ვიშრომოთ.
ავტობიოგრაფიული მხატვრული ტექსტებისა და ავტობიოგრაფიების უკეთ გასაგებად შემიძლია გამოვიყენო ტექსტის ელემენტების, ენობრივი საშუალებებისა და კითხვის სტრატეგიების ცოდნა;
ნასწავლი ლიტერატურის, ტექსტის ელემენტების, ენობრივი საშუალებებისა და სტრატეგიების ცოდნა მნიშვნელოვანია იმისათვის, რომ შევძლო კონკრეტული საკომუნიკაციო ამოცანების გადაჭრა საკუთარი თავის, საკუთარი საცხოვრებელი გარემოსა და ავტობიოგრაფიული მონაცემების წარდგენისას.

ქვემოთ მოცემული მკვიდრი წარმოდგენები პროგრამიდანაა მოტანილი IX კლასის თემის „პროფესიული არჩევანი“ მიხედვით.

- უცხო სოციოკულტურული კონტექსტების გათვალისწინება მეხმარება პირადი გამოცდილების გამდიდრებაში; მცდარი წარმოდგენების გადაფასებაში; საკუთარი პროფესიული არჩევანის სწორად განსაზღვრაში;
- პირადი ინტერესებისა და სურვილების გარდა, პროფესიის არჩევისას მნიშვნელოვანია შესაბამისი ცოდნისა და უნარების გათვალისწინება;
- საქმიანი ქაღალდებისა თუ სხვა ოფიციალური ტექსტების უკეთ შესაქმნელად შემიძლია გამოვიყენო ტექსტის ელემენტების, ენობრივი საშუალებებისა და წერის სტრატეგიების ცოდნა;
- ნასწავლი ლიტერატურის, ენობრივი საშუალებებისა და სტრატეგიების ცოდნა მნიშვნელოვანია იმისათვის, რომ შევძლო კონკრეტული საკომუნიკაციო ამოცანების გადაჭრა საზოგადოების სხვადასხვა ჯგუფთან ურთიერთობებისას.

VI თავი – თემატური ერთეულები

თავი 1 - უფრო სწრაფად, უფრო მაღლა, უფრო ძლიერ!

კავშირი სტანდარტით განსაზღვრულ ძირითად თემატურ ბლოკებთან და სასწავლო თემებთან:

I. მე და სამყარო:
ყველაფერი ჩემ შესახებ (მონაცემები, ჰობი, ინტერესები, უახლოესი გეგმები, მომავლის დაგეგმვა);

II სოციოკულტურა და კულტურა:
ღირებულებები და ფასეულობები (სოციოკულტურა, ტრადიციები; ისტორიული მოვლენები).

თემატური საკვანძო შეკითხვები:

1. რას მეუბნება საინფორმაციო ტექსტი / ინტერვიუ / სიუჟეტის ტექსტი? რას ეხება მოცემული ინფორმაცია?
2. რამ შემიშალა ხელი ტექსტის (ინფორმაციის) გაგებაში და რატომ?
3. რა ენობრივ ცოდნასა და სტრატეგიებს ვიყენებ ტექსტის (ინფორმაციის) გასაგებად? საკომუნიკაციო ამოცანების გადასაჭრელად?
4. როგორ შემიძლია გადმოვცე ჩემი ცოდნა, გამოვხატო აზრები, ფიქრები და დამოკიდებულებები თემის მიმართ? რა ენობრივ ცოდნასა და სტრატეგიებს ვიყენებ ამისთვის?
5. რას ვეყრდნობი საკუთარი აზრის გამოხატვისას / ჩემი შეფასებისას? რის საფუძველზე (რატომ) გამომაქვს ესა თუ ის დასკვნა?
6. მიჭირს თუ არა საკუთარი სწავლის (სასწავლო საქმიანობის) დაგეგმვა?
7. რა გავაკეთე ან არ/ვერ გავაკეთე იმისათვის, რომ მიზნისთვის მიმეღწია? რა სტრატეგიები და საგანმანათლებლო რესურსები გამოვიყენე ამისათვის?
8. მოვახერხე თუ არა თანამშრომლობა სხვებთან? რამ შემიწყო ან შემიშალა ხელი? რა გავაკეთე იმისათვის, რომ შეთანხმებისათვის მიმეღწია?

თემის ფარგლებში დასამუშავებელი ქვეცნებები და საკითხები:

კომუნიკაცია
ქვეცნებები:

სიტუაციური მახასიათებლები: კომუნიკაციაში მონაწილეები, მათი ვინაობა; კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის თემა; ადრესატი, ადრესანტი; კომუნიკაციის ადგილი, დრო;

მეტყველების ფუნქციური ტიპები: თხრობა, აღწერა, მსჯელობა

სამეტყველო აქტები:

- **ინტერაქცია სოციალურ რიტუალებში** (კომუნიკაციის დაწყება/დასრულება, თავაზიანობის გამოხატვა, მილოცვა, მადლობის გადახდა);
- **ინტერაქცია ინფორმაციის მოსაპოვებლად** (პირადი და სხვისი მონაცემების გაცვლა; ადამიანის/ საქმიანობის აღწერა/დახასიათება; საჭიროებების / მოთხოვნილებების / სურვილების გაზიარება (საქმიანობა, გეგმები/განზრახვა და ა.შ.);
- **ინტერაქცია გრძნობა/ემოციისა და შეხედულებების/ დამოკიდებულებების შესახებ** (დადებითი და უარყოფითი გრძნობებისა და ემოციების, შთაბეჭდილების, შეფასების, პოზიციის გამოხატვა: კმაყოფილება, ინტერესი, სიხარული);

- **ინტერაქცია დროისა და სივრცის შესახებ** (დროში ლოკალიზება, მოქმედების ქრონოლოგია, სიხშირე და ხანგრძლივობა, თანადროულობა; ადგილმდებარეობისა და მიმართულების მითითება / განსაზღვრა: დანიშნულების ადგილი...).

ტექსტის ტიპი და ჟანრი
ქვეცნებები:

ტექსტის ტიპები - არამხატვრული

ტექსტის ჟანრები -

- არამხატვრული ლიტერატურა: ა)კორესპონდენცია - ინტერვიუ; ბ) საინფორმაციო და შემეცნებითი ტექსტები - სტატიები წიგნებიდან, ჟურნალებიდან და გაზეთებიდან;
- მედია/მულტიმედია ტექსტები: საპროგრამო თემატიკაზე მორგებული აუდიო–ვიდეო სასწავლო რესურსები;

ტექსტის სტრუქტურა, ორგანიზება
ქვეცნებები:

- **ტექსტის მაორგანიზებელი სიტყვიერი/ვერბალური ელემენტები** (მაგ., *სათაური, ქვესათაური, აბზაცი, რუბრიკა, წარწერა, შემოკლებული სიტყვები);*
- **ტექსტის მაორგანიზებელი არასიტყვიერი/არავერბალური ელემენტები** (მაგ., *ილუსტრაცია, სვეტი, სქემა, ცხრილი, ლოგო; ტიპოგრაფიულ მინიშნებები - დახრილი, წვრილი/მსხვილი შრიფტი, ხაზგასმა, სასვენი ნიშნები; ინტონაცია, მიმიკა, ჟესტიკულაცია, ხმის ტემბრი);*
- **აბზაცის სტრუქტურა** - თემატური წინადადება, დამხმარე წინადადებები (დამატებითი ინფორმაციის შემცველი მაგალითი, დეტალი, მონაცემი), დასკვნითი წინადადება;

ინტერპრეტაცია
ქვეცნებები:

ჟანრი; თემა, იდეა; მოქმედების დრო და ადგილი; სიუჟეტი

გრამატიკა
ქვეცნებები: მორფოლოგია, მართლწერა და პუნქტუაცია, ლექსიკა

ენობრივი საკითხები:

- მორფოლოგია: არსებითი სახელი; ბრუნვები და ბრუნვათა ფუნქციები; ნაცვალსახელის ჯგუფები და მათი ფუნქციები; ზედსართავი და რიცხვითი სახელები; პირთა კომბინაციები სხვადასხვა ტიპის ზმნებში (სუბიექტური და ობიექტური პირების გამოხატვა); ზმნის აქტიური და პასიური ფორმები; შესრულებელი მოქმედების გამოხატვა წარსულში (ფორმა და შინაარსი - ერთგზისი და მრავალგზისი მოქმედება, შესრულებული მოქმედების პროცესი და შედეგი, ფორმაუცვლელი სიტყვები და მათი ფუნქციები (ზმნიზედა, თანდებული, კავშირი და ნაწილაკი);
- მართლწერისა და პუნქტუაციის საკითხები: რიცხვითი სახელების მართლწერა (რთული რიცხვითი სახელები, რიგობითი რიცხვითი სახელების გამოხატვა არაბული და რომაული ციფრებით);
- ლექსიკა: სინონიმი, ანტონიმი; კომპოზიტი;

<table>
<tr><td colspan="2">
ენის სწავლის სტრატეგიები
მოსმენის სტრატეგიები მოსმენის პროცესის თითოეული ფაზისათვის (მოსმენამდე, მოსმენის დროს, მოსმენის შემდეგ);

კითხვის სტრატეგიები კითხვის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (კითხვამდე, კითხვის დროს, კითხვის შემდეგ);

ლაპარაკის სტრატეგიები ზეპირ კომუნიკაციამდე და კომუნიკაციის დროს;

წერის სტრატეგიები წერის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (წერის დაწყებამდე, წერის დროს, პირველი ვარიანტის შექმნის შემდეგ);

ლექსიკისა და გრამატიკის სწავლის სტრატეგიები:
• დამახსოვრების სხვადასხვა ხერხის გამოყენება;
• დედუქცია - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს ენობრივი კანონზომიერების/წესის ამოცნობას, განზოგადებას და გამოყენებას კონკრეტულ მაგალითებში.
ინდუქცია - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს კონკრეტულ მაგალითებზე დაყრდნობით წესის გამოყვანას.
სწავლის პროცესის გაცნობიერებულად მართვა (მეტაკოგნიცია)
ქვეცნებები:

დავალების ღირებულების განჭვრეტა, დავალების მოთხოვნების განსაზღვრა; დავალების დაგეგმვა, მიღწევების თვითშეფასება, თანაშეფასება; სწავლის სტრატეგიების შეფასება; წინსვლის დაგეგმვა;
ენობრივ-კულტურული თვითმყოფადობა

საკითხები:

სოციოკულტურული რეალიები, ზნე-ჩვეულებები, ტრადიციები, ეროვნული და რელიგიური დღესასწაულები, ფასეულობები;
</td></tr>
<tr><td>
სამეტყველო აქტები:
1.1. სოციალური ურთიერთობები:
მისალმება/დამშვიდობება, მოკითხვა, წარდგენა, თხოვნა, მილოცვა/კეთილი სურვილების /თავაზიანობის გამოხატვა, მადლობის გადახდა
1.2. ინფორმაციის გაცვლა:
პირადი მონაცემები, / მოთხოვნილებები /სურვილები, საქმიანობა, გეგმები / განზრახვა,
1.3. აღწერა-დახასიათება: ადამიანის ხასიათი, თვისებები; ქმედების / მოვლენის აღწერა
1.4. გრძნობა/ემოციისა და შეფასება / დამოკიდებულების გამოხატვა:
</td><td>
ენობრივი საკითხები:
• <u>მორფოლოგია:</u> არსებითი სახელი; ბრუნვები და ბრუნვათა ფუნქციები; ნაცვალსახელის ჯგუფები და მათი ფუნქციები; ზედსართავი და რიცხვითი სახელები; პირთა კომბინაციები სხვადასხვა ტიპის ზმნებში (სუბიექტური და ობიექტური პირების გამოხატვა); ზმნის აქტიური და პასიური ფორმები; შესრულებელი მოქმედების გამოხატვა წარსულში (ფორმა და შინაარსი - ერთგზისი და მრავალგზისი მოქმედება, შესრულებული მოქმედების პროცესი და შედეგი, ფორმაუცვლელი სიტყვები და მათი ფუნქციები (ზმნიზედა, თანდებული, კავშირი და ნაწილაკი);
• <u>მართლწერისა და პუნქტუაციის საკითხები:</u> რიცხვითი სახელების მართლწერა (რთული რიცხვითი სახელები, რიგობითი რიცხვითი სახელების გამოხატვა არაბული და რომაული ციფრებით);

• <u>ლექსიკა:</u> სინონიმი, ანტონიმი; კომპოზიტი;
</td></tr>
</table>

დადებითი/უარყოფითი ემოციები, დადებითი / უარყოფითი შეფასება, შთაბეჭდილება, პოზიციის გამოხატვა **1.5. დროში ორიენტირება:** დროში ლოკალიზება, ქრონოლოგია, სიხშირე **1.6. სივრცეში ორიენტირება:** ადგილმდებარეობის მითითება			
თემატური ლექსიკა: სპორტის სახეობებთან / ოლიმპიადასთან დაკავშირებული ლექსიკური ერთეულები			
ტექსტის ტიპები და ჟანრები: **ტექსტის ტიპები** - არამხატვრული **ტექსტის ჟანრები** - • <u>არამხატვრული ლიტერატურა:</u> ა) კორესპონდენცია - ინტერვიუ; ბ) საინფორმაციო და შემეცნებითი ტექსტები - სტატიები წიგნებიდან, ჟურნალებიდან და გაზეთებიდან; • <u>მედია/მულტიმედია ტექსტები:</u> საპროგრამო თემატიკაზე მორგებული აუდიო-ვიდეო სასწავლო რესურსები;			
სამიზნე ცნებები და მათთან დაკავშირებული მკვიდრი წარმოდგენები: **საკომუნიკაციო სიტუაცია (1, 2, 3, 4, 6)** კომუნიკაცია გულისხმობს ინფორმაციის გაცვლას ინდივიდებს შორის; კომუნიკაციის ფორმასა და შინაარსზე გავლენას ახდენს სიტუაციური მახასიათებლები: კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის მონაწილეები (ადრესანტი, ადრესატი), კომუნიკაციის ადგილი და დრო. წარმატებული კომუნიკაციისთვის, აუცილებელია სიტუაციური მახასიათებლების გათვალისწინება;	**I ეტაპის შუალედური მიზნები**		
	საკითხი და ქვეცნებები: საინფორმაციო ტექსტი სპორტის სახეობების შესახებ	**საკვანძო შეკითხვა / შეკითხვები:** 1. რას ეხება საინფორმაციო ტექსტი? 2. რა ცოდნა და სტრატეგიები გამოვიყენო საინფორმაციო ტექსტის უკეთ გასაგებად? 3. როგორ გამოვიყენო საინფორმაციო ტექსტში მოცემული ინფორმაცია კონკრეტულ თემაზე სასაუბროდ? 4. რა გრამატიკული ცოდნა მჭირდება კონკრეტულ თემაზე საუბრისთვის?	**კომპლექსური დავალება/ დავალებები** **კომპლექსური დავალება N1** ისაუბრე თემაზე: „სპორტი ჩემს ცხოვრებაში“ საუბარში დაგეხმარება შემდეგ შეკითხვებზე პასუხის გაცემა: • რა მნიშვნელობა აქვს სპორტს ადამიანის ცხოვრებაში? • ხარ თუ არა დაკავებული სპორტის რომელიმე სახეობით? • ხშირად უყურებ თუ არა სპორტულ გადაცემებს? • რომელ გუნდს / სპორტსმენს გულშემატკივრობ? საუბრის შემდეგ დაფიქრდი: • როგორ შეასრულე ეს დავალება? • რა დაგეხმარა გაბმულად საუბარში? • რა იყო რთული?

ტექსტის ტიპი და ჟანრი **(შედეგები 1, 2, 3, 4, 5)** ტექსტები იყოფა 2 ძირითად ტიპად: მხატვრულ და არამხატვრულ ტექსტებად. ერთი ჟანრის ტექსტებს აქვს საერთო მახასიათებლები (ენობრივ-სტილური, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული და სხვა მსგავსებები). ტექსტის ჟანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა მეხმარება როგორც ტექსტის გაგება-გააზრებაში, ისე კონკრეტული მიზნით შესაბამისი ჟანრის ტექსტების შედგენაში. **ტექსტის სტრუქტურა, ორგანიზება (შედეგი 1, 4, 5, 6)** ტექსტის სტრუქტურას ქმნის სიტყვიერი (მაგ., სათაური, ქვესათაური, აბზაცი, წარწერა) და არასიტყვიერი (მაგ., ილუსტრაცია, სვეტი, სქემა, სასვენი ნიშნები, ზეპირ ტექსტში - ინტონაცია) ელემენტების ერთობლიობა და მათი თავისებური განლაგება; ტექსტის სტრუქტურული ელემენტების ცოდნა და მასზე დაკვირვება მეხმარება როგორც ტექსტის გაგებაში, ისე	აქტივობები: **<u>N1, 2, 3 – ინტერესის გაღვივების მიზნით წინარე ცოდნის გააქტიურება: სპორტის ნაცნობის სახეობების გახსენება, ასევე ახალი ინფორმაციის მიწოდება;</u>** **<u>N4 – ინტერაქცია – პირადი გამოცდილების გაზიარება;</u>** დავალება წარმოადგენს შეკითხვებს, ამ შეკითხვათა ნაწილი მეორდება კომპლექსურ დავალებაშიც. აქტივობის მიზანია, მოსწავლემ შეძლოს საკუთარი გამოცდილების გადმოცემა და დამოკიდებულებების გამოხატვა სპორტთან დაკავშირებით; ამიტომ მასწავლებელმა ყურადღება უნდა მიაქციოს იმას, რომ მოსწავლეებმა სწორად გამოიყენონ გრამატიკული კონსტრუქციები, კერძოდ: მე მომწონს/მაინტერესებს ხელბურთი, მე ვთამაშობ / ვუყურებ ხელბურთს. **<u>N5, 6, 7 – სახელთა წარმოქმნა და გავარჯიშება მათ გამოყენებაში;</u>** მასწავლებელმა ყურადღება უნდა გაამახვილოს იმაზე, რომ სხვადასხვა სპორტსმენის სახელი იწარმოება სხვადასხვა აფიქსებით, რაც უნდა დაიმახსოვრონ, რადგან არ არსებობს მათი წარმოების კანონზომიერება. **<u>N 7 – სახელთა წარმოქმნა და გავარჯიშება მათ გამოყენებაში;</u>** ამ აქტივობაში მოსწავლეები კიდევ ერთხელ გავარჯიშდებიან სპორტსმენთა სახელების გამოყენებაში, ასევე გაიხსენებენ გრამატიკულ კონსტრუქციას — აწმყოში ზმნასთან სუბიექტ-ობიექტის ურთიერთობის წესში. **<u>N8, 9, 10 – საინფორმაციო ტექსტის გაგება-გააზრება გლობალურ და სელექციურ დონეზე;</u>** **<u>N11,12 – ლექსიკური ერთეულების განმარტება და მათ გამოყენებაში ვარჯიში;</u>** მე-11 დავალებაში შემავალ ლექსიკურ ერთეულებში ზოგი არის კომპოზიტი. აქ საჭიროა, მაწავლებელმა განუმარტოს მოსწავლეებს კომპოზიტის არსი და იქვე, იმავე დავალებაში არსებული სიტყვების რესურსის დახმარებით განასხვავებინოს, რომელია კომპოზიტი, და რომელი — არა. ასევე, მასწავლებლის დახმარებით, მოიფიქრონ სხვა კომპოზიტებიც. ასევე, მნიშვნელოვანია, რომ მასწავლებელმა აუხსნას კომპოზიტების წერის წესი:	• რა გაითვალისწინონ შენმა თანაკლასელებმა მსგავსი დავალების შესრულებისას?

<table>
<tr>
<td rowspan="2">კონკრეტული მიზნით შესაბამისი ტექსტის შედგენაში.
ინტერპრეტაცია, საკუთარი დამოკიდებულების გამოხატვა (შედეგები: 1, 2, 3, 4, 5, 6)
ინტერპრეტაცია გულისხმობს ტექსტის წარმოჩენას ახალი სახით / ფორმით;
ინტერპრეტაციის დროს შემიძლია გამოვიყენო ტექსტში მოცემული მინიშნებები, პირადი გამოცდილება, ნასწავლი/ნაცნობი ტექსტების, ცნებებისა და საკითხების ცოდნა;
პირადი დამოკიდებულების გამოხატვა მეხმარება დასკვნის გამოტანაში, საკუთარი თავის უკეთ გაგებაში, ტექსტის პირად გამოცდილებასთან დაკავშირებაში და საშუალებას მაძლევს მოვემზადო რეალური ცხოვრებისთვის.
ენობრივ-კულტურული თვითმყოფადობა (შედეგები 7, 8, 9)
ქართული ენის შესწავლისას აღმოვაჩენთ განსხვავებულ სოციოკულტურულ და კულტურულ სამყაროსაც (მაგ., თავისებურ ტრადიციებს, ზნე-ჩვეულებებს, განსხვავებულ ქცევის წესებს, ცხოვრების სტილს, სამყაროსეულ ხედვას);
განსხვავებული ენისა და კულტურის აღმოჩენა და საკუთართან შედარება მეხმარება საკუთარი ენისა და</td>
<td>ამ შემთხვევაში ის, რომ დავალებაში არსებული კომპოზიტები ერთად იწერება.
<u>N13,14 – აქტივობების მიზანია ტექსტის გაგება დეტალურ დონეზე;</u>
<u>N15 – არგუმენტირებული მსჯელობა;</u>
აქტივობა წარმოადგენს არგუმენტირებულ მსჯელობას. ძალიან მნიშვნელოვანია დაისახოს სტრატეგიები, რომლებიც ხელს შეუწყობს მსჯელობის გამართულად წარმართვას. მაგ. მსჯელობის დაწყებამდე მოსწავლეებს მიეცეთ დრო, რომ მოიფიქრონ არგუმენტები; მასწავლებელმა შესთავაზოს მსჯელობისთვის შესაფერისი ფრაზები თუ ყალიბები: მე ვფიქრობ... ჩემი აზით... სპორტი მნიშვნელოვანია სპორტსმენისთვის / გულშემატკივრისთვის იმიტომ, რომ / რადგან...
<u>N16 – კომპლექსური დავალება – საუბარი თემაზე: „სპორტი ჩემს ცხოვრებაში“</u>
ეს არის კომპლექსური დავალება, ამიტომ მასწავლებელმა უნდა გაახსენებინოს მოსწავლეებს ის შეკითხვები (N 4), თუ სტრატეგიები (N 15), რომლებიც დაეხმარება მათ კომპლექსური დავალების ხარისხიანად შესრულებაში.

რესურსები:
მოსწავლის წიგნი, მოსწავლის რვეული</td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td colspan="2">შეფასების კრიტერიუმები
მოსწავლემ უნდა შეძლოს:

1. სათანადო სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით სპორტის თემაზე საინფორმაციო ტექსტის გაგება/გააზრება და ტექსტის ინფორმაციაზე დაყრდნობით მსჯელობა / დასკვნების გამოტანა; (1) სპორტის შესახებ საუბარი, მოსაზრების ჩამოყალიბება და დასაბუთება; (3) პირადი ან სხვისი გამოცდილებიდან სათანადო მაგალითების დამოწმება საკუთარი თვალსაზრისის გასამყარებლად (4)
2. ენობრივი საშუალებების ამოცნობა და გამოყენება (5)
3. საკუთარი სწავლის დაგეგმვა და წარმართვა (10), ამ პროცესში მასწავლებელთან და თანაკლასელებთან კონსტრუქციული თანამშრომლობა (11), შეთავაზებული საკითხავი ტექსტების გააზრებულად გამოყენება (12).</td>
</tr>
</table>

კულტურის უკეთ გაცნობიერებაში; სოციოკულტურულ თავისებურებათა გაგება და გაზიარება ამდიდრებს ცოდნა-გამოცდილებას და ხელს უწყობს კულტურულ თვითმყოფადობათა დაფასებასა. **გრამატიკა (შედეგები 5)** სიტყვები ერთმანეთს გარკვეული წესების მეშვეობით უკავშირდებიან, რომელთა ცოდნაც მნიშვნელოვანია მათ შორის აზრობრივი მიმართებების გასაგებად; გრამატიკული საკითხებისა და ტექსტის ენობრივი მახასიათებლების ცოდნა მნიშვნელოვანია წარმატებული კომუნიკაციისათვის. **ენის სწავლის სტრატეგიები (კოგნიტური სტრატეგიები) (შედეგები 1, 2, 3, 5)** ენის სწავლას უკეთ შევძლებ, თუ გამოვიყენებ სხვადასხვა გონებრივ ხერხს, ანუ სტრატეგიებს; თითოეულ სამეტყველო აქტივობაზე (მოსმენა-გაგებაზე, კითხვა-გაგებაზე, ზეპირ და წერით მეტყველებაზე) მუშაობა მოითხოვს განსხვავებული ხერხების, ანუ სტრატეგიების გამოყენებას; ამ სტრატეგიების აღმოჩენა და გამოყენება მიადვილებს	**II ეტაპის შუალედური მიზნები**		
	საკითხი და ქვეცნებები: საინფორმაციო ტექსტი ოლიმპიადის შესახებ	**საკვანძო შეკითხვა/ შეკითხვები:** 1. რას ეხება საინფორმაციო ტექსტი? 2. რა ცოდნა და სტრატეგიები გამოვიყენო საინფორმაციო ტექსტის უკეთ გასაგებად? 3. როგორ გამოვიყენო საინფორმაციო ტექსტში მოცემული ინფორმაცია კონკრეტულ თემაზე საინფორმაციო ტექსტის დასაწერად? 4. რა გრამატიკული ცოდნა მჭირდება კონკრეტულ თემაზე საინფორმაციო ტექსტის დასაწერად?	**კომპლექსური დავალება/ დავალებები** **კომპლექსური დავალება N2** დაწერე საინფორმაციო ტექსტი საფეხბურთო ჩემპიონატის შესახებ და მოწყვე ტექსტის პრეზენტაცია; • მოიძიე შესაბამისი ინფორმაცია ინტერნეტში ქართულ ან მშობლიურ ენაზე; • წინასწარ მოიფიქრე: რომელ შეკითხვებს უნდა სცემდეს პასუხს შენ მიერ დაწერილი სტატია? • შეეცადე, შენ მიერ მომზადებული სტატია გადმოსცემდეს საფეხბურთო ჩემპიონატის შესახებ მთავარ ინფორმაციას; პრეზენტაციის შემდგომ ისაუბრე: • რა გაგიადვილდა წერის დროს? • რა სირთულე შეგხვდა? • რომელი შეკითხვები დაგეხმარა სტატიის წერისას?

სწავლას და საშუალებას მაძლევს მკვეთრად გავაუმჯობესო ჩემი მიღწევები. ლექსიკისა და გრამატიკის ათვისებას მიადვილებს ასევე სათანადო სტრატეგიების გამოყენება. **სწავლის პროცესის გაცნობიერებულად მართვა (მეტაკოგნიცია) (შედეგები: 10, 11, 12)** სტრატეგიების კარგი მცოდნე, ანუ მოსწავლე-სტრატეგი აკვირდება სწავლის პროცესს, აცნობიერებს იმ სტრატეგიებს და იმ პირობებს, რომლებიც ხელს უწყობს მის წინსვლას, გეზს აძლევს სწავლის პროცესს და ქმნის წინსვლის ხელშემწყობ პირობებს; სწავლაში წინსვლა დამოკიდებულია ჩემს სტრატეგიულობაზე, და არა - ჩემს თანდაყოლილ უნარებზე.	**აქტივობები:** **<u>N17 – ტექსტის წასაკითხად მომზადება, წინარე ცოდნის გააქტიურება</u>** ტექსტის წაკითხვამდე, სასურველია, შედგეს საუბარი წიგნში არსებული ოლიმპიადასთან დაკავშირებული ილუსტრაციების შესახებ **<u>N19,20 – საინფორმაციო ტექსტის გაგება-გააზრება გლობალურ დონეზე;</u>** ოლიმპიადის შესახებ ტექსტში არის ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ ძველად ქალებს არ ჰქონდათ ოლიმპიურ თამაშებში მონაწილეობის უფლება. საჭიროა, ამ თემას მასწავლებელმა სათანადო ყურადღება მიაქციოს. დასვას დამატებითი შეკითხვები, მოსწავლეებს სთხოვოს პასუხები გაამყარონ არგუმენტებით, წარმართოს მინიდისკუსია, რა დროსაც იმსჯელებენ ქალისა და მამაკაცის თანაბარ უფლებებზე. **<u>N21 – ლექსიკურ ერთეულებზე მუშაობა;</u>** ამ დავალებაში, საჭიროებიდან გამომდინარე, რეკომენდებულია დამატებითი ახსნა-განმარტება, რას ნიშნავს „ჩვენს წელთაღრიცხვამდე"; ისტორიული ფაქტების მოხმობა, რა იყო ჩვენს წელთაღრიცხვამდე, და რა — ჩვენი წელთაღრიცხვის შემდეგ. **<u>N22,23 – რთული რიცხვითი სახელების მართლწერაზე მუშაობა;</u>** მოსწავლეები ხშირად უშვებენ შეცდომას, როცა რიცხვით სახელებს წერენ ასოებით, ვინაიდან არ იციან, რომელი რიცხვითი სახელი იწერება ერთად და რომელი — ცალ-ცალკე; ამიტომ მასწავლებელმა კიდევ ერთხელ უნდა შეახსენოს რიცხვითი სახელების მართლწერის წესები; გარდა ამისა, მათი ყურადღება უნდა მიაქციოს რიცხვითი სახელების დაბოლოებაზე სხვადასხვა ბრუნვაში და თანდებულების დართვისას. **<u>N24 – ზმნიზედა და მისი გამოყენება;</u>** აქტივობა მიზნად ისახავს ზმნიზედის არსის ახსნას, მათი ზედსართავი სახელებისგან გამიჯვნას. საკითხი საკმაოდ სერიოზული და რთულია, ამიტომ მას უნდა დაეთმოს იმდენი დრო, რამდენსაც საჭიროდ ჩათვლის მასწავლებელი. რეკომენდებულია, ზმნიზედაზე მუშაობა წარიმართოს მარტივიდან რთულისკენ. მაგალითად: მასწავლებელი	

	დაფაზე წერს ერთ მარტივ წინადადებას (ელზა დარბოდა) და სვამს შეკითხვას: ვინ დარბოდა? მოსწავლეები უპასუხებენ: დარბოდა ელზა. მასწავლებელი სვამს შემდეგ შეკითხვას: როგორ დარბოდა ელზა? ცხადია, ამაზე პასუხი იქნება შეუძლებელი, რადგან წინადადებაში ამაზე ინფორმაცია არ არის. ამის შემდეგ მასწავლებელი დაფაზე წერს მეორე წინადადებას (ელზა სწრაფად დარბოდა) და იმეორებს მანამდე დასმულ შეკითხვას: როგორ დარბოდა ელზა? დიდი ალბათობით, მოსწავლეები უპასუხებენ: სწრაფად დარბოდა. აქ მასწავლებელი აქცენტს აკეთებს, რომ სწრაფად შინაარსით დაკავშირებულია მოქმედებასთან, სირბილთან და გვიჩვენებს, როგორ ხდება მოქმედება; რომ ასეთ სიტყვას ვითარების ზმნიზედა ჰქვია. ამის შემდეგ მასწავლებელი იმეორებს ზემოთ აღწერილ სტრატეგიას: სვამს შეკითხვას: როდის დარბოდა ელზა? მოსწავლეები ვერ უპასუხებენ დასმულ შეკითხვას, ხოლო ამის შემდეგ მასწავლებელი დაფაზე დაწერს: ადრე ელზა დარბოდა; განმეორდება ზემოთ აღწერილი სტრატეგია და აიხსნება დროის ზმნიზედის არსი. შემდეგ კიდევ ერთხელ განმეორდება იგივე სტრატეგია და შემდეგი წინადადების (ელზა დარბოდა იქ) დახმარებით აიხსნება ადგილის ზმნიზედის არსი. სავარაუდოდ, გავარჯიშებისთვის საჭირო იქნება სხვა მაგალითების დაწერაც. მხოლოდ მას შემდეგ, რაც მასწავლებელი დარწმუნდება, რომ მოსწავლეებმა კარგად გაიგეს ზმნიზედის არსი, შეიძლება ზედსართავი სახელის მახასიათებლების შეხსენება და ზმნიზედისა და ზედსართავი სახელის სხვადასხვაობაზე ყურადღების მიქცევა. **<u>N 25,26, 27 – ზმნიზედა და მისი გამოყენება;</u>** **<u>N28 – საინფორმაციო ტექსტის გააზრება დეტალურ დონეზე;</u>** აქტივობის მიზანია, მოსწავლეებმა შეძლონ აბზაცის მთავარი, წამყვანი წინადადების ამოცნობა. ეს არის ძალიან მნიშვნელოვანი აქტივობა, რადგან ტექსტში მთავარი და მეორეხარისხოვანი ინფორმაციის დახარისხება დასჭირდებათ მათ მომდევნო კომპლექსური დავალების შესრულებისას. ამ ეტაპისთვის ტექსტი უკვე გააზრებულია გლობალურად, სელექციურად და დეტალურად. ეს მასწავლებელს საშუალებას აძლევს,	

	ამოაცნობინოს მოსწავლეებს აბზაცის მთავრი და მეორეხარისხოვანი წინადადება. თუ მაინც გაძნელდება მათი ამოცნობა, მასწავლებელი სთავაზობს დამხმარე დავალებას. მაგ. 1-ელი აბზაცის ძირითადი აზრია: ა)ოლიმპიადის დროშას ხშირად ვხედავთ ტელევიზორში; ბ) ოლიმპიადის დროშაზე გამოსახულია 5 ერთმანეთზე გადაჯაჭვული რგოლი; გ)რგოლები სიმბოლურად აღნიშნავს 5 კონტინენტს. სამი ვერსიიდან მოსწავლეები ამოარჩევენ აბზაცის მთავარ ინფორმაციას. **<u>N29 –კომპლექსური დავალება: დაწერე საინფორმაციო ტექსტი საფეხბურთო ჩემპიონატის შესახებ და მოაწყვე ტექსტის პრეზენტაცია;</u>** ეს არის კომპლექსური დავალება. საჭიროებიდან გამომდინარე, მასწავლებელი უნდა დაეხმაროს მოსწავლეებს იმ რესურსის მოძიებაში, რომლის მიხედვითაც უნდა შეიქმნას საინფორმაციო ტექსტი. რეკომენდებულია, ასევე, სტატიისთვის საჭირო თემატური საკითხების (ე. წ. გეგმის) შეთავაზება.	
	რესურსები: **მოსწავლის წიგნი, მოსწავლის რვეული, სათანადო ტექნიკური აღჭურვილობა, ინტერნეტი**	
	შეფასების კრიტერიუმები: **მოსწავლემ უნდა შეძლოს:** 1. სათანადო სტრატეგიების გამოყენებით, საინფორმაციო ტექსტის გაგება/გააზრება და ტექსტის ინფორმაციაზე დაყრდნობით დასკვნების გამოტანა (1), საინფორმაციო ტექსტის წერილობით შექმნა კონკრეტული საყრდენების მიხედვით (2) 2. საკუთარ გამოცდილებაზე დაყრდნობით ტექსტის შეფასება, საკუთარი დამოკიდებულების ზეპირად და/ან წერილობით გამოხატვა და ახსნა-დასაბუთება (4) 3. სოციოკულტურული თვალსაზრისით კონკრეტული ინფორმაციის ან მთლიანი ტექსტის გაანალიზება (7), განსხვავებული კულტურული ნორმებისა და ღირებულებების გაგება-გააზრება და კულტურული მრავალფეროვნების მიმართ პოზიტიური დამოკიდებულების გამოვლენა (8) 4. დავალებების შესრულებისას სასწავლო საქმიანობის მართვის უნარ-ჩვევების გამოვლენა (10), სხვებთან თანამშრომლობა და ამ პროცესში კონსტრუქციული დამოკიდებულებების გამოვლენა (11), სათანადო სტრატეგიებისა და საგანმანათლებლო რესურსების (ბეჭდვითი და მულტიმედია რესურსების, ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების) გააზრებულად გამოყენება (12)	

	III ეტაპის შუალედური მიზნები		
	საკითხი და ქვეცნებები: • ინტერვიუ სალომე ფაჟავასთან; • ვიდეოსიუჟეტი სალომე ფაჟავას შესახებ	**საკვანძო შეკითხვა / შეკითხვები:** 1. რის/ვის შესახებ საუბრობს სალომე ინტერვიუში? 2. რა ინფორმაციას ვიგებთ ვიდეოსიუჟეტიდან? 3. რა ცოდნა და სტრატეგიები გამოვიყენო ინტერვიუს / ვიდეოსიუჟეტის უკეთ გასაგებად? 4.როგორ გამოვიყენო ინტერვიუში / ვიდეოსიუჟეტში მოცემული ინფორმაცია კონკრეტულ თემაზე სტატიის დასაწერად? 5. რა გრამატიკული ცოდნა მჭირდება კონკრეტულ თემაზე სტატიის დასაწერად?	**კომპლექსური დავალება/ დავალებები** **კომპლექსური დავალებაN3** წარმოიდგინე, რომ ჟურნალისტი ხარ; დაწერე სტატია სალომე ფაჟავას შესახებ. სტატიის დაწერამდე: • გადაიკითხე ინტერვიუ სალომესთან და ხელახლა უყურე ვიდეოსიუჟეტს მის შესახებ; • მოინიშნე უმთავრესი ინფორმაცია; • დაწერე სტატიის გეგმა; • მოიფიქრე სათაური; • გაიხსენე, რომელ პირში უნდა წერო. სტატიის წერისას არ გამოგრჩეს შემდეგი საკითხები: • სალომეს ვინაობა; • საინტერესო დეტალები სალომეს ცხოვრებიდან; • მისი წარმატებები; • მომავლის გეგმები; • ყოველი ახალი საკითხი გამოყავი აბზაცით;

			• ყურადღება მიაქციე სუბიექტის და ობიექტის ბრუნვებს. წარადგინე სტატია კლასში. წარდგენის შემდეგ ისაუბრე: • როგორ ფიქრობ, რამდენად კარგი სტატია გამოვიდა? • რომელი წინა დავალებები დაგეხმარა სტატიის დაწერაში? • რა სირთულე შეგხვდა წერის პროცესში? • თუ თავიდან დაწერ მსგავს დავალებას, რას შეცვლი ან რას გაითვალისწინებ?
	აქტივობები: **N30 – ინტერვიუს წასაკითხად მომზადება – წინარე ცოდნის გააქტიურება;** **N31 – ინტერვიუს გაგება-გააზრება გლობალურ დონეზე;** **N32 – ტესტი –ინტერვიუს გაგება-გააზრების დავალება;** **N33,34,35 – ფრაზებისა და ლექსიკური ერთეულების მნიშვნელობებზე დადგენაზე მუშაობა;** **N36,37,38 –ზედსართავი სახელის ხარისხის ფორმები, მათ ამოცნობასა და გამოყენებაში გავარჯიშება;** რეკომენდებულია, მასწავლებელმა მოსწავლეებს აუხსნას ზედსართავი სახელის ხარისხის ფორმების არსი და მაწარმოებლები, ასევე, გამონაკლისი შემთხვევები (უკეთესი, უარესი). **N39, 40, 41, 42 – უწყვეტელის წარმოება, მასთან შეწყობილი პირების ბრუნვები, თეორიული ცოდნის განმტკიცება პრაქტიკული მაგალითებით;** უწყვეტელი, მისი ფორმა და შინაარსი, ურთიერთობა სუბიექტთან და ობიექტთან, მისი გამიჯვნა		

	წყვეტილისგან ფორმით და შინაარსით, — ამ საკითხზე მუშაობა: ახსნა თუ გამეორება არასოდეს არის ზედმეტი და ამჯერადაც რეკომენდებულია, დაეთმოს სათანადო დრო და მიექცეს სათანადო ყურადღება. **<u>N43 – ტექსტის პირველი პირიდან მესამე პირში გადაყვანა; აღნიშნულ აქტივობაში გააქტიურებული ფორმები მოსწავლეებს გამოადგებათ სტატიის დასაწერად.</u>** **<u>N45 – ვიდეოსიუჟეტის მოსმენა და გაგება-გააზრება დეტალურ დონეზე;</u>** **<u>N46, 47 – ვიდეოსიუჟეტის გაგება-გააზრების დავალებები;</u>** **<u>N48 – ლექსიკური ერთეულების განმარტება ვიზუალური გამოსახულებების საშუალებით;</u>** **<u>N49,50 – მოქმედებითი ბრუნვის ფუნქციაზე დაკვირვება კონტექსტზე დაყრდნობით;</u>** საჭიროა, მასწავლებელმა სათანადო ყურადღება მიქციოს მოქმედებითი ბრუნვის ფუნქციის ახსნას, ასევე ყურადღება გაამახვილოს, მოქმედებით ბრუნვაში რა ფორმას იღებს თანხმოვანფუძიანი და ხმოვანფუძიანი სახელები (კვეცა). **<u>N51 – კომპლექსური დავალება:</u>** **<u>წარმოიდგინე, რომ ჟურნალისტი ხარ; დაწერე სტატია სალომე ფაჟავას შესახებ.</u>** ეს არის კომპლექსური დავალება — სტატიის დაწერა. დავალების წარმატებით შესასრულებლად საჭიროა, მასწავლებელმა შეაჯამოს ინფორმაცია, ერთად შეიმუშაონ თემატური საკითხები, რომელთა შესახებ დაწერენ სტატიაში (ე.წ. გეგმა: სალომეს ვინაობა, პირველი წარმატება, მიღწეული წარმატებები, შრომა წარმატების მისაღწევად, მომავლის გეგმები...), შეახსენოს მოსწავლეებს ის შესრულებული დავალებები, რომლებიც მოსწავლეებს გაუადვილებს წერას (N41,43).	
	რესურსები: მოსწავლის წიგნი, მოსწავლის რვეული, სათანადო ტექნიკური აღჭურვილობა, ინტერნეტი	

	შეფასების კრიტერიუმები **მოსწავლემ უნდა შეძლოს:** 1. სათანადო სტრატეგიების გამოყენებით ინტერვიუს / ვიდეოსიუჟეტის გაგება/გააზრება და ტექსტის ინფორმაციაზე დაყრდნობით დასკვნების გამოტანა, (1) სტატიის შექმნა კონკრეტული საყრდენების მიხედვით (2) და მის შესახებ საუბარი, დიალოგის წარმართვა ან სხვების საუბარში ჩართვა (3); 2. საკუთარ გამოცდილებაზე დაყრდნობით სტატიის შეფასება, საკუთარი დამოკიდებულების ზეპირად და/ან წერილობით გამოხატვა და ახსნა-დასაბუთება (4), ნასწავლი ენობრივი საშუალებებისა და სტრუქტურული ელემენტების ამოცნობა და მათი ფუნქციური გამოყენება (5) 3. სოციოკულტურული თვალსაზრისით შეთავაზებული ინტერვიუს / ვიდეოსიუჟეტის გაანალიზება (7), და საკუთარისგან განსხვავებული კულტურული ღირებულებების გაგება-გააზრება და კულტურული მრავალფეროვნების მიმართ პოზიტიური დამოკიდებულების გამოვლენა (8) 4. სტატიის შექმნის დაგეგმვა, განხორციელება (10), სხვებთან თანამშრომლობა და ამ პროცესში კონსტრუქციული დამოკიდებულებების გამოვლენა (11), სათანადო სტრატეგიებისა და საგანმანათლებლო რესურსების (ბეჭდვითი და მულტიმედია რესურსების, ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების) გააზრებულად გამოყენება (12)
მკვიდრი წარმოდგენები, რომლებიც მოსწავლეს თემის სწავლის შემდეგ უნდა ჩამოუყალიბდეს: • ადამიანებმა უნდა ვაკეთოთ ის საქმე, რაც გვაინტერესებს და წარმატების მისაღწევად ბევრი უნდა ვიშრომოთ; • წარმატებული ადამიანის ცხოვრებისეული დეტალების გაცნობა მეხმარება საკუთარ შესაძლებლობაზე დაკვირვებაში; პრიორიტეტების განსაზღვრაში; • ინტერვიუს / ვიდეოსიუჟეტის უკეთ გასაგებად შემიძლია გამოვიყენო ტექსტის ელემენტების, ენობრივი საშუალებებისა და კითხვის / მოსმენის სტრატეგიების ცოდნა; • ნასწავლი ლიტერატურის, ტექსტის ელემენტების, ენობრივი საშუალებებისა და სტრატეგიების ცოდნა მნიშვნელოვანია იმისათვის, რომ შევძლო ცნობილ პიროვნებაზე სტატიის დაწერა. • ახალი საკითხის ან თემის შესწავლისას შემიძლია განვსაზღვრო, თუ რაში უნდა გამოვიყენო იგი, რა დამჭირდება ამის შესასწავლად, ვის შემიძლია ვთხოვო დახმარება და სად შემიძლია მოვიძიო ეს დახმარება თუ საჭირო რესურსი.	

კავშირი სტანდარტით განსაზღვრულ ძირითად თემატურ ბლოკებთან და სასწავლო თემებთან:

I. მე და სამყარო:
ყველაფერი ჩემ შესახებ: უახლოესი გარემო, ჰობი, ინტერესები, არჩევანის გაკეთება;

II სოციოკულტურა და კულტურა:
ყოველდღიური ცხოვრება (ეტიკეტი, სოციალური ქცევის წესები, ქცევები ყოფით სიტუაციებში,
პიროვნებათშორისი ურთიერთობები: თანატოლებს / თაობებს შორის ურთიერთობები.
ღირებულებები და ფასეულობები – სხვისი ნაშრომის გამოყენება

თემატური საკვანძო შეკითხვები:

1. რას მეუბნება ლიტერატურული ზღაპარი? რა მნიშვნელოვან საკითხს ეხება მოცემული ინფორმაცია?
2. რამ შემიშალა ხელი ტექსტის (ინფორმაციის) მთავარი იდეის ამოცნობასა და გაგებაში და რატომ?
3. რა ენობრივ ცოდნასა და სტრატეგიებს ვიყენებ ტექსტის (ინფორმაციის) გასაგებად? საკომუნიკაციო ამოცანების გადასაჭრელად?
4. როგორ შემიძლია გადმოვცე ჩემი ცოდნა, გამოვხატო აზრები, ფიქრები და დამოკიდებულებები ტექსტის, თემის, პრობლემის/საკითხის მიმართ? რა ენობრივ ცოდნასა და სტრატეგიებს ვიყენებ ამისთვის?
5. რას ვეყრდნობი საკუთარი აზრის გამოხატვისას / ჩემი შეფასებისას? რის საფუძველზე (რატომ) გამომაქვს ესა თუ ის დასკვნა?
6. როგორ შემიძლია თვითგამოხატვა? არის თუ არა ჩემი აზრი / იდეა ორიგინალური და სხვებისგან განსხვავებული და რით?
7. მიჭირს თუ არა საკუთარი სწავლის (სასწავლო საქმიანობის) დაგეგმვა?
8. რა გავაკეთე ან არ/ვერ გავაკეთე იმისათვის, რომ მიზნისთვის მიმეღწია? რა სტრატეგიები და საგანმანათლებლო რესურსები გამოვიყენე ამისათვის?
9. მოვახერხე თუ არა თანამშრომლობა სხვებთან? რამ შემიწყო ან შემიშალა ხელი? რა გავაკეთე იმისათვის, რომ შეთანხმებისათვის მიმეღწია?

თემის ფარგლებში დასამუშავებელი ქვეცნებები და საკითხები:
კომუნიკაცია
ქვეცნებები:

სიტუაციური მახასიათებლები: კომუნიკაციაში მონაწილეები, მათი ვინაობა; კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის თემა; ადრესატი, ადრესანტი; კომუნიკაციის ადგილი, დრო;

მეტყველების ფუნქციური ტიპები: თხრობა, აღწერა, მსჯელობა

სამეტყველო აქტები:

- **ინტერაქცია სოციალურ რიტუალებში:** კომუნიკაციის დაწყება/დასრულება, მოსაზრებების გაცვლა.
- **ინტერაქცია ინფორმაციის მოსაპოვებლად:** ადამიანის, საქმიანობის აღწერა/დახასიათება; საქმიანობა.

- **ინტერაქცია გრძნობა/ემოციისა და შეხედულებების/ დამოკიდებულებების შესახებ:** დადებითი და უარყოფითი გრძნობებისა და ემოციების, შთაბეჭდილების, შეფასების, პოზიციის გამოხატვა: კმაყოფილება / უკმაყოფილება, გაკვირვება, ეჭვი, ვარაუდი, ინტერესი.

ტექსტის ტიპი და ჟანრი
ქვეცნებები:

ტექსტის ტიპები - მხატვრული, არამხატვრული

ტექსტის ჟანრები -

- <u>მხატვრული ლიტერატურა:</u> პროზაული ნაწარმოებები, ლიტერატურული ზღაპარი.
- <u>არამხატვრული ლიტერატურა:</u> ა) პრაგმატული ტექსტები - ტელეპროგრამა, აფიშა, ე) ბიოგრაფიული ტექსტები - ბიოგრაფიული ცნობარი;
- <u>მედია/მულტიმედია ტექსტები:</u> სტატიები ვებგვერდიდან, ვებპორტალიდან; საპროგრამო თემატიკაზე მორგებული აუდიო–ვიდეო სასწავლო რესურსები;

ტექსტის სტრუქტურა, ორგანიზება
ქვეცნებები:

- **ტექსტის მაორგანიზებელ სიტყვიერი/ვერბალური ელემენტები** (მაგ., *სათაური, ქვესათაური, აბზაცი*
- **ტექსტის მაორგანიზებელი არასიტყვიერი/არავერბალური ელემენტები:** *ილუსტრაცია, ტიპოგრაფიული მინიშნებები - დახრილი, წვრილი/მსხვილი შრიფტი, ხაზგასმა, სასვენი ნიშნები; ინტონაცია, მიმიკა, ჟესტიკულაცია, ხმის ტემბრი.*
- **აბზაცის სტრუქტურა** - აბზაცი.

ინტერპრეტაცია
ქვეცნებები:

ჟანრი; თემა, იდეა; მოქმედების დრო და ადგილი; სიუჟეტი

გრამატიკა
ქვეცნებები: მორფოლოგია, მართლწერა და პუნქტუაცია, ლექსიკა

ენობრივი საკითხები:

- <u>მორფოლოგია:</u> პირთა კომბინაციები სხვადასხვა ტიპის ზმნებში (სუბიექტური და ობიექტური პირების გამოხატვა; წყვეტილი, უწყვეტელი. ფორმაუცვლელი სიტყვები და მათი ფუნქციები - ცალკე მდგომი თანდებულები.
- <u>მართლწერა და პუნქტუაცია:</u> სასვენი ნიშნების ხმარება სხვადასხვა ტიპის ტექსტებში (დიალოგი, ნარატივი).
- <u>ლექსიკა:</u> სინონიმი, ანტონიმი;

ენის სწავლის სტრატეგიები
მოსმენის სტრატეგიები მოსმენის პროცესის თითოეული ფაზისათვის (მოსმენამდე, მოსმენის დროს, მოსმენის შემდეგ);

კითხვის სტრატეგიები კითხვის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (კითხვამდე, კითხვის დროს, კითხვის შემდეგ);

ლაპარაკის სტრატეგიები ზეპირ კომუნიკაციამდე და კომუნიკაციის დროს;

<table>
<tr><td colspan="2">
წერის სტრატეგიები წერის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (წერის დაწყებამდე, წერის დროს, პირველი ვარიანტის შექმნის შემდეგ);

ლექსიკისა და გრამატიკის სწავლის სტრატეგიები:
• ენათშორისი პარალელების გავლება;
• დამახსოვრების სხვადასხვა ხერხის გამოყენება;
• დედუქცია - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს ენობრივი კანონზომიერების/წესის ამოცნობას, განზოგადებას და გამოყენებას კონკრეტულ მაგალითებში.
ინდუქცია - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს კონკრეტულ მაგალითებზე დაყრდნობით წესის გამოყვანას.
სწავლის პროცესის გაცნობიერებულად მართვა (მეტაკოგნიცია)
ქვეცნებები:

დავალების ღირებულების განჭვრეტა, დავალების მოთხოვნების განსაზღვრა; დავალების დაგეგმვა, მიღწევების თვითშეფასება, თანაშეფასება; სწავლის სტრატეგიების შეფასება; წინსვლის დაგეგმვა;
ენობრივ-კულტურული თვითმყოფადობა

საკითხები:

სოციოკულტურული რეალიები, ზნე-ჩვეულებები, ტრადიციები, ეროვნული და რელიგიური დღესასწაულები, ქცევისა და მეტყველების ეტიკეტი, ფასეულობები; სამყაროსეული ხედვა; კულტურული ნორმები;
</td></tr>
<tr><td>
სამეტყველო აქტები:
1.1.სოციალური ურთიერთობები:
კომუნიკაციის დაწყება/დასრულება, მოსაზრებების გაცვლა.
1.2. ინფორმაციის გაცვლა:
პროფესია/ხელობა, საჭიროებები / მოთხოვნილებები /სურვილები, საქმიანობა, განზრახვა, საკუთრება
1.3. აღწერა-დახასიათება: ადამიანის გარეგნობა, ჩაცმულობა, ხასიათი, თვისებები; საგნის აღწერა
1.4. გრძნობა/ემოციისა და შეფასება / დამოკიდებულების გამოხატვა:
დადებითი/უარყოფითი ემოციები, დადებითი / უარყოფითი შეფასება, შთაბეჭდილება, პოზიციის გამოხატვა
1.5. დროში ორიენტირება: დროში ლოკალიზება, ქრონოლოგია.
1.7. ლოგიკური კავშირების გამოხატვა:
მიზეზი, შედეგი, მიზანი.
</td><td>
ენობრივი საკითხები:
• <u>მორფოლოგია:</u> პირთა კომბინაციები სხვადასხვა ტიპის ზმნებში (სუბიექტური და ობიექტური პირების გამოხატვა; წყვეტილი, უწყვეტელი. ფორმაუცვლელი სიტყვები და მათი ფუნქციები - ცალკე მდგომი თანდებულები.
• <u>მართლწერისა და პუნქტუაციის საკითხები:</u> სასვენი ნიშნების ხმარება სხვადასხვა ტიპის ტექსტებში (დიალოგი, ნარატივი).
• <u>ლექსიკა:</u> სინონიმი, ანტონიმი;
</td></tr>
</table>

თემატური ლექსიკა: ადამიანის თვისებების, ხასიათის გამომხატველი ლექსიკა. მუსიკალურ სფეროსთან დაკავშირებული ლექსიკა. მწერლის მიერ შექმნილი სხვა სიტყვებთან დაკავშირებული ლექსიკა.
ტექსტის ტიპები და ჟანრები: **ტექსტის ტიპები** - მხატვრული, არამხატვრული **ტექსტის ჟანრები** - • მხატვრული ლიტერატურა: პროზაული ნაწარმოებები, ლიტერატურული ზღაპარი. • არამხატვრული ლიტერატურა: ა) პრაგმატული ტექსტები - ტელეპროგრამა, აფიშა, ე) ბიოგრაფიული ტექსტები - ბიოგრაფიული ცნობარი; • მედია/მულტიმედია ტექსტები: სტატიები ვებგვერდიდან, ვებპორტალიდან; საპროგრამო თემატიკაზე მორგებული აუდიო–ვიდეო სასწავლო რესურსები;

სამიზნე ცნებები და მათთან დაკავშირებული მკვიდრი წარმოდგენები:	I ეტაპის შუალედური მიზნები		
საკომუნიკაციო სიტუაცია (1, 2, 3, 4, 6) კომუნიკაცია გულისხმობს ინფორმაციის გაცვლას ინდივიდებს შორის; კომუნიკაციის ფორმასა და შინაარსზე გავლენას ახდენს სიტუაციური მახასიათებლები: კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის მონაწილეები (ადრესანტი, ადრესატი), კომუნიკაციის ადგილი და დრო. წარმატებული კომუნიკაციისთვის, აუცილებელია სიტუაციური მახასიათებლების გათვალისწინება; **ტექსტის ტიპი და ჟანრი (შედეგები 1, 2, 3, 4, 5)** ტექსტები იყოფა 2 ძირითად ტიპად: მხატვრულ და არამხატვრულ ტექსტებად.	**საკითხი და ქვეცნებები:** კითხვის სტრატეგიები კითხვის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (კითხვამდე, კითხვის დროს, კითხვის შემდეგ); წერის სტრატეგიები წერის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (წერის დაწყებამდე, წერის დროს, პირველი ვარიანტის შექმნის შემდეგ);	**საკვანძო შეკითხვა / შეკითხვები:** 1. ტექსტის რომელ ინფორმაციას და მინიშნებებს დავეყრდნო პერსონაჟის სიტყვის აღდგენისას? 2. როგორ, რა გრამატიკული საშუალებებით ჩამოვაყალიბო ჩემი აზრი? 3. რა ფორმა მივცე ტექსტს – აღწერის, დიალოგის, მონოლოგის, თუ ეს უნდა იყოს შერეული ფორმატის ტექსტი? 4. ხომ არ მჭირდება	**კომპლექსური დავალება/ დავალებები** **I კომპლექსური დავალება** „მე ვიცი სიმართლე, დორემიუს სოლასი ამ მუსიკის ავტორია, - და ლინოვიომ ხალხს სიმართლე უამბო“. შენი აზრით, როგორ უამბობდა ლინოვიო ხალხს სიმართლეს? დაადგინე და დაწერე ლინოვიოს სიტყვა, რათა შემდეგ ის ჩასვა ტექსტის შესაბამის ადგილას და დადგათ სპექტაკლი მთლიანი ტექსტის მიხედვით. ამისათვის: • მიუბრუნდი ტექსტს და ყურადღებით წაიკითხე 1-ლი და მე-2 თავები • გამოიყენე შენ მიერ უკვე შესრულებული დავალებები

ერთი ჟანრის ტექსტებს აქვს საერთო მახასიათებლები (ენობრივ-სტილური, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული და სხვა მსგავსებები). ტექსტის ჟანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა მეხმარება როგორც ტექსტის გაგება-გააზრებაში, ისე კონკრეტული მიზნით შესაბამისი ჟანრის ტექსტების შედგენაში. **ტექსტის სტრუქტურა, ორგანიზება (შედეგი 1, 4, 5, 6)** ტექსტის სტრუქტურას ქმნის სიტყვიერი (მაგ., სათაური, ქვესათაური, აბზაცი, წარწერა) და არასიტყვიერი (მაგ., ილუსტრაცია, სვეტი, სქემა, სასვენი ნიშნები, ზეპირ ტექსტში - ინტონაცია) ელემენტების ერთობლიობა და მათი თავისებური განლაგება; ტექსტის სტრუქტურული ელემენტების ცოდნა და მასზე დაკვირვება მეხმარება როგორც ტექსტის გაგებაში, ისე კონკრეტული მიზნით შესაბამისი ტექსტის შედგენაში. **ინტერპრეტაცია, საკუთარი დამოკიდებულების გამოხატვა (შედეგები: 1, 2, 3, 4, 5, 6)** ინტერპრეტაცია გულისხმობს ტექსტის წარმოჩენას ახალი სახით / ფორმით; ინტერპრეტაციის დროს შემიძლია გამოვიყენო ტექსტში მოცემული მინიშნებები, პირადი გამოცდილება, ნასწავლი/ნაცნობი		დამატებითი ინფორმაცია? 5. ხელახლა რომ ვწერდე, რას გავაკეთებდი განსხვავებულად?	• დაიხმარე კითხვები: სად მოისმინა და დაიმახსოვრა ლინოვიომ დორემიუსის მუსიკა? ვინ მივიდა მასთან, როდესაც ის პარკში მუსიკას უკრავდა? რა სთხოვა სასახლის კომპოზიტორმა მას? რა მოხდა შემდეგ? წერისას: • ამბავი დაწერე პირველ პირში; • ყურადღება მიაქციე სუბიექტის და ობიექტის ბრუნვებს წყვეტილსა და უწყვეტელში; • სწორად გამოიყენე თანდებულები. ნამუშევრის წარდგენისას ისაუბრე: • რა დაგეხმარა დავალების შესრულებაში? • კიდევ რაიმე ინფორმაცია ხომ არ გჭირდებოდა? • რას ურჩევდი შენს თანაკლასელებს ნამუშევრის უკეთ შესრულებისთვის? **II კომპლექსური დავალება:** დახატე აფიშა სპექტაკლისთვის (შეძლებისდაგვარად გამოიყენე ციფრული კომპეტენციები). ამისათვის: • გაეცანი აფიშის ნიმუშებს და შეარჩიე შენი მიზნებისთვის ყველაზე შესაბამისი • შეარჩიე შენი აფიშისთვის დიზაინი

<table>
<tr>
<td rowspan="2">ტექსტების, ცნებებისა და საკითხების ცოდნა;
პირადი დამოკიდებულების გამოხატვა მეხმარება დასკვნის გამოტანაში, საკუთარი თავის უკეთ გაგებაში, ტექსტის პირად გამოცდილებასთან დაკავშირებაში და საშუალებას მაძლევს მოვემზადო რეალური ცხოვრებისთვის.
ენობრივ-კულტურული თვითმყოფადობა (შედეგები 7, 8, 9)
ქართული ენის შესწავლისას აღმოვაჩენთ განსხვავებულ სოციოკულტურულ და კულტურულ სამყაროსაც (მაგ., თავისებურ ტრადიციებს, ზნე-ჩვეულებებს, განსხვავებულ ქცევის წესებს, ცხოვრების სტილს, სამყაროსეულ ხედვას);
განსხვავებული ენისა და კულტურის აღმოჩენა და საკუთართან შედარება მეხმარება საკუთარი ენისა და კულტურის უკეთ გაცნობიერებაში;
სოციოკულტურულ თავისებურებათა გაგება და გაზიარება ამდიდრებს ცოდნა-გამოცდილებას და ხელს უწყობს კულტურულ თვითმყოფადობათა დაფასებასა.
გრამატიკა (შედეგები 5)
სიტყვები ერთმანეთს გარკვეული წესების მეშვეობით უკავშირდებიან, რომელთა ცოდნაც მნიშვნელოვანია</td>
<td></td>
<td></td>
<td>აფიშაზე მიუთითე სპექტაკლის გამართვის დრო და ადგილი.
დაწერე, რა სპექტაკლია.
ჩაწერე ყველა ადამიანი, ვინც მონაწილეობას იღებს სპექტაკლის მომზადებაში და მიუთითე მათი სტატუსი.
მიუთითე ბილეთის ფასი (თუ ბილეთების გაყიდვას აპირებთ).
წარდგენისას:
ისაუბრე აფიშის თითოეულ კომპონენტზე (ახსენი, რატომ შეარჩიე ასეთი დიზაინი, რატომ გამოიყენე ესა თუ ის ფერი, შრიფტი და სხვ.)
ხელახლა რომ აკეთებდე დავალებას, რას შეცვლიდი და რატომ?</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="2">აქტივობები:
იმისათვის, რომ მოსწავლეებისთვის უფრო საინტერესო და მოტივაციის აღმძვრელი იყოს შეთავაზებული თავის შესწავლა, მასწავლებელმა შეიძლება მიმართოს შემდეგ სტრატეგიას: მოსწავლეებს მოასმენინოს თანმიმდევრობით ოქტავის ნოტები (დო, რე, მი, ფა, სოლ, ლა, სი) და ჰკითხოს, რა ესმით მათ. თუ კლასში არის მოსწავლე, რომელიც სწავლობს მუსიკას, მასწავლებელმა მას უნდა მისცეს მას საშუალება ისაუბროს ამ შვიდნოტიანი მელოდიის შესახებ, თუ არა, მაშინ მოსწავლეებს ნოტების მოსმენის შემდეგ გააცნოს წიგნის მე-20 გვერდზე მოცემული თემის სათაური და დავალება 1 ა. ამის შემდეგ მათ მოასმენინოს ამავე დავალების ბ. ნაწილი და დაასახელებინოს თითოეული მუსიკალური ნოტი. რვეულის სავარჯიშოები 2 და 3 ემსახურება იმ ლექსიკის ათვისება გააქტიურებას, რომლებსაც მოსწავლეები გამოიყენებენ მხატვრული ტექსტის წაკითხვისას. წიგნის დავალება 4 მოსწავლეებს საშუალებას მისცემს გამოხატონ საკუთარი დამოკიდებულება ხელოვნების სხვადასხვა დარგების მიმართ და</td>
<td></td>
</tr>
</table>

მათ შორის აზრობრივი მიმართებების გასაგებად; გრამატიკული საკითხებისა და ტექსტის ენობრივი მახასიათებლების ცოდნა მნიშვნელოვანია წარმატებული კომუნიკაციისათვის. **ენის სწავლის სტრატეგიები (კოგნიტური სტრატეგიები) (შედეგები 1, 2, 3, 5)** ენის სწავლას უკეთ შევძლებ, თუ გამოვიყენებ სხვადასხვა გონებრივ ხერხს, ანუ სტრატეგიებს; თითოეულ სამეტყველო აქტივობაზე (მოსმენა-გაგებაზე, კითხვა-გაგებაზე, ზეპირ და წერით მეტყველებაზე) მუშაობა მოითხოვს განსხვავებული ხერხების, ანუ სტრატეგიების გამოყენებას; ამ სტრატეგიების აღმოჩენა და გამოყენება მიადვილებს სწავლას და საშუალებას მაძლევს მკვეთრად გავაუმჯობესო ჩემი მიღწევები. ლექსიკისა და გრამატიკის ათვისებას მიადვილებს ასევე სათანადო სტრატეგიების გამოყენება. **სწავლის პროცესის გაცნობიერებულად მართვა (მეტაკოგნიცია) (შედეგები: 10, 11, 12)** სტრატეგიების კარგი მცოდნე, ანუ მოსწავლე-სტრატეგი აკვირდება სწავლის პროცესს, აცნობიერებს იმ სტრატეგიებს და იმ პირობებს, რომლებიც ხელს უწყობს მის	პარალელურად გაივარჯიშონ მეტყველებაში. რვეულის **სავარჯიშო 5** მოსწავლეებს დაეხმარება ილუსტრაციების მეშვეობით ამოიცნონ მუსიკასა და ხელოვნებასთან დაკავშირებული სიტყვები. **სავარჯიშო 6-ის** საშუალებით მოსწავლეები შეძლებენ სიტყვების კლასიფიცირებას ცნებების მიხედვით - მოსწავლეები ერთმანეთისგან გამიჯნავენ რა არის ვოკალი და მუსიკალური ინსტრუმენტი. ამ დავალებაზე დაყრდნობით კი მოსწავლეები ადვილად შეძლებენ მოსასმენი სავარჯიშოების შესრულებას და ერთმანეთისგან ინსტრუმენტული და ვოკალური არიების გარჩევას **(დავალება 7).** იმისათვის, რომ მოსწავლეებს არ გაუჭირდეთ ვრცელი ტექსტის წაკითხვა-გააზრება, მოსწავლის წიგნში მათ საგანგებოდ დანაწევრებულად ვთავაზობთ საკითხავ მასალას შემდეგი მეთოდით: წაკითხვამდე ვარაუდების გამოთქმა, კითხვისას ლექსიკის გაგება-გააზრება და წაკითხვის შემდეგ შეკითხვებზე პასუხი და ვარაუდების გადამოწმება **(დავალება 8 და 9).** ამის შემდეგ კი მასწავლებელს შეუძლია მოსწავლეებს დამოუკიდებლად შეასრულებინოს რვეულის **სავარჯიშოები 10 და 11.** წიგნის **23-ე გვერდზე** მოცემულია გრამატიკული **დავალება 12,** რომელიც მოსწავლეებს შეახსენებს ზმნის წყვეტილის და უწყვეტლის მწკრივებს. სასურველი იქნება, თუ მასწავლებელი ამ დავალებას მოსწავლეების ჩართულობით შეასრულებს დაფაზე თვალსაჩინოდ და გაასიტყვებს დავალების პირობას. მასწავლებელმა უნდა მისცეს საშუალება მოსწავლეებს, გონებრივი იერიშის საშუალებით გამოთქვან ყველა ვარაუდი, ეხება ეს ამ მწკრივების ფორმას თუ შინაარსს. ეს მოსწავლეებს საშუალებას მისცემს კიდევ ერთხელ დააკვირდნენ ამ ორ მწკრივს შორის განსხვავებას და გამოყენების ფუნქციას. შემდეგ მასწავლებელი გააკეთებს დასკვნას (რვეულის სავარჯიშო 13.) წიგნის **დავალებები 14-16** კვლავ ემსახურება ტექსტის წაკითხვა-გააზრებას შემოთავაზებული მეთოდით, თუმცა ეს არ გამორიცხავს იმას, რომ მასწავლებელმა მისთვის მისაღები მეთოდით ჩაანაცვლოს ტექსტის წაკითხვის პროცესი. რვეულის **სავარჯიშო 17** კი მოსწავლეებს საშულებას მისცემს შეავსონ პერსინაჟის დახასიათების სქემა, რაც შემდგომში მათ დაეხმარება ამ გმირის ხასიათის უკეთ ამოცნობასა და გააზრებაში.	

წინსვლას, გეზს აძლევს სწავლის პროცესს და ქმნის წინსვლის ხელშემწყობ პირობებს; სწავლაში წინსვლა დამოკიდებულია ჩემს სტრატეგიულობაზე, და არა - ჩემს თანდაყოლილ უნარებზე.	წიგნის **დავალება 18** მოსწავლეებს სთავაზობს ტექსტის წაკითხვის სრულიად სხვა ფორმატს - „კითხვას მარკირებით“. ამ შემთხვევაში მოსწავლეები ეცნობიან ტექსტს და პარალელურად ამზადებენ საკითხავს მომდევნო კომპლექსური დავალების შესასრულებლად - აორგანიზებენ შინაარსს როლებში წასაკითხად. ისინი აქვე ეცნობიან აფიშის ნიმუშს. ამიტომ მასწავლებელმა ეს ილუსტრაცია კითხვის პროცესში უყურადღებოდ არ უნდა დატოვოს. წიგნის **დავალება 19** მასწავლებელს საშუალებას აძლევს მოსწავლეები კიდევ ერთხელ დააბრუნოს ტექსტთან და წააკითხოს ის განსხვავებული მიზნით. ეს მას საშუალებას მისცემს დააკვირდეს მოსწავლეების მიერ ტექსტის გაგება-გააზრების და არგუმენტირებული მსჯელობის ხარისხს და ხარვეზების აღმოჩენის შემთხვევაში მიიღოს შესაბამისი გადაწყვეტილება გამოსწორებისათვის. რვეულის **სავარჯიშოები 20, 21, 22, 23, 24, 25 და 26** კი სრულდება ლექსიკის, ფრაზეოლოგიის და გრამატიკული საკითხების ათვისება გააქტიურების მიზნით. წიგნის **დავალება 27** (გრამატიკული ბლოკი) მოსწავლეებს შეახსენებს თანდებულების გამოყენების წესს. სასურველია, რომ მასწავლებელმა ეს დავალება განიხილოს რვეულის სავარჯიშოებთან ერთად. ასევე, მოსწავლეებს ყურადღება გაამახვილებინოს შეკითხვებზე, რომლებიც მიემართება თანდებულიან სიტყვებს და ყოველ ჯერზე, როდესაც ბავშვებს თანდებულების სწორად გამოყენების პრობლემა შეექმნებათ, დააბრუნოს ამ ბლოკთან. მეტიც, შესაძლებელია მან ბავშვებს დაამზადებინოს საკლასო პოსტერი, რომელზეც გადაიტანენ წიგნში მოცემულ ბლოკს და განათავსებენ კედელზე, რათა საჭიროებისამებრ მიუბრუნდნენ ამ თემას. თანდებულების სწორად გამოყენებისთვის მოსწავლეები შეასრულებენ რვეულის **სავარჯოშოებს 28, 29, 30, 31.** ამავე პრინციპით შეიძლება დამუშავდეს წიგნის **დავალება 32 (გრამატიკული ბლოკი)** სასურველია ამ შემთხვევაშიც დამზადდეს პოსტერი და ცალკე მდგომი თანდებულები გამოიკვეთოს განსხვავებული ფერით. იქიდან გამომდინარე, რომ რთულია მოსწავლეებს მივცეთ ცალკე მდგომი თანდებულების განმარტება, რვეულში საკმაოდ ამომწურავად არის მოცემული ცალკე მდგომ თანდებულებთან დაკავშირებული **სავარჯიშოები 33, 34, 35, 36.**	

	1-ელი კომპლექსური დავალება რვეულში მოცემული კომპლექსური **დავალება 37** საკმაოდ დეტალურად იძლევა დავალების შესრულების ინსტრუქციას და აჩვენებს მთლიან პროცესს. ეს დავალება ეყრდნობა და ითვალისწინებს წიგნსა და რვეულში შესრულებულ დავალებებსა და სავარჯიშოებს. ამიტომ, მასწავლებელს შეუძლია ის რამდენიმე ეტაპად შეასრულებინოს მოსწავლეებს - ინსტრუქციების ნაწილი (წაკითხვა) მისცეს საშინაო დავალებად, ხოლო ნაწილი (წერა) შეასრულებინოს კლასში. მასწავლებელმა აუცილებლად უნდა მისცეს მოსწავლეებს ინფორმაცია იმის შესახებ, თუ როგორ შეაფასებს მათ მიერ შესრულებულ წერით ნამუშევრებს. მოსწავლეთა ნამუშევრების პრეზენტაციის შემდეგ უნდა შეირჩეს ერთი ნამუშევარი და დაემატოს სპექტაკლისთვის გამზადებულ ტექსტს **(სავარჯიშო 38)** მოსწავლეებმა ტექსტის კითხვისას უკვე ნახეს და განიხილეს აფიშის ნიმუში, შესაბამისად მათ არ გაუჭირდებათ წიგნის **დავალება 39-ის და 40-ის** შესრულება. ეს დავალებები საშუალებას მისცემს მათ გაეცნონ სხვადასხვა შინაარსის და დიზაინის აფიშებს, ასევე გააქტიურებს მათი მეტყველების და არგუმენტირებული მსჯელობის უნარებს. ხოლო, რვეულის **სავარჯიშო 41** მოსწავლეებს ჩააღრმავებს აფიშაზე დატანილი ინფორმაციის დეტალებში. **მე-2 კომპლექსური დავალება (42) რვეულის გვ.51.** მოსწავლეებს უკვე აქვთ როლებად განაწილებული ტექსტი, რომლშიც ჩამატებულია მათ მიერვე აღდგენილი ერთ-ერთი პერსინაჟის სიტყვები. ისინ იცნობენ თეატრალური აფიშის მოდელებსაც, ამიტომ მათ ეძლევათ დავალება შექმნან აფიშა ტექსტის მიხედვით. ეს დავალება ეყრდნობა ყველა წინასწარ შესრულებულ დავალებას და სავარჯიშოს, შესაბამისად მოსწავლეებს მისი შესრულება არ გაუჭირდებათ. კომპლექსური დავალება თავისი შინაარსით იძლევა საშუალებას, რომ მასწავლებელმა მოსწავლეები ამუშაოს ჰეტეროგენულ ჯგუფებში და დააკვირდეს სხვადასხვა მზაობის ბავშვების ერთობლივ.	
	რესურსები: • სახელმძღვანელოს წიგნი, რვეული, მოსასმენი აუდიოფაილი; საშინაო დავალების რვეული. • ფურცლები, მარკერები, საღებავები და ფუნჯები...	

შეფასების კრიტერიუმები
მოსწავლემ უნდა შეძლოს:

1. სათანადო სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით, ლიტერატურული ზღაპრის ტექსტის გაგება/გააზრება და ტექსტის ინფორმაციაზე დაყრდნობით დასკვნების გამოტანა; (1) ტესტზე დაყრდნობით ახალი ტექსტის შექმნა; (2)
2. ენობრივი საშუალებების ამოცნობა და გამოყენება (5) ტექსტების შედგენისას შემოქმედებითობის წარმოჩენა (6).
3. საკუთარი სწავლის დაგეგმვა და წარმართვა (10), ამ პროცესში მასწავლებელთან და თანაკლასელებთან კონსტრუქციული თანამშრომლობა (11), შეთავაზებული საკითხავი ტექსტის გააზრებულად გამოყენება (12).
4. ტექსტის ჟანრული მახასიათებლების ამოცნობა და მათი მიზნობრივად გამოყენება მსგავსი ტექსტების შექმნისას.
5. ტექსტის სტრუქტურული მახასიათებლების ამოცნობა და მათი მიზნობრივად გამოყენება; (5)

II ეტაპის შუალედური მიზნები

საკითხი და ქვეცნებები:	**საკვანძო შეკითხვა/ შეკითხვები:**	**კომპლექსური დავალება/ დავალებები**
კითხვის სტრატეგიები კითხვის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (კითხვამდე, კითხვის დროს, კითხვის შემდეგ); **ლაპარაკის სტრატეგიები** ზეპირი კომუნიკაციამდე და კომუნიკაციის დროს;	როგორ გადავინაწილოთ როლები და გამოხატვის რა საშუალებები გამოვიყენოთ,რომ უკეთ წარმოვაჩინოთ პერსონაჟების გარეგნობა და ხასიათი? რა დამატებითი რესურსები გამოვიყენოთ, რომ გავზარდოთ ინტერესი ჩვენი სპექტაკლისადმი?	ტექსტის მიხედვით დადგით სპექტაკლი. წინასწარ: • იმუშავეთ ტექსტზე, ჩაამატეთ თქვენ მიერ შექმნილი რეპლიკები. • მონიშნეთ და გაინაწილეთ როლები • ისწავლეთ ტექსტები • მოამზადეთ კოსტიუმები, რეკვიზიტები და დეკორაციები • სპექტაკლის გამართვამდე რამდენიმე დღით ადრე გამოაქვეყნეთ თქვენ მიერ შექმნილი ერთ-ერთი აფიშა. თამაშისას: • გაითამაშეთ როლები პერსონაჟებისთვის დამახასიათებელი ინტონაციით და ჟესტიკულაციით. • ყურადღება მიაქციეთ ტექსტების სიზუსტეს.

აქტივობები:

მე-3 კომპლექსური დავალება 43 (წიგნი, გვ 29)

რადგან მოსწავლეები უკვე ზედმიწევნით კარგად იცნობენ ტექსტს, ასევე ტექსტი მარკირებულია როლებში, შექმნილი აქვთ აფიშა და მზად არიან დადგან სპექტაკლი, მათ უნდა მიეცეთ საშუალება, რომ თავად გაინაწილონ როლები. მასწავლებელმა ამ დავალებისთვის უნდა გამოყოს დრო, რათა მოსწავლეებმა ისწავლონ ტექსტები და დაამზადონ რეკვიზიტები. მნიშვნელოვანია, რომ ეს აქტივობა წარიმართოს სასკოლო საზოგადოების ჩართულობით და მათთვის წინასწარ გამოქვეყნდეს აფიშა. სპექტაკლის გათამაშების შემდეგ მოსწავლეებს ინსტრუქციისამებრ უნდა მიეცეთ საშუალება ისაუბრონ საკუთარ შთაბეჭდილებებზე.

რესურსები:

სახელმძღვანელოს წიგნი, რვეული, საშინაო დავალების რვეული.

მოსასმენი ვიდეო-აუდიო ფაილები. ინტერნეტ-მედია სტატიები.

შეფასების კრიტერიუმები:
მოსწავლემ უნდა შეძლოს:

1. საკომუნიკაციო სიტუაციის მახასიათებლების გაცნობიერება და ინტერაქციის დროს მათი სათანადოდ გათვალისწინება.
2. კონკრეტული ტექსტების გაგება-გააზრება და გაზიარება;
3. ფუნქციური სამეტყველო აქტების მიზნობრივად შესრულება;
4. ტექსტების შედგენა-გადმოცემის დროს შემოქმედებითი უნარ-ჩვევების გამოვლენა.

<table>
<tr><td rowspan="3"></td><td colspan="3">III ეტაპის შუალედური მიზნები</td></tr>
<tr><td>საკითხი და ქვეცნებები:</td><td>საკვანძო შეკითხვა / შეკითხვები:
1. რა საშუალებები გამოვიყენო ჩემი მოსაზრების მოკლედ და არგუმენტირებ უ-ლად ჩამოსაყალიბე ბ-ლად?
2. რა გრამატიკული ცოდნა დამჭირდება ქართულ ენაზე წინადადებები ს სწორად წარმოსათქმე-ლად?</td><td rowspan="2">კომპლექსური დავალება/ დავალებები

კლასში გამართეთ არგუმენტირებული მსჯელობა ინტელექტუალური საკუთრების თემაზე.
მსჯელობისას გაითვალისწინე რამდენად შესაძლებელია ორმა ადამიანმა ზუსტად ერთნაირი რამ შექმნას, მაგალითად:
• ორმა მოსწავლემ ერთნაირად ამოხსნას მათემატიკური დავალება;
• ორმა მოსწავლემ ერთნაირი თხზულება დაწეროს;
• ორმა გამომგონებელმა ერთნაირი საგანი გამოიგონოს;
• ორმა პოეტმა ერთნაირი ლექსი დაწეროს;
• ორმა კომპოზიტორმა ერთნაირი მელოდია შექმნას.

ამაზე დაყრდნობით წინასწარ ჩამოაყალიბე (გონებაში, ფურცელზე)
• რატომ ფიქრობ ასე?
• რატომ არის მიუღებელი სხვისი ინტელექტუალური საკუთრების მითვისება?

საუბრისას:
• დაიცავი რეგლამენტი (მაქსიმუმ 2 წთ)
• წინადადებების წარმოთქმისას გაითვალისწინე, რომელ მწკრივში უნდა გამოიყენო ზმნები და შესაბამისად, რომელ ბრუნვაში იქნება სუბიექტ-ობიექტი?

საუბრის შემდეგ:
• ეცადე ჩამოაყალიბო, რა ერთობლივ აზრამდე მიხვედი შენს კლასელებთან ერთად.</td></tr>
<tr><td colspan="2">აქტივობები:

სანამ მოსწავლეები მესამე კომპლექსური დავალებებისთვის წინარე სამზადისს დაასრულებენ, მასწავლებელს შეუძლია განაგრძოს წიგნში შემოთავაზებული დავალებების შესრულება. რადგან ტექსტის მთავარი მიზანი იყო ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის საკითხის განხილვა და მსჯელობა, საინტერესო იქნება მოსწავლეებს შევთავაზოთ რეალური ისტორია ამ თემაზე. ამისათვის მათ ვთავაზობთ წიგნის 44-ე დავალებას. შესაძლოა ეს შინაარსი მოსწავლეებისთვის მეტ-ნაკლებად რთული</td></tr>
</table>

	გასაგები იყოს, ამიტომ მასწავლებელმა საკუთარი ჩართულობით უნდა გააზრებინოს მოსწავლეებს ორი მუსიკოსის ბიოგრაფია და მიზანი, რატომ ასრულებენ ამ დავალებას. **დავალება 45** მოსწავლეებს მისცემს საშუალებას ერთმანეთს შეადარონ საქართველო და ბრიტანეთი გეოგრაფიული მდებარეობის მიხედვით. **დავალება 46** მოსწავლეებს საშუალებას მისცემს გამოთქვან ვარაუდები და ლოგიკაზე დაყრდნობით გამოხატონ საკუთარი დამოკიდებულება ინტელექტუალური საკუთარების დაცვის მნიშვნელობაზე. **დავალება 47-ის** შესრულების შემდეგ მოსწავლეები გადაამოწმებენ საკუთარ ვარაუდებს. კიდევ ერთხელ ვაზუსტებთ, რომ ამ დავალებების შესრულებაში მნიშვნელოვანია მასწავლებლის აქტიური ჩართულობა, რათა მან კორექტულად წარმართოს მოსწავლეთა საუბარი და მსჯელობა. მოსწავლეებმა უნდა გაიაზრონ, რომ ეს საკითხი მხოლოდ მხატვრული ტექსტებსა და ისტორიულ კონტექსტში კი არ განიხილება, არამედ მათაც ეხებათ. ამისათვის ისინი ასრულებენ **დავალება 48-ს** და ეცნობიან მოსწავლის ქცევის კოდექსიდან კონკრეტულ ამონარიდს, სადაც სხვა ვალდებულებებთან ერთად საუბარია ინტელქტუალურ საკუთარების დაცვასა და პატივისცემაზე. **49-ე დავალების** მიხედვით კი ბავშვები უკვე საკუთარ ვალდებულებებზე ისაუბრებენ და განიხილავენ, რატომ ამოირჩიეს კოდექსიდან კონკრეტული პუნქტი. **მე-4 კომპლექსური დავალება 50 (წიგნი, გვ. 33)** ამ თავის ლოგიკური შეჯამება იქნება კომპლექსური დავალება, რომელიც მოსწავლეებისთვის შეთავაზებული იქნება დისკუსიის სახით. იმისათვის, რომ მოსწავლეებს არ გაურთულდეთ საუბარი, მასწავლებლებს ვთავაზობთ სადისკუსიო	

	შეკითხვებს, რომლებიც მას და მოსწავლეებსაც გაუადვილებენ დისკუსიის წარმართვას.	
	რესურსები: სახელმძღვანელოს წიგნი, საშინაო დავალების რვეული. სხვადასხვა სახის რეკვიზიტები, ძველი ტანსაცმელი, მაკიაჟისთვის საჭირო ხელსაწყოები.	
	შეფასების კრიტერიუმები: **მოსწავლემ უნდა შეძლოს:** 1. საკომუნიკაციო სიტუაციის მახასიათებლების გაცნობიერება და ინტერაქციის დროს მათი სათანადოდ გათვალისწინება. 2. კონკრეტული ტექსტების გაგება-გააზრება და გაზიარება; **3.** ფუნქციური სამეტყველო აქტების მიზნობრივად შესრულება;	

მკვიდრი წარმოდგენები, რომლებიც მოსწავლეს თემის სწავლის შემდეგ უნდა ჩამოუყალიბდეს:

- ადამიანებმა უნდა ვაკეთოთ ის საქმე, რაც გვაინტერესებს და წარმატების მისაღწევად ბევრი უნდა ვიშრომოთ.
- ნასწავლი ლიტერატურის, ტექსტის ელემენტების, ენობრივი საშუალებებისა და სტრატეგიების ცოდნა მნიშვნელოვანია იმისათვის, რომ შევძლო კონკრეტული საკომუნიკაციო ამოცანების გადაჭრა საკუთარი მოსაზრებების გამოთქმისას.
- მიუღებელია სხვისი საკუთრების მითვისება და ინტელექტუალურ საკუთრებას იცავს კანონი.
- ახალი საკითხის ან თემის შესწავლისას შემიძლია განვსაზღვრო, თუ რაში უნდა გამოვიყენო იგი, რა დამჭირდება ამის შესასწავლად, ვის შემიძლია ვთხოვო დახმარება და სად შემიძლია მოვიძიო ეს დახმარება თუ საჭირო რესურსი.

კავშირი სტანდარტით განსაზღვრულ ძირითად თემატურ ბლოკებთან და სასწავლო თემებთან:

I. მე და სამყარო:
ყველაფერი ჩემ შესახებ – უახლოესი გარემო, ყოველდღიური ყოფითი საქმიანობა, თავისუფალი დრო, ინტერესები,;
ფიზიკური გარემო – დედამიწა, მსოფლიოს გარშემო - ქვეყნები და ქალაქები; გეოგრაფიული გარემო, მხარეები.

II სოციოკულტურა და კულტურა:
ყოველდღიური ცხოვრება – კვებითი ჩვევები, თავისუფალი დროის გატარება.
ღირებულებები და ფასეულობები – სხვა ქვეყნები და ხალხები.

თემატური საკვანძო შეკითხვები:

9. რას მეუბნება დღიურის ფორმით დაწერილი მხატვრული ტექსტი? რას ეხება მოცემული ინფორმაცია?
10. რა მსგავსება და განსხვავება აქვს ტექსტში ასახულ კულტურულ-სოციალურ გარემოს ჩემს მშობლიურ კულტურულ-სოციალურ გარემოსთან? შეიცვალა თუ არა ჩემი წარმოდგენები და რატომ?
11. რამ შემიშალა ხელი ტექსტის (ინფორმაციის) გაგებაში და რატომ?
12. რა ენობრივ ცოდნასა და სტრატეგიებს ვიყენებ ტექსტის (ინფორმაციის) გასაგებად? საკომუნიკაციო ამოცანების გადასაჭრელად?
13. როგორ შემიძლია გადმოვცე ჩემი ცოდნა, გამოვხატო აზრები, ფიქრები და დამოკიდებულებები ტექსტის, თემის, პრობლემის/საკითხის მიმართ? რა ენობრივ ცოდნასა და სტრატეგიებს ვიყენებ ამისთვის?
14. რას ვეყრდნობი საკუთარი აზრის გამოხატვისას / ჩემი შეფასებისას? რის საფუძველზე (რატომ) გამომაქვს ესა თუ ის დასკვნა?
15. როგორ შემიძლია თვითგამოხატვა? არის თუ არა ჩემი აზრი / იდეა ორიგინალური და სხვებისგან განსხვავებული და რით?
16. მიჭირს თუ არა საკუთარი სწავლის (სასწავლო საქმიანობის) დაგეგმვა?
17. რა გავაკეთე ან არ/ვერ გავაკეთე იმისათვის, რომ მიზნისთვის მიმეღწია? რა სტრატეგიები და საგანმანათლებლო რესურსები გამოვიყენე ამისათვის?
18. როგორ ვთანამშრომლობ სხვებთან?

თემის ფარგლებში დასამუშავებელი ქვეცნებები და საკითხები:
კომუნიკაცია
ქვეცნებები:

სიტუაციური მახასიათებლები: კომუნიკაციაში მონაწილეები, მათი ვინაობა; კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის თემა; ადრესატი, ადრესანტი; კომუნიკაციის ადგილი, დრო;

მეტყველების ფუნქციური ტიპები: თხრობა, აღწერა, მსჯელობა

სამეტყველო აქტები:

- **ინტერაქცია გრძნობა/ემოციისა და შეხედულებების/ დამოკიდებულებების შესახებ** (დადებითი და უარყოფითი გრძნობებისა და ემოციების, შთაბეჭდილების, შეფასების, პოზიციის გამოხატვა: კმაყოფილება / უკმაყოფილება, სინანული, გაკვირვება, ეჭვი, ვარაუდი, ინტერესი / ინდიფერენტულობა...);
- **ინტერაქცია დროისა და სივრცის შესახებ** (დროში ლოკალიზება, მოქმედების ქრონოლოგია, სიხშირე და ხანგრძლივობა, თანადროულობა; ადგილმდებარეობისა და მიმართულების მითითება / განსაზღვრა: დანიშნულების ადგილი, მარშრუტი...).

ტექსტის ტიპი და ჟანრი
ქვეცნებები:

ტექსტის ტიპები - მხატვრული, არამხატვრული

ტექსტის ჟანრები -

- <u>მხატვრული ლიტერატურა:</u> პროზაული ნაწარმოებები - ადაპტირებული მოთხრობები; ანდაზები;
- <u>არამხატვრული ლიტერატურა:</u> ბიოგრაფიული ტექსტები – დღიური;
- <u>სასწავლო მიზნებით შედგენილი (დიდაქტიზებული) ტექსტები</u>: თხრობითი ან აღწერითი ტექსტები;

ტექსტის სტრუქტურა, ორგანიზება
ქვეცნებები:

- **ტექსტის მაორგანიზებელ სიტყვიერი/ვერბალური ელემენტები** (მაგ., *სათაური, ქვესათაური, აბზაცი, რუბრიკა, წარწერა, შემოკლებული სიტყვები);*
- **ტექსტის მაორგანიზებელი არასიტყვიერი/არავერბალური ელემენტები** (მაგ., *ილუსტრაცია, სვეტი, სქემა, ცხრილი; სასვენი ნიშნები;*

ინტერპრეტაცია
ქვეცნებები:

ჟანრი; თემა, იდეა; მოქმედების დრო და ადგილი; სიუჟეტი

გრამატიკა
ქვეცნებები: მორფოლოგია, სინტაქსი, მართლწერა და პუნქტუაცია, ლექსიკა

ენობრივი საკითხები:

- <u>მორფოლოგია:</u> ჩვენებითი ნაცვალსახელი; რიგობითი რიცხვითი სახელების მართლწერა; ფორმაუცვლელი სიტყვები და მათი ფუნქციები (თანდებული);
- <u>სინტაქსი:</u> რთული სინტაქსური კონსტრუქციები (კავშირიანი და უკავშირო შეერთება რთულ ქვეწყობილ წინადადებაში);
- <u>მართლწერისა და პუნქტუაციის საკითხები:</u> რიცხვითი სახელების მართლწერა (რთული რიცხვითი სახელები, რიგობითი რიცხვითი სახელების გამოხატვა არაბული და რომაული ციფრებით); სასვენი ნიშნების ხმარება განკერძოებულ სიტყვებთან და გამოთქმებთან);
- <u>ლექსიკა: ანტონიმები და სინონიმები;</u> დანართი.

ენის სწავლის სტრატეგიები
მოსმენის სტრატეგიები მოსმენის პროცესის თითოეული ფაზისათვის (მოსმენამდე, მოსმენის დროს, მოსმენის შემდეგ);

კითხვის სტრატეგიები კითხვის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (კითხვამდე, კითხვის დროს, კითხვის შემდეგ);

ლაპარაკის სტრატეგიები ზეპირი კომუნიკაციამდე და კომუნიკაციის დროს;

წერის სტრატეგიები წერის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (წერის დაწყებამდე, წერის დროს, პირველი ვარიანტის შექმნის შემდეგ);

ლექსიკისა და გრამატიკის სწავლის სტრატეგიები:

- ენათშორისი პარალელების გავლება;
- დამახსოვრების სხვადასხვა ხერხის გამოყენება;
- დედუქცია - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს ენობრივი კანონზომიერების/წესის ამოცნობას, განზოგადებას და გამოყენებას კონკრეტულ მაგალითებში.
- ინდუქცია - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს კონკრეტულ მაგალითებზე დაყრდნობით წესის გამოყვანას.

სწავლის პროცესის გაცნობიერებულად მართვა (მეტაკოგნიცია)
ქვეცნებები:

დავალების ღირებულების განჭვრეტა, დავალების მოთხოვნების განსაზღვრა; დავალების დაგეგმვა, მიღწევების თვითშეფასება, თანაშეფასება; სწავლის სტრატეგიების შეფასება; წინსვლის დაგეგმვა;
ენობრივ-კულტურული თვითმყოფადობა

საკითხები:

სოციოკულტურული რეალიები, ზნე-ჩვეულებები, ტრადიციები, ეროვნული და რელიგიური დღესასწაულები, ქცევისა და მეტყველების ეტიკეტი, ფასეულობები; სამყაროსეული ხედვა; კულტურული ნორმები;

სამეტყველო აქტები: **ინტერაქცია გრძნობა/ემოციისა და შეხედულებების/ დამოკიდებულებების შესახებ** (დადებითი და უარყოფითი გრძნობებისა და ემოციების, შთაბეჭდილების, შეფასების, პოზიციის გამოხატვა: კმაყოფილება / უკმაყოფილება, სინანული, გაკვირვება, ეჭვი, ვარაუდი, ინტერესი / ინდიფერენტულობა...); **ინტერაქცია დროისა და სივრცის შესახებ** (დროში ლოკალიზება, მოქმედების ქრონოლოგია, სიხშირე და ხანგრძლივობა, თანადროულობა; ადგილმდებარეობისა და მიმართულების მითითება / განსაზღვრა: დანიშნულების ადგილი, მარშრუტი...).	**ენობრივი საკითხები:** • <u>მორფოლოგია:</u> ჩვენებითი ნაცვალსახელი; რიგობითი რიცხვითი სახელების მართლწერა; ფორმაუცვლელი სიტყვები და მათი ფუნქციები (თანდებული); • <u>სინტაქსი:</u> რთული სინტაქსური კონსტრუქციები (კავშირიანი და უკავშირო შეერთება რთულ ქვეწყობილ წინადადებაში); • <u>მართლწერისა და პუნქტუაციის საკითხები:</u> რიცხვითი სახელების მართლწერა (რთული რიცხვითი სახელები, რიგობითი რიცხვითი სახელების გამოხატვა არაბული და რომაული ციფრებით); სასვენი ნიშნების ხმარება განკერძოებულ სიტყვებთან და გამოთქმებთან); • <u>ლექსიკა:</u> დანართი.

თემატური ლექსიკა:
მოგზაურობასა და კუნძულზე საქმიანობასთან დაკავშირებული ლექსიკა; ყოველდღიურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ლექსიკური ერთეულები.

ტექსტის ტიპები და ჟანრები:
ტექსტის ტიპები - მხატვრული, არამხატვრული
ტექსტის ჟანრები -

- მხატვრული ლიტერატურა: პროზაული: ადაპტირებული მოთხრობები, ანდაზები;
- არამხატვრული ლიტერატურა: ე) ბიოგრაფიული ტექსტები - დღიური;

<table>
<tr>
<td rowspan="3">სამიზნე ცნებები და მათთან დაკავშირებული მკვიდრი წარმოდგენები:
საკომუნიკაციო სიტუაცია (1, 2, 3, 4, 6)
კომუნიკაცია გულისხმობს ინფორმაციის გაცვლას ინდივიდებს შორის; კომუნიკაციის ფორმასა და შინაარსზე გავლენას ახდენს სიტუაციური მახასიათებლები: კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის მონაწილეები (ადრესანტი, ადრესატი), კომუნიკაციის ადგილი და დრო.
წარმატებული კომუნიკაციისთვის, აუცილებელია სიტუაციური მახასიათებლების გათვალისწინება;

ტექსტის ტიპი და ჟანრი
(შედეგები 1, 2, 3, 4, 5)
ტექსტები იყოფა 2 ძირითად ტიპად: მხატვრულ და არამხატვრულ ტექსტებად.</td>
<td colspan="3">I ეტაპის შუალედური მიზნები</td>
</tr>
<tr>
<td>საკითხი და ქვეცნებები:

ჩვენებითი ნაცვალსახელი; რიგობითი რიცხვითი სახელების მართლწერა; ფორმაუცვლელი სიტყვები და მათი ფუნქციები - თანდებული.
მოქმედების დრო და ადგილი; სიუჟეტი; ანტონიმები და სინონიმები</td>
<td>საკვანძო შეკითხვა / შეკითხვები:

1. როგორ გავიაზრო დღიურის ფორმით დაწერილი მხატვრული ტექსტი?
2. როგორ შევარჩიო დღიურის ფორმით დაწერილ მხატვრულ ტექსტში მთავარი ინფორმაცია?
3. როგორ დავამზადო ხელნაკეთი წიგნები?</td>
<td rowspan="2">კომპლექსური დავალება/ დავალებები

გააკეთეთ ხელნაწერი ნახატებიანი წიგნი: „რობინზონ კრუზოს დღიური“.
1. დაიყავით ჯგუფებად და თქვენი ნიჭისა და უნარების შესაბამისად გაინაწილეთ ფუნქციები: ვინ დახაზავს ჩარჩოებს ილუსტრაციებისთვის და ხაზებს – სტრიქონების დასაწერად, ვინ დაწერს ტექსტს, ვინ დახატავს ილუსტრაციებს, ვინ მოიძიებს საჭირო ინფორმაციასა და მასალას ილუსტრაციებისთვის, ვინ აკინძავს წიგნს და ვინ გაუკეთებს ყდას.

2. გაითვალისწინეთ, რომ წინასწარ უნდა მოიფიქროთ და შეთანხმდეთ:
• რა ზომის ქაღალდს გამოიყენებთ წიგნის გასაკეთებლად;
• რა ზომის უნდა იყოს სათაურისა და ტექსტის ასოები;
• როგორ უნდა გამოყოთ დღიურში თარიღები;
• სად დაწერთ ტექსტსა და სად მოთავსდება ილუსტრაცია;
• რომელ გვერდზე რომელი ჩანაწერი და რომელი ილუსტრაცია მოთავსდება;</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="2">აქტივობები:
ზოგადი შენიშვნა: აქტივობების წარმართვისას მასწავლებელი ითვალისწინებს საკუთარი მოსწავლეების საჭიროებებსა და მზაობას. შესაბამისად, აქტივობას წარმართავს საჭირო ფორმატში: ინდივიდუალურად, წყვილებში თუ მცირე ჯგუფებში.

აქტივობა 1. მასწავლებელი წინასწარ გადახედავს თავს, აქვე მოცემულ თემატური ერთეულის მატრიცას, თავის მიზნებსა და განსახილველ საკითხებს, კომპლექსურ დავალებებს. აცნობს მოსწავლეებს, თუ რას და როგორ გააკეთებენ თემატური ერთეულის ფარგლებში.
აგრეთვე, თითოეულ კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობის დაწყებისას მასწავლებელი მოსწავლეებს აცნობებს, თუ რას გააკეთებენ და რა დასჭირდებათ ამ დავალებაზე მუშაობისას, რას შეძლებენ დამოუკიდებლად და რაში დასჭირდებათ დახმარება. ამ</td>
</tr>
</table>

ერთი ჟანრის ტექსტებს აქვს საერთო მახასიათებლები (ენობრივ-სტილური, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული და სხვა მსგავსებები). ტექსტის ჟანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა მეხმარება როგორც ტექსტის გაგება-გააზრებაში, ისე კონკრეტული მიზნით შესაბამისი ჟანრის ტექსტების შედგენაში. **ტექსტის სტრუქტურა, ორგანიზება (შედეგი 1, 4, 5, 6)** ტექსტის სტრუქტურას ქმნის სიტყვიერი (მაგ., სათაური, ქვესათაური, აბზაცი, წარწერა) და არასიტყვიერი (მაგ., ილუსტრაცია, სვეტი, სქემა, სასვენი ნიშნები, ზეპირ ტექსტში - ინტონაცია) ელემენტების ერთობლიობა და მათი თავისებური განლაგება; ტექსტის სტრუქტურული ელემენტების ცოდნა და მასზე დაკვირვება მეხმარება როგორც ტექსტის გაგებაში, ისე კონკრეტული მიზნით შესაბამისი ტექსტის შედგენაში. **ინტერპრეტაცია, საკუთარი დამოკიდებულების გამოხატვა (შედეგები: 1, 2, 3, 4, 5, 6)** ინტერპრეტაცია გულისხმობს ტექსტის წარმოჩენას ახალი სახით / ფორმით;	შემთხვევაში მოსწავლეებმა უნდა დაამზადონ ხელნაკეთი წიგნი რობინზონ კრუზოს შესახებ. **აქტივობა 2. საუბარი ილუსტრაციაზე** სრულდება დავალება 1. მოსწავლეების აკვირდებიან ილუსტრაციას და საუბრობენ შეკითხვების მიხედვით. **აქტივობა 3. საინფორმაციო ხასიათის მცირე ტექსტის წაკითხვა** სრულდება მე-2 დავალება. კითხულობენ საინფორმაციო ხასიათის ტექსტს დანიელ დეფოს შესახებ და უპასუხებენ იქვე მოცემულ შეკითხვებს. **აქტივობა 4. ლექსიკაზე ვარჯიში ტექსტის წასაკითხად მოსამზადებლად** სრულდება სავარჯიშოების რვეულის მე-3 სავარჯიშო, სადაც მოსწავლეები აკვირდებიან ილუსტრაციებს შესაბამისი სიტყვებით, ხოლო შემდეგ ავსებენ სიტყვის პირამიდებს. ეს აქტივობა მოსწავლეებს დაეხმარება ტექსტის წაკითხვის პროცესში. **აქტივობა 5. ტექსტის წაკითხვა** სრულდება წიგნის მე-4 დავალება — მოსწავლეებმა უნდა წაიკითხონ რობინზონ კრუზოს დღიურები და უპასუხონ შეკითხვებს. დღიურების წაკითხვამდე მასწავლებელი მოსწავლეებს შეახსენებს დღიურის **ჟანრობრივ მახასიათებლებს** *(აქვს თარიღი, გადმოცემს ავტორის ყოველდღიურ ამბებს, ემოციებს, პირად განცდებს...)* და ახსენებს, თუ აქვთ წაკითხული ასეთი ტექსტები ან თვითონ თუ დაუწერიათ დღიურები. **აქტივობა 6. ტექსტის დეტალური გაგება** სრულდება სავარჯიშოების რვეულის მე-5 და მე-6 სავარჯიშოები, კითხულობენ და აღნიშნავს სწორ და არასწორ წინადადებებს. შემდეგ წყვილებში ადარებენ პასუხებს ერთმანეთს და გადაწერენ მცდარი წინადადებების სწორ ვარიანტებს. **აქტივობა 7. გრამატიკული ნაწილი** მოსწავლეები აკვირდებიან წიგნის მე-7 დავალებაში შემოთავაზებულ გრამატიკულ ბლოკს, რომელშიც წარმოდგენილია დანართი. ბლოკში ჯერ შეტაავზებულია კონკრეტული მაგალითი, რომელზე დაკვირვების შედეგად აცნობიერებენ გრამატიკული კატეგორია — დანართის არსს. ამის შემდეგ კვლავ არის შემოთავაზებული წინადადებები, რომლებშიც ამოიცნობენ დანართს. საჭიროების შემთხვევაში მასწავლებელი ეხმარება სწორი პასუხების ამოცნობაში. ამავე მიზნით მოსწავლეების ასრულებენ სავარჯიშოების რვეულის მე-8 სავარჯიშოს.	• რით დახატავთ ილუსტრაციებს (ყველა ილუსტრაცია უნდა იყოს დახატული ერთი და იმავე საშუალებით). 3. კიდევ ერთხელ წაიკითხეთ რობინზონ კრუზოს დღიური, გადახედეთ ყველა საჭირო მასალას, შეთანხმდით, როგორ უნდა გამოიყურებოდეს რობინზონ კრუზო, გემი და რობინზონ კრუზოს სახლი. თუ ილუსტრატორი რამდენიმეა, წინასწარ გააკეთეთ ილუსტრაციების მონახაზები, რომ სხვადასხვა ილუსტრაციაზე ერთი და იგივე საგანი განსხვავებულად არ ეხატოს. არ დაგავიწყდეთ სასვენი ნიშნების გამოყენება. გაითვალისწინეთ დღიურის სტრუქტურა. ილუსტრაციების დახატვისა და ტექსტის გადაწერის შემდეგ აკინძეთ წიგნი და გაუკეთეთ ყდა. 4. **წიგნის პრეზენტაციის შემდეგ ისაუბრე:** ა. როგორ დაგეგმეთ სამუშაო? ბ. შენ რა სამუშაო გევალებოდა? გ. რამდენ ხანს მოუნდი შენს საქმეს? დ. რა გაგიჭირდა? რა გაგიადვილდა? ე. ვისთან თანამშრომლობდი ყველაზე მეტად? ვ. ვისი ნაშრომი მოგეწონა ყველაზე მეტად და რატომ? ზ. ხელახლა რომ აკეთებდეთ ამ წიგნს, რას შეცვლიდი?

ინტერპრეტაციის დროს შემიძლია გამოვიყენო ტექსტში მოცემული მინიშნებები, პირადი გამოცდილება, ნასწავლი/ნაცნობი ტექსტების, ცნებებისა და საკითხების ცოდნა; პირადი დამოკიდებულების გამოხატვა მეხმარება დასკვნის გამოტანაში, საკუთარი თავის უკეთ გაგებაში, ტექსტის პირად გამოცდილებასთან დაკავშირებაში და საშუალებას მაძლევს მოვემზადო რეალური ცხოვრებისთვის. **ენობრივ-კულტურული თვითმყოფადობა (შედეგები 7, 8, 9)** ქართული ენის შესწავლისას აღმოვაჩენთ განსხვავებულ სოციოკულტურულ და კულტურულ სამყაროსაც (მაგ., თავისებურ ტრადიციებს, ზნე-ჩვეულებებს, განსხავებულ ქცევის წესებს, ცხოვრების სტილს, სამყაროსეულ ხედვას); განსხვავებული ენისა და კულტურის აღმოჩენა და საკუთართან შედარება მეხმარება საკუთარი ენისა და კულტურის უკეთ გაცნობიერებაში; სოციოკულტურულ თავისებურებათა გაგება და გაზიარება ამდიდრებს ცოდნა-გამოცდილებას და ხელს უწყობს კულტურულ	**აქტივობა 8. ლექსიკაზე ვარჯიში** მოსწავლეების ასრულებენ სავარჯიშოების რვეულის მე-9, მე-10 და მე-11 სავარჯიშოებს, რომლებიც, ერთი მხრივ, ეხმარებათ წაკითხული ტექსტის დეტალურ გაგებაში, მეორე მხრივ, ხელს უწყობს ლექსიკური მარაგის გამდიდრებას. ამავდროულად, შეთავაზებულია ისეთი შეკითხვები, რომლებიც უზრუნველყოფს **მეტაკოგნიტური უნარების** განვითარებასა და **სწავლის სწავლას.** კერძოდ, მოსწავლეებმა უნდა გააცნობიერონ, თუ როგორ მოახერხეს ამა თუ იმ სიტყვის მნიშვნელობის ამოცნობა, რა დაეხმარათ მათ ამაში, რას მიაქციეს ყურადღება სიტყვების დაკავშირებისას? თუკი მოსწავლეები პასიურები არიან ამ შეკითხვებზე პასუხის გაცემისას, მასწავლებელი უბიძგებს, რათა გაახცნობიერონ, რომ უნდა დააკვირდნენ სიტყვების მნიძვნზელობებს, ფუძეებს, აგებულებას... **აქტივობა 9. გრამატიკული ნაწილი** სრულდება წიგნის მე-12 დავალება და სავარჯიშოების რვეულის მე-13 სავარჯიშო, რომელიც ემსახურება რიცხვითი სახელების მართლწერის უნარის განმტკიცებას. **აქტივობა 10. მოქმედებითი ბრუნვის გააქტიურება** ასრულდება სავარჯიშოების რვეულის მე-14 სავარჯიშო. ამ სავარჯიშოს ორმაგი მიზანი აქვს: ერთი მხრივ, ააქტიურებს მოქმედებითი ბრუნვის სწორად გამოყენების უნარ-ჩვევას, მეორე მხრივ, კიდევ ერთხელ აბრუნებს მოსწავლეს ტექსტის შინაარსთან და ეხმარება მის დეტალურ გაგებაში. **აქტივობა 11. დაკვირვება ილუსტრაციებზე** სრულდება წიგნის მე-15 დავალება. მოსწავლეები აკვირდებიან ილუტრაციებს და საუბრობენ შეკითხვების მიხედვით. ისევე როგორც სხვა დავალებები და სავარჯიშოები, ეს დავალებაც ემსახურება და ამზადებს მოსწავლეებს კომპლექსური დავალების შესასრულებლად. **აქტივობა 12. დაკვირვება ილუსტრაციებზე** სრულდება რვეულის მე-16 სავარჯიშო. მოსწავლეები აკვირდებიან გემების ილუსტრაციებს და მსჯელობენ, თუ რომელი გემი შეესაბამება რობინზონის ეპოქას. გარდა იმისა, რომ ამ სავარჯიშოს შესრულება აფართოებს მოსწავლის ზოგად თვალსაწიერს, იგი მოამზადებს მოსწავლეს კომპლექსური დავალების შესრულებისას გამოიყენოს შესაბამისი ილუსტრაცია. **აქტივობა 13. გრამატიკული ნაწილი — ისეთი-ასეთი, იმნაირი-ამნაირი** მოსწავლეები ასრულებენ წიგნის მე-17 დავალებას და აკვირდებიან ჩვენებითი ნაცვალსახელებს: ისეთი-ასეთი, იმნაირი-ამნაირი. თუკი	

თვითმყოფადობათა დაფასებასა. **გრამატიკა (შედეგები 5)** სიტყვები ერთმანეთს გარკვეული წესების მეშვეობით უკავშირდებიან, რომელთა ცოდნაც მნიშვნელოვანია მათ შორის აზრობრივი მიმართებების გასაგებად; გრამატიკული საკითხებისა და ტექსტის ენობრივი მახასიათებლების ცოდნა მნიშვნელოვანია წარმატებული კომუნიკაციისათვის. **ენის სწავლის სტრატეგიები (კოგნიტური სტრატეგიები) (შედეგები 1, 2, 3, 5)** ენის სწავლას უკეთ შევძლებ, თუ გამოვიყენებ სხვადასხვა გონებრივ ხერხს, ანუ სტრატეგიებს; თითოეულ სამეტყველო აქტივობაზე (მოსმენა-გაგებაზე, კითხვა-გაგებაზე, ზეპირ და წერით მეტყველებაზე) მუშაობა მოითხოვს განსხვავებული ხერხების, ანუ სტრატეგიების გამოყენებას; ამ სტრატეგიების აღმოჩენა და გამოყენება მიადვილებს სწავლას და საშუალებას მაძლევს მკვეთრად გავაუმჯობესო ჩემი მიღწევები. ლექსიკისა და გრამატიკის ათვისებას მიადვილებს ასევე	მოსწავლეები ვერ დაასახელებენ „იმნაირი“-ს ანტონიმს, მასწავლებელი ეხმარება და აცნობს, რომ ამ სიტყვის ანტონიმი იქნება „ამნაირი“. ამ სიტყვებს, ამ ჩვენებით ნაცვალსახელებს, მოსწავლეები ააქტიურებენ შემდეგი, მე-18, სავარჯიშოს შესრულებისას, როდესაც საუბრობენ სხვადასხვა საუკუნის ევროპული ტანსაცმლის შესახებ. **აქტივობა 14. ფერების შერჩევა ილუსტრირებისთვის** სრულდება მე-19 სავარჯიშო. მოსწავლეები ამ სავარჯიშოს დახმარებითაც ემზადებიან კომპლექსური დავალების შესასრულებლად. არჩევენ შესაბამის ფერებს. გასათვალისწინებელია, რომ მოსწავლეებმა წინასწარ უნდა იცოდნენ ამ სავარჯიშოზე მუშაობისთვის საჭირო რესურსის შესახებ, რადგან სასრუველია სავარჯიშო შესრულდეს სახატავი მასალის გამოყენებით. მასწავლებლებმა ყურადღება უნდა მიაქციონ, რომ ამ სავარჯიშოზე მუშაობა ხატვის გაკვეთილის აქტივობას რომ არ დაემსგავსოს, უნდა გააქტიუროს ის ენობრივი კონსტურქციები და ლექსიკური ერთეულები, რომლებიც შემოთავაზებულია. აგრეთვე აქცენტი უნდა გაკეთდეს **საკომუნიკაციო სიტუაციაზე** (წარმოადგინე შენი, როგორც ილუსტრატორის არჩევანი) და ამ მიზნით გამოსაყენებელ ფრაზებზე (მაგალითად, „მინდა წარმოგიდგინოთ... ჩემი აზრით საუკეთესო არჩევანია... მე ვფიქრობ, კარგად გამოხატავს...). **აქტივობა 15. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა** სრულდება წიგნის მე-20, 21-ე და 22-ე დავალებები. 22-ე დავალება კომპლექსური დავალებაა, რომლის მიხედვითაც მოსწავლეებმა უნდა დაამზადონ ხელნაკეთი წიგნები. დაწვრილებითი ინსტრუქციები მოცემულია კომპლექსური დავალების პირობაში. ამ დავალების შესასრულებლად მოსწავლეებს ეხმარებათ მე-20 და 21-ე დავალებები. რაც შეეხება კომპლექსურ დავალებაში მოცემულ პირობას, ჯგუფურად მუშაობისა და საქმეების გადანაწილების შესახებ, მასწავლებელი ასეთ გადაწყვეტილებას მიიღებს საკუთარი კლასის პირობების მიხედვით. კომპლექსური დავალებების პრეზენტაციების შემდეგ, მოსწავლეებში **მეტაკოგნიტური უნარების** განვითარების მიზნით მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს დაფიქრდნენ, როგორც დაიწყეს დავალების შესრულება, რა გააკეთეს პირველ ეტაპზე, როგორ დაგეგმეს საკუთარი საქმიანობა, რა გაუჭირდათ დავალებაზე მუშაობის დროს, რა შეასწორეს ან რა გააკეთეს ხელახლა, რას შეცვლიდნენ დავალებაში ხელახლა რომ იწყებდნენ მასზე მუშაობას?	

<table>
<tr>
<td rowspan="4">სათანადო სტრატეგიების გამოყენება.
სწავლის პროცესის გაცნობიერებულად მართვა (მეტაკოგნიცია) (შედეგები: 10, 11, 12)
სტრატეგიების კარგი მცოდნე, ანუ მოსწავლე-სტრატეგი აკვირდება სწავლის პროცესს, აცნობიერებს იმ სტრატეგიებს და იმ პირობებს, რომლებიც ხელს უწყობს მის წინსვლას, გეზს აძლევს სწავლის პროცესს და ქმნის წინსვლის ხელშემწყობ პირობებს; სწავლაში წინსვლა დამოკიდებულია ჩემს სტრატეგიულობაზე, და არა - ჩემს თანდაყოლილ უნარებზე.</td>
<td colspan="2">რესურსები:</td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td colspan="3">შეფასების კრიტერიუმები
მოსწავლემ უნდა შეძლოს:
1. სათანადო სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით, დღიურის ფორმისა და ადაპტირებული მხატვრული ტექსტის გაგება/გააზრება და ტექსტის ინფორმაციაზე დაყრდნობით დასკვნების გამოტანა; (1) აღწერითი, ილუსტრირებული და არგუმენტირებული ტიპის ტექსტის ზეპირად ან წერილობით შექმნა; (2) საკუთარი ნამუშევრის შესახებ საუბარი, მოსაზრების ჩამოყალიბება და დასაბუთება; (3)
2. მხატვრული საკითხავი ტექსტებისადმი დამოკიდებულების გამოხატვა (4), ენობრივი საშუალებების ამოცნობა და გამოყენება (5) ტექსტების შედგენისას შემოქმედებითობის წარმოჩენა (6).
3. მხატვრული ნაწარმოების გაანალიზება სოციოკულტურული თვალსაზრისით (7), საკუთარისგან განსხვავებული კულტურული მახასიათებლების გამოყოფა და პოზიტიური მიდგომა (8), საკუთარი კულტურული მახასიათებლების წარმოჩენა. (9)
4. საკუთარი სწავლის დაგეგმვა და წარმართვა (10), ამ პროცესში მასწავლებელთან და თანაკლასელებთან კონსტრუქციული თანამშრომლობა (11), შეთავაზებული საკითხავი თუ მოსასმენი ტექსტების გააზრებულად გამოყენება (12).</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="3">II ეტაპის შუალედური მიზნები</td>
</tr>
<tr>
<td>საკითხი და ქვეცნებები:
• ტექსტის მაორგანიზებელ სიტყვიერი/ვერბალური ელემენტები (მაგ., სათაური, ქვესათაური, აბზაცი, რუბრიკა, წარწერა, შემოკლებული სიტყვები);
• ტექსტის მაორგანიზებელი არასიტყვიერი/არავერბალური ელემენტები (მაგ., ილუსტრაცია, სვეტი, სქემა, ცხრილი; სასვენი ნიშნები;</td>
<td>საკვანძო შეკითხვა/ შეკითხვები:
1. როგორ ამოვიცნო დღიურის ფორმის ტექსტებში ავტორის მიე რ გადმოცემული სათქმელი?
2. როგორ გადმოვცე წერილობით ჩემი ყოველდღიური ან წარმოსახვითი საქმიანობა?</td>
<td>კომპლექსური დავალება/ დავალებები

დაწერე შენი ერთი კვირის დღიური.
შეგიძლია დაწერო როგორც შენს რეალურ ცხოვრებაზე, ისე ფანტასტიკურ თავგადასავლებზე.
• ისაუბრე როგორც ყოველდღიურ რუტინულ ამბებზე, ისე სიახლეებზე.
• მოყევი, როგორი ამინდი იყო იმ დღეს და როგორ იმოქმედა ამინდმა შენს გეგმებსა და განწყობაზე.
• გამოხატე შენი ემოციები.
დღიურის წერისას გაითვალისწინე, რომ:
• დღიურს თავისებური სტრუქტურა აქვს. დღიურის წერისას ყველაზე ხშირად წყვეტილის ფორმები გამოიყენება.</td>
</tr>
</table>

	აქტივობები: **აქტივობა 16. გრამატიკული ნაწილი — თანდებულები და მათი ფუნქციები** მოსწავლეები იწყებენ ახალ კომპლექსურ დავალებაზე (უქმე დღეების განრიგის შედგენა) მუშაობას, რისთვისაც დასჭირდებათ სხვადასხვა დავალებისა და სავარჯიშოს შესრულება. სრულდება წიგნის 23-ე დავალება და რვეულის 24-ე და 26-ე სავარჯიშოები. მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს დააკვირდნენ წიგნში შესაბამის დავალებაში წარმოდგენილ გრამატიკულ საკითხს და საჭიროების შემთხვევაში ეხმარება მათ საკითხის სიღრმისეულად გააზრების მიზნით. ამ ამოცანის დაძლევაში დაეხმარებათ 24-ე და 26-ე სავარჯიშოებიც. როგორც ვხედავთ, ეს გრამატიკული საკითხი უნდა გააქტიურდეს კომპლექსური დავალების შესრულების დროსაც, ამიტომ მასწავლებელმა სათანადო ყურადღება უნდა მიაქციოს კომპლექსური დავალების პრეზენტაციებისას. **აქტივობა 17. შეკითხვებზე პასუხები** სრულდება სავარჯიშოების რვეულის 25-ე სავარჯიშო, მოსწავლეები კიდევ ერთხელ კითხულობენ რობინზონის ერთ-ერთი დღის დღიურს და წერილობით უპასუხებენ შეკითხვებს. ეს სავარჯიშოც მათ დასჭირდებათ კომპლექსური დავალების შესასრულებლად. **აქტივობა 18. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა** მოსწავლეები მუშაობენ კომპლექსურ დავალებაზე — ადგენენ უქმე დღეების განრიგს (27-ე სავარჯიშო). კომპლექსური დავალებების პრეზენტაციების შემდეგ, მოსწავლეებში **მეტაკოგნიტური უნარების** განვითარების მიზნით მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს დაფიქრდნენ, როგორც დაიწყეს დავალების შესრულებას, რა გააკეთეს პირველ ეტაპზე, როგორ დაგეგმეს საკუთარი საქმიანობა, რა გაუჭირდათ დავალებაზე მუშაობის დროს, რა შეასწორეს ან რა გააკეთეს ხელახლა, რას შეცვლიდნენ დავალებაში ხელახლა რომ იწყებდნენ მასზე მუშაობას? **აქტივობა 19. ლექსიკურ ერთეულებზე მუშაობა** სრულდება სავარჯიშოების რვეულის 28-ე სავარჯიშო, რომელიც კარგად მუშაობს მოსწავლეებში **კოგნიტური უნარების** განვითარებაზე. ისინი აკვირდებიან სიტყვების მნიშვნელობებს, მოიფიქრებენ განმარტებებს და გამოიყენებენ წინადადებებში. რასაკვირველია, საჭიროების შემთხვევაში მათ ეხმარება მასწავლებელი. რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია, მოსწავლეებმა უნდა	

გააცნობიერეონ, რომ ეს სავარჯიშო მათ დაეხმარება წასაკითხი ტექსტის გაგება-გააზრებაში.

აქტივობა 20. ტექსტის წაკითხვა და გაგება-გაზრება

მოსწავლეები კითხულობენ წიგნის 20-ე დავალებაში შემოთავაზებულ ფრაგმენტს რობინზონის შესახებ. წიგნში მოცემული შეკითხვები მოსწავლეებს დაეხმარება კიდევ ერთხელ დაუკვირდნენ **დღიურის ჟანრობრივ მახასიათებლებს** (ერთ-ერთი კომპლექსური დავალება მოსწავლეებისგან დღიურის შექმნასაა გულისხმობს.) და ყურადღება მიაქციონ **ტექსტის სტრუქტურასაც.**

მასწავლებელმა ტექსტის დამუშავების დროს ყურადღება უნდა მიაქციოს **ენობრივ და კულტურულ მახასიათებლებსაც**. ეს მნიშვნელოვანი იმ მხრივაც, რომ მოგვიანებით მათ თავადაც მოუწევთ გარკვეული ტექსტების (დღიურის ჩანაწერი, უქმეების განრიგი) შექმნაც, სადაც უკვე საკუთარი ენობრივი და კულუტურული მახასიათებლები უნდა წარმოაჩინონ.

ტექსტის გააზრების მიზნით სრულდება რვეულის 30-ე და 31-ე სავარჯიშოები, რომლებიც თავისთავად ემსახურება კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობის გაადვილებას. ეს სავარჯიშოები და კომპლექსური დავალება ემსახურება მოსწავლეებში **კოგნიტური და მეტაკოგნიტური** უნარების განვითარებას. მოსწავლეებმა უნდა გაანცობიერონ, თუ როგორ, რა კოგნიტური ხერხებით შეიძლება უპასუხოს შეკითხვას: პირდაპირ ამოიღოს ტექსტიდან ინფორმაცია, ერთმანეთს დააკავშიროს ტექსტში მოცემული სხვადასხვა ინფორმაცია და გააკეთოს დასკვნა, ტექსტის ინფორმაცია დააკავშიროს საკუთარ ცოდნა-გამოცდილებასთან თუ მხოლოდ საკუთარი ცოდნა-გამოცდილებით გასცეს პასუხი.

აქტივობა 21. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა

მოსწავლეები მუშაობენ კომპლექსურ დავალებაზე (32-ე სავარჯიშო სავარჯიშოების რვეულში) — უნდა მოიფიქრონ შეკითხვები, რომლებზე პასუხის გასაცემადაც სხვადასხვა გონებრივი ხერხის გამოყენება დასჭირდებათ. ცხადია, ეს გონებრივი ხერხები გააზრებული აქვთ წინა სავარჯიშოების შესრულების პროცესში.

კომპლექსური დავალების პირობაში მოცემული შეკითხვები მოსწავლეებს დაეხმარებათ დავალებაზე მუშაობის პროცესი გაიაზრონ და მოახდინონ სათანადო რეფლექსია. კომპლექსური დავალებების პრეზენტაციების შემდეგ, მოსწავლეებში **მეტაკოგნიტური უნარების** განვითარების მიზნით მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს დაფიქრდნენ, როგორც დაიწყეს დავალების შესრულებას, რა გააკეთეს პირველ ეტაპზე, როგორ დაგეგმეს საკუთარი საქმიანობა, რა გაუჭირდათ დავალებაზე მუშაობის დროს,

	რა შეასწორეს ან რა გააკეთეს ხელახლა, რას შეცვლიდნენ დავალებაში ხელახლა რომ იწყებდნენ მასზე მუშაობას? ასეთი რეფლექსია მოსწავლეებს დაეხმარება **სწავლის სწავლის უნარის** განვითარებაშიც. კომპლექსური დავალებების პრეზენტაციების დროს მოსწავლეების ასრულებენ 33 სავარჯიშოსაც, რაც ხელს შეუწყობს მოსმენის უნარებისა და საკუთარ ნამუშევართან შედარების უნარის განვითარებას. **აქტივობა 22. გრამატიკული ნაწილი — რიცხვითი სახელები** სრულდება წიგნის 34-ე დავალება, რომელშიც მოსწავლეები აკვირდებიან რიცხვითი სახელების ჩაწერის კანონზომიერებებს. მასწავლებლებმა განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიაქციონ იმ გარემოებას, რომ ზოგიერთი წესი სულ ახალი შემოღებულია და წელს პირველად ქვეყნდება სახელმძღვანელოებში (1-ელი, ას ოცდამესამე...). ამ გრამატიკული საკითხის განმტკიცება ხდება 35-ე და 36-ე სავარჯიშოებითაც. აგრეთვე, 37-ე დავალებით, რომელშიც მოსწავლეებმა უნდა უპასუხონ შეკითხვებს, რომელშიც გამოიყენებენ რიცხვით სახელებს. **აქტივობა 23. გრამატიკული ნაწილი — რთული თანწყობილი წინადადება** მოსწავლეები აკვირდებიან 38-ე დავალებას მოსწავლის წიგნში რთული თანწყობილი დავალებისა და გამოყენებული კავშირების შესახებ. საჭიროების შემთხვევაში, მასწავლებელი აკეთებს საჭირო განმარტებებს. აღსანიშნავია, რომ ეს გრამატიკული საკითხიც განხილული და დამუშევებულია მიმდინარე თემასთან და ტექსტებთან დაკავშირებულ შინაარსში. საკითხის განმტკიცებას ემსახურება სავარჯიშოების რვეულის შემდეგი სავარჯიშოებიც (39-ე, მე-40, 41-ე). **აქტივობა 24. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა** მოსწავლეები მუშაობენ კომპლექსურ დავალებაზე (42-ე სავარჯიშო სავარჯიშოების რვეულში) — უნდა შეადგინონ კლიმატის ცხრილი მშობლიური ადგილებისთვის და ისაუბრონ მასზე დაყრდნობით. კომპლექსური დავალებების პრეზენტაციების დროს მოსწავლეები ასრულებენ 43-ე სავარჯიშოსაც, რაც ხელს შეუწყობს მოსმენის უნარებისა და საკუთარ ნამუშევართან შედარების უნარის განვითარებას. კომპლექსური დავალებების პრეზენტაციების შემდეგ, მოსწავლეებში **მეტაკოგნიტური უნარების** განვითარების მიზნით მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს დაფიქრდნენ, როგორ დაიწყეს დავალების შესრულება, რა გააკეთეს პირველ ეტაპზე, როგორ	

დაგეგმეს საკუთარი საქმიანობა, რა გაუჭირდათ დავალებაზე მუშაობის დროს, რა შეასწორეს ან რა გააკეთეს ხელახლა, რას შეცვლიდნენ დავალებაში ხელახლა რომ იწყებდნენ მასზე მუშაობას? ასეთი რეფლექსია მოსწავლეებს დაეხმარება **სწავლის სწავლის უნარის** განვითარებაშიც.

აქტივობა 25. წაკითხული ტექსტის გაგება-გააზრება

წაკითხული ტექსტის გაგება-გააზრების მიზნით სრულდება წიგნის 44-ე დავალება და სავარჯიშოების რვეულის 45-ე და 46-ე სავარჯიშოები.

მათზე მუშაობის პარალელურად მასწავლებელი ყურადღებას კვლავ ამახვილებს ტექსტის ჟანრობრივ და სტრუქტურულ მახასითებლებზე, ტექსტის ენასა და კულუტურლ თავისებურებებზე.

აქტივობა 26. რეფლექსია დღიურების შესახებ

სრულდება წიგნის 47-ე დავალება. მოსწავლეების ისევ საუბრობენ დღიურების შესახებ და ამჯერად აქცენტი კეთდება მასში გამოყენებული ზმნის დროის შესახებ. საჭიროების შემთხვევაში მასწავლებელი სვამს საჭირო აქცენტებს.

აქტივობა 27. გრამატიკული ნაწილი — სუბიექტისა და ობიექტის ბრუნვები მწკრივების მიხედვით

სრულდება წიგნის 48-ე და 49-ე დავალებები მოსწავლეების აკვირდებიან, თუ როგორ იცვლება წაკითხული ტექსტებიდან შერჩეული ზმნების სუბიექტი და ობიექტი სხვადასხვა მწკრივში.

ამავე საკითხის დამუშავებისა და განმტკიცების მიზნით სრულდება რვეულის 50-ე, 51-ე, 52-ე, 53-ე სავარჯიშოები. ამ სავარჯიშოებში გამოყენებული წინადადებებიც უკავშირდება თემის ფარგლებში დამუშავებულ შინაარსს.

მასწავლებელს არ უნდა დაავიწყდეს, რომ ამ სავარჯიშოებზე მუშაობა მოსწავლეებს უნდა გამოადგეთ კომპლექსური დავალების (საკუთარი დღიურის ჩანაწერი) შესრულებისას.

აქტივობა 28. შემზადება კომპლექსურ დავალებაზე სამუშაოდ

სრულდება წიგნის 54-ე დავალება, რომელშიც აგაქტიურებულია „მეთქი" ნაწილაკის გამოყენება. სასურველია, ეს ნაწილაკი მოსწავლეებმა გამოიყენონ საკუთარი დღიურის ჩანაწერის შექმნისას.

კომპლექსური დავალების შექმნამდე მოსწავლეები კიდევ ერთხელ გადახედავენ უკვე შედარებით თანამედროვე და ნაცნობი სიტუაციების შესახებ დღიურებს და გაიაზრებენ მათ. ამ მიზნით სრულდება წიგნის 55-ე დავალება. ხოლო 56-ე დავალებაში მოცემული შეკითხვების მიხედვით კიდევ ერთხელ გაააქტიურებენ ცოდნას დღიურის შესახებ.

აქტივობა 29. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა

მოსწავლეები მუშაობენ კომპლექსურ დავალებაზე — წერენ საკუთარ დღიურებს. დიფერენცირებული მიდგომის მიზნით, მასწავლებელმა შესაძლოა ზოგიერთ მოსწავლოს რამდენიმე დღის ან ერთი დღის დღიურის ჩანაწერის დაწერა სთხოვოს (კომპლექსური დავალების პირობაში ერთი კვირის დღიურებია). ამ მიზნით სრულდება 57-ე და 58-ე სავარჯიშოები.

მასწავლებელმა მოსწავლეებს ყურადღება უნდა გაამახვილებინოს იმაზეც, რომ დღიურის ჩანაწერებში წარმოაჩინონ ის **საკომუნიკაციო სიტუაციები**, რომლებიც მათ გადახდათ ან შეიძლება გადახდომოდათ იმ დღეებში, რომლებზეც წერენ დღიურებს. ამ მიზნით მათ უნდა გამოიყენონ ამ თემის ფარგლებში ათვისებული გრამატიკული საკითხებიც. საკომუნიკაციო სიტუაციების წარმოჩენასა და გრამატიკული საკითხების წარმოჩენას მასწავლებელი სათანადო ყურადღებას უთმობს, როგორც პრეზენტაციების, ასევე შეფასების დროს.

თანაკლასელების მიერ კომპლექსური დავალებების პრეზენტაციების დროს მოსწავლეები ასრულებენ 58-ე სავარჯიშოს, რაც ხელს შეუწყობს მოსმენის უნარებისა და საკუთარ ნამუშევართან შედარების უნარის განვითარებას. ერთმანეთის ნამუშევრებში მოსწავლეები აკვირდებიან **ენობრივ და კულუტურლ მახასიათებლებს**, ამ მხრივ აღმოაჩენენ განსხვავებებს საკუთარ და რობინზონის დღიურებს შორის. რასაკვირველია, საჭიროების შემთხვევაში ეხმარება მასწავლებელიც.

კომპლექსური დავალებების პრეზენტაციების შემდეგ, მოსწავლეებში **მეტაკოგნიტური უნარების** განვითარების მიზნით მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს დაფიქრდნენ, როგორ დაიწყეს დავალების შესრულება, რა გააკეთეს პირველ ეტაპზე, როგორ დაგეგმეს საკუთარი საქმიანობა, რა გაუჭირდათ დავალებაზე მუშაობის დროს, რა შეასწორეს ან რა გააკეთეს ხელახლა, რას შეცვლიდნენ დავალებაში ხელახლა რომ იწყებდნენ მასზე მუშაობას? ასეთი რეფლექსია მოსწავლეებს დაეხმარება **სწავლის სწავლის უნარის** განვითარებაშიც.

რესურსები:

შეფასების კრიტერიუმები:
მოსწავლემ უნდა შეძლოს:

1. სათანადო სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით, დღიურის ფორმისა და ადაპტირებული მხატვრული ტექსტის გაგება/გააზრება და ტექსტის ინფორმაციაზე დაყრდნობით დასკვნების გამოტანა; (1) აღწერითი,

ილუსტრირებული და არგუმენტირებული ტიპის ტექსტის ზეპირად ან წერილობით შექმნა; (2) საკუთარი ნამუშევრის შესახებ საუბარი, მოსაზრების ჩამოყალიბება და დასაბუთება; (3)

2. მხატვრული საკითხავი ტექსტებისადმი დამოკიდებულების გამოხატვა (4), ენობრივი საშუალებების ამოცნობა და გამოყენება (5) დღიურის შედგენისას შემოქმედებითობის წარმოჩენა (6).
3. მხატვრული ნაწარმოების გაანალიზება სოციოკულტურული თვალსაზრისით (7), საკუთარისგან განსხვავებული კულტურული მახასიათებლების გამოყოფა და პოზიტიური მიდგომა (8), საკუთარი კულტურული მახასიათებლების წარმოჩენა. (9)
4. საკუთარი სწავლის დაგეგმვა და წარმართვა (10), ამ პროცესში მასწავლებელთან და თანაკლასელებთან კონსტრუქციული თანამშრომლობა (11), შეთავაზებული საკითხავი თუ მოსასმენი ტექსტების გააზრებულად გამოყენება (12).

III ეტაპის შუალედური მიზნები

საკითხი და ქვეცნებები:

ანდაზები;
ლექსიკური ერთეულების გააზრების სტრატეგიები;
ლაპარაკის სტრატეგიები, მეტაკოგნიცია და სწავლის დაგეგმვა.

საკვანძო შეკითხვა / შეკითხვები: როგორ გამოვხატო საკუთარი დამოკიდებულება ანდაზების შესახებ? როგორ ვისაუბრო ქართული კულტურისთვის დამახასიათებელ ნიშნებზე, რომელიც გამოხატულია ანდაზებით?

აქტივობები:

აქტივობა 30. ანდაზების გაგება-გააზრება

წიგნის 59-ე და მე-60 დავალებების შესრულებისას მოსწავლეები კიდევ ერთი ჟანრის, ანდაზის, ნიმუშებს ეცნობიან, რაც ორგანულადაა დაკავშირებული თემის ფარგლებში დამუშავებულ რობინზონის ტექსტთან. მასწავლებელი ახსნენებს მოსწავლეებს ანდაზის **ჟანრობრივ და სტურქტურულ მახასიათებლებს** (მოკლე, ჭკვიანური, ჭკუის დამრიგებლური გამონათვქამი, რომელიც შექმნილია ხალხის მიერ.). მასწავლებელმა ყურადღება უნდა მიაქციოს, რომ ხშირად ესა თუ ის ანდაზა სხვადასხვა ხალხის მიერ სხვადასხვაგვარადაა ნათქვამი. კარგი იქნება ამ პარალალელების დაჭერა მოსწავლეების მიერ კომპლექსური დავალებების შესრულების დროს. მასწავლებელმა სწორი აქცენტები უნდა დასვას, რატა ზოგიერთი ანდაზის შინაარსმა არ გამოიწვიოს მოსწავლეებში გარკვეული სტერეოტიპული წარმოდგენების განმტკიცება, მაგალითად, სიზარმაცესთან ან ტყუილებთან დაკავშირებით და მოსწავლეებმა

კომპლექსური დავალება/ დავალებები

დაამზადე ანდაზების პოსტერი.

- ამისთვის ამოირჩიე რომელიმე ორი ქართული ანდაზა და მიუწერე ანალოგიური ანდაზები შენს მშობლიურ ენაზე.
- შემდეგ გაიხსენე ორი ანდაზა შენს მშობლიურ ენაზე, რომლის ანალოგიურ ქართულ ანდაზასაც არ იცნობ და გადათარგმნე ქართულად. სთხოვე მასწავლებელს, დაგეხმაროს ქართული ანალოგიური ანდაზის პოვნაში.
- ლამაზი კალიგრაფიით გადაიტანე ეს ანდაზები პოსტერზე და გააფორმე შესაბამისი ილუსტრაციით.
- შენს თანაკლასელებთან ერთად მოაწყვე ანდაზების პოსტერების გამოფენა.
- პოსტერების დასამზადებლად შეგიძლია გამოიყენო ციფრული რესურსიც, ელექტრონულ გამოფენაზე განათავსო შენი ნამუშევარი და გაუზიარო საქართველოს სხვადასხვა მხარეში მცხოვრებ შენს თანატოლებს.

	ერთმანეთს არ შეუსაბამონ ამა თუ იმ ანდაზაში გადმოცემული თვისება. საერთოდაც, მასწავლებელი ამ და ყველა შემთხვევაში სიფრთხილით უნდა ეკიდებოდეს მოსწავლეებში სათანადო დამოკიდებულებების ჩამოყალიბებას და მიიღოს საჭირო გადაწყვეტილებები. **აქტივობა 31. გრამატიკული ნაწილი — ო-ნაწილაკის გამოყენება** სრულდება 61-ე დავალება. მოსწავლეები იხსნენებენ ო-ნაწილაკების გამოყენებას და აკვირდებიან მას ანდაზებში. გასათვალისწინებელია, რომ ეს საკითხი უნდა გამოიყენონ კომპლექსური დავალების შესრულებისას. **აქტივობა 32. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა** სრულდება წიგნის 62-ე დავლება. მოსწავლეები ამზადებენ ანდაზების პოსტერს და უზიარებენ ერთმანეთს. პოსტერზე წარმოდგენილი უნდა იყოს, როგორც ქართული ანდაზები, ასევე მოსწავლის მშობლიურ ენაში გავრცელებულიანდაზების ქართულენოვანი ვარიანტები. როგორც კომპლექსური დავალების პირობაშია ნათქვამი, ნამუშევრები შეიძლება დამზადდეს ციფრულ ფორმითაც და ისე გაუზიარონ სხვა თანატოლებსაც. კომპლექსური დავალებების პრეზენტაციების შემდეგ, მოსწავლეებში **მეტაკოგნიტური უნარების** განვითარების მიზნით მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს დაფიქრდნენ, როგორ დაიწყეს დავალების შესრულება, რა გააკეთეს პირველ ეტაპზე, როგორ დაგეგმეს საკუთარი საქმიანობა, რა გაუჭირდათ დავალებაზე მუშაობის დროს, რა შეასწორეს ან რა გააკეთეს ხელახლა, რას შეცვლიდნენ დავალებაში ხელახლა რომ იწყებდნენ მასზე მუშაობას? ასეთი რეფლექსია მოსწავლეებს დაეხმარება **სწავლის სწავლის უნარის** განვითარებაშიც. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, მასწავლებელმა ყურადღება გაამახვილოს ანდაზების **ენობრივ და კულტურულ მახასიათებლებზე.** ასევე კარგი იქნება თუ მოსწავლეებს დააფიქრებს მათი მშობლიური ენიდან ანდაზების გადმოქართულების პროცესსა და ნიუანსობრივ განსხვავებებზე.	
	რესურსები: სახელმძღვანელოს მოსწავლის წიგნი; ფურცლები და სახატავი საშუალებები.	

	შეფასების კრიტერიუმები: **მოსწავლემ უნდა შეძლოს:** 1. სათანადო სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით, ანდაზების გაგება/გააზრება და ტექსტის ინფორმაციაზე დაყრდნობით დასკვნების გამოტანა; (1) აღწერითი, ილუსტრირებული და არგუმენტირებული ტიპის ტექსტის წერილობით შექმნა; (2) საკუთარი ნამუშევრის შესახებ საუბარი, მოსაზრების ჩამოყალიბება და დასაბუთება; (3) 2. ანდაზების, როგორ გალექსილი ხალხური სიბრძნის მიმართ, დამოკიდებულების გამოხატვა (4), ენობრივი საშუალებების ამოცნობა და გამოყენება (5) ტექსტების გაფორმებისა და წარმოდგენისას შემოქმედებითობის წარმოჩენა (6). 3. ანდაზების გაანალიზება სოციოკულტურული თვალსაზრისით (7), საკუთარისგან განსხვავებული კულტურული მახასიათებლების გამოყოფა და პოზიტიური მიდგომა (8), საკუთარი კულტურული მახასიათებლების წარმოჩენა. (9) 4. საკუთარი სწავლის დაგეგმვა და წარმართვა (10), ამ პროცესში მასწავლებელთან და თანაკლასელებთან კონსტრუქციული თანამშრომლობა (11), შეთავაზებული საკითხავი თუ მოსასმენი ტექსტების გააზრებულად გამოყენება (12).

მკვიდრი წარმოდგენები, რომლებიც მოსწავლეს თემის სწავლის შემდეგ უნდა ჩამოუყალიბდეს:

- საკუთარისგან განსხვავებული სოციოკულტურული კონტექსტების გათვალისწინება მეხმარება პირადი გამოცდილების გამდიდრებაში; მცდარი წარმოდგენების გადაფასებაში; შესაძლო და რეალური სიძნელეების გადალახვაში;
- საკუთარი საქმიანობის შესახებ ყოველდღიური შთაბეჭდილებების გადმოსაცემად მნიშვნელოვანია შესაბამისი ცოდნისა და უნარების გათვალისწინება;
- დღიურის დასაწერად და უკეთ შესაქმნელად შემიძლია გამოვიყენო ტექსტის ელემენტების, ენობრივი საშუალებებისა და წერის სტრატეგიების ცოდნა;
- ნასწავლი ლიტერატურის, ენობრივი საშუალებებისა და სტრატეგიების ცოდნა მნიშვნელოვანია იმისათვის, რომ შევძლო კონკრეტული საკომუნიკაციო ამოცანების გადაჭრა საზოგადოების სხვადასხვა ჯგუფთან ურთიერთობებისას.
- ახალი საკითხის ან თემის შესწავლისას შემიძლია განვსაზღვრო, თუ რაში უნდა გამოვიყენო იგი, რა დამჭირდება ამის შესასწავლად, ვის შემიძლია ვთხოვო დახმარება და სად შემიძლია მოვიძიო ეს დახმარება თუ საჭირო რესურსი.

თავი 4 - კუნძულები და კუნძულოვანი სახელმწიფოები

კავშირი სტანდარტით განსაზღვრულ ძირითად თემატურ ბლოკებთან და სასწავლო თემებთან: I. მე და სამყარო: **ყველაფერი ჩემ შესახებ** (თავისუფალი დრო, უახლოესი გეგმები); **ფიზიკური გარემო** (დედამიწა, მსოფლიოს გარშემო - ქვეყნები და კუნძულები, ეკოლოგია, ბუნებრივი კატასტროფები, გეოგრაფიული გარემო). II. სოციოკულტურა და კულტურა: **ყოველდღიური ცხოვრება** (ეტიკეტი, სოციალური ქცევის წესები, ქცევები ყოფით სიტუაციებში) **პიროვნებათშორისი ურთიერთობები** (თანატოლებს შორის ურთიერთობები); **ღირებულებები და ფასეულობები** (კულტურა, ტრადიციები, სხვა ქვეყნები და ხალხები).
თემატური საკვანძო შეკითხვები: 1. რა გავიგე კუნძულების შესახებ ახალი და საინტერესო? რა თემებს ეხება მოცემული ინფორმაცია? 2. რა მსგავსება და განსხვავებაა ტექსტებში ასახულ კულტურულ-სოციალურ გარემოს ჩემს მშობლიურ კულტურულ-სოციალურ გარემოს შორის? შეიცვალა თუ არა ჩემი წარმოდგენები და რატომ? 3. რა მეხმარება და რა მიშლის ხელს ინფორმაციის გაგებაში და რატომ? როგორ ვიგებ უფრო ადვილად – წაკითხვით თუ მოსმენით? რატომ? რა უნდა გავაკეთო იმისთვის, რომ ორივე სახის ტექსტი ერთნაირად გასაგები იყოს? 4. როგორ შემიძლია გადმოვცე ჩემი ცოდნა, გამოვხატო აზრები, ფიქრები და დამოკიდებულებები ტექსტის, თემის, პრობლემის/საკითხის მიმართ? რა ენობრივ ცოდნასა და სტრატეგიებს ვიყენებ ამისთვის? 5. რა სახის დავალებების შესრულება მიჭირს ყველაზე მეტად? რა სტრატეგია უნდა გამოვიყენო დავალებებზე მუშაობის გასამარტივებლად? 6. რა გავაკეთე ან არ/ვერ გავაკეთე იმისათვის, რომ შემექმნა პოსტერი? რა გავაკეთე ან არ/ვერ გავაკეთე იმისათვის, რომ ჩამომეწერა საჭირო ინსტრუქციები? რა სტრატეგიები და საგანმანათლებლო რესურსები გამოვიყენე ამისათვის? 7. მოვახერხე თუ არა თანამშრომლობა დიალოგის გათამაშებისას ჩემს მეწყვილესთან? როგორ მოვემზადეთ როლური თამაშისთვის?
თემის ფარგლებში დასამუშავებელი ქვეცნებები და საკითხები: **კომუნიკაცია** **ქვეცნებები:** **სიტუაციური მახასიათებლები:** კომუნიკაციაში მონაწილეები, მათი ვინაობა; კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის თემა; ადრესატი, ადრესანტი; კომუნიკაციის ადგილი, დრო; **მეტყველების ფუნქციური ტიპები:** თხრობა, აღწერა, მსჯელობა **სამეტყველო აქტები:** • **ინტერაქცია სოციალურ რიტუალებში** (კომუნიკაციის დაწყება/დასრულება)

- **ინტერაქცია ინფორმაციის მოსაპოვებლად** (გარემოს აღწერა/დახასიათება; საჭიროებების / მოთხოვნილებების / სურვილების გაზიარება (თავისუფალი დრო, გეგმები/განზრახვა, მგზავრობა/მოგზაურობა და ა.შ.);
- **ინტერაქცია გრძნობა/ემოციისა და შეხედულებების/ დამოკიდებულებების შესახებ** (დადებითი და უარყოფითი გრძნობებისა და ემოციების, შთაბეჭდილების, შეფასების, პოზიციის გამოხატვა: კმაყოფილება / უკმაყოფილება, გაკვირვება, ინტერესი...);
- **ინტერაქცია დროისა და სივრცის შესახებ** (დროში ლოკალიზება, მოქმედების ქრონოლოგია, სიხშირე და ხანგრძლივობა, ადგილმდებარეობისა და მიმართულების მითითება / განსაზღვრა: დანიშნულების ადგილი, მარშრუტი...).

ტექსტის ტიპი და ჟანრი
ქვეცნებები:

ტექსტის ტიპები - არამხატვრული

ტექსტის ჟანრები -

- არამხატვრული ლიტერატურა: კორესპონდენცია - პირადი მიმოწერა.
- მედია/მულტიმედია ტექსტები: შემეცნებითი გადაცემა; სტატიები ვებგვერდიდან, ვებპორტალიდან; საპროგრამო თემატიკაზე მორგებული აუდიო–ვიდეო სასწავლო რესურსები;
- სასწავლო მიზნებით შედგენილი (დიდაქტიზებული) ტექსტები: თემატური დიალოგები, თხრობითი ან აღწერითი ტექსტები.

ტექსტის სტრუქტურა, ორგანიზება
ქვეცნებები:

- **ტექსტის მაორგანიზებელ სიტყვიერი/ვერბალური ელემენტები** (მაგ., *სათაური, აბზაცი, რუბრიკა, წარწერა);*
- **ტექსტის მაორგანიზებელი არასიტყვიერი/არავერბალური ელემენტები** (მაგ., *ილუსტრაცია, ტიპოგრაფიულ მინიშნებები - წვრილი/მსხვილი შრიფტი, ხაზგასმა, სასვენი ნიშნები; ინტონაცია, მიმიკა, ჟესტიკულაცია, ხმის ტემბრი);*

ინტერპრეტაცია
ქვეცნებები:

ჟანრი

გრამატიკა
ქვეცნებები: მორფოლოგია, სინტაქსი, მართლწერა და პუნქტუაცია, ლექსიკა

ენობრივი საკითხები:

- მორფოლოგია: კუთვნილებითი ნაცვალსახელები, თავისი/თავიანთი _ (ი)მისი/(ი)მათი; მსაზღვრელ-საზღვრულის ბრუნება, ზედსართავი და რიცხვითი სახელები; უნახავი მოქმედების გამოხატვა: თურმე + უწყვეტ. / წყვეტ.;
- სუბიექტური და ობიექტური პირების გამოხატვა; თავისებური ზმნები, მიმღეობა, უარყოფითი მნიშვნელობის მქონე მიმღეობა, სახელთა წარმოქმნა; სიტყვაწარმოება, თანდებულები: -თვის, გამო.
- სინტაქსი: რამდენიმე მსაზღვრელი ერთ საზღვრულთან; მსაზღვრელის ადგილი წინადადებაში (დიდი ორი ბიჭი თუ ორი დიდი ბიჭი); განკერძოებული სიტყვები და გამოთქმები (ჩართული).

- <u>მართლწერისა და პუნქტუაციის საკითხები:</u> ნაცვალსახელები და მათთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები (მისი/თავისი; თავისი/თავიანთი; რიცხვსა და ბრუნვაში შეთანხმების საკითხები; სხვათა სიტყვის ნაწილაკების მართლწერის საკითხები; სასვენი ნიშნების ხმარება განკერძოებულ სიტყვებთან და გამოთქმებთან, თვის თუ გამო?);
- <u>ლექსიკა:</u> სინონიმი, ანტონიმი; ჩართული. მრავალმნიშვნელობიანი სიტყვები.

ენის სწავლის სტრატეგიები
მოსმენის სტრატეგიები მოსმენის პროცესის თითოეული ფაზისათვის (მოსმენამდე, მოსმენის დროს, მოსმენის შემდეგ);

კითხვის სტრატეგიები კითხვის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (კითხვამდე, კითხვის დროს, კითხვის შემდეგ);

ლაპარაკის სტრატეგიები ზეპირი კომუნიკაციამდე და კომუნიკაციის დროს;

წერის სტრატეგიები წერის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (წერის დაწყებამდე, წერის დროს, პირველი ვარიანტის შექმნის შემდეგ);

ლექსიკისა და გრამატიკის სწავლის სტრატეგიები:

- ენათშორისი პარალელების გავლება;
- დამახსოვრების სხვადასხვა ხერხის გამოყენება;
- დედუქცია - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს ენობრივი კანონზომიერების/წესის ამოცნობას, განზოგადებას და გამოყენებას კონკრეტულ მაგალითებში.

ინდუქცია - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს კონკრეტულ მაგალითებზე დაყრდნობით წესის გამოყვანას.
სწავლის პროცესის გაცნობიერებულად მართვა (მეტაკოგნიცია)
ქვეცნებები:

დავალების ღირებულების განჭვრეტა, დავალების მოთხოვნების განსაზღვრა; დავალების დაგეგმვა,
ენობრივ-კულტურული თვითმყოფადობა

საკითხები:

სოციოკულტურული რეალიები, ზნე-ჩვეულებები, ტრადიციები, ქცევისა და მეტყველების ეტიკეტი, ფასეულობები; სამყაროსეული ხედვა; კულტურული ნორმები;

სამეტყველო აქტები: • **ინტერაქცია სოციალურ რიტუალებში** (კომუნიკაციის დაწყება/დასრულება) • **ინტერაქცია ინფორმაციის მოსაპოვებლად** (გარემოს აღწერა/დახასიათება; საჭიროებების / მოთხოვნილებების / სურვილების გაზიარება (თავისუფალი დრო, გეგმები/განზრახვა, მგზავრობა/მოგზაურობა და ა.შ.); • **ინტერაქცია გრძნობა/ემოციისა და შეხედულებების/ დამოკიდებულებების შესახებ** (დადებითი და უარყოფითი გრძნობებისა და ემოციების,	**ენობრივი საკითხები:** • <u>მორფოლოგია:</u> კუთვნილებითი ნაცვალსახელები, თავისი/თავიანთი _ (ი)მისი/(ი)მათი; მსაზღვრელ-საზღვრულის ბრუნება, ზედსართავი და რიცხვითი სახელები; უნახავი მოქმედების გამოხატვა: თურმე + უწყვეტ. / წყვეტ.; • სუბიექტური და ობიექტური პირების გამოხატვა; თავისებური ზმნები, მიმღეობა, უარყოფითი მნიშვნელობის მქონე მიმღეობა, სახელთა წარმოქმნა; სიტყვაწარმოება, თანდებულები: თვის, გამო.

<table>
<tr>
<td>შთაბეჭდილების, შეფასების, პოზიციის გამოხატვა: კმაყოფილება / უკმაყოფილება, გაკვირვება, ინტერესი...);
• ინტერაქცია დროისა და სივრცის შესახებ (დროში ლოკალიზება, მოქმედების ქრონოლოგია, სიხშირე და ხანგრძლივობა, ადგილმდებარეობისა და მიმართულების მითითება / განსაზღვრა: დანიშნულების ადგილი, მარშრუტი...).
ლოგიკური კავშირების გამოხატვა:
მიზეზი, მიზანი, შედეგი.
(პროგრამის მიხედვით) ინსტრუქციის მიცემა:
რჩევა-დარიგება.</td>
<td colspan="2">• <u>სინტაქსი:</u> რამდენიმე მსაზღვრელი ერთ საზღვრულთან; მსაზღვრელის ადგილი წინადადებაში (დიდი ორი ბიჭი თუ ორი დიდი ბიჭი); განკერძოებული სიტყვები და გამოთქმები (ჩართული).
• <u>მართლწერისა და პუნქტუაციის საკითხები:</u> ნაცვალსახელები და მათთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები (მისი/თავისი; თავისი/თავიანთი; რიცხვსა და ბრუნვაში შეთანხმების საკითხები; სხვათა სიტყვის ნაწილაკების მართლწერის საკითხები; სასვენი ნიშნების ხმარება განკერძოებულ სიტყვებთან და გამოთქმებთან, თვის თუ გამო?);
• <u>ლექსიკა:</u> სინონიმი, ანტონიმი; ჩართული. მრავალმნიშვნელობიანი სიტყვები.</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="3">თემატური ლექსიკა:
გეოგრაფიული ლექსიკა, ბუნებრივ კატასტროფებსა და ეკოლოგიასთან, დასვენებასთან და თავისუფალი დროის გატარებასთან დაკავშირებული ლექსიკა.</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="3">ტექსტის ტიპები და ჟანრები:
ქვეცნებები:

ტექსტის ტიპები - არამხატვრული

ტექსტის ჟანრები -
• <u>არამხატვრული ლიტერატურა:</u> კორესპონდენცია - პირადი მიმოწერა.
• <u>მედია/მულტიმედია ტექსტები:</u> შემეცნებითი გადაცემა; სტატიები ვებგვერდიდან, ვებპორტალიდან; საპროგრამო თემატიკაზე მორგებული აუდიო–ვიდეო სასწავლო რესურსები;
• <u>სასწავლო მიზნებით შედგენილი (დიდაქტიზებული) ტექსტები</u>: თემატური დიალოგები, თხრობითი ან აღწერითი ტექსტები.</td>
</tr>
</table>

<table>
<tr>
<td rowspan="2">სამიზნე ცნებები და მათთან დაკავშირებული მკვიდრი წარმოდგენები:
საკომუნიკაციო სიტუაცია (1, 2, 3, 4, 6)
კომუნიკაცია გულისხმობს ინფორმაციის გაცვლას ინდივიდებს შორის;</td>
<td colspan="3">I ეტაპის შუალედური მიზნები</td>
</tr>
<tr>
<td>საკითხები და ქვეცნებები ქვეცნებები:

მეტყველების ფუნქციური ტიპები:

აღწერა</td>
<td>საკვანძო შეკითხვა / შეკითხვები:

1. რა ახალ ინფორმაციას მაძლევს წაკითხული ტექსტი და იცვლება თუ არა ჩემი</td>
<td>კომპლექსური დავალება/ დავალებები

გამოიყენე ნასწავლი ლექსიკა და გრამატიკული მასალა და</td>
</tr>
</table>

კომუნიკაციის ფორმასა და შინაარსზე გავლენას ახდენს სიტუაციური მახასიათებლები: კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის მონაწილეები (ადრესანტი, ადრესატი), კომუნიკაციის ადგილი და დრო. წარმატებული კომუნიკაციისთვის, აუცილებელია სიტუაციური მახასიათებლების გათვალისწინება; **ტექსტის ტიპი და ჟანრი** **(შედეგები 1, 2, 3, 4, 5)** ტექსტები იყოფა 2 ძირითად ტიპად: მხატვრულ და არამხატვრულ ტექსტებად. ერთი ჟანრის ტექსტებს აქვს საერთო მახასიათებლები (ენობრივ-სტილური, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული და სხვა მსგავსებები). ტექსტის ჟანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა მეხმარება როგორც ტექსტის გაგება-გააზრებაში, ისე კონკრეტული მიზნით შესაბამისი ჟანრის ტექსტების შედგენაში. **ტექსტის სტრუქტურა, ორგანიზება (შედეგი 1, 4, 5, 6)** ტექსტის სტრუქტურას ქმნის სიტყვიერი (მაგ., სათაური, ქვესათაური, აბზაცი, წარწერა) და არასიტყვიერი (მაგ., ილუსტრაცია, სვეტი, სქემა, სასვენი ნიშნები, ზეპირ ტექსტში - ინტონაცია) ელემენტების ერთობლიობა და მათი თავისებური განლაგება;	**სამეტყველო აქტები:** • **ინტერაქცია ინფორმაციის მოსაპოვებლად** (გარემოს აღწერა/დახასიათება; • **ინტერაქცია გრძნობა/ემოციისა და შეხედულებების/ დამოკიდებულებების შესახებ** (დადებითი და უარყოფითი გრძნობებისა და ემოციების, შთაბეჭდილების, შეფასების, პოზიციის გამოხატვა:...); • **ინტერაქცია დროისა და სივრცის შესახებ** (დროში ლოკალიზება, მოქმედების ქრონოლოგია, სიხშირე და ხანგრძლივობა, ადგილმდებარეობისა და მიმართულების მითითება / განსაზღვრა: დანიშნულების ადგილი, მარშრუტი...). **ქვეცნებები:** **ტექსტის ტიპები -** არამხატვრული **ტექსტის ჟანრები -** • <u>არამხატვრული ლიტერატურა:</u> • <u>მედია/მულტიმედია ტექსტები:</u> სტატიები ვებგვერდიდან, ვებპორტალიდან; • <u>სასწავლო მიზნებით შედგენილი (დიდაქტიზებული) ტექსტები</u>: თემატური დიალოგები, თხრობითი ან აღწერითი ტექსტები. **ქვეცნებები:** • **ტექსტის მაორგანიზებელ სიტყვიერი/ვერბალური ელემენტები**	წარმოდგენები და ხედვა ახალი ინფორმაციის მიღების შემდეგ? 2. შემიძლია თუ არა გამოვხატო ჩემი დამოკიდებულება ტექსტისა და თემის მიმართ? 3. შემიძლია თუ არა, წაკითხული ტექსტები გამოვიყენო ნიმუშად და შევქმნა ახალი, მკითხველისთვის საინტერესო ტექსტი შესაბამისი გაფორმებით? რა ენობრივ ცოდნასა და სტრატეგიებს ვიყენებ ამისთვის? 4. მაქვს თუ არა პოსტერის შექმნის უნარი? 5. შემიძლია თუ არა საინფორმაციო ტექნოლოგიების გამოყენება?	**გააკეთე პოსტერი რომელიმე კუნძულის ან კუნძულოვანი სახელმწიფოს შესახებ.** 1. არ დაგავიწყდეს აღწერო მისი: • მდებარეობა; • ფართობი; • კლიმატი; • მოსახლეობა და ენა. 2. აუცილებლად დაამატე რაიმე საინტერესო ფაქტი კუნძულისა და კუნძულელების შესახებ. 3. პოსტერზე დახატე რუკა და შემოხაზე კუნძულის ადგილი. შეგიძლია ისარგებლო Power Point-ის პროგრამითაც. 4. პრეზენტაციის მერე გაუზიარე შენს მეგობრებს, რატომ აირჩიე საპრეზენტაციოდ მაინცდამაინც ეს კუნძული, როგორ მოიძიე ინფორმაცია, რა გაგიჭირდა და რა გაგიადვილდა ყველაზე მეტად.

ტექსტის სტრუქტურული ელემენტების ცოდნა და მასზე დაკვირვება მეხმარება როგორც ტექსტის გაგებაში, ისე კონკრეტული მიზნით შესაბამისი ტექსტის შედგენაში. **ინტერპრეტაცია, საკუთარი დამოკიდებულების გამოხატვა (შედეგები: 1, 2, 3, 4, 5, 6)** ინტერპრეტაცია გულისხმობს ტექსტის წარმოჩენას ახალი სახით / ფორმით; ინტერპრეტაციის დროს შემიძლია გამოვიყენო ტექსტში მოცემული მინიშნებები, პირადი გამოცდილება, ნასწავლი/ნაცნობი ტექსტების, ცნებებისა და საკითხების ცოდნა; პირადი დამოკიდებულების გამოხატვა მეხმარება დასკვნის გამოტანაში, საკუთარი თავის უკეთ გაგებაში, ტექსტის პირად გამოცდილებასთან დაკავშირებაში და საშუალებას მაძლევს მოვემზადო რეალური ცხოვრებისთვის. **ენობრივ-კულტურული თვითმყოფადობა (შედეგები 7, 8, 9)** ქართული ენის შესწავლისას აღმოვაჩენთ განსხვავებულ სოციოკულტურულ და კულტურულ სამყაროსაც (მაგ., თავისებურ ტრადიციებს, ზნე-ჩვეულებებს, განსხვავებულ ქცევის	(მაგ., *სათაური, აბზაცი, რუბრიკა, წარწერა);* • **ტექსტის მაორგანიზებელი არასიტყვიერი/არავერბალური ელემენტები** (მაგ., *ილუსტრაცია, ტიპოგრაფიულ მინიშნებები - წვრილი/მსხვილი შრიფტი, ხაზგასმა, სასვენი ნიშნები)* **ქვეცნებები:** ჟანრი **ქვეცნებები:** მორფოლოგია, სინტაქსი, მართლწერა და პუნქტუაცია, ლექსიკა **ენობრივი საკითხები:** მორფოლოგია: კუთვნილებითი ნაცვალსახელები, თავისი/თავიანთი _ (ი)მისი/(ი)მათი; მსაზღვრელ-საზღვრულის ბრუნება, უნახავი მოქმედების გამოხატვა: თურმე + უწყვეტ. / წყვეტ.; რამდენიმე მსაზღვრელი ერთ საზღვრულთან; მსაზღვრელის ადგილი. მართლწერისა და პუნქტუაციის საკითხები: ნაცვალსახელები და მათთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები (მისი/თავისი; თავისი/თავიანთი; რიცხვსა და ბრუნვაში შეთანხმების საკითხები; ლექსიკა: სინონიმი, ანტონიმი; ჩართული. მრავალმნიშვნელობიანი სიტყვები. **მოსმენის სტრატეგიები** მოსმენის პროცესის თითოეული ფაზისათვის (მოსმენამდე, მოსმენის დროს, მოსმენის შემდეგ);		

წესებს, ცხოვრების სტილს, სამყაროსეულ ხედვას); განსხვავებული ენისა და კულტურის აღმოჩენა და საკუთართან შედარება მეხმარება საკუთარი ენისა და კულტურის უკეთ გაცნობიერებაში; სოციოკულტურულ თავისებურებათა გაგება და გაზიარება ამდიდრებს ცოდნა-გამოცდილებას და ხელს უწყობს კულტურულ თვითმყოფადობათა დაფასებასა. **გრამატიკა (შედეგები 5)** სიტყვები ერთმანეთს გარკვეული წესების მეშვეობით უკავშირდებიან, რომელთა ცოდნაც მნიშვნელოვანია მათ შორის აზრობრივი მიმართებების გასაგებად; გრამატიკული საკითხებისა და ტექსტის ენობრივი მახასიათებლების ცოდნა მნიშვნელოვანია წარმატებული კომუნიკაციისათვის. **ენის სწავლის სტრატეგიები (კოგნიტური სტრატეგიები) (შედეგები 1, 2, 3, 5)** ენის სწავლას უკეთ შევძლებ, თუ გამოვიყენებ სხვადასხვა გონებრივ ხერხს, ანუ სტრატეგიებს; თითოეულ სამეტყველო აქტივობაზე (მოსმენა-გაგებაზე, კითხვა-გაგებაზე, ზეპირ და წერით მეტყველებაზე) მუშაობა მოითხოვს განსხვავებული ხერხების, ანუ სტრატეგიების გამოყენებას;	**კითხვის სტრატეგიები** კითხვის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (კითხვამდე, კითხვის დროს, კითხვის შემდეგ); **ლაპარაკის სტრატეგიები** ზეპირი კომუნიკაციამდე და კომუნიკაციის დროს; **წერის სტრატეგიები** წერის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (წერის დაწყებამდე, წერის დროს, პირველი ვარიანტის შექმნის შემდეგ); **ლექსიკისა და გრამატიკის სწავლის სტრატეგიები:** • ენათშორისი პარალელების გავლება; • დამახსოვრების სხვადასხვა ხერხის გამოყენება; • დედუქცია - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს ენობრივი კანონზომიერების/წესის ამოცნობას, განზოგადებას და გამოყენებას კონკრეტულ მაგალითებში. ინდუქცია - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს კონკრეტულ მაგალითებზე დაყრდნობით წესის გამოყვანას. **ქვეცნებები:** დავალების მოთხოვნების განსაზღვრა; დავალების დაგეგმვა, **საკითხები**: სოციოკულტურული რეალიები, ზნე-ჩვეულებები, ტრადიციები, ქცევისა და მეტყველების ეტიკეტი, ფასეულობები; სამყაროსეული ხედვა; კულტურული ნორმები;		

ამ სტრატეგიების აღმოჩენა და გამოყენება მიადვილებს სწავლას და საშუალებას მაძლევს მკვეთრად გავაუმჯობესო ჩემი მიღწევები. ლექსიკისა და გრამატიკის ათვისებას მიადვილებს ასევე სათანადო სტრატეგიების გამოყენება. **სწავლის პროცესის გაცნობიერებულად მართვა (მეტაკოგნიცია) (შედეგები: 10, 11, 12)** სტრატეგიების კარგი მცოდნე, ანუ მოსწავლე-სტრატეგი აკვირდება სწავლის პროცესს, აცნობიერებს იმ სტრატეგიებს და იმ პირობებს, რომლებიც ხელს უწყობს მის წინსვლას, გეზს აძლევს სწავლის პროცესს და ქმნის წინსვლის ხელშემწყობ პირობებს; სწავლაში წინსვლა დამოკიდებულია ჩემს სტრატეგიულობაზე, და არა - ჩემს თანდაყოლილ უნარებზე.	**აქტივობები:** **<u>დავალებები და სავარჯიშოები 1-27</u>** **<u>ტექსტების წაკითხვა, გაგება-გააზრება, გრამატიკული და ლექსიკური სავარჯიშოების შესრულება, კომპლექსური დავალებების შესრულება</u>** **პირველი დავალების** კითხვებზე პასუხის გაცემისას (გამოწვევის ფაზა) მოსწავლეები გამოთქვამენ ვარაუდებს კუნძულის სახელისა და მდებარეობის შესახებ. ტექსტი „კუნძული რობინზონ კრუზო" აგრძელებს წინა თემას __ „სიძნელეების პირისპირ". **მე-2 დავალებაზე** პასუხების გასაცემად არაა საჭირო ტექსტის დეტალური გაგება. ტექსტისა და რუკის დახმარებით დაკვირვებულ მოსწავლეს ძალიან იოლად შეუძლია პასუხების გაცემა ამ კითხვებზე. **მე-3 სავარჯიშო** გვაცნობს ერთ-ერთ საკვანძო ლექსიკურ ერთეულს და ამავდროულად ამოწმებს ტექსტის გაგება-გააზრებას. ეს სავარჯიშო მოსწავლეს სწავლის სწავლის უნარსაც უვითარებს. ტექსტისა გაგება-გააზრებას ემსახურება ასევე **მე-4-მე-5 სავარჯიშოები.** **მე-6 დავალება** ხსნის ახალ გრამატიკულ საკითხს (ნაწილაკი თურმე). სავარჯიშო 7 ამ საკითხის პრაქტიკულ გამოყენებას ითხოვს მოსწავლისგან. გრამატიკული სავარჯიშოა ასევე მე-8 დავალება (გრამატიკული ბლოკი მიზნისა და მიზეზის გამოხატვის შესახებ რთულ წინადადებაში). მიზეზისა და მიზნის გამოხატვას გამო და -თვის თანდებულების მეშვეობით ასწავლიან **მე-9-მე-12 სავარჯიშოები.** შემდეგი **დავალება (მე-13)** ასევე იწყება ვარაუდის გამოთქმით. შემდეგ მოსწავლეები კითხულობენ ახალ საინფორმაციო ტექსტს, რომელიც სრულიად განსხვავებულ სოციოკულტურულ გარემოს აცნობს ბავშვებს და პასუხს სცემენ შეკითხვებს. **სავარჯიშო 15-ში** განიხილება ერთ-ერთი საკვანძო ტერმინი. **სავარჯიშო 16** ტექსტის გაგება-გააზრების სავარჯიშოა. ამასთანავე ის კიდევ ერთხელ უჩვენებს მოსწავლეებს აბზაცების დანიშნულებას. **სავარჯიშო 17** ვიდეომასალის საშუალებით უჩვენებს ბავშვებს იმ გარემოს, რომელზეც საუბარია ტექსტში. ეს ლაპარაკის უნარის განსავითარებელი სავარჯიშოა. მნიშვნელოვანია, რომ ასეთი სავარჯიშოს შესრულების დროს მასწავლებელმა შექმნას თავისუფალი გარემო კლასში, რათა მოსწავლეებს შეეძლოთ თავიანთი აზრებისა და შთაბეჭდილებების გამოთქმა ქართულ ენაზე დაძაბულობისა და ძალდატანების გარეშე. სასურველია, მასწავლებელმა დაიმახსოვროს კონსტრუქციები, რომელთა გამოყენების დროსაც მოსწავლეები ყველაზე მეტ შეცდომას უშვებენ და გაითვალისწინოს ეს მომავლისთვის. თუმცა ასეთი დავალების შესრულებისას (ლაპარაკის დროს) შენიშვნების მიცემა და თუნდაც	

	შეფასება რეკომენდებული არ არის. შენიშვნები და შეფასების მოლოდინი აფრთხობს მოსწავლეებს და უკარგავს მათ ბუნებრივი, თავისუფალი კომუნიკაციის მოტივაციას. **სავარჯიშო 18** ავითარებს მეტაკოგნიტურ სტრატეგიებს. **სავარჯიშოები 19-26** ტექსტის დეტალური გაგების სავარჯიშოებია ლექსიკურ და გრამატიკულ დონეზე. ეს თემა საკმაოდ დატვირთულია გრამატიკული საკითხებით და მასწავლებელმა ყურადღება უნდა მიაქციოს, რომ მოსწავლეებმა კარგად გაიგონ თითოეული მათგანი. თითოეული საკითხის ახსნამდე მასწავლებელი უნდა დარწმუნდეს, რომ ბავშვებს სწორად ესმით გრამატიკული ტერმინების (არსებითი, ზედსართავი, რიცხვითი სახელები, ნაცვალსახელები, საზღვრული, მსაზღვრელი, კუთვნილებითი ნაცვალსახელი, სუბიექტი, ობიექტი) მნიშვნელობა და მხოლოდ ამის შემდეგ გადავიდეს საკითხის ახსნასა და გრამატიკული სავარჯიშოების შესრულებაზე. მასწავლებელმა ახსნისას შეიძლება გამოიყენოს ბავშვების მშობლიური ენა, წინასწარ გამზადებული სქემები და ცხრილები. **22-ე და 26-ე გრამატიკული სავარჯიშოების** შესრულების შემდეგ კარგი იქნება, მოსწავლეებმა შეადარონ თავიანთი დავალებები და იმსჯელონ, თუ როგორ და რატომ აირჩიეს ეს ფორმა (წყობა). საჭიროების შემთხვევაში მასწავლებელმა თვალი უნდა წარმართოს მათი მსჯელობა სწორი მიმართულებით. **27-ე დავალება** კომპლექსური დავალებაა, რომელიც პოსტერის (ან PowerPoint-ში პრეზენტაციის) გაკეთებას მოითხოვს. მოსწავლეებს ბევრი შეკითხვა გაუჩნდებათ დავალებასთან დაკავშირებით და მასწავლებელმა მოთმინებით უნდა წარმართოს მათი მუშაობა. შესაძლოა, მოსწავლეებმა დაიხმარონ გეოგრაფიის მასწავლებელი, რომელიც ურჩევს, რომელ კუნძულებზე შეიძლება ყველაზე საინტერესო მასალის მოძიება. კომპლექსური დავალების შესრულებამდე მოსწავლეები გაეცნენ პოსტერისთვის (ან პრეზენტაციისთვის) დასაწერი საინფორმაციო ტექსტის ნიმუშებს და წესით, არ უნდა გაუჭირდეთ ტექსტის სტრუქტურის წარმოდგენა და ინფორმაციის შესაბამისად დალაგება. თუმცა მათი დავალება ზუსტად არ ემთხვევა ნიმუშს (დავალებაში სთხოვენ პოსტერის ან პრეზენტაციის მომზადებას) და დასჭირდებათ დამატებითი მითითებები. ეს დავალება ავითარებს მოსწავლის მეტაკოგნიტურ უნარებს, დაკავშირებულია სასკოლო საგანთან — გეოგრაფია და კრეატიულობის, წერის, ინფორმაციის სტრუქტურირებისა და ტექსტის აგების უნარის გარდა მოითხოვს ზეპირი კომუნიკაციის უნარის გამოყენებასაც (მოსწავლემ უნდა ილაპარაკოს თავის არჩევანსა და გამოცდილებაზე).	

რესურსები:
წიგნი, რვეული, დიდი ფორმატის ქაღალდი, კალამი და მარკერები, ფანქრები, წებო, კომპიუტერი, პროექტორი

შეფასების კრიტერიუმები
თემის ფარგლებში მოსწავლეს შეუძლია:

1. სათანადო სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით წასაკითხი ტექსტის გაგება/გააზრება და ტექსტის ინფორმაციაზე დაყრდნობით დასკვნების გამოტანა;
2. აზრის გამოთქმა თემაში წამოჭრილ საკითხებზე; საკუთარ გამოცდილებაზე დაყრდნობით ტექსტის შეფასება, საკუთარი დამოკიდებულების ზეპირად და/ან წერილობით გამოხატვა და ახსნა-დასაბუთება; სოციოკულტურული თვალსაზრისით კონკრეტული ინფორმაციის ან მთლიანი ტექსტის გაანალიზება; განსხვავებული კულტურული ნორმებისა და ღირებულებების გაგება-გააზრება და კულტურული მრავალფეროვნების მიმართ პოზიტიური დამოკიდებულების გამოვლენა;
3. სათანადო სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით პოსტერის გაკეთება და პატარა საინფორმაციო-შემეცნებითი ტიპის ტექსტის წერილობით შექმნა კონკრეტული საყრდენების მიხედვით;
4. ნასწავლი ენობრივი საშუალებებისა და სტრუქტურული ელემენტების ამოცნობა და მათი ფუნქციური გამოყენება.
5. პოსტერის შექმნის დროს შემოქმედებითი უნარ-ჩვევების გამოვლენა.
6. სასწავლო საქმიანობის მართვის უნარ-ჩვევების გამოვლენა (დაგეგმვა, განხორციელება და მონიტორინგი);
7. სათანადო სტრატეგიებისა და საგანმანათლებლო რესურსების (ბეჭდვითი და მულტიმედია რესურსების, ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების) გააზრებულად გამოყენება.

II ეტაპის შუალედური მიზნები

საკითხი და ქვეცნებები:	საკვანძო შეკითხვა/ შეკითხვები:	კომპლექსური დავალება/ დავალებები
ქვეცნებები: **სიტუაციური მახასიათებლები:** კომუნიკაციაში მონაწილეები, მათი ვინაობა; კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის თემა; ადრესატი, ადრესანტი; კომუნიკაციის ადგილი, დრო; **სამეტყველო აქტები:** **ინტერაქცია სოციალურ რიტუალებში** (კომუნიკაციის დაწყება/დასრულება) **ინტერაქცია ინფორმაციის მოსაპოვებლად** (გარემოს აღწერა/დახასიათება; საჭიროებების / მოთხოვნილებების	შემიძლია თუ არა პირადი მიმოწერის წაკითხვა და გაგება? რით განსხვავდება ჩათი საუბრისგან ან წერილისგან? შემიძლია თუ არა დავაკვირდე ჩათის მეტყველების თავისებურებებს და გამოვიყენო ისინი მომავალში?	**ჩატის მიხედვით გაითამაშე ზეპირი დიალოგი მეწყვილესთან ერთად.** **გათამაშებამდე:** • რამდენიმეჯერ წაიკითხე ჩათი; • გონებაში კარგად წარმოიდგინე ჩათის სტრუქტურა (ჯერ მისალმება,

	/ სურვილების გაზიარება (თავისუფალი დრო, გეგმები/განზრახვა, მგზავრობა/მოგზაურობა და ა.შ.); **ინტერაქცია გრძნობა/ემოციისა და შეხედულებების/ დამოკიდებულებების შესახებ** (დადებითი და უარყოფითი გრძნობებისა და ემოციების, შთაბეჭდილების, შეფასების, პოზიციის გამოხატვა: კმაყოფილება / უკმაყოფილება, გაკვირვება, ინტერესი...); **ინტერაქცია დროისა და სივრცის შესახებ** (დროში ლოკალიზება, მოქმედების ქრონოლოგია, სიხშირე და ხანგრძლივობა, ადგილმდებარეობისა და მიმართულების მითითება / განსაზღვრა: დანიშნულების ადგილი, მარშრუტი...). **ქვეცნებები:** **ტექსტის ტიპები -** არამხატვრული **ტექსტის ჟანრები -** <u>არამხატვრული ლიტერატურა:</u> კორესპონდენცია - პირადი მიმოწერა. <u>სასწავლო მიზნებით შედგენილი (დიდაქტიზებული) ტექსტები</u>: თემატური დიალოგები, თხრობითი ან აღწერითი ტექსტები. **ქვეცნებები:** • **ტექსტის მაორგანიზებელ სიტყვიერი/ვერბალური ელემენტები** (მაგ.,*აბზაცი,)* **ტექსტის მაორგანიზებელი არასიტყვიერი/არავერბალური ელემენტები** (მაგ., *ილუსტრაცია, ტიპოგრაფიულ მინიშნებები - წვრილი/მსხვილი შრიფტი, სასვენი ნიშნები; ემოტიკონები, ინტონაცია, მიმიკა, ჟესტიკულაცია, ხმის ტემბრი);* **ქვეცნებები:** ჟანრი	როგორ შემიძლია შევუცვალო ტექსტს ჟანრი და სამეტყველო ფუნქცია? შემიძლია თუ არა სწორად მეტყველება ქართულად? შემიძლია თუ არა ზეპირი მეტყველების დროს გამოვიყენო შესაბამისი ინტონაცია, მიმიკა და ჟესტიკულაცია?	• მერე მოკითხვა, ახალი ინფორმაციის გაცვლა-გამოცვლა, დამშვიდობება); • გაიმეორე გრამატიკული საკითხები; • ყურადღება მიაქციე სასვენ ნიშნებსა და ემოტიკონებს; • გაიხსენე, როგორ იქცევიან ადამიანები შეხვედრისას და დამშვიდობებისას. **გაითვალისწინე, რომ:** • შენი ინტონაცია უნდა იყოს სასვენი ნიშნების შესაბამისი; • უნდა გაითამაშო ემოტიკონების შესაბამისი ემოცია; • წინადადებები უნდა იყოს გრამატიკულად გამართული; • მეტყველება მაქსიმალურად უნდა უახლოვდებოდეს ბუნებრივ საუბარს; • ტექსტის სიტყვა-სიტყვით დაზეპირება აუცილებელი არ არის, ზოგიერთი ფრაზა შეგიძლია შეცვალო მსგავსი წინადადებით. დიალოგის გათამაშების მერე გააცანი თანაკლასელებს სიტყვებისა და

<table>
<tr>
<td></td>
<td>ქვეცნებები: მორფოლოგია, სინტაქსი, მართლწერა და პუნქტუაცია, ლექსიკა

ენობრივი საკითხები:

<u>მორფოლოგია:</u>
მყოფადი, ობიექტის ბრუნვა, სუბიექტური და ობიექტური პირების გამოხატვა;
<u>მართლწერისა და პუნქტუაციის საკითხები:</u> სხვათა სიტყვის ნაწილაკების მართლწერის საკითხები;
<u>ლექსიკა:</u> მრავალმნიშვნელობიანი სიტყვები.

კითხვის სტრატეგიები კითხვის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (კითხვამდე, კითხვის დროს, კითხვის შემდეგ);

ლაპარაკის სტრატეგიები ზეპირი კომუნიკაციამდე და კომუნიკაციის დროს;

ლექსიკისა და გრამატიკის სწავლის სტრატეგიები:

ენათშორისი პარალელების გავლება;
დამახსოვრების სხვადასხვა ხერხის გამოყენება;
დედუქცია - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს ენობრივი კანონზომიერების/წესის ამოცნობას, განზოგადებას და გამოყენებას კონკრეტულ მაგალითებში.
ინდუქცია - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს კონკრეტულ მაგალითებზე დაყრდნობით წესის გამოყვანას.
ქვეცნებები:

დავალების ღირებულების განჭვრეტა, დავალების მოთხოვნების განსაზღვრა; დავალების დაგეგმვა.
საკითხები:

სოციოკულტურული რეალიები, ქცევისა და მეტყველების ეტიკეტი.</td>
<td></td>
<td>კონსტრუქციების დამახსოვრების შენი სტრატეგია.</td>
</tr>
</table>

აქტივობები:

<u>სავარჯიშოები და დავალებები 28-43. ტექსტის გაცნობა, გაგება-გაანალიზება, ლექსიკური და გრამატიკული სავარჯიშოები, კომპლექსური დავალება – ტექსტის ინტერპრეტირება, როლური თამაში</u>

მეორე ეტაპზე დიდი მნიშვნელობა ენიჭება საკომუნიკაციო უნარის განვითარებას. **28-ე დავალებაში** მოცემულია ორი დიალოგის ნიმუში (ზეპირი და დაწერილი დიალოგები). მოსწავლეებმა შინაარსის გაგება-გააზრების გარდა უნდა იმსჯელონ მათს ფორმაზე. რით ჰგავს და რით განსხვავდება კომუნიკაციის ეს ორი ფორმა? მასწავლებელმა ყურადღება უნდა მიაქცევინოს მოსწავლეეებს, რომ მიუხედავად იმისა, რომ ერთი დიალოგი ზეპირია, მეორე კი ჩატია, ორივე დიალოგი ჰგავს ერთმანეთს ენით, არაფორმალური ლექსიკისა და საუბრის თავისუფალი სტილის გამოყენებით, ორივე დიალოგში კითხვა-პასუხი მიმდინარეობს მყისიერად და ა.შ. ყოველივე ამას მოსწავლეები კარგად დაინახავენ იმ დავალებების შესრულებისას (დავალება 28-ის ბ ქვეპუნქტი, კომპლექსური დავალება), რომლებიც ინტერპრეტაციას მოითხოვს (დიალოგს მათ უნდა მისცენ ჩატის ფორმა, ხოლო ჩატი გაითამაშონ ზეპირ დიალოგში). მოსწავლეებმა ყურადღება უნდა მიაქციონ ემოციებისა და განწყობის გადმოცემის სხვადასხვა ხერხს ჩატსა და ზეპირ დიალოგში (ინტონაცია, ემოტიკონები). ვფიქრობთ, ეს კარგი დავალებაა მოსწავლის საკომუნიკაციო და ამავდროულად მეტაკოგნიტური უნარების განსავითარებლად. კომპლექსური დავალება სხვა ყველაფერთან ერთად კარგ თანამშრომლობით უნარებსა და გარკვეულ „შეთამაშებასაც“ მოითხოვს მეწყვილეებს შორის.

დავალება-სავარჯიშოები 29-42 ტექსტების სელექციური და დეტალური გაგების სავარჯიშოებია ლექსიკურ და გრამატიკულ დონეზე. ეს სავარჯიშოები ეხება ტექსტში გამოყენებული სიტყვების პოლისემიურობასა და -თქო ნაწილაკის გამოყენებას, კიდევ ერთხელ ახსენებს მოსწავლეებს მყოფადის მწკრივის წარმოებას, ობიექტის ბრუნვას მყოფადში, ყურადღებას ამახვილებს ზმნაში ირიბობიექტური პირის გამოხატვაზე.

მასწავლებელი იმდენ ხანს უნდა დაყოვნდეს თითოეულ ენობრივ საკითხზე, რამდენიც საჭიროა ამ საკითხების გასაგებად და კარგად გასააზრებლად. დავალება 35-ის შესრულებისას მოსწავლეებს დასჭირდებათ მასწავლებლის დახმარება. თუ მათ მარტივად, დახმარების გარეშე ვერ უპასუხეს დასმულ შეკითხვებს, მაშინ მასწავლებელმა დამატებითი შეკითხვების მეშვეობით უნდა მიიყვანოს ისინი სწორ პასუხამდე (რა განსხვავებაა აწმყოსა და მყოფადის მწკრივის ფორმებს შორის პირველ ცხრილში? მეორე ცხრილში? არის თუ არა რაიმე განსხვავება მესამე ცხრილში (ვნახავ — ვნახავ)? და ა.შ. თითოეული ცხრილის განხილვისას მასწავლებელმა უნდა გაახსენოს მოსწავლეებს სხვა ნაცნობი ზმნები, რომლებიც ანალოგიურად აწარმოებენ მყოფადს. მყოფადის წარმოების საკითხს მოსწავლეები ყოველ წელს იმეორებენ,

მაგრამ ქართული ზმნის სირთულიდან გამომდინარე, მასწავლებელმა ყოველ ჯერზე მაინც უნდა დაუთმოს მას საკმარისი დრო და ყურადღება.

რაც შეეხება ზმნაში ორიბობიექტური პირის გამოხატვას, მასწავლებელს არ უნდა ჰქონდეს ილუზია, რომ მოსწავლეების მშობლიური ენისთვის ამდენად უცხო საკითხს (მოგეხსენებათ, ობიექტური პირის ზმნაში გამოხატვა და ობიექტური პირის ნიშნები უცხოა ინდოევროპული, ალთაური და სხვა ენათა ოჯახებისთვის) მოსწავლეები უმალვე გაითავისებენ. თუმცა მნიშვნელოვანია, რომ ამ ეტაპზე მოსწავლეებმა გამოყენების დონეზე თუ არა, გაგების დონეზე მაინც იცოდნენ ეს საკითხი.

რესურსები:
წიგნი, რვეული

შეფასების კრიტერიუმები:
მოსწავლემ უნდა შეძლოს:

1. სათანადო სტრატეგიების გამოყენებით პირადი მიმოწერის გაგება და დასკვნების გამოტანა, ჩათში საუბრისთვის დამახასიათებელი თავისებურებების შემჩნევა და გააზრება, ჩათის ინტერპრეტირება და ზეპირ დიალოგად გადაქცევა.
2. დავალებების შესრულებისას სასწავლო საქმიანობის მართვის უნარ-ჩვევების გამოვლენა, მეწყვილესთან თანამშრომლობა და ამ პროცესში კონსტრუქციული დამოკიდებულებების გამოვლენა, სათანადო სტრატეგიებისა გააზრებულად გამოყენება.

III ეტაპის შუალედური მიზნები

საკითხი და ქვეცნებები:	საკვანძო შეკითხვა / შეკითხვები:	კომპლექსური დავალება/ დავალებები
მეტყველების ფუნქციური ტიპები: თხრობა, აღწერა, მსჯელობა **სამეტყველო აქტები:** • **ინტერაქცია დროისა და სივრცის შესახებ** (დროში ლოკალიზება, მოქმედების ქრონოლოგია, სიხშირე და ხანგრძლივობა, ადგილმდებარეობისა და მიმართულების მითითება / განსაზღვრა: დანიშნულების ადგილი, მარშრუტი...). **ტექსტის ტიპები -** არამხატვრული	1. შემიძლია თუ არა ვიდეოსიუჟეტის მოსმენა, ტექსტის წაკითხვა, გაგება და სასარგებლო ინფორმაციის გამოტანა? 2. შემიძლია თუ არა ჩემი უკვე არსებული	**აირჩიე თემა: „როგორ მოვიქცეთ ეკოლოგიური კატასტროფის თავიდან ასარიდებლად“ ან „როგორ მოვიქცეთ სტიქიური უბედურების დროს.“** ჩამოწერე რამდენიმე რეკომენდაცია.

	ტექსტის ჟანრები - • <u>მედია/მულტიმედია ტექსტები:</u> შემეცნებითი გადაცემა; სტატიები ვებგვერდიდან, ვებპორტალიდან; საპროგრამო თემატიკაზე მორგებული აუდიო–ვიდეო სასწავლო რესურსები; • <u>სასწავლო მიზნებით შედგენილი (დიდაქტიზებული) ტექსტები</u>: თხრობითი ან აღწერითი ტექსტები. • **ტექსტის მაორგანიზებელ სიტყვიერი/ვერბალური ელემენტები** (მაგ., *სათაური, აბზაცი, რუბრიკა, წარწერა);* • **ტექსტის მაორგანიზებელი არასიტყვიერი/არავერბალური ელემენტები** (მაგ., *ილუსტრაცია, ტიპოგრაფიულ მინიშნებები - წვრილი/მსხვილი შრიფტი, ხაზგასმა, სასვენი ნიშნები);* **ქვეცნებები:** ჟანრი **ენობრივი საკითხები:** <u>მორფოლოგია:</u> მიმღეობა, უარყოფითი მნიშვნელობის მქონე მიმღეობა, სახელთა წარმოქმნა; <u>სინტაქსი:</u> განკერძოებული სიტყვები და გამოთქმები (ჩართული). <u>მართლწერისა და პუნქტუაციის საკითხები:</u> სასვენი ნიშნების ხმარება განკერძოებულ სიტყვებთან და გამოთქმებთან, <u>ლექსიკა:</u> სინონიმი, ანტონიმი; ჩართული. **მოსმენის სტრატეგიები** მოსმენის პროცესის თითოეული ფაზისათვის (მოსმენამდე, მოსმენის დროს, მოსმენის შემდეგ);	წარმოდგენები შევუდარო ახალ მიღებულ ინფორმაციას და შევავსო ჩემი ცოდნა? 3. შემიძლია თუ არა აღვიქვა და გავითვალისწინო სხვა ქვეყნების გამოცდილება და გამოვიყენო ის მომავალ ცხოვრებაში? 4. შემიძლია თუ არა დავახარისხო ტექსტებში არსებული ინფორმაცია, მოვიძიო დამატებით საჭირო ცნობები და გამოვიყენო დავალების შესასრულებლად? 5. შემიძლია თუ არა გამოვიყენო შესაბამისი გრამატიკული ცოდნა ინსტრუქციების დაწერის პროცესში?	• დაწერამდე ხელახლა წაიკითხე ტექსტი და მოიძიე დამატებითი ინფორმაცია საკითხის გარშემო; • რეკომენდაციებისთვის გამოიყენე როგორც იაპონელების გამოცდილება, ისე შენ მიერ დამატებით მოძიებული ინფორმაციაც; • გამოიყენე მეორე კავშირებითის ფორმები. პრეზენტაციის შემდეგ აღწერე რეკომენდაციებზე მუშაობის პროცესი: • რა გააკეთე პირველ რიგში? • რა გააკეთე შემდეგ და რა გააკეთე ბოლოს? თანაკლასელების პრეზენტაციების მოსმენის შემდეგ, ხომ არ შეცვლიდი შენს ნამუშევარს?

	კითხვის სტრატეგიები კითხვის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (კითხვამდე, კითხვის დროს, კითხვის შემდეგ); **წერის სტრატეგიები** წერის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (წერის დაწყებამდე, წერის დროს, პირველი ვარიანტის შექმნის შემდეგ); **ლექსიკისა და გრამატიკის სწავლის სტრატეგიები:** ენათშორისი პარალელების გავლება; დავალების ღირებულების განჭვრეტა, დავალების მოთხოვნების განსაზღვრა; დავალების დაგეგმვა, **საკითხები**: სოციოკულტურული რეალიები, ზნე-ჩვეულებები, ქცევისა ეტიკეტი, ფასეულობები; სამყაროსეული ხედვა.		
	აქტივობები: **<u>სავარჯიშოები და დავალებები 44-63</u>** **<u>ვიდეოსიუჟეტის ნახვა და ტექსტის წაკითხვა, გაგება-გააზრების სავარჯიშოები, ლექსიკური და გრამატიკული დავალებები, კომპლექსური დავალებების შესრულება</u>** **სავარჯიშოები 44-48** მოსასმენი ტექსტის გაგება-გააზრების სავარჯიშოებია გლობალურ, სელექციურ და დეტალურ დონეზე. ეს ვიდეორესურსი ეხება იმავე თემას, რასაც ეხებოდა განვლილი დიალოგები (კუნძული სანტორინი), თუმცა შემოაქვს ახალი — ეკოლოგიური კატასტროფების თემაც, რომელსაც შემდგომ განავრცობს ტექსტი იაპონიის შესახებ. ტექსტი იაპონიის შესახებ (დავალება 50, კუნძულოვანი სახელმწიფო, რომელსაც ამომავალი მზის ქვეყანას უწოდებენ) საკმაოდ რთული ტექსტია, დატვირთულია როგორც ფაქტობრივი ინფორმაციით, ისე ახალი კონსტრუქციებითა და უცხო სიტყვებით და მის დამუშავებას დიდი დრო დასჭირდება. თუმცა, კარგი იქნება, თუ ტექსტის გლობალური და სელექციური გაგება-გააზრების სავარჯიშოების ნაწილს მაინც მოსწავლეები დამოუკიდებლად, მასწავლებლის		

დახმარების გარეშე შეასრულებენ. ახალ რთულ ტექსტში გარკვევის უნარი მნიშვნელოვანი უნარია უცხო ენის შესწავლის დროს და ამ უნარის შეძენა მოსწავლეებს მხოლოდ დამოუკიდებელი მუშაობისას შეუძლიათ.

მასწავლებელმა ტექსტის წაკითხვისას წინასწარ უნდა გამოყოს ის საკითხები, რომლებიც, მისი აზრით, ყველაზე მეტად გაუჭირდებათ მის მოსწავლეებს და წინასწარ შეიმუშაოს სტრატეგია, თუ როგორ გაუადვილებს მოსწავლეებს ტექსტის ამა თუ იმ ნაწილის გაგებას. შესაძლოა ეს ტექსტი მასწავლებელმა გამოიყენოს იმის საჩვენებლად, თუ როგორ შეიძლება იმუშაო უცხო რთულ ტექსტზე დამოუკიდებლად. მისცეს დავალებები მოსწავლეებს ახალი სიტყვების მნიშვნელობის როგორც კონტექსტის საშუალებით, ისე თარგმნითი, განმარტებითი თუ უცხო სიტყვათა ლექსიკონების თუ ინტერნეტის გამოყენებით მოძიებისა. კარგი იქნება, თუ მასწავლებელი მოსწავლეებს იმ საიტებსაც გააცნობს, სადაც ლექსიკონებია განთავსებული.

ტექსტს, როგორც ყველა შემთხვევაში, მოსდევს შესაბამისი ლექსიკური და გრამატიკული დავალებები და სავარჯიშოები. ამ თავში, ისევე, როგორც მთელ სახელმძღვანელოში, ენობრივი საკითხები განხილულია ტექსტის მაგალითზე, რაც სავარჯიშოების სიმცირეს იწვევს, თუმცა სასარგებლოა იმ თვალსაზრისით, რომ მოსწავლე თვალნათლივ ხედავს განხილული საკითხის ნიმუშს, მისი გამოყენების მაგალითს (მაგალითებს). მასწავლებელს შეუძლია დამატებით მისცეს სხვადასხვა სავარჯიშო თუ დავალება განხილულ საკითხებთან დაკავშირებით. ჩვენ კარგად გვესმის, რომ მსხვილი გრამატიკული საკითხების ღრმა გაგებისთვის ერთი-ორი სავარჯიშო საკმარისი არ არის, თუმცა სახელმძღვანელოს სტრუქტურა და მოცულობა არ იძლევა საშუალებას, ხანგრძლივად გავჩერდეთ ამა თუ იმ საკითხზე და მასწავლებელმა ენობრივი საკითხების დამუშავების დრო თავისი მოსწავლეების უნარებისა და ცოდნის დონის მიხედვით უნდა განსაზღვროს.

კომპლექსური დავალება ტექსტში განხილულ თემას ეძღვნება და სახელმძღვანელოში მოცემულია გარკვეული მასალა, რომელიც მოსწავლემ შეიძლება გამოიყენოს ამ დავალებაზე მუშაობისას. თუმცა წიგნში არ არის

	მოცემული რეკომენდაციების ნიმუში. აქ მოსწავლეებს დასჭირდებათ ინტერპრეტირების უნარი და დასჭირდებათ მასწავლებლის დახმარება. ამავდროულად აუცილებელი იქნება დამატებითი ინფორმაციის მოძიება ინტერნეტში. ამიტომ მოსწავლეებს უნდა ჰქონდეთ გონივრული ვადა დავალების შესასრულებლად. კარგი იქნება, თუ მასწავლებელი კომპლექსური დავალების შესრულებას რამდენიმე ეტაპად გაყოფს და გააკონტროლებს თითოეული ეტაპს.	
	რესურსები: **რესურსები:** წიგნი, რვეული, კომპიუტერი, პროექტორი	
	შეფასების კრიტერიუმები **მოსწავლემ უნდა შეძლოს:** 1. სათანადო სტრატეგიების გამოყენებით, მოსასმენი და წასაკითხი ტექსტების გაგება/გააზრება და ტექსტის ინფორმაციაზე დაყრდნობით დასკვნების გამოტანა, საკუთარ გამოცდილებაზე დაყრდნობით ტექსტის შეფასება, საკუთარი დამოკიდებულების გამოხატვა და ახსნა-დასაბუთება, საკუთარისგან განსხვავებული კულტურული ნორმებისა და ღირებულებების გაგება-გააზრება; 2. ნასწავლი ენობრივი საშუალებებისა და სტრუქტურული ელემენტების ამოცნობა და მათი ფუნქციური გამოყენება, ტექსტის ინტერპრეტირება და მასზე დაყრდნობით ინსტრუქციების შექმნა; 3. სათანადო სტრატეგიებისა და საგანმანათლებლო რესურსების (ბეჭდვითი და მულტიმედია რესურსების, ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების) გააზრებულად გამოყენება.	

მკვიდრი წარმოდგენები, რომლებიც მოსწავლეს თემის სწავლის შემდეგ უნდა ჩამოუყალიბდეს:

- ჩათს აქვს თავისებური სტრუქტურა, ჩათისა და ზეპირი საუბრის მახასიათებლები ჰგავს ერთმანეთს, თუმცა ზეპირ საუბარს გააჩნია გარკვეული განმასხვავებელი ნიშნებიც, რომელთა გათვალისწინებაც აუცილებელია.
- მე შემიძლია ტექსტის ტიპისა და ჟანრის შეცვლა და მისი ახალი ფორმით წარმოდგენა.
- დედამიწაზე უამრავი საინტერესო მოვლენა თუ ფაქტია, რომელთა შესწავლაც აფართოებს ჩემს თვალსაწიერს.
- სხვა ქვეყნებში სრულიად განსხვავებული სოციოკულტურული სამყაროა. მისი შესწავლა მეხმარება გავაკეთო შედარება ჩემს საკუთარ გარემოსთან და გამოვიტანო სათანადო დასკვნები.
- გრამატიკული საკითხებისა და ტექსტის ენობრივი მახასიათებლების ცოდნა მნიშვნელოვანია წარმატებული კომუნიკაციისათვის.
- ახალი საკითხის ან თემის შესწავლისას შემიძლია განვსაზღვრო, თუ რაში უნდა გამოვიყენო იგი, რა დამჭირდება ამის შესასწავლად, ვის შემიძლია ვთხოვო დახმარება და სად შემიძლია მოვიძიო ეს დახმარება თუ საჭირო რესურსი.

თავი 5 – ჩემი თავგადასავალი

კავშირი სტანდარტით განსაზღვრულ ძირითად თემატურ ბლოკებთან და სასწავლო თემებთან: I. მე და სამყარო: **ყველაფერი ჩემ შესახებ** – მონაცემები, უახლოესი გარემო, ყოველდღიური ყოფითი საქმიანობა, ჰობი, ინტერესები. **ფიზიკური გარემო –** მხარეები. II. სოციოკულტურა და კულტურა: **ყოველდღიური ცხოვრება** – ქცევები ყოფით სიტუაციებში. **პიროვნებათშორისი ურთიერთობები** – ოჯახური ურთიერთობები. **ღირებულებები და ფასეულობები** – ტრადიციები.
თემატური საკვანძო შეკითხვები: 19. რას მეუბნება ავტობიოგრაფიული ტექსტი? რას ეხება ავტობიოგრაფიებში მოცემული ინფორმაცია? 20. რა მსგავსება და განსხვავება აქვს ავტობიოგრაფიულ ნაწარმოებში ასახულ მე-19 საუკუნის კულტურულ-სოციალურ გარემოს ჩემს მშობლიურ კულტურულ-სოციალურ გარემოსთან? ავტობიოგრაფიებში ასახულ კულტურულ-სოციალურ გარემოს? შეიცვალა თუ არა ჩემი წარმოდგენები და რატომ? 21. რამ შემიშალა ხელი ავტობიოგრაფიული მხატვრული ნაწარმოებისა და ავტობიოგრაფიების (ინფორმაციის) გაგებაში და რატომ? 22. რა ენობრივ ცოდნასა და სტრატეგიებს ვიყენებ ავტობიოგრაფიული მხატვრული ნაწარმოებისა და ავტობიოგრაფიების (ინფორმაციის) გასაგებად? კომპლექსურ დავალებებში ასახული საკომუნიკაციო ამოცანების გადასაჭრელად? 23. როგორ შემიძლია გადმოვცე ჩემი ცოდნა, გამოვხატო აზრები, ფიქრები და დამოკიდებულებები ტექსტის, თემის, პრობლემის/საკითხის მიმართ? რა ენობრივ ცოდნასა და სტრატეგიებს ვიყენებ ამისთვის? 24. რას ვეყრდნობი საკუთარი აზრის გამოხატვისას / ჩემი შეფასებისას? რის საფუძველზე (რატომ) გამომაქვს ესა თუ ის დასკვნა? 25. როგორ შემიძლია საკუთარი ბიოგრაფიის გადმოცემა? რით განსხვავდება იგი სხვების ავტობიოგრაფიებისგან? 26. მიჭირს თუ არა საკუთარი სწავლის (სასწავლო საქმიანობის) დაგეგმვა? 27. რა გავაკეთე ან არ/ვერ გავაკეთე იმისათვის, რომ მიზნისთვის მიმეღწია? რა სტრატეგიები და საგანმანათლებლო რესურსები გამოვიყენე ამისათვის? 28. მოვახერხე თუ არა თანამშრომლობა სხვებთან? რამ შემიწყო ან შემიშალა ხელი? რა გავაკეთე იმისათვის, რომ შეთანხმებისათვის მიმეღწია?
თემის ფარგლებში დასამუშავებელი ქვეცნებები და საკითხები: **კომუნიკაცია: ქვეცნებები – სიტუაციური მახასიათებლები** (კომუნიკაციაში მონაწილეები, მათი ვინაობა; კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის თემა; კომუნიკაციის ადგილი, დრო); **მეტყველების ფუნქციური ტიპები –** თხრობა, აღწერა, მსჯელობა; **სამეტყველო აქტები – ინტერაქცია სოციალურ რიტუალებში** (კომუნიკაციის დაწყება/დასრულება, თავაზიანობის გამოხატვა.); **ინტერაქცია ინფორმაციის მოსაპოვებლად** (პირადი და სხვისი მონაცემების გაცვლა; ადამიანის/გარემოს, საქმიანობის აღწერა/დახასიათება; სურვილების გაზიარება საქმიანობის, გეგმების შესახებ.); **ინტერაქცია გრძნობა/ემოციისა და შეხედულებების/ დამოკიდებულებების შესახებ** (დადებითი და უარყოფითი გრძნობებისა და ემოციების, შთაბეჭდილების, შეფასების, პოზიციის გამოხატვა.); **ინტერაქცია დროისა და სივრცის შესახებ** (დროში ლოკალიზება, მოქმედების ქრონოლოგია, სიხშირე და ხანგრძლივობა, ადგილმდებარეობის მითითება, მარშრუტი...).

<table>
<tr><td colspan="2">

ტექსტის ტიპი და ჟანრი
ქვეცნებები – ტექსტის ტიპები - მხატვრული, არამხატვრული; **ტექსტის ჟანრები -** <u>მხატვრული ლიტერატურა</u> (პროზაული და პოეტური ნაწარმოებები - ლექსები; ადაპტირებული მოთხრობები.); <u>არამხატვრული ლიტერატურა</u> (საინფორმაციო და შემეცნებითი ტექსტები - სტატიები წიგნებიდან, ჟურნალებიდან და გაზეთებიდან; ბიოგრაფიული ტექსტები - ავტობიოგრაფია, ბიოგრაფია, ბიოგრაფიული ცნობარი/პორტრეტები.); <u>მედია/მულტიმედია ტექსტები</u> (სტატიები ვებგვერდიდან, ვებპორტალიდან; საპროგრამო თემატიკაზე მორგებული აუდიო–ვიდეო სასწავლო რესურსები.); <u>სასწავლო მიზნებით შედგენილი (დიდაქტიზებული) ტექსტები</u> (თხრობითი ან აღწერითი ტექსტები)
ტექსტის სტრუქტურა, ორგანიზება: ქვეცნებები – ტექსტის მაორგანიზებელ სიტყვიერი/ვერბალური ელემენტები (მაგ., *სათაური, აბზაცი, წარწერა, შემოკლებული სიტყვები); ***ტექსტის მაორგანიზებელი არასიტყვიერი/არავერბალური ელემენტები** (მაგ., *ილუსტრაცია, სქემა, ცხრილი, ტიპოგრაფიულ მინიშნებები - დახრილი, წვრილი/მსხვილი შრიფტი, ხაზგასმა, სასვენი ნიშნები; ინტონაცია, ხმის ტემბრი);*
ინტერპრეტაცია: ქვეცნებები – ჟანრი (ავტობიოგრაფიული მხატვრული ნაწარმოები, ავტობიოგრაფია, დღიური); მოქმედების დრო და ადგილი;
გრამატიკა: ქვეცნებები – მორფოლოგია, სინტაქსი, მართლწერა და პუნქტუაცია, ლექსიკა. საკითხები – ზმნის მწკრივების ურთიერთმიმართება (აწმყო, უწყვეტელი, წყვეტილი, ხოლმეობითი), -ვით თანდებულის ფუნქცია, "უფრო მეტად … ვიდრე ..." კონსტრუქციის გამოყენება, სხვათა სიტყვის ნაწილაკების მართლწერა.
ენის სწავლის სტრატეგიები: მოსმენის, კითხვის, ლაპარაკის წერის სტრატეგიები; ლექსიკისა და გრამატიკის სწავლის სტრატეგიები (ენათშორისი პარალელების გავლება; დამახსოვრების სხვადასხვა ხერხის გამოყენება; დედუქცია და ინდუქცია)
სწავლის პროცესის გაცნობიერებულად მართვა (მეტაკოგნიცია): ქვეცნებები – დავალების ღირებულების განჭვრეტა, დავალების მოთხოვნების განსაზღვრა; დავალების დაგეგმვა, მიღწევების თვითშეფასება, თანაშეფასება; სწავლის სტრატეგიების შეფასება; წინსვლის დაგეგმვა;
ენობრივ-კულტურული თვითმყოფადობა: სოციოკულტურული რეალიები, ტრადიციები, კულტურული ნორმები;

</td></tr>
<tr><td>

სამეტყველო აქტები:
ინტერაქცია სოციალურ რიტუალებში (კომუნიკაციის დაწყება/დასრულება, თავაზიანობის გამოხატვა.); **ინტერაქცია ინფორმაციის მოსაპოვებლად** (პირადი და სხვისი მონაცემების გაცვლა; ადამიანის/გარემოს, საქმიანობის აღწერა/დახასიათება; სურვილების გაზიარება საქმიანობის, გეგმების შესახებ.); **ინტერაქცია გრძნობა/ემოციისა და შეხედულებების/ დამოკიდებულებების შესახებ** (დადებითი და უარყოფითი გრძნობებისა და ემოციების, შთაბეჭდილების, შეფასების, პოზიციის გამოხატვა.); **ინტერაქცია დროისა და სივრცის შესახებ** (დროში ლოკალიზება, მოქმედების ქრონოლოგია, სიხშირე და ხანგრძლივობა, ადგილმდებარეობის მითითება, მარშრუტი...).

</td><td>

ენობრივი საკითხები:

- **მორფოლოგია/სინტაქსი:**
- **ზმნა:** მწკრივები: უწყვეტელი, ხოლმეობითი;
- **თანდებული:** ვით...
- ენობრივი კონსტრუქცია: უფრო (მეტად) ... ვიდრე
- **ორთოგრაფია/პუნქტუაცია**
- სხვათა სიტყვის ნაწილაკების მართლწერა;

</td></tr>
<tr><td colspan="2">

თემატური ლექსიკა:
საცხოვრებელი გარემოსთან, ადამიანის საქმიანობასთან, ავტობიოგრაფიის გადმოცემასთან დაკავშირებული სიტყვები

</td></tr>
<tr><td colspan="2">

ტექსტის ტიპები და ჟანრები:

მცირე საინფორმაციო ხასიათის ადაპტირებული ტექსტები, ავტობიოგრაფიული მხატვრული ტექსტები, ლექსი, ავტობიოგრაფიები

</td></tr>
</table>

<table>
<tr>
<td rowspan="3">სამიზნე ცნებები და მათთან დაკავშირებული მკვიდრი წარმოდგენები:
საკომუნიკაციო სიტუაცია (1, 2, 3, 4, 6)
კომუნიკაცია გულისხმობს ინფორმაციის გაცვლას ინდივიდებს შორის;
კომუნიკაციის ფორმასა და შინაარსზე გავლენას ახდენს სიტუაციური მახასიათებლები: კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის მონაწილეები (ადრესანტი, ადრესატი), კომუნიკაციის ადგილი და დრო. წარმატებული კომუნიკაციისთვის, აუცილებელია სიტუაციური მახასიათებლების გათვალისწინება;

ტექსტის ტიპი და ჟანრი (შედეგები 1, 2, 3, 4, 5)
ტექსტები იყოფა 2 ძირითად ტიპად: მხატვრულ და არამხატვრულ ტექსტებად.
ერთი ჟანრის ტექსტებს აქვს საერთო მახასიათებლები (ენობრივ-სტილური, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული და სხვა მსგავსებები).
ტექსტის ჟანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა მეხმარება როგორც ტექსტის გაგება-გააზრებაში, ისე კონკრეტული მიზნით შესაბამისი ჟანრის ტექსტების შედგენაში.
ტექსტის სტრუქტურა, ორგანიზება (შედეგი 1, 4, 5, 6)
ტექსტის სტრუქტურას ქმნის სიტყვიერი (მაგ., სათაური, ქვესათაური, აბზაცი, წარწერა) და არასიტყვიერი (მაგ., ილუსტრაცია,</td>
<td colspan="3">I ეტაპის შუალედური მიზნები</td>
</tr>
<tr>
<td>საკითხი და ქვეცნებები:
სიტუაციური მახასიათებლები (კომუნიკაციაში მონაწილეები, მათი ვინაობა; კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის თემა; კომუნიკაციის ადგილი, დრო); მეტყველების ფუნქციური ტიპები – თხრობა, აღწერა, მსჯელობა;
სამეტყველო აქტები – ინტერაქცია სოციალურ რიტუალებში (კომუნიკაციის დაწყება/დასრულება);
ტექსტის ტიპები - მხატვრული, არამხატვრული; ტექსტის ჟანრები - <u>მხატვრული ლიტერატურა (</u>პროზაული ადაპტირებული ნაწარმოები); <u>არამხატვრული ლიტერატურა (</u>საინფორმაციო და შემეცნებითი ტექსტები: ბიოგრაფიული ტექსტები; <u>მედია/მულტიმედია ტექსტები (</u>სტატიები ვებგვერდიდან, ვებპორტალიდან); <u>სასწავლო მიზნებით შედგენილი (დიდაქტიზებული) ტექსტები (</u>თხრობითი ან აღწერითი ტექსტები)
ტექსტის მაორგანიზებელი არასიტყვიერი/არავერბალური ელემენტები (მაგ., ილუსტრაცია...)
მორფოლოგია (-ვით თანდებულის ფუნქცია.)
კითხვისა და ლაპარაკის, ლექსიკისა და გრამატიკის ათვისების სტრატეგიები;
დავალებების შესრულების დაგეგმვის სტრატეგიები;
სოციოკულტურული რეალიები.</td>
<td>საკვანძო შეკითხვა / შეკითხვები:
1. როგორ შევადარო სხვადასხვა საცხოვრებელი გარემო ერთმანეთს და ჩემსას?
2. როგორ წარმოვადგინო ტექსტში გადმოცემული უახლოესი ადამიანური გარემო და როგორ შევადარო ჩემსას?
3. როგორ წარმოვადგინო საკუთარი ფიზიკური და ადამიანური უახლოესი გარემო?
4. როგორ გამოვხატო მოსაზრება ქართული ტრადიციის შესახებ?</td>
<td rowspan="2">კომპლექსური დავალება/ დავალებები

ზეპირად ისწავლე აკაკი წერეთლის ლექსი „ჩონგურს სიმები გავუბი“ და აუდიოჩანაწერის დახმარებით იმღერე მეწყვილესთან ერთად.
სიმღერის დროს:
• მკაფიოდ გადმოეცი ლექსის სიტყვები;
• დაიცავი სიმღერის რიტმი და მელოდია.

სიმღერის შესრულების შემდეგ ისაუბრე:
• რას გრძნობდი, როდესაც სიმღერას სწავლობდი?
• როგორ გამოგივიდა შესრულება?
• როგორ მღეროდი მეწყვილესთან ერთად?
• შენთვის ნაცნობ რომელ სიმღერას ჰგავს? რით?</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="2">აქტივობები:

ზოგადი შენიშვნა: აქტივობების წარმართვისას მასწავლებელი ითვალისწინებს საკუთარი მოსწავლეების საჭიროებებსა და მზაობას. შესაბამისად, აქტივობას წარმართავს საჭირო ფორმატში: ინდივიდუალურად, წყვილებში თუ მცირე ჯგუფებში.</td>
</tr>
</table>

სვეტი, სქემა, სასვენი ნიშნები, ზეპირ ტექსტში - ინტონაცია) ელემენტების ერთობლიობა და მათი თავისებური განლაგება; ტექსტის სტრუქტურული ელემენტების ცოდნა და მასზე დაკვირვება მეხმარება როგორც ტექსტის გაგებაში, ისე კონკრეტული მიზნით შესაბამისი ტექსტის შედგენაში. **ინტერპრეტაცია, საკუთარი დამოკიდებულების გამოხატვა (შედეგები: 1, 2, 3, 4, 5, 6)** ინტერპრეტაცია გულისხმობს ტექსტის წარმოჩენას ახალი სახით / ფორმით; ინტერპრეტაციის დროს შემიძლია გამოვიყენო ტექსტში მოცემული მინიშნებები, პირადი გამოცდილება, ნასწავლი/ნაცნობი ტექსტების, ცნებებისა და საკითხების ცოდნა; პირადი დამოკიდებულების გამოხატვა მეხმარება დასკვნის გამოტანაში, საკუთარი თავის უკეთ გაგებაში, ტექსტის პირად გამოცდილებასთან დაკავშირებაში და საშუალებას მაძლევს მოვემზადო რეალური ცხოვრებისთვის. **ენობრივ-კულტურული თვითმყოფადობა (შედეგები 7, 8, 9)** ქართული ენის შესწავლისას აღმოვაჩენთ განსხვავებულ სოციოკულტურულ და კულტურულ სამყაროსაც (მაგ., თავისებურ ტრადიციებს, ზნე-ჩვეულებებს, განსხვავებულ ქცევის წესებს,	**აქტივობა 1.** მასწავლებელი წინასწარ გადახედავს თავს, აქვე მოცემულ თემატური ერთეულის მატრიცას, თავის მიზნებსა და განსახილველ საკითხებს, კომპლექსურ დავალებებს. აცნობს მოსწავლეებს, თუ რას და როგორ გააკეთებენ თემატური ერთეულის ფარგლებში. აგრეთვე, თითოეულ კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობის დაწყებისას მასწავლებელი მოსწავლეებს აცნობებს, თუ რას გააკეთებენ და რა დასჭირდებათ ამ დავალებაზე მუშაობისას, რას შეძლებენ დამოუკიდებლად და რაში დასჭირდებათ დახმარება. პირველი კომპლექსური დავალება, რომელსაც მოსწავლეები შეასრულებენ იქნება სიმღერის შესრულება აკაკი წერეთლის ლექსის მიხედვით. **აქტივობა 2. ლექსის წაკითხვა და მისი დაკავშირება საქართველოს რუკასთან** სრულდება წიგნის 1-ელი დავალება და სავარჯიშოების რვეულის მე-2 სავარჯიშო. მოსწავლეების კითხულობენ ლექსს აკვირდებიან საქართველოს რუკას და ასრულებენ დავალების სხვა ინსტრუქციებს, საუბრობენ შეკითხვების მიხედვით. ამის შემდეგ ასრულებენ რვეულის მე-2 სავარჯიშოს. საქართველოს კონტურულ რუკაზე დააწერენ სხვადასხვა კუთხის სახელს. აქვე მონიშნავენ თავიანთ მშობლიურ ქალაქსა თუ სოფელს. **აქტივობა 3. ლექსიკურ ერთეულებზე ვარჯიში** სრულდება რვეულის მე-3 სავარჯიშო. აკვირდებიან ილუსტრაციებს და აზუსტებენ სიტყვების მნიშვნელობებს. **აქტივობა 4. სიმღერის მოსმენა** სრულდება სავარჯიშოების რვეულის მე-4 სავარჯიშო. მოსწავლეები უსმენენ სიმღერას და ავსებენ რვეულში მოცემული ლექსის გამოტოვებულ ადგილებს. შევსებული ადგილების სისწორის გადამოწმების მიზნით აკვირდებიან წიგნში მოცემულ ლექსს (მოსწავლის წიგნი, გვ. 80). მანამდე, კარგი იქნება, თუ წყვილებშიც შეადარებენ ერთმანეთის ვერსიებს. **აქტივობა 5. ლექსის/სიმღერის გააზრება** სრულდება რვეულის მე-5 და მე-6 სავარჯიშოები. მოსწავლეებმა უნდა უპასუხონ მე-5 სავარჯიშოში მოცემულ შეკითხვებს. ამისთვის მათ უნდა გამოიყენონ მოსწავლის წიგნში მოცემული ტექსტიც. თუმცა, კარგი იქნება, თუ რომელიმე შეკითხვაზე პასუხის გადამოწმების მიზნით, კიდევ ერთხელ დაუბრუნდებიან და მოუსმენენ სიმღერას.	

<table>
<tr>
<td>ცხოვრების სტილს, სამყაროსეულ ხედვას);
განსხვავებული ენისა და კულტურის აღმოჩენა და საკუთართან შედარება მეხმარება საკუთარი ენისა და კულტურის უკეთ გაცნობიერებაში;
სოციოკულტურულ თავისებურებათა გაგება და გაზიარება ამდიდრებს ცოდნა-გამოცდილებას და ხელს უწყობს კულტურულ თვითმყოფადობათა დაფასებასა.
გრამატიკა (შედეგები 5)
სიტყვები ერთმანეთს გარკვეული წესების მეშვეობით უკავშირდებიან, რომელთა ცოდნაც მნიშვნელოვანია მათ შორის აზრობრივი მიმართებების გასაგებად;
გრამატიკული საკითხებისა და ტექსტის ენობრივი მახასიათებლების ცოდნა მნიშვნელოვანია წარმატებული კომუნიკაციისათვის.
ენის სწავლის სტრატეგიები (კოგნიტური სტრატეგიები) (შედეგები 1, 2, 3, 5)
ენის სწავლას უკეთ შევძლებ, თუ გამოვიყენებ სხვადასხვა გონებრივ ხერხს, ანუ სტრატეგიებს;
თითოეულ სამეტყველო აქტივობაზე (მოსმენა-გაგებაზე, კითხვა-გაგებაზე, ზეპირ და წერით მეტყველებაზე) მუშაობა მოითხოვს განსხვავებული ხერხების, ანუ სტრატეგიების გამოყენებას;
ამ სტრატეგიების აღმოჩენა და გამოყენება მიადვილებს სწავლას და</td>
<td>საჭიროების შემთხვევაში აზუსტებენ სიტყვების მნიშვნელობებსაც. ამაში დაეხმარებათ მე-6 სავარჯიშოს შესრულებაც — ჯერ მასწავლებლის დახმარებით განმარტავენ სიტყვებს, შემდეგ კი ამ სიტყვების გამოყენებით წინადადებებსაც შეადგენენ.
კარგი იქნება, თუ მასწავლებელი მოსწავლეებს გააკეთებინებს ე. წ. „მეტაკოგნიტურ პაუზას“: როგორ ამოიცნეს ამა თუ იმს სიტყვის მნიშვნელობა, დაეხმარათ თუ არა სიტყვის ძირი, კონტექსტი? ზოგადად, რა სტრატეგიებს იყენებენ ხოლმე უცნობის სიტყვის მნიშვნელობის ამოსაცნობად? და სხვ.
მასწავლებელი საუბრობს სიმღერის ჟანრობრივ მახასიათებლებზეც (არის მუსიკალური ნაწარმოები, აქვს ტექსტი — როგორც წესი, ლექსი...) და ახსენებს, თუ რომელი სიმღერა უყვართ, რომელია მათი საყვარელი ქართული სიმღერა. (გამომდინარე იქიდან, რომ ყველა მოსწავლემ იცი საქართველოს ჰიმნი, კარგი იქნება, თუკი მასწავლებელი მიაწოდებს ინფორმაციას, რომ ჰიმნის პირველი სტრიქონებიც აკაკი წერეთლის ლექსიდანაა აღებული.)
აქტივობა 6. გრამატიკული ნაწილი — ო-ნაწილაკი
სრულდება წიგნის მე-7 დავალება. ყურადღებით კითხულობენ გრამატიკულ ჩანართს და იხსენებენ ო-ნაწილაკის გამოყენების კონტექსტს. მოჰყავთ მოსმენილი სიმღერიდან შესაბამისი ადგილები.
მოსსწავლეები გამოთქვამენ ვარაუდებს ამ დავალებაში ბოლოს მოცემული შეკითხვის შესახებ. საჭროების შემთხვევაში, მასწავლებელი განმარტავს, რომ ლექსში ო-ნაწილაკის გამოყენება, ერთი მხრივ, ხალხურ და ლამაზ ელფერსდ სძენს ლექსს, მეორე მხრივ, თითქოს მიანიშნებს, რომ ლექსში გადმოცემული იდეა ხალხური ჭეშმარიტებაა და ხალხური ნათქვამია.
განხილული საკითხის განმტკიცების მიზნით სრულდება რვეულის მე-8 და მე-9 სავარჯიშოებიც.

აქტივობა 7. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა
მოსწავლეები მუშაობენ კომპლექსურ დავალებაზე (მე-10 დავალება წიგნში) — აუდიოჩანაწერის დახმარებით სიმღერის შესრულება.
კომპლექსური დავალების პირობაში მოცემული შეკითხვები მოსწავლეებს დაეხმარებათ დავალებაზე მუშაობის პროცესი გაიაზრონ და მოახდინონ სათანადო რეფლექსია. კომპლექსური დავალებების პრეზენტაციების შემდეგ, მოსწავლეებში მეტაკოგნიტური უნარების განვითარების მიზნით მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს დაფიქრდნენ, როგორ ისწავლეს ლექსი, რა დაეხმარათ ამაში, რამდენად გაუადვილდათ სიმღერა, მარტო შესრულება უფრო უადვილდებათ თუ</td>
<td></td>
</tr>
</table>

საშუალებას მაძლევს მკვეთრად გავაუმჯობესო ჩემი მიღწევები. ლექსიკისა და გრამატიკის ათვისებას მიადვილებს ასევე სათანადო სტრატეგიების გამოყენება. **სწავლის პროცესის გაცნობიერებულად მართვა (მეტაკოგნიცია) (შედეგები: 10, 11, 12)** სტრატეგიების კარგი მცოდნე, ანუ მოსწავლე-სტრატეგი აკვირდება სწავლის პროცესს, აცნობიერებს იმ სტრატეგიებს და იმ პირობებს, რომლებიც ხელს უწყობს მის წინსვლას, გეზს აძლევს სწავლის პროცესს და ქმნის წინსვლის ხელშემწყობ პირობებს; სწავლაში წინსვლა დამოკიდებულია ჩემს სტრატეგიულობაზე, და არა - ჩემს თანდაყოლილ უნარებზე.	სხვასთან/სხვებთან ერთად? და სხვ. ასეთი რეფლექსია მოსწავლეებს დაეხმარება **სწავლის სწავლის უნარის** განვითარებაშიც. **აქტივობა 8. ილუსტრაციებზე საუბარი — მომზადება ტექსტის წასაკითხად** მოსწავლეები ასრულებენ წიგნის მე-11 დავალებას. აკვირდებიან ფოტოებზე გამოსახულ სახლებს და საუბრობენ შეკითხვების მიხედვით. საჭიროების შემთხვევაში მასწავლებელი აკეთებს სათანადო განმარტებებს. **აქტივობა 9. ლექსიკურ ერთეულებზე მუშაობა** სრულდება წიგნის მე-12 დავალება. დავალებაში მოცემული შეკითხვის მიხედვით შეიძლება გაიმართოს მინიდისკუსია. **აქტივობა 10. ტექსტის წაკითხვა** მოსწავლეები კითხულობენ აკაკი წერეთლის ბიოგრაფიას (წიგნის მე-13 დავალება) და უპასუხებენ აქვე მოცემულ შეკითხვებს. მასწავლებელი ყურადღებას ამახვილებს ტექსტის **ჟანრობრივ და სტრუქტურულ მახასიათებლებზე.** სვამს შეკითხვებს: როგორი ტიპის ტექსტია — მხატვრული თუ ინფორმაციული? როგორ არის მასში ინფორმაცია ორგანიზებული? რამდენად გვეხმარება ტექსტის გააზრებაში ილუსტრაციები? და სხვ. სიმღერის მოსმენის (დავალება 14) შემდეგ ასრულებენ სავარჯიშოების რვეულის მე-15 სავარჯიშოს, რაც მოსწავლეებს გამოუმუშავებს ტექსტის სელექციური გაგების უნარ-ჩვევებს. მეთოდიკური შენიშვნა: აქაც და ყველგან მასწავლებლებმა უნდა გაითვალისწინონ ზემოთ მოცემული ზოგადი რეკომენდაცია: მოსწავლეებმა შესაძლოა იმუშაონ ინდივიდუალურად, წყვილებში ან მცირე ჯგუფებში — საჭიროებების მიხედვით. ინდივიდუალურად შესრულებული სავარჯიშო მოსწავლეები, როგორც წესი, გადაამოწმებენ წყვილებში. **აქტივობა 11. ვარჯიში ლექსიკურ ერთეულებზე** სრულდება მე-16, მე-17 და მე-18 სავარჯიშოები. მოსწავლეები ამ სავარჯიშოების დახმარებით ემზადებიან ტექსტის წასაკითხად, ისინი გააქტიურებენ იმ უცნობ (სავარაუდოდ უცნობ) ლექსიკურ ერთეულებს, რომლებიც ტექსტში შეხვდებათ. **აქტივობა 12. ტექსტის წაკითხვა** სრულდება წიგნის მე-19 დავალება. მოსწავლეები კითხულობენ ტექსტს და ასრულებენ მითითებას — აკავშირებენ ტექსტის ინფორმაციას სახლების ილუსტრაციებს. ტექსტის წაკითხვისას მასწავლებელი ყურადღებას ამახვილებს **ტექსტის ჟანრობრივ მახასიათებლებზე** (რა განსხვავებაა ამ ტექსტსა და აკაკის ბიოგრაფიულ ტექსტს შორის? ავტობიოგრაფიული ნაწარმოები მხატვრული	

ხერხებით გადმოგვცემს ადამიანის ცხოვრებას...), **ტექსტის ენასა და კულტურულ თავისებურებებზე**. კარგი იქნება, თუ შეადარებენ ადრინდელ საცხოვრებლებს თანამედროვე სახლებთან.

ტექსტის წაკითხვის შემდეგ (მასწავლებელი გადაწყვეტს, როგორ წააკითხებს მოსწავლეებს შემოთავაზებულ ტექსტს, იქნება ეს ინდივიდუალურად თუ სხვაგვარად...) სრულდება მე-20 დავალება, რომელიც გულისხმობს სელექციური და დეტალური გაგების უნარის გააქტიურებას.

ბოლოს მოცემულ შეკითხვაზე, თუ რა განსხვავებაა აკაკისდროინდელი და თანამედროვე ბავშვის ცხოვრების შესახებ, მასწავლებელმა სასურველია გააკეთოს სათანადო აქცენტები.

აქტივობა 13. ლექსიკურ ერთეულებზე მუშაობა

სრულდება რვეულის 21-ე სავარჯიშო. მოსწავლეები იაქტიურებენ ახალ ლექსიკურ ერთეულებს, რისთვისაც იყენებენ ილუსტრირებულ ლექსიკონს. ათვისებული სიტყვებით ერთვებიან მცირე **საკომუნიკაციო სიტუაციაში** ინფორმაციის გაცვლის მიზნით: რა იციან, როდის და ვისგან ისწავლეს?

აქტივობა 14. ტექსტის სელექციური გაგება

სრულდება რვეულის 22-ე სავარჯიშო, რის შედეგადაც მოსწავლეები უბრუნდებიან წაკითხულ ტექსტს და მონიშნავენ შესაბამისი აბზაცის ნომერს.

აქტივობა 15. ლიტერატურის შესახებ

სრულდება 23-ე დავალება. ყურადღებით კითხულობენ ტექსტს. მასწავლებელი აკეთებს საჭირო განმარტებებს. ისევ მახვილდება ყურადღება ტექსტების ჟანრობრივ მახასიათებლებზე, რით განსხვავდება ერთმანეთისგან ბიოგრაფია და ავტობიოგრაფიული მხატვრული ნაწარმოები. აწყობენ მინიდისკუსიას ტექსტის ქვემოთ მოცემული შეკითხვების მიხედვით.

შედარების მხატვრული ხერხის გააქტიურების მიზნით სრულდება რვეულის 24-ე სავარჯიშო. ეს მოსწავლეებს დაეხმარება კომპლექსური დავალების შესრულებისა და პრეზენტაციის დროს.

რესურსები:

ტექსტები, მოსასმენი აუდიოფაილები, სიმღერის აუდიო-ვიდეოფაილი

<table>
<tr>
<td rowspan="3"></td>
<td colspan="3">შეფასების კრიტერიუმები
მოსწავლემ უნდა შეძლოს:

1. სათანადო სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით, ავტობიოგრაფიული მხატვრული ტექსტის გაგება/გააზრება და ტექსტის ინფორმაციაზე დაყრდნობით დასკვნების გამოტანა; (1) აღწერითი, ილუსტრირებული და არგუმენტირებული ტიპის ტექსტის ზეპირად ან წერილობით შექმნა; (2) ძიძაობის ტრადიციის შესახებ საუბარი, მოსაზრების ჩამოყალიბება და დასაბუთება; (3)
2. ავტობიოგრაფიული მხატვრული საკითხავი და მოსასმენი ტექსტებისადმი დამოკიდებულების გამოხატვა (4), ენობრივი საშუალებების ამოცნობა და გამოყენება (5) ტექსტების შედგენისას შემოქმედებითობის წარმოჩენა (6).
3. ავტობიოგრაფიულ მხატვრულ ნაწარმოებს აანალიზებს სოციოკულტურული თვალსაზრისით (7), გამოყოფს და პოზიტიურად უდგება საკუთარისგან განსხვავებულ კულტურულ მახასიათებლებს (8), წარმოაჩენს საკუთარ კულტურულ მახასიათებლებს. (9)
4. საკუთარი სწავლის დაგეგმვა და წარმართვა (10), ამ პროცესში მასწავლებელთან და თანაკლასელებთან კონსტრუქციული თანამშრომლობა (11), შეთავაზებული საკითხავი და მოსასმენი ტექსტების გააზრებულად გამოყენება (12).</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="3">II ეტაპის შუალედური მიზნები</td>
</tr>
<tr>
<td>საკითხი და ქვეცნებები:
სიტუაციური მახასიათებლები (კომუნიკაციაში მონაწილეები, მათი ვინაობა; კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის თემა; კომუნიკაციის ადგილი, დრო);
ინტერაქცია დროისა და სივრცის შესახებ (დროში ლოკალიზება, მოქმედების ქრონოლოგია, სიხშირე და ხანგრძლივობა, ადგილმდებარეობის მითითება.)
ჟანრი (ავტობიოგრაფიული მხატვრული ნაწარმოები, დღიური);
პუნქტუაცია (სხვათა ნათქვამის გადმოცემა)
მოსმენის, კითხვისა და ლაპარაკის, ლექსიკისა და გრამატიკის ათვისების სტრატეგიები;
დავალებების შესრულების დაგეგმვის სტრატეგიები;
სოციოკულტურული რეალიები.</td>
<td>საკვანძო შეკითხვა/ შეკითხვები:
როგორ გადმოვცე მოსმენილი დიალოგი სხვა ფორმით?
როგორ შევასრულო ნასწავლი სიმღერა?
როგორ გადმოვცე სხვისი ნათქვამი?</td>
<td>კომპლექსური დავალება/ დავალებები

კომპლექსური დავალება 1
იდევ ერთხელ წაიკითხე ნაწყვეტი „ჩემი თავგადასავლიდან“, დაათვალიერე ფოტოები და ზეპირად შეადარე წერეთლების სასახლე და აკაკის ძიძის სახლი. საუბრისას გაითვალისწინე, რომ სახლებს ადარებ შემდეგი ნიშნების მიხედვით:
სად მდებარეობს?
რამდენსართულიანია?
რა მასალისგანაა აშენებული?
როგორაა მოწყობილი (აქვს თუ არა ფანჯრები, აივანი, ა.შ.)</td>
</tr>
</table>

<table>
<tr>
<td></td>
<td>
აქტივობები:
აქტივობა 16. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა
სრულდება სავარჯიშოების რვეულში შემოთავაზებული კომპლექსური დავალება (25-ე). მოსწავლეები ამზადებენ პრეზენტაციებს კომპლექსური დავალების პირობის მიხედვით და წარმოადგენენ.
მასწავლებელმა ყურადღება უნდა მიაქციოს, რომ ამ კომპლექსური დავალებით აქტიურდება როგორც ტექსტიდან ინფორმაციის შერჩევის, ასევე ლაპარაკის უნარ-ჩვევები.
კომპლექსური დავალებების პრეზენტაციების შემდეგ, მოსწავლეებში მეტაკოგნიტური უნარების განვითარების მიზნით მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს დაფიქრდნენ, როგორც დაიწყეს დავალების შესრულება, რა გააკეთეს პირველ ეტაპზე, როგორ დაგეგმეს საკუთარი საქმიანობა, რა გაუჭირდათ დავალებაზე მუშაობის დროს, რა შეასწორეს ან რა გააკეთეს ხელახლა, რაზე გაამახვილებდნენ დავალების პრეზენტაციისას ყურადღებას ხელახლა რომ ჰქონდეთ ამის საშუალება?
აქტივობა 17. ინტერაქციის შესახებ საუბარი
სრულდება წიგნის 26-ე და 27-ე დავალებები. მოსწავლეები აკვირდებიან საკომუნიკაციო სიტუაციას, მსჯელობენ მასზე ჯერ საკითხავი, შემდეგ კი მოსასმენი ტექსტის მიხედვით. გამოთქვამენ ვარაუდებს და შემდეგ გადაამოწმებენ მოსასმენი ტექსტის მოსმენის შემდეგ.
მასწავლებელი ყურადღებას ამახვილებს საკომუნიკაციო სიტუაციაში ინტერაქციის ისეთ ელემენტებზე, როგორიცაა საუბრის დაწყება, დასრულება, ინტონაცია... განსაკუთრებით უსვამს ხაზს ჩანაწერში მამის ინტონაციას და განუმარტავს მოსწავლეებს, რომ დიალოგში მამის ინტონაცია გათამაშებულია, იგი ეხუმრება თავის პატარა შვილს.
აქტივობა 18. ილუსტრაციაზე საუბარი — მომზადება მოსასმენის ტექსტის მოსმენისთვის
სრულდება წიგნის 28-ე დავალება — მოსწავლეები საუბრობენ ილუსტრაციის მიხედვით. მასწავლებელი ხელს უწყობს მოსწავლეებს გამოთქვან საკუთარი მოსაზრებები დასმული შეკითხვების მიხედვით.
აქტივობა 19. ტექსტის მოსმენა
სრულდება რვეულის 29-ე, 30-ე და 31-ე სავარჯიშოები, რომლებიც მოითხოვს მოსასმენი ტექსტის მოსმენას. 29-ე სავარჯიშოს
</td>
<td>

შენი აზრით, რომელ სახლშია უფრო კომფორტული ცხოვრება?
რა წოდების ადამიანია ამ სახლების პატრონი?
რამდენი შენობაა თითოეულ სურათზე? რა ფუნქცია აქვთ პატარა შენობებს?

სახლების აღწერისას გამოიყენე შედარებები.
პრეზენტაციის შემდეგ აღნიშნე:

როგორ გამოიყენე ტექსტისა და ილუსტრაციის მონაცემები? რომელს მიანიჭე უპირატესობა და რომელი დეტალის წარმოჩენისას?
რომელი სახლის გარემო ჰგავს უფრო მეტად შენს სახლს? რით?

კომპლექსური დავალება 2
ამ ორი დავალებიდან აირჩიე ერთ-ერთი. მეორე დავალება შეგიძლიათ შეასრულოთ წყვილში ან ჯგუფურად.

„ჩემი თავგადასავლის“ ნაწყვეტების მიხედვით (ტექსტი და აუდიოჩანაწერი) დაწერე აკაკი წერეთლის მხატვრული ბიოგრაფია – „აკაკის პატარაობა“.

</td>
</tr>
</table>

	შესრულებისას მოსწავლეები უსმენენ ტექსტს და ავსებენ გამოტოვებულ ადგილებს რვეულის სავარჯიშოში. 30-ე სავარჯიშოს შესრულება მოითხოვს შეკითხვებზე პასუხების გაცემას და ამ პასუხების ჩაწერას რვეულში, ხოლო 31-ე სავარჯიშოში წაიკითხავენ წინადადებებს და მონიშნავენ სწორია თუ არა მოსმენილი დიალოგის მიხედვით. რასაკვირველია, მასწავლებელი მოსწავლეებს ტექსტს ასმენინებს იმდენჯერ, რამდენჯერაც საჭიროდ მიიჩნევს. აგრეთვე მიმართავს შემდეგ სტრატეგიას, ჯერ დამახსოვრებული ინფორმაციის საფუძველზე უპასუხებენ შეკითხვას, გამოთქვამენ ვარაუდს, შემდეგ კი ხელახლა მოუსმენენ და აზუსტებენ პასუხს. მასწავლებელმა ყურადღება უნდა გაამახვილოს **საკომუნიკაციო სიტუაციის** ელემენტებზე (დიალოგის დასაწყისი და დასასრული, რა დამოკიდებულებაა მოსაუბრეებს შორის, რა ინტონაციით საუბრობენ...). **აქტივობა 20. გრამატიკული ნაწილი** სრულდება წიგნის 32-ე, 33-ე, 34- და 35-ე დავალებები და რვეულის 36-ე სავარჯიშო. გააქტიურებულია ხოლმეობითის მწკრივი, რასაკვირველია სხვა მწკრივებთან კონტექსტში. მნიშვნელოვანია, რომ ზმნური ფორმები გააქტიურებულია ტექსტების მიხედვით შედგენილ წინადადებებში. მასწავლებელს ჩვენება დასჭირდება 35-ე დავალების შესრულებისას, თუ რას ნიშნავს „დავასხერტებდი“, რაც, ვფიქრობთ, არაა რთული განსასახიერებელი, თუკი მასწავლებელი მოსხლეტით დაიქნევს ხელს. 36-ე სავარჯიშოში უნდა აუღლონ ზმნები — მათგან ერთ-ერთი სწორედაც რომ დავასხერტებდია. **აქტივობა 21. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა** მოსწავლეები მუშაობენ კომპლექსურ დავალებებზე — შემოთავაზებულია ორი კომპლექსური 37-ე დავალებაში: აკაკის ბიოგრაფიის გადმოცემა ნარატიული და კომიქსის სახით. თითოეული დავალების შესახებ წარმოდგენილია დაწვრილებითი რეკომენდაციები. მასწავლებელმა უნდა უზრუნველყოს სათანადოდ გაიაზრონ მოსწავლეებმა ეს პირობა. კომპლექსური დავალებების პრეზენტაციების შემდეგ, მოსწავლეებში **მეტაკოგნიტური უნარების** განვითარების მიზნით მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს დაფიქრდნენ, როგორც დაიწყეს დავალების შესრულებას, რა გააკეთეს პირველ ეტაპზე, როგორ დაგეგმეს საკუთარი საქმიანობა, რა გაუჭირდათ დავალებაზე მუშაობის	ბიოგრაფიაში წარმოაჩინე: • სად და როდის დაიბადა აკაკი წერეთელი; • ვინ იყვნენ მისი მშობლები; • სად იზრდებოდა ის 7 წლამდე; • რით იყო დაკავებული პატარა აკაკი სოფელ სავანეში; • როგორ თევზაობდა ის; • როდის დაბრუნდა სასახლეში. არ დაგავიწყდეს: • წერო მესამე პირში; • წყვეტილთან და უწყვეტელთან ერთად გამოიყენო ხოლმეობითი; აკაკის დღიურის პრეზენტაციის შემდეგ აღნიშნე: • რომელი ინფორმაცია გამოიყენე ბიოგრაფიაში და რომელი არა? რატომ? • როგორ დაიწყე მუშაობა? შეცვალე თუ არა რაიმე მუშაობის პროცესში? რას შეცვლიდი შენს ნამუშევარში, ხელახლა რომ იწყებდე მუშაობას? 2. კარგად წარმოიდგინე პატარა აკაკის უახლოესი გარემო და „ჩემს თავგადასავალზე˜ დაყრდნობით დახატე პატარა კომიქსი „აკაკის პატარაობა“. • წარმოიდგინე და დახატე ის ადამიანები, რომლებიც

<table>
<tr>
<td></td>
<td>დროს, რა შეასწორეს ან რა გააკეთეს ხელახლა, რას შეცვლიდნენ დავალებაში ხელახლა რომ იწყებდნენ მასზე მუშაობას?
კარგი იქნება, თუ მოსწავლეები წახალისდებიან კომიქსის შექმნისას სახვითი უნარების წარმოჩენის მიმართულებითაც, თუმცა უნდა გააცნობიერონ, რომ მათ არ მოეთხოვებათ რარაც მაღალმხატვრული ნამუშევრების შექმნა.
აქტივობა 22. ტექსტის გაგება-გააზრება
სრულდება წიგნის 38-ე დავალება, მოსწავლეები წაიკითხავენ და გაიაზრებენ ნაწყვეტს აკაკის „ჩემი თავგადასავალიდან“ ძიძაობის ტრადიციის შესახებ. მასწავლებელი ყურადღებას ამახვილებს ენობრივ და კულტურულ მახასიათებლებზეც. ტექსტის გააზრების მიზნით მოსწავლეები უპასუხებენ აქვე მოცემულ შეკითხვებს.
ამავე ტექსტის სელექციური და დეტალური გაგებისთვის გამიზნულია რვეულის 39-ე და მე-40 სავარჯიშოების შესრულება.

აქტივობა 23. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა
რვეულში მოცემული 41-ე სავარჯიშო კომპლექსური დავალებაა და წარმოადგენს დისკუსიას შემოთავაზებული დებულებების მიხედვით. მასწავლებელმა ყურადღება უნდა გაამახვილოს საკომუნიკაციო სიტუაციაში (დისკუსია) მოსწავლეების მიერ ათვისებული ენობრივ-გრამატიკული კონცეპტების გამოსაყენებლად.
კომპლექსური დავალების პირობაში მოცემული მითითებები მოსწავლეებს დაეხმარებათ დავალებაზე მუშაობის პროცესი მიზანმიმართულად წარმართონ და მოემზადონ დისკუსიისთვის, მოაგროვონ შესაბამისი არგუმენტები.
კომპლექსური დავალებების პრეზენტაციების შემდეგ, მოსწავლეებში მეტაკოგნიტური უნარების განვითარების მიზნით მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს დაფიქრდნენ, როგორც დაიწყეს დავალების შესრულებას, რა გააკეთეს პირველ ეტაპზე, როგორ დაგეგმეს საკუთარი საქმიანობა, რა გაუჭირდათ დავალებაზე მუშაობის დროს, რა შეასწორეს ან რა გააკეთეს ხელახლა, რას შეცვლიდნენ დავალებაში ხელახლა რომ იწყებდნენ მასზე მუშაობას? ასეთი რეფლექსია მოსწავლეებს დაეხმარება სწავლის სწავლის უნარის განვითარებაშიც.
კომპლექსური დავალებების პრეზენტაციების დროს მოსწავლეების ასრულებენ 42-ე სავარჯიშოსაც, რაც ხელს შეუწყობს მოსმენის უნარებისა და საკუთარ ნამუშევართან შედარების უნარის განვითარებას.</td>
<td>იქნებოდნენ სავანეში და სხვიტორში (მაგალითად: ძიძა, ძიძის ქმარი, ძიძიშვილი, სხვა გლეხები და მათი შვილები, დედა, მამა, და-ძმა, სტუმარი თავადები...). გაითვალისწინე შესაბამისი ფიზიკური გარემოც (სახლი სავანესა და სხვიტორში, შესაბამისი ტანსაცმელი, მდინარე, ყანა...).
• მოცემული ტექსტის გამოყენებით, ადამიანების „ღრუბლებში“ ჩაწერე შესაბამისი რეპლიკები. შეგიძლია ფრაზა თვითონ მოიგონო ან აიღო რომელიმე წინადადება აუდიოჩანაწერიდან.
• გაითვალისწინე, რომ ნახატები (და მათზე ასახული ამბავი) ქრონოლოგიურად უნდა მოსდევდეს ერთმანეთს.
• აკაკისა და დედამისის დიალოგის დახატვისას რეპლიკებში გამოიყენე „ხოლმე“ ნაწილაკი.

პრეზენტაციის შემდეგ აღნიშნე:
• როგორ გამოიყენე კომიქსის ელემენტები შენი იდეების გადმოსაცემად?
• წინასწარ დაგეგმე თუ არა სამუშაო? შეცვალე თუ არა რაიმე მუშაობის პროცესში? რას შეცვლიდი ახლა შენს ნამუშევარში?</td>
</tr>
</table>

	რესურსები: ავტობიოგრაფიული ჟანრის მხატვრული ნაწარმოების საკითხავი და მოსასმენი ვერსიები, მოსწავლის წიგნი და სავარჯიშოების რვეული.	• რა განსხვავებაა მე-19 საუკუნის ქართულ რეალობასა და შენ მიერ წარმოდგენილ გარემოს შორის? **კომპლექსური დავალება 3** კლასში გამართეთ დისკუსია: მისაღები იყო თუ არა ძველი ქართული ტრადიცია, რომელიც პატარა ბავშვის სხვა ოჯახში გაზრდის გულისხმობდა? შეარჩიე შენი პოზიცია ქვემოთ მოცემული დებულებების მიხედვით: • მე მომწონს ძველი ქართული ტრადიცია, რომელიც პატარა ბავშვის სხვა ოჯახში გაზრდას გულისხმობდა. • მე არ მომწონს ძველი ქართული ტრადიცია პატარა ბავშვის სხვა ოჯახში გაზრდის შესახებ. • მე მესმის ძიძაობის ტრადიციის მნიშვნელობა, მაგრამ ვფიქრობ, რომ ჩემს შვილს არავის მივცემდი გასაზრდელად. მოიფიქრე და აქ ჩაწერე არგუმენტები, რომლებითაც დაიცავ შენს პოზიციას. ზოგიერთი არგუმენტის ქართულ ენაზე გამართულად ჩამოსაყალიბებლად დახმარება სთხოვე თანაკლასელებს ან მასწავლებელს.

<table>
<tr><td rowspan="3"></td><td colspan="3">შეფასების კრიტერიუმები:
მოსწავლემ უნდა შეძლოს:

1. სათანადო სტრატეგიების გამოყენებით, ავტობიოგრაფიული მხატვრული ტექსტის, სიმღერის/ლექსის გაგება/გააზრება და ტექსტის ინფორმაციაზე დაყრდნობით დასკვნების გამოტანა (1), დღიურის ტიპის, კომიქსური დიალოგების ტექსტის ზეპირად ან წერილობით შექმნა კონკრეტული საყრდენების მიხედვით, სიმღერის რეპროდუცირება (2), საკუთარ გამოცდილებაზე საუბარი, დიალოგის წარმართვა ან სხვების საუბარში ჩართვა (3);
2. საკუთარ გამოცდილებაზე დაყრდნობით ტექსტის შეფასება, საკუთარი დამოკიდებულების ზეპირად და/ან წერილობით გამოხატვა და ახსნა-დასაბუთება (4), სხვათა ნათქვამის გამომხატველი ნაწილაკების ამოცნობა და მათი ფუნქციური გამოყენება (5), დღიურის, კომიქსური დიალოგების შედგენა-გადმოცემის დროს შემოქმედებითი უნარ-ჩვევების გამოვლენა (6);
3. სოციოკულტურული თვალსაზრისით კონკრეტული ინფორმაციის ან მთლიანი ტექსტის გაანალიზება (7), განსხვავებული კულტურული ნორმებისა და ღირებულებების გაგება-გააზრება და კულტურული მრავალფეროვნების მიმართ პოზიტიური დამოკიდებულების გამოვლენა (8), განსხვავებულ კულტურულ კონტექსტებში ინტერპერსონალური უნარების გამოვლენა, თავისუფლად ორიენტირება (9);
4. დავალებების შესრულებისას სასწავლო საქმიანობის მართვის უნარ-ჩვევების გამოვლენა (10), სხვებთან თანამშრომლობა და ამ პროცესში კონსტრუქციული დამოკიდებულებების გამოვლენა (11), სათანადო სტრატეგიებისა და საგანმანათლებლო რესურსების (ბეჭდვითი და მულტიმედია რესურსების, ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების) გააზრებულად გამოყენება (12)</td></tr>
<tr><td colspan="3">III ეტაპის შუალედური მიზნები</td></tr>
<tr><td>საკითხი და ქვეცნებები:
მეტყველების ფუნქციური ტიპები (თხრობა);
ინტერაქცია ინფორმაციის მოსაპოვებლად (პირადი და სხვისი მონაცემების გაცვლა; ადამიანის/გარემოს, საქმიანობის აღწერა/დახასიათება; სურვილების გაზიარება საქმიანობის, გეგმების შესახებ.); ინტერაქცია გრძნობა/ემოციისა და შეხედულებების/ დამოკიდებულებების შესახებ (დადებითი და უარყოფითი გრძნობებისა და ემოციების, შთაბეჭდილების, შეფასების, პოზიციის გამოხატვა.); ინტერაქცია დროისა და სივრცის შესახებ (დროში ლოკალიზება, მოქმედების ქრონოლოგია, სიხშირე და ხანგრძლივობა, ადგილმდებარეობის მითითება, მარშრუტი...).</td><td>საკვანძო შეკითხვა / შეკითხვები:
1. როგორ ამოვიცნო საინტერესო დეტალები ადამიანთა ავტობიოგრაფიებში?
2. როგორ შევადგინო და წარვადგინო საკუთარი ავტობიოგრაფია?</td><td>კომპლექსური დავალება/ დავალებები

დაწერე შენი ავტობიოგრაფია. შენი სურვილით შეგიძლია დაწერო როგორც ოფიციალური, ისე მხატვრული ბიოგრაფია.

ავტობიოგრაფიაში წარმოაჩინე:
• სად და როდის დაიბადე;
• სად და ვისთან ერთად ცხოვრობ ამჟამად;
• ვინ არიან შენი მშობლები და რას საქმიანობენ;</td></tr>
</table>

<table>
<tr>
<td rowspan="2"></td>
<td>ტექსტის ტიპები - მხატვრული, არამხატვრული;
ჟანრი (ავტობიოგრაფია); მოქმედების დრო და ადგილი;
მორფოლოგია, (ზმნის მწკრივების ურთიერთმიმართება – აწმყო, უწყვეტელი, წყვეტილი, ხოლმეობითი), სინტაქსი („უფრო მეტად … ვიდრე ...” კონსტრუქციის გამოყენება);
მოსმენის, კითხვის, ლაპარაკის, წერის სტრატეგიები; ლექსიკისა და გრამატიკის სწავლის სტრატეგიები;
დავალების მოთხოვნების განსაზღვრა;
დავალების დაგეგმვა, მიღწევების თვითშეფასება;
სოციოკულტურული რეალიები, კულტურული ნორმები</td>
<td></td>
<td rowspan="2">• ვინ არის შენი და-ძმა და რას საქმიანობს;
• როდის და რომელ სკოლაში შეხვედი;
• ამჟამად რომელ კლასში ხარ;
• რომელი საგნები გიყვარს და გაინტერესებს;
• რომელი ენები იცი;
• რა არის შენი ჰობი და ინტერესები.

ავტობიოგრაფიის პრეზენტაციის შემდეგ აღნიშნე:

• როგორ დაიწყე მუშაობა, რა გამოიყენე ნიმუშად?
• შეცვალე თუ არა რაიმე მუშაობის პროცესში?
• რას შეცვლიდი ახლა შენს ნამუშევარში?</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="2">აქტივობები:

აქტივობა 24. შეჯამება
სრულდება წიგნის 43-ე დავალება, რომელშიც მოსწავლეები აჯამებენ თემის ფარგლებში შესწავლილ საკითხებს და მონიშნავენ გასაკეთებელ საქმეს — რა დასჭირდებათ, რათა დაწერონ საკუთარი ავტობიოგრაფია.
აქტივობა 25. ნათია მასწავლებლის ავტობიოგრაფიის მოსმენა
სრულდება წიგნის 44-ე დავალება. მოსწავლეების უსმენენ ნათია ტრაპაიძის ავტობიოგრაფიას და უპასუხებენ შეკითხვებს, რომლებიც შეესაბამება გლობალურ და სელექციურ გაგებას.
ამავე მოსასმენ ტექსტზე დაყრდნობით სრულდება რვეულის 45-ე, 46-ე, 47-ე და 48-ე სავარჯიშოებიც. მათზე მუშაობისას იყენებენ წიგნის 49-ე დავალებაში მოცემულ ნათია ტრაპაიძის ავტობიოგრაფიას საკითხავი ტექსტის სახითაც. ეს სავარჯიშოები ამზადებს მოსწავლეებს საკუთარი ავტობიოგრაფიის დასაწერად.
კარგი იქნება, თუ მასწავლებელი ყურადღებას გაამახვილებს მოსმენისა და კითხვის სტრატეგიების ურთიერთმონაცვლეობაზე, მათ შედარებაზე.</td>
</tr>
</table>

<table>
<tr><td rowspan="2"></td><td>

აქტივობა 26. გრამატიკული ნაწილი
სრულდება წიგნის 50-ე დავალება. მოსწავლეები კიდევ ერთხელ უბრუნდებიან ხოლმეობითის მწკრივის ფორმებს და აკვირდებიან განსხვავებას ამ მწკრივით გადმოცემულ სხვადასხვა დროის გაგებას შორის.
სრულდება რვეულის 51-ე სავარჯიშო — ამოიწერენ ზმნებს შეთავაზებული ავტობიოგრაფიიდან და დაუკვირდებიან, რომელი ფორმები გამოიყენება ამ დროს.
აქტივობა 27. ნათია თოდუასა და ერმანდ ვოდოს ავტობიოგრაფიის გაცნობა
მოსწავლეები კიდევ ორ ავტობიოგრაფიას ეცნობიან და ასრულებენ სავარჯიშოებს. სრულდება წიგნის 52-ე ფა 53-ე დავალებები და რვეულის სავარჯიშოები (54-ე, 55-ე, 56-ე, 57-ე, 58-ე).
ავტობიოგრაფიების გააზრებაზე მუშაობა მოსწავლეებს ამზადებს შემდგომი კომპლექსური დავალების შესაქმნელად.

აქტივობა 28. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა
მოსწავლეები მუშაობენ კომპლექსურ დავალებაზე (59-ე სავარჯიშო სავარჯიშოების რვეულში) — უნდა შეადგინონ საკუთარი ავტობიოგრაფია. შეუძლიათ შეადგინო მხატვრული ავტობიოგრაფია ან ჩვეულებრივი.
კომპლექსური დავალებების პრეზენტაციების შემდეგ, მოსწავლეებში **მეტაკოგნიტური უნარების** განვითარების მიზნით მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს დაფიქრდნენ, როგორ დაიწყეს დავალების შესრულება, რა გააკეთეს პირველ ეტაპზე, როგორ დაგეგმეს საკუთარი საქმიანობა, რა გაუჭირდათ დავალებაზე მუშაობის დროს, რა შეასწორეს ან რა გააკეთეს ხელახლა, რას შეცვლიდნენ დავალებაში ხელახლა რომ იწყებდნენ მასზე მუშაობას? ასეთი რეფლექსია მოსწავლეებს დაეხმარება **სწავლის სწავლის უნარის** განვითარებაშიც.

</td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td>

რესურსები:
სახელმძღვანელოს წიგნი და რვეული, მოსასმენი ფაილები, ვიდეოგმულები.

</td></tr>
</table>

	შეფასების კრიტერიუმები **მოსწავლემ უნდა შეძლოს:** 1. სათანადო სტრატეგიების გამოყენებით, ავტობიოგრაფიის გაგება/გააზრება და ტექსტის ინფორმაციაზე დაყრდნობით დასკვნების გამოტანა, (1) საკუთარი ავტობიოგრაფიის ზეპირად ან წერილობით შექმნა კონკრეტული საყრდენების მიხედვით (2) და მის შესახებ საუბარი, დიალოგის წარმართვა ან სხვების საუბარში ჩართვა (3); 2. საკუთარ გამოცდილებაზე დაყრდნობით ავტობიოგრაფიების შეფასება, საკუთარი დამოკიდებულების ზეპირად და/ან წერილობით გამოხატვა და ახსნა-დასაბუთება (4), ნასწავლი ენობრივი საშუალებებისა და სტრუქტურული ელემენტების ამოცნობა და მათი ფუნქციური გამოყენება (5) ტექსტების შედგენა-გადმოცემის დროს შემოქმედებითი უნარ-ჩვევების გამოვლენა (6); 3. სოციოკულტურული თვალსაზრისით შეთავაზებული ავტობიოგრაფიების გაანალიზება (7), და საკუთარისგან განსხვავებული კულტურული ნორმებისა და ღირებულებების გაგება-გააზრება და კულტურული მრავალფეროვნების მიმართ პოზიტიური დამოკიდებულების გამოვლენა (8), განსხვავებულ კულტურულ კონტექსტებში ინტერპერსონალური უნარების გამოვლენა, თავისუფლად ორიენტირება (9). 4. ახლობლის და საკუთარი ავტობიოგრაფიის შექმნის დაგეგმვა, განხორციელება და მონიტორინგი (10), სხვებთან თანამშრომლობა და ამ პროცესში კონსტრუქციული დამოკიდებულებების გამოვლენა (11), სათანადო სტრატეგიებისა და საგანმანათლებლო რესურსების (ბეჭდვითი და მულტიმედია რესურსების, ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების) გააზრებულად გამოყენება (12)

მკვიდრი წარმოდგენები, რომლებიც მოსწავლეს თემის სწავლის შემდეგ უნდა ჩამოუყალიბდეს:

- ჩვენი საცხოვრებელი ფიზიკური და ადამიანური გარემო განსხვავებულია და იცვლება, როგორც დროთა განმავლობაში, ასევე კულტურული არეალის მიხედვით.
- ჩემს მშობლიურ კუთხეში მცხოვრები ადამიანები განსხვავდებიან საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში მცხოვრები ადამიანებისგან, როგორც ცხოვრების წესით, საქმიანობით, ტრადიციებით. ამის მიუხედავად, ყველასთვის კარგი იქნება ერთიანობა და კარგი ურთიერთობები;
- ადამიანებმა უნდა ვაკეთოთ ის საქმე, რაც გვაინტერესებს და წარმატების მისაღწევად ბევრი უნდა ვიშრომოთ.
- ავტობიოგრაფიული მხატვრული ტექსტებისა და ავტობიოგრაფიების უკეთ გასაგებად შემიძლია გამოვიყენო ტექსტის ელემენტების, ენობრივი საშუალებებისა და კითხვის სტრატეგიების ცოდნა;
- ნასწავლი ლიტერატურის, ტექსტის ელემენტების, ენობრივი საშუალებებისა და სტრატეგიების ცოდნა მნიშვნელოვანია იმისათვის, რომ შევძლო კონკრეტული საკომუნიკაციო ამოცანების გადაჭრა საკუთარი თავის, საკუთარი საცხოვრებელი გარემოსა და ავტობიოგრაფიული მონაცემების წარდგენისას.
- ახალი საკითხის ან თემის შესწავლისას შემიძლია განვსაზღვრო, თუ რაში უნდა გამოვიყენო იგი, რა დამჭირდება ამის შესასწავლად, ვის შემიძლია ვთხოვო დახმარება და სად შემიძლია მოვიძიო ეს დახმარება თუ საჭირო რესურსი.

თავი 6 – სკოლა და ბავშვები

კავშირი სტანდარტით განსაზღვრულ ძირითად თემატურ ბლოკებთან და სასწავლო თემებთან:

I. <u>მე და სამყარო:</u>
ყველაფერი ჩემ შესახებ (მონაცემები, უახლოესი გარემო, ყოველდღიური ყოფითი საქმიანობა, თავისუფალი დრო, ჰობი, ინტერესები, უახლოესი გეგმები, მომავლის დაგეგმვა/არჩევანის გაკეთება);
ფიზიკური გარემო (დედამიწა, მსოფლიოს გარშემო - ქვეყნები და ქალაქები;).

II. <u>სოციოკულტურა და კულტურა:</u>
ყოველდღიური ცხოვრება :ქცევები ყოფით სიტუაციებში
პიროვნებათშორისი ურთიერთობები (ოჯახური ურთიერთობები, თაობებს შორის ურთიერთობები);
ღირებულებები და ფასეულობები -სხვადასხვა ქვეყნის სასკოლო კლიმატი და ტრადიციები

თემატური საკვანძო შეკითხვები:

29. რას ნიშნავს ჩემთვის სკოლა? რას ნიშნავს ჩემთვის სკოლაში მიმდინარე ამბები და ურთიერთობები?
30. როგორი შეიძლება იყოს ეს ურთიერთობები? რას მიყვება წერილობითი და მედიატექსტები ამ ურთიერთობების შესახებ?
31. რამდენად თანხვდება ეს ინფორმაციები ჩემს შეხედულებებს და გამოცდილებას?
32. რა ენობრივ ცოდნასა და სტრატეგიებს ვიყენებ სკოლის შესახებ სხვადასხვა საკომუნიკაციო ამოცანების გადასაჭრელად?
33. რას ვეყრდნობი საკუთარი აზრის გამოხატვისას / ჩემი შეფასებისას? რის საფუძველზე (რატომ) გამომაქვს ესა თუ ის დასკვნა?
34. მიჭირს თუ არა საკუთარი სწავლის (სასწავლო საქმიანობის) დაგეგმვა?
35. რა გავაკეთე ან არ/ვერ გავაკეთე იმისათვის, რომ მიზნისთვის მიმეღწია? რა სტრატეგიები და საგანმანათლებლო რესურსები გამოვიყენე ამისათვის?
36. მოვახერხე თუ არა თანამშრომლობა სხვებთან? რამ შემიწყო ან შემიშალა ხელი? რა გავაკეთე იმისათვის, რომ შეთანხმებისათვის მიმეღწია?

თემის ფარგლებში დასამუშავებელი ქვეცნებები და საკითხები:
კომუნიკაცია
ქვეცნებები:

სიტუაციური მახასიათებლები: კომუნიკაციაში მონაწილეები, მათი ვინაობა; კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის თემა; ადრესატი, ადრესანტი; კომუნიკაციის ადგილი, დრო;

მეტყველების ფუნქციური ტიპები: თხრობა, აღწერა, მსჯელობა

სამეტყველო აქტები:

- **ინტერაქცია სოციალურ რიტუალებში** (კომუნიკაციის დაწყება/დასრულება, თავაზიანობის გამოხატვა, დახმარების თხოვნა, შეხვედრის დანიშვნა);
- **ინტერაქცია ინფორმაციის მოსაპოვებლად** (პირადი და სხვისი მონაცემების გაცვლა; ადამიანის/გარემოს საქმიანობის აღწერა/დახასიათება; საჭიროებების / მოთხოვნილებების / სურვილების გაზიარება (თავისუფალი დრო, საქმიანობა, გეგმები/განზრახვა.)

- **ინტერაქცია გრძნობა/ემოციისა და შეხედულებების/ დამოკიდებულებების შესახებ** (დადებითი და უარყოფითი გრძნობებისა და ემოციების, შთაბეჭდილების, შეფასების, პოზიციის გამოხატვა: კმაყოფილება / უკმაყოფილება, სინანული, გაკვირვება)
- **ინტერაქცია დროისა და სივრცის შესახებ** (დროში ლოკალიზება, მოქმედების ქრონოლოგია, სიხშირე და ხანგრძლივობა; ადგილმდებარეობისა და მიმართულების მითითება / განსაზღვრა: დანიშნულების ადგილი, მარშრუტი...).

ტექსტის ტიპი და ჟანრი
ქვეცნებები:

ტექსტის ტიპები - მხატვრული, არამხატვრული

ტექსტის ჟანრები -

- <u>მხატვრული ლიტერატურა:</u> ადაპტირებული მოთხრობები
- <u>არამხატვრული ლიტერატურა:</u> საქმიანი ქაღალდები - განცხადება
- <u>მედია/მულტიმედია ტექსტები:</u> მხატვრული და დოკუმენტური ფილმები, საპროგრამო თემატიკაზე მორგებული აუდიო–ვიდეო სასწავლო რესურსები;

ტექსტის სტრუქტურა, ორგანიზება
ქვეცნებები:

- **ტექსტის მაორგანიზებელ სიტყვიერი/ვერბალური ელემენტები** (მაგ., *სათაური, ქვესათაური, აბზაცი, წარწერა);*
- **ტექსტის მაორგანიზებელი არასიტყვიერი/არავერბალური ელემენტები** *ინტონაცია, მიმიკა, ჟესტიკულაცია, ხმის ტემბრი;*

ინტერპრეტაცია
ქვეცნებები:

ჟანრი; თემა, იდეა; მოქმედების დრო და ადგილი; სიუჟეტი

გრამატიკა
ქვეცნებები: მორფოლოგია, სინტაქსი, მართლწერა და პუნქტუაცია, ლექსიკა

ენობრივი საკითხები:

- <u>მორფოლოგია:</u> პირთა კომბინაციები სხვადასხვა ტიპის ზმნებში (სუბიექტური და ობიექტური პირების გამოხატვა); განსაზღვრებითი ნაცვალსახელები; თავისებური ზმნები; \ ფორმაუცვლელი სიტყვები და მათი ფუნქციები - ადგილის ზმნიზედები;
- <u>სინტაქსი:</u> რთული ქვეწყობილი წინადადება.
- <u>მართლწერისა და პუნქტუაციის საკითხები:</u> ნაცვალსახელები და მათთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები- სასვენი ნიშნების ხმარება მიმართვასთან
- <u>ლექსიკა:</u> სინონიმი, ანტონიმი;

ენის სწავლის სტრატეგიები
მოსმენის სტრატეგიები მოსმენის პროცესის თითოეული ფაზისათვის (მოსმენამდე, მოსმენის დროს, მოსმენის შემდეგ);

კითხვის სტრატეგიები კითხვის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (კითხვამდე, კითხვის დროს, კითხვის შემდეგ);

ლაპარაკის სტრატეგიები ზეპირი კომუნიკაციამდე და კომუნიკაციის დროს;

წერის სტრატეგიები წერის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (წერის დაწყებამდე, წერის დროს, პირველი ვარიანტის შექმნის შემდეგ);

ლექსიკისა და გრამატიკის სწავლის სტრატეგიები:

- ენათშორისი პარალელების გავლება;
- დამახსოვრების სხვადასხვა ხერხის გამოყენება;
- დედუქცია - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს ენობრივი კანონზომიერების/წესის ამოცნობას, განზოგადებას და გამოყენებას კონკრეტულ მაგალითებში.

სწავლის პროცესის გაცნობიერებულად მართვა (მეტაკოგნიცია)
ქვეცნებები:

დავალების ღირებულების განჭვრეტა, დავალების მოთხოვნების განსაზღვრა; დავალების დაგეგმვა, მიღწევების თვითშეფასება, თანაშეფასება; სწავლის სტრატეგიების შეფასება; წინსვლის დაგეგმვა;
ენობრივ-კულტურული თვითმყოფადობა

საკითხები:

სოციოკულტურული რეალიები, ზნე-ჩვეულებები, ტრადიციები, ფასეულობები; სამყაროსეული ხედვა; კულტურული ნორმები;

სამეტყველო აქტები: **1.1. სოციალური ურთიერთობები:** მისალმება/დამშვიდობება, მოკითხვა, წარდგენა, თხოვნა, ნებართვის აღება, შეთავაზება, წახალისება/შექება, მილოცვა/კეთილი სურვილების /თავაზიანობის გამოხატვა, მადლობის გადახდა, მობოდიშება **1.2. ინფორმაციის გაცვლა:** პირადი მონაცემები, პროფესია/ხელობა, საჭიროებები / მოთხოვნილებები /სურვილები, თავისუფალი დრო, საქმიანობა, გეგმები / განზრახვა. **1.3. აღწერა-დახასიათება:** ადამიანის გარეგნობა, ჩაცმულობა, ხასიათი, თვისებები; **1.4. გრძნობა/ემოციისა და შეფასება / დამოკიდებულების გამოხატვა:** დადებითი/უარყოფითი ემოციები, დადებითი / უარყოფითი შეფასება **1.5. სივრცეში ორიენტირება:** ადგილმდებარეობის მითითება, მიმართულების განსაზღვრა	**ენობრივი საკითხები:** • <u>მორფოლოგია:</u> ბრუნვები და ბრუნვათა ფუნქციები; განსაზღვრებითი ნაცვალსახელები; პირთა კომბინაციები სხვადასხვა ტიპის ზმნებში (სუბიექტური და ობიექტური პირების გამოხატვა); თავისებური ზმნები; ფორმაუცვლელი სიტყვები და მათი ფუნქციები -ადგილის ზმნიზედა • <u>სინტაქსი:</u> რთული ქვეწყობილი წინადადება. • <u>მართლწერისა და პუნქტუაციის საკითხები:</u> ნაცვალსახელები და მათთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები- სასვენი ნიშნების ხმარება მიმართვასთან • <u>ლექსიკა:</u> სინონიმი, ანტონიმი;

<table>
<tr><td colspan="4">თემატური ლექსიკა:
სკოლასთან, სკოლაში განვითარებულ ურთიერთობებთან დაკავშირებული ლექსიკა</td></tr>
<tr><td colspan="4">ტექსტის ტიპები და ჟანრები:
ტექსტის ტიპები - მხატვრული, არამხატვრული
ტექსტის ჟანრები -
• მხატვრული ლიტერატურა: ადაპტირებული მოთხრობები(ფრაგმენტი ანა გავალდას „35 კილო იმედიდან „ და „წრიპა ჩარლის დღიური“
• არამხატვრული ლიტერატურა: პრაგმატული ტექსტები - ფლაერი; საქმიანი ქაღალდები -განცხადება.
• მედია/მულტიმედია ტექსტები: მხატვრული ფილმები(ფრაგმენტი სერიალიდან „ანა, ფრაგმენტი ანიმედან „ჩუმი ხმა“. საპროგრამო თემატიკაზე მორგებული აუდიო–ვიდეო სასწავლო რესურსები;</td></tr>
<tr><td rowspan="2">სამიზნე ცნებები და მათთან დაკავშირებული მკვიდრი წარმოდგენები:
საკომუნიკაციო სიტუაცია (1, 2, 3, 4, 6)
კომუნიკაცია გულისხმობს ინფორმაციის გაცვლას ინდივიდებს შორის;
კომუნიკაციის ფორმასა და შინაარსზე გავლენას ახდენს სიტუაციური მახასიათებლები: კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის მონაწილეები (ადრესანტი, ადრესატი), კომუნიკაციის ადგილი და დრო.
წარმატებული კომუნიკაციისთვის, აუცილებელია სიტუაციური მახასიათებლების გათვალისწინება;
ტექსტის ტიპი და ჟანრი
(შედეგები 1, 2, 3, 4, 5)
ტექსტები იყოფა 2 ძირითად ტიპად: მხატვრულ და არამხატვრულ ტექსტებად.
ერთი ჟანრის ტექსტებს აქვს საერთო მახასიათებლები (ენობრივ-სტილური, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული და სხვა მსგავსებები).
ტექსტის ჟანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა მეხმარება როგორც ტექსტის გაგება-გააზრებაში, ისე კონკრეტული</td><td colspan="3">I ეტაპის შუალედური მიზნები

მოსწავლეები შეძლებენ არამხატვრული ტექსტების (ფლაერი, განცხადება) სასკოლო თემატიკაზე</td></tr>
<tr><td>ქვეცნებები:

სიტუაციური მახასიათებლები:
კომუნიკაციაში მონაწილეები, მათი ვინაობა; კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის თემა; ადრესატი, ადრესანტი; კომუნიკაციის ადგილი, დრო;

მეტყველების ფუნქციური ტიპები:
თხრობა, აღწერა

სამეტყველო აქტები:
• ინტერაქცია სოციალურ რიტუალებში (კომუნიკაციის დაწყება/დასრულება, თავაზიანობის გამოხატვა, დახმარების თხოვნა, შეხვედრის დანიშვნა);
• ინტერაქცია ინფორმაციის მოსაპოვებლად (პირადი და სხვისი მონაცემების გაცვლა; ადამიანის/გარემოს საქმიანობის აღწერა/დახასიათება; საჭიროებების / მოთხოვნილებების / სურვილების</td><td>საკვანძო შეკითხვა / შეკითხვები:

1. როგორია ჩემი სკოლა?
2. როგორ შევადგინო სკოლასთან დაკავშირებული პრაგმატული ტექსტები?
3. რა ლექსიკისა და გრამატიკული კატეგორიების გამოყენება დამჭირდება?
4. როგორ ვითანამშრომლო ჩემს კლასელებთან მიზნების მისაღწევად?
5. როგორ დავგეგმო ჩემი საქმიანობა ისე, რომ დავალება ეფექტურად შევასრულო?</td><td>კომპლექსური დავალება/ დავალებები</td></tr>
</table>

მიზნით შესაბამისი ჟანრის ტექსტების შედგენაში. **ტექსტის სტრუქტურა, ორგანიზება (შედეგი 1, 4, 5, 6)** ტექსტის სტრუქტურას ქმნის სიტყვიერი (მაგ., სათაური, ქვესათაური, აბზაცი, წარწერა) და არასიტყვიერი (მაგ., ილუსტრაცია, სვეტი, სქემა, სასვენი ნიშნები, ზეპირ ტექსტში - ინტონაცია) ელემენტების ერთობლიობა და მათი თავისებური განლაგება; ტექსტის სტრუქტურული ელემენტების ცოდნა და მასზე დაკვირვება მეხმარება როგორც ტექსტის გაგებაში, ისე კონკრეტული მიზნით შესაბამისი ტექსტის შედგენაში. **ინტერპრეტაცია, საკუთარი დამოკიდებულების გამოხატვა (შედეგები: 1, 2, 3, 4, 5, 6)** ინტერპრეტაცია გულისხმობს ტექსტის წარმოჩენას ახალი სახით / ფორმით; ინტერპრეტაციის დროს შემიძლია გამოვიყენო ტექსტში მოცემული მინიშნებები, პირადი გამოცდილება, ნასწავლი/ნაცნობი ტექსტების, ცნებებისა და საკითხების ცოდნა; პირადი დამოკიდებულების გამოხატვა მეხმარება დასკვნის გამოტანაში, საკუთარი თავის უკეთ გაგებაში, ტექსტის პირად გამოცდილებასთან დაკავშირებაში და საშუალებას მაძლევს მოვემზადო რეალური ცხოვრებისთვის. **ენობრივ-კულტურული თვითმყოფადობა (შედეგები 7, 8, 9)** ქართული ენის შესწავლისას აღმოვაჩენთ განსხვავებულ	გაზიარება (თავისუფალი დრო, საქმიანობა, გეგმები/განზრახვა.) • **ინტერაქცია გრძნობა/ემოციისა და შეხედულებების/ დამოკიდებულებების შესახებ** (დადებითი და უარყოფითი გრძნობებისა და ემოციების, შთაბეჭდილების, შეფასების, პოზიციის გამოხატვა: კმაყოფილება / უკმაყოფილება, სინანული, გაკვირვება) **ტექსტის ტიპები -** მხატვრული, არამხატვრუ **ტექსტის ჟანრები -** • <u>მხატვრული ლიტერატურა:</u> ადაპტირებული მოთხრობები • <u>არამხატვრული ლიტერატურა:</u> საქმიანი ქაღალდები - განცხადება; პრაგმატული ტექსტი -ფლაერი **ტექსტის მაორგანიზებელ სიტყვიერი/ვერბალური ელემენტები -** სათაური, აბზაცი, წარწერა ჟანრი; თემა, იდეა; მოქმედების დრო და ადგილი; სიუჟეტი **ქვეცნებები:** მორფოლოგია, სინტაქსი, მართლწერა და პუნქტუაცია, ლექსიკა **ენობრივი საკითხები:** • <u>მორფოლოგია:</u> პირთა კომბინაციები სხვადასხვა ტიპის ზმნებში (სუბიექტური და ობიექტური პირების გამოხატვა); თავისებური ზმნები; /ფორმაუცვლელი სიტყვები და მათი ფუნქციები - ადგილის ზმნიზედები;		

სოციოკულტურულ და კულტურულ სამყაროსაც (მაგ., თავისებურ ტრადიციებს, ზნე-ჩვეულებებს, განსხვავებულ ქცევის წესებს, ცხოვრების სტილს, სამყაროსეულ ხედვას); განსხვავებული ენისა და კულტურის აღმოჩენა და საკუთართან შედარება მეხმარება საკუთარი ენისა და კულტურის უკეთ გაცნობიერებაში; სოციოკულტურულ თავისებურებათა გაგება და გაზიარება ამდიდრებს ცოდნა-გამოცდილებას და ხელს უწყობს კულტურულ თვითმყოფადობათა დაფასებასა. **გრამატიკა (შედეგები 5)** სიტყვები ერთმანეთს გარკვეული წესების მეშვეობით უკავშირდებიან, რომელთა ცოდნაც მნიშვნელოვანია მათ შორის აზრობრივი მიმართებების გასაგებად; გრამატიკული საკითხებისა და ტექსტის ენობრივი მახასიათებლების ცოდნა მნიშვნელოვანია წარმატებული კომუნიკაციისათვის. **ენის სწავლის სტრატეგიები (კოგნიტური სტრატეგიები)** **(შედეგები 1, 2, 3, 5)** ენის სწავლას უკეთ შევძლებ, თუ გამოვიყენებ სხვადასხვა გონებრივ ხერხს, ანუ სტრატეგიებს; თითოეულ სამეტყველო აქტივობაზე (მოსმენა-გაგებაზე, კითხვა-გაგებაზე, ზეპირ და წერით მეტყველებაზე) მუშაობა მოითხოვს განსხვავებული	• <u>მართლწერისა და პუნქტუაციის საკითხები:</u> სასვენი ნიშნების ხმარება მიმართვასთან • <u>ლექსიკა:</u> სინონიმი, ანტონიმი; **კითხვის სტრატეგიები** კითხვის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (კითხვამდე, კითხვის დროს, კითხვის შემდეგ); **წერის სტრატეგიები** წერის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (წერის დაწყებამდე, წერის დროს, პირველი ვარიანტის შექმნის შემდეგ); **ლექსიკისა და გრამატიკის სწავლის სტრატეგიები:** • ენათშორისი პარალელების გავლება; • დამახსოვრების სხვადასხვა ხერხის გამოყენება; • დედუქცია - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს ენობრივი კანონზომიერების/წესის ამოცნობას, განზოგადებას და გამოყენებას კონკრეტულ მაგალითებში. **ქვეცნებები:** დავალების ღირებულების განჭვრეტა, დავალების მოთხოვნების განსაზღვრა; დავალების დაგეგმვა, მიღწევების თვითშეფასება, თანაშეფასება; სწავლის სტრატეგიების შეფასება; წინსვლის დაგეგმვა; **საკითხები**: სოციოკულტურული რეალიები, ზნე-ჩვეულებები, ტრადიციები,		

<table>
<tr>
<td rowspan="2">ხერხების, ანუ სტრატეგიების გამოყენებას;
ამ სტრატეგიების აღმოჩენა და გამოყენება მიადვილებს სწავლას და საშუალებას მაძლევს მკვეთრად გავაუმჯობესო ჩემი მიღწევები.
ლექსიკისა და გრამატიკის ათვისებას მიადვილებს ასევე სათანადო სტრატეგიების გამოყენება.
სწავლის პროცესის გაცნობიერებულად მართვა (მეტაკოგნიცია) (შედეგები: 10, 11, 12)
სტრატეგიების კარგი მცოდნე, ანუ მოსწავლე-სტრატეგი აკვირდება სწავლის პროცესს, აცნობიერებს იმ სტრატეგიებს და იმ პირობებს, რომლებიც ხელს უწყობს მის წინსვლას, გეზს აძლევს სწავლის პროცესს და ქმნის წინსვლის ხელშემწყობ პირობებს; სწავლაში წინსვლა დამოკიდებულია ჩემს სტრატეგიულობაზე, და არა - ჩემს თანდაყოლილ უნარებზე.</td>
<td>ფასეულობები; სამყაროსეული ხედვა;
კულტურული ნორმები;</td>
<td></td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td colspan="2">აქტივობები:

<u>მოსწავლის წიგნის დავალებები 1,2,5,6,8,9,15,17,18,20, 23, 24, 26</u>
<u>მოსწავლის რვეულის ავარჯიშოები:3,4,7,10,11,12,13,14,16,19,21,22,25,27,28</u>

აქტივობა 1 - მცირე ტექსტის წაკითხვა და გაგება : მოსწავლეები კითხულობენ ტექსტს ანა გავალდას და მისი პერსონაჟის შესახებ და უპასუხებენ შეკითხვებს. ეს ტექსტი მოსწავლეებს ამზადებს ცენტრალური ტექსტის წასაკითხად. მესამე შეკითხვა სამსჯელოა და მასზე მოსწავლეებმა ტექსტის ინფორმაციის მიხედვით უნდა გამოთქვან თავიანთი ვარაუდები.
ტექსტის ლექსიკური ერთეულების გასაცნობად და ასათვისებლად რვეულში შემოთავაზებულია ილუსტრირებული ლექსიკონი (სავარჯიშო 2), და სიტყვების კლასიფიკაციის სქემა(სავარჯიშო 3), სადაც მოსწავლემ უნდა დააჯგუფოს ერთი ძირიდან ნაწარმოები სიტყვები.
აქტივობა 2 - გრამატიკულ ბლოკზე დაკვირვება: ტექსტში შემოდის მან-ით დაწყებული ზმნები(უჭირს, ეხერხება), რომელთა სწავლება განსაკუთრებით ძნელია ხოლმე. ამიტომ მათზე მუშაობას უღლების პარადიგმაზე დაკვირვებით ვიწყებთ. მასწავლებელმა მოცემული ცხრილი კარგად უნდა გაათავისებინოს მოსწავლეებს, ყურადღება მიაქცევინოს პირის ნიშნებზე, რომლებიც წითლადაა გამოყოფილი. კარგი იქნება, თუ მოსწავლეები მსგავსი წარმოების რომელიმე ზმნას ნაცნობი ლექსიკიდან გაიხსენებენ და აუღლებენ.
აქტივობა 3 - ტექსტის წაკითხვა და გაგება: მოსწავლეები კითხულობენ ტექსტის პირველ ნაწილს და ასათაურებენ მას. ტექსტის განსატვირთად მოცემულია ილუსტრირებული ლექსიკონი. სიტყვების გაცნობისა და ტექსტის წაკითხვის შემდეგ მოსწავლეები რვეულში ასრულებენ მე-4 სავარჯიშოს სწორია/არასწორია, სადაც ისინი მონიშნავენ შესაბამის ინფორმაციას, შემდეგ ერთმანეთის ნამუშევრებს შეადარებენ და მცდარ წინადადებებს გადაწერენ სწორად. ამ სავარჯიშოს შესრულების შემდეგ უბრუნდებიან</td>
<td>კომპლექსური 1

კომპიუტერით გააკეთე პატარა სარეკლამო-საინფორმაციო ფლაერი შენი სკოლის შესახებ. გააფორმე ის შესაბამისი ფოტოებით. ტექსტში და ფოტოებზე ასახე სკოლის გარემო და სწავლის პროცესი.
ფლაერი უნდა იყოს მოკლე და შეიცავდეს ყველა მნიშვნელოვან ინფორმაციას სკოლის შესახებ:
• სკოლის სრული სახელწოდება;
• სად მდებარეობს სკოლა;
• როდის დაარსდა ის;
• რომელ ენაზე მიმდინარეობს სწავლება;
• რამდენი მოსწავლეა და რამდენი მასწავლებელია;
• ვინ არის დირექტორი;
• რამდენი კლასია სკოლაში;
• რამდენსართულიანია სკოლის შენობა;
• რამდენი საკლასო ოთახია;
• გაქვთ თუ არა ქიმიის, ფიზიკის, ბიოლოგიის, შრომისა და სახვითი
• ხელოვნების კაბინეტები;
• არის თუ არა სკოლაში სპორტული და სააქტო დარბაზი, ინფორმატიკის
• კაბინეტი, ბიბლიოთეკა, ბუფეტი და სხვა;</td>
</tr>
</table>

	ტექსტის ბოლოში დართულ შეკითხვებს. აქვე ეცნობიან გრამატიკულ ბლოკს ობიექტური წყობის ზმნაზე. **აქტივობა 4** - ლექსიკურ ერთეულებზე მუშაობა: სრულდება რვეულის სავარჯიშოები 10,11,12. **აქტივობა 5** - კომპლექსური დავალებისთვის მზადება და შესრულება: სრულდება სავარჯიშო 13 და 14. კომპლექსური დავალება მიზნად ისახავს მოსწავლის მიერ თავისი სკოლის წარმოდგენას ფლაერის ფორმით. ამ დავალებაში კარგად ვლინდება კავშირი მოსწავლის პირად გამოცდილებასთან. მოსწავლეს უწევს მისთვის ნაცნობი ინფორმაცია განსხვავებულ ჟანრში წარმოადგინოს, რისთვისაც უნდა გაითვალისწინოს სამიზნე ტექსტის ჟანრობრივი მახასიათებლები. **აქტივობა 6** - ტექსტის მეორე ნაწილის წაკითხვა და გაგება: მოსწავლეები კითხულობენ ტექსტის მეორე ნაწილს და ასათაურებენ მას. შემდეგ სრულდება რვეულის სავარჯიშო 16, რომელიც ტექსტის გლობალურ და სელექციურ გაგებას ემსახურება. ტექსტის გაგებისთვისაა სავარჯიშო 17 -ის შეკითხვებიც. **აქტივობა 7** - გრამატიკაზე მუშაობა: ამ თავში ხშირად გრამატიკული ბლოკები მიბმულია ტექსტებზე, რაც განპირობებულია ჩვენი ზოგადი მიდგომით, რომ მოსწავლეებმა გრამატიკული საკითხები ისწავლონ არა კონტექსტიდან მოწყვეტილად, არამედ მოსასმენ ან საკითხავ ტექსტებთან კავშირში. ამ შემთხვევაში უშუალოდ ტექსტში მოცემული გრამატიკული საკითხი - ადგილის ზმნიზედები გამოიყო. გრამატიკული ბლოკის დახმარებით მასწავლებელმა უნდა აათვისებინოს ისინი მოსწავლეებს. კარგი იქნება გავარჯიშებაც მოცემულ გრამატიკულ ფორმებზე - წინადადებების შედგენა ზეპირად თუ წერილობით. 102- ე გვერდზე მოცემულია კიდევ ერთი საჭირო გრამატიკული საკითხი - მიმართვა. მოსწავლეები დააკვირდებიან გრამატიკულ ბლოკს და შეასრულებენ მოსწავლის რვეულის 21-ე სავარჯიშოს. მოცემულ გრამატიკულ საკითხზე მასწავლებლმა დამატებითაც შეიძლება გაავარჯიშოს მოსწავლეები - იქნება ეს კიდევ სხვა სავარჯიშო თუ რომელიმე ტექსტზე დაკვირვება და მიმართვის ფორმების ამოცნობა. **აქტივობა 19:** წერილის ფორმატის ათვისება: მოსწავლეები აკვირდებიან ტექსტის ნაწილს, რომელსაც წერილის ფორმა აქვს და წინა წლებში ნასწავლ წერილის სტრუქტურას კიდევ ერთხელ განიმტკიცებენ. ეს დავალება მოსწავლეებს ამზადებს კომპლექსური დავალების შესასრულებლად. ზოგადად, მნიშნელოვანია, რომ მოსწავლე ტექსტის მრავალფეროვან ფორმატებს იცნობდეს და	• რომელ განსხვავებულ საგნებს სწავლობთ ან რომელი წრე მოქმედებს სკოლაში; • ჰყავს თუ არა სკოლას მუსიკალური ან სპორტული გუნდი; • რით გამოირჩევა შენი სკოლა. • ფლაერის გაკეთების შემდეგ უამბე თანაკლასელებს: • რამდენად რთული (ადვილი) იყო ეს დავალება და რატომ? • სად მოიპოვე ინფორმაცია, რომელიც არ გქონდა? • თუ გაგიჩნდა შენი სკოლის გაუმჯობესების სურვილი და რა **კომპლექსური დავალება 2** წარმოიდგინე, რომ სპეციალურ სკოლაში (ფიზიკა-მათემატიკის, სახვითი ხელოვნების, სამუსიკო, ქორეოგრაფიული სკოლა ან სხვა) გინდა გადასვლა. მიმართე სკოლის დირექტორს წერილით და სთხოვე ამ სკოლაში მიღება. წერილში: • ახსენი, თუ რატომ გინდა ახალ სკოლაში სწავლა; • მოუყევი შენი თავის შესახებ; • ისაუბრე შენი განსაკუთრებული ნიჭის, უნარების, ჰობისა და ინტერესების • შესახებ; • კარგად ჩამოაყალიბე თხოვნა; • გაითვალისწინე წერილის სტრუქტურა; • არ დაგავიწყდეს, რომ მიმართვა წოდებით ბრუნვაში უნდა იყოს.

	იყენებდეს, რაც მას დაეხმარება, არ დაიბნეს განსხვავებულ კონტექსტში მოხვედრის დროს და უკეთ მოახერხოს სხვადასხვა ტიპის ავთენტური ტექსტის გაგება და გამოყენება. სავარჯიშოში მოცემული შეკითხვები მიმართულია როგორც წერილის შინაარსის, ისე მისი სტრუქტურული მახასიათებლების გასაგებად. **აქტივობა 20-** კომპლექსური დავალება: აღნიშნულ დავალებაში მოსწავლეს ევალება წერილის დაწერა, რაც მისგან მოითხოვს წერილისთვის საჭირო ენობრივი, ჟანრობრივი და შინაარსობლივი საკითხების გათვალისწინებას. აქვე შემოდის საკომუნიკაციო სიტუაციის მახასიათებლების აუცილებლობაც. მოსწავლემ უნდა გაითვალისწინოს ადრესატი და სიტუაცია, რაც აისახება წერილის სტილზე: ვთქვათ, მეგობარს სწერს, მასწავლებელს, უცხო ადამიანს თუ ნათესავს..სთხოვს რაიმეს, უხსნის თუ უბრალოდ, უყვება.. **აქტივობა 21-** ტექსტის მესამე ნაწილის წაკითხვა და გაგება: მოსწავლეები კითხულობენ ტექსტის" 35 კილო იმედი" მესამე ნაწილს და ასათაურებენ მას. სრულდება ტექსტის გაგების დავალებები 24 დ ა 26 და 25-ე სავარჯიშო რვეულში. **აქტივობა 22 -** გრამატიკაზე მუშაობა: 27-ე სავარჯიშოს მიხედვით მოსწავლემ ხელახლა უნდა წაიკითხოს მთელი ტექსტი და ამოწეროს საკუთარი და გეოგრაფიული სახელები.	პრეზენტაციის შემდეგ ისაუბრე: • რა მიზანი ჰქონდა ამ დავალებას? • რაში შეიძლება გამოგადგეს მომავალში?
	რესურსები: მოსწავლის წიგნი მოსწავლის რვეული	
	შეფასების კრიტერიუმები **თემის ფარგლებში მოსწავლეს შეუძლია:** 1. სათანადო სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით, სკოლის თემატიკაზე შექმნილი მხატვრული ტექსტის გაგება/გააზრება და ტექსტის ინფორმაციაზე დაყრდნობით დასკვნების გამოტანა; (1) 2. საყრდენების დახმარებით პრაგმატული ტექსტისა და საქმიანი ქაღალდის შექმნა, ენობრივი ენობრივი გამართულობის დაცვა (2,5); სკოლის თემატიკაზე საუბარი (3) 3. საკუთარი სწავლის დაგეგმვა და წარმართვა (10), ამ პროცესში მასწავლებელთან და თანაკლასელებთან კონსტრუქციული თანამშრომლობა (11), შეთავაზებული საკითხავი ტექსტის გააზრებულად გამოყენება (12).	

<table>
<tr><td rowspan="2"></td><td colspan="3">II ეტაპის შუალედური მიზნები
მოსწავლეები შეძლებენ სასკოლო სიტუაციის გაანალიზებას და ინსცენირებას შესაბამისი ლექსიკისა და გრამატიკული კონსტრუქციების გამოყენებით</td></tr>
<tr><td>საკითხები და ქვეცნებები:
სიტუაციური მახასიათებლები: კომუნიკაციაში მონაწილეები, მათი ვინაობა; კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის თემა; ადრესატი, ადრესანტი; კომუნიკაციის ადგილი, დრო;

მეტყველების ფუნქციური ტიპები: თხრობა, აღწერა, მსჯელობა

სამეტყველო აქტები:
• ინტერაქცია სოციალურ რიტუალებში (კომუნიკაციის დაწყება/დასრულება, თავაზიანობის გამოხატვა, დახმარების თხოვნა, შეხვედრის დანიშვნა);
• ინტერაქცია ინფორმაციის მოსაპოვებლად (პირადი და სხვისი მონაცემების გაცვლა; ადამიანის/გარემოს საქმიანობის აღწერა/დახასიათება; საჭიროებების / მოთხოვნილებების / სურვილების გაზიარება (თავისუფალი დრო, საქმიანობა, გეგმები/განზრახვა.)
• ინტერაქცია გრძნობა/ემოციისა და შეხედულებების/ დამოკიდებულებების შესახებ (დადებითი და უარყოფითი გრძნობებისა და ემოციების, შთაბეჭდილების, შეფასების,</td><td>საკვანძო შეკითხვა/ შეკითხვები:
1. რა სტრატეგიები დამჭირდება სასკოლო თემატიკაზე შექმნილი ფილმებისა და ვიდეოჩანაწერების გასაგებად?
2. როგორ გადმოვცე გასაგებად მედიატექსტებში დასმული პრობლემების შესახებ ჩემი აზრი?
3. რა სტრატეგიები დამეხმარება ამაში?</td><td>კომპლექსური დავალება/ დავალებები</td></tr>
</table>

	პოზიციის გამოხატვა: კმაყოფილება / უკმაყოფილება, სინანული, გაკვირვება) **ტექსტის ჟანრები -** • პრაგმატული ტექსტი - ანოტაცია • მედია/მულტიმედია ტექსტები: მხატვრული და დოკუმენტური ფილმები, საპროგრამო თემატიკაზე მორგებული აუდიო–ვიდეო სასწავლო რესურსები; **ქვეცნებები:** • **ტექსტის მაორგანიზებელი არასიტყვიერი/არავერბალური ელემენტები** *ინტონაცია, მიმიკა, ჟესტიკულაცია, ხმის ტემბრი;* **ქვეცნებები:** ჟანრი; თემა, იდეა; მოქმედების დრო და ადგილი; სიუჟეტი **ქვეცნებები:** მორფოლოგია, სინტაქსი, მართლწერა და პუნქტუაცია, ლექსიკა **ენობრივი საკითხები:** • მორფოლოგია: განსაზღვრებითი ნაცვალსახელები; • სინტაქსი: რთული ქვეწყობილი წინადადება. • მართლწერისა და პუნქტუაციის საკითხები: ნაცვალსახელები და მათთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები • ლექსიკა: სინონიმი, ანტონიმი;		

	მოსმენის სტრატეგიები მოსმენის პროცესის თითოეული ფაზისათვის (მოსმენამდე, მოსმენის დროს, მოსმენის შემდეგ); **ლაპარაკის სტრატეგიები** ზეპირი კომუნიკაციამდე და კომუნიკაციის დროს; **ლექსიკისა და გრამატიკის სწავლის სტრატეგიები:** • ენათშორისი პარალელების გავლება; • დამახსოვრების სხვადასხვა ხერხის გამოყენება; • დედუქცია - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს ენობრივი კანონზომიერების/წესის ამოცნობას, განზოგადებას და გამოყენებას კონკრეტულ მაგალითებში. **ქვეცნებები:** დავალების ღირებულების განჭვრეტა, დავალების მოთხოვნების განსაზღვრა; დავალების დაგეგმვა, მიღწევების თვითშეფასება, თანაშეფასება; სწავლის სტრატეგიების შეფასება; წინსვლის დაგეგმვა; **საკითხები**: სოციოკულტურული რეალიები, ზნე-ჩვეულებები, ტრადიციები, ფასეულობები; სამყაროსეული ხედვა; კულტურული ნორმები;		

<table>
<tr>
<td></td>
<td>აქტივობები:
<u>მოსწავლის წიგნის დავალებები 29, 36,37</u>
<u>რვეულის სავარჯიშოები: 30-35,38,39,40</u>

აქტივობა 23 - ვიდეოჩანაწერის ნახვა და გაგება: მოსწავლეები ნახულობენ ფრაგმენტს სერიალიდან „ ენი ორი ენით“ და უპასუხებენ შეკითხვებს (სავარჯიშო 28). შემდეგ ასრულებენ წიგნის 29- ე დავალებას. ვიდეოჩანაწერის გასაგებად მოსწავლეები ასრულებენ ასევე წიგნის დავალებებს 30-34.
აქტივობა 24 - დიალოგის წაკითხვა და გაგრძელება: ამ აქტივობის მიზანია, მოსწავლეებმა გაიგონ და თავადაც გამოიყენონ საკუთარი თავის წარდგენის ფრაზები და წინადადებები. ეს დიალოგი დაეხმარება კომპლექსური დავალების შესრულების პროცესსაც
აქტივობა 25 - სრულდება კომპლექსური დავალება 36
აქტივობა 26 - ლაპარაკის უნარის განვითარებაზე მუშაობა: დავალება 37 მოსწავლეებს ავალებს ისაუბრონ ნანახის შესახებ შეკითხვების დახმარებით. საჭიროა მასწავლებელმა წაახალისოს მოსწავლეები ისე, რომ მათ შეიძლოს გაბმულად საუბარი და საკუთარი ა ზრების გამოთქმა.
ამ დავალებაში მასწავლებელმა ყურადღება უნდა გაამახვილოს შეკითხვაზე - რამდენად სწორად იქცევა დაიანა, როდესაც ენს აფრთხილებს, რომ ბიჭებს არ ელაპარაკოს? კარგი იქნება, თუ ამ შეკითხვას მასწავლებელი განავრცობს კლასში მცირე დისკუსიით და მოსწავლეებს წაიყვანს იქით, რომ მსგავსი გამოთქმები სტერეოტიპულია და სიმართლეს არ შეესაბამება.
აქტივობა 28 - წერის უნარის განვითარებაზე მუშაობა: საყრდენი ფრაზებისა და ვიდეოჩანაწერის დახმარებით მოსწავლეებმა უნდა დაწერონ ენის სავარაუდო ურთიერთობების შესახებ ახალ სკოლაში.
აქტივობა 29 - სრულდება კომპლექსური დავალება 39. ამ დავალებაში მოსწავლეს მოუწევს ჩამოაყალიბოს თავისი პოზიცია საკითხზე, გამართოს ის ენობრივად და წარმოადგინოს კლასის წინაშე. ასევე, შეეცადოს წარმოადგინოს მუშაობის პროცესი, რაც უვითარებს მის სწავლის სწავლის უნარს.
აქტივობა 30 - თვითშეფასება - სავარჯიშო 40 მოსწავლეს სთხოვს შეაფასოს საკუთარი ცოდნა. ამგვარი დავალებები ძალიან საჭიროა იმისათვის, რომ მოსწავლემ დაინახოს, სად არის, რა არის მისი ძლიერი ან სუსტი მხარე და რაში სჭირდება განვითარება. აღნიშნულ რუბრიკას რაც უფრო მეტ თემასთან ან თემის შიგნით მსხვილ საკითხებთან გამოიყენებს მასწავლებელი, მით უკეთესია.</td>
<td>დაიყავით ჯგუფებად.
წარმოიდგინეთ, რომ ერთ-ერთი თქვენგანი გადავიდა ქართულ სკოლაში. ჯგუფის წევრებთან ერთად მოამზადეთ გაცნობის ინსცენირება „მე ახალ სკოლაში“ და წარმოადგინეთ.
ინსცენირების მონაწილეებად წარმოადგინეთ:
• ახალი მოსწავლე, მასწავლებელი;
• ძველი მოსწავლეები (თავაზიანი ბავშვი, გულგრილი ბავშვი და უტაქტო ბავშვი).

დავალების შესრულებამდე:
• გაინაწილეთ როლები;
• დაწერეთ რეპლიკები თითოეული მონაწილისთვის (დაიხმარეთ ვიდეოჩანაწერების
• ფრაზები);
• ივარჯიშეთ ემოციის გამოხატვაში.
• დავალების შესრულებისას:
• დაიცავით ენობრივი ნორმები;
• იფიქრეთ თქვენი გმირის ემოციებსა და შეგრძნებებზე.

წარდგენის შემდეგ ისაუბრეთ:
• რამდენად საინტერესო, რთული ან ძნელი იყო დავალების შესრულების
• პროცესი?
• რა ფიქრები და განცდები გაგიჩნდათ თქვენს გმირთან დაკავშირებით?
• რა ახალი დასკვნების გამოტანა შეიძლება ინსცენირების შედეგად იმ</td>
</tr>
</table>

<table>
<tr><td rowspan="4"></td><td colspan="2">რესურსები:
მოსწავლის წიგნი, მოსწავლის რვეული, ვიდეოჩანაწერები</td><td>• სიტუაციის შესახებ, როდესაც სკოლაში ახალი მოსწავლე გადმოდის.</td></tr>
<tr><td colspan="3">შეფასების კრიტერიუმები:
მოსწავლემ უნდა შეძლოს:

1. სათანადო სტრატეგიების გამოყენებით, მხატვრული და ანიმაციური ფილმების ფრაგმენტების სათანადო გაგება და დასკვნების გამოტანა (1)
2. საკუთარ გამოცდილებაზე დაყრდნობითა და ათვისებული მასალის მიხედვით სიტუაციის შედგენა და ინსცენირება(2), საკუთარ გამოცდილებაზე საუბარი, დიალოგის წარმართვა ან სხვების საუბარში ჩართვა (3); ენობრივი ნორმების გათვალისწინება ამ პროცესში(5)
3. სოციოკულტურული თვალსაზრისით კონკრეტული ინფორმაციის ან მთლიანი ტექსტის გაანალიზება (7), განსხვავებული კულტურული ნორმებისა და ღირებულებების გაგება-გააზრება და კულტურული მრავალფეროვნების მიმართ პოზიტიური დამოკიდებულების გამოვლენა (8), განსხვავებულ კულტურულ კონტექსტებში ინტერპერსონალური უნარების გამოვლენა, თავისუფლად ორიენტირება (9);
4. დავალებების შესრულებისას სასწავლო საქმიანობის მართვის უნარ-ჩვევების გამოვლენა (10), სხვებთან თანამშრომლობა და ამ პროცესში კონსტრუქციული დამოკიდებულებების გამოვლენა (11), სათანადო სტრატეგიებისა და საგანმანათლებლო რესურსების (ბეჭდვითი და მულტიმედია რესურსების, ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების) გააზრებულად გამოყენება (12)</td></tr>
<tr><td colspan="3">III ეტაპის შუალედური მიზნები

მოსწავლეები შეძლებენ სკოლაში განვითარებული ურთიერთობის, კერძოდ, ბულინგის იდენტიფიკაციას მხატვრულ და მედიატექსტებში; ასევე, ბულინგის შესახებ არსებული საკომუნიკაციო ამოცანების გადაჭრას</td></tr>
<tr><td>საკითხი და ქვეცნებები:

ქვეცნებები:

სიტუაციური მახასიათებლები:
კომუნიკაციაში მონაწილეები, მათი ვინაობა; კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის თემა; ადრესატი, ადრესანტი; კომუნიკაციის ადგილი, დრო;

მეტყველების ფუნქციური ტიპები:
თხრობა, აღწერა, მსჯელობა</td><td>საკვანძო შეკითხვა / შეკითხვები:
1. რა არის ბულინგი და როგორ ამოვიცნო ის სასკოლო სიტუაციებში?
2. რა შეხედულებები მაქვს ამასთან დაკავშირებით?
3. როგორ გადმოვცე ჩემი მოსაზრებები ამ თემასთან დაკავშირებით? რა</td><td>კომპლექსური დავალება/ დავალებები</td></tr>
</table>

	სამეტყველო აქტები: • **ინტერაქცია სოციალურ რიტუალებში** (კომუნიკაციის დაწყება/დასრულება, თავაზიანობის გამოხატვა, დახმარების თხოვნა, შეხვედრის დანიშვნა); • **ინტერაქცია ინფორმაციის მოსაპოვებლად** (პირადი და სხვისი მონაცემების გაცვლა; ადამიანის/გარემოს საქმიანობის აღწერა/დახასიათება; საჭიროებების / მოთხოვნილებების / სურვილების გაზიარება (თავისუფალი დრო, საქმიანობა, გეგმები/განზრახვა.) • **ინტერაქცია გრძნობა/ემოციისა და შეხედულებების/ დამოკიდებულებების შესახებ** (დადებითი და უარყოფითი გრძნობებისა და ემოციების, შთაბეჭდილების, შეფასების, პოზიციის გამოხატვა: კმაყოფილება / უკმაყოფილება, სინანული, გაკვირვება) **ქვეცნებები:** **ტექსტის ტიპები -** მხატვრული, **ტექსტის ჟანრები -** • <u>მხატვრული ლიტერატურა:</u> ადაპტირებული მოთხრობები • <u>მედია/მულტიმედია ტექსტები:</u> მხატვრული და დოკუმენტური ფილმები, საპროგრამო	ლექსიკური და გრამატიკული მასალა მჭირდება ამისთვის?	

	თემატიკაზე მორგებული აუდიო–ვიდეო სასწავლო რესურსები; **ქვეცნებები:** • **ტექსტის მაორგანიზებელ სიტყვიერი/ვერბალური ელემენტები** (მაგ., *სათაური, ქვესათაური, აბზაცი, წარწერა);* • **ტექსტის მაორგანიზებელი არასიტყვიერი/არავერბალური ელემენტები** *ინტონაცია, მიმიკა, ჟესტიკულაცია, ხმის ტემბრი;* **ქვეცნებები:** ჟანრი; თემა, იდეა; მოქმედების დრო და ადგილი; სიუჟეტი **ქვეცნებები:** მორფოლოგია, სინტაქსი, მართლწერა და პუნქტუაცია, ლექსიკა **ენობრივი საკითხები:** • <u>მორფოლოგია:</u> განსაზღვრებითი ნაცვალსახელები; • <u>სინტაქსი:</u> რთული ქვეწყობილი წინადადება. • <u>მართლწერისა და პუნქტუაციის საკითხები:</u> ნაცვალსახელები და მათთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები- სასვენი ნიშნების ხმარება მიმართვასთან • <u>ლექსიკა:</u> სინონიმი, ანტონიმი; **მოსმენის სტრატეგიები** მოსმენის პროცესის თითოეული ფაზისათვის		

	(მოსმენამდე, მოსმენის დროს, მოსმენის შემდეგ); **კითხვის სტრატეგიები** კითხვის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (კითხვამდე, კითხვის დროს, კითხვის შემდეგ); **წერის სტრატეგიები** წერის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (წერის დაწყებამდე, წერის დროს, პირველი ვარიანტის შექმნის შემდეგ); **ლაპარაკის სტრატეგიები** ზეპირი კომუნიკაციამდე და კომუნიკაციის დროს; **ლექსიკისა და გრამატიკის სწავლის სტრატეგიები:** • ენათშორისი პარალელების გავლება; • დამახსოვრების სხვადასხვა ხერხის გამოყენება; • დედუქცია - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს ენობრივი კანონზომიერების/წესის ამოცნობას, განზოგადებას და გამოყენებას კონკრეტულ მაგალითებში. **ქვეცნებები:** დავალების ღირებულების განჭვრეტა, დავალების მოთხოვნების განსაზღვრა; დავალების დაგეგმვა, მიღწევების თვითშეფასება, თანაშეფასება; სწავლის		

<table>
<tr><td></td><td>სტრატეგიების შეფასება; წინსვლის დაგეგმვა;
საკითხები:

ფასეულობები; სამყაროსეული ნორმები;</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td colspan="2">**აქტივობები:**
მოსწავლის წიგნი 41,42,50, 51, 55, 57, 58
სავარჯიშოების რვეული 43,44,45,46,47,48,49,52,53,54,56,59,60

აქტივობა 31 - მზადება თემის ახალი ნაწილისთვის - დავალება 41 ამზადებს მოსწავლეებს ბულინგის შესახებ ანიმაციის სანახავად. შესაბამისად, მოსწავლეები უპასუხებენ შეკითხვებს სკოლაში ურთიერთობების თემაზე. საჭიროა, მასწავლებელმა შექმნას იმგვარი ატმოსფერო საუბრისთვის, რომ 59 =ე მოსწავლეებმა ღიად გამოთქვან მოსაზრებები და იყვნენ გულწრფელები.
აქტივობა 32 - მოსწავლეები ნახულობენ ვიდეოჩანაწერს და ასრულებენ გაგების დავალებებს წიგნსა და რვეულში - წიგნის დავალება 42 და რვეულის სავარჯიშოები 43,44,45. ამასთან რვეულის 43- სავარჯიშო ემსახურება ტექსტის განტვირთვას უცხო ლექსიკური ერთეულებისგან მათი მშობლიურ ენაზე თარგმნისა და გაცნობის გზით.
აქტივობა 33 - წერის უნარის განვითარებაზე მუშაობა: მას შემდეგ, რაც მოსწავლები ნახავენ ანიმაციას და ისაუბრებენ მის შესახებ, მათ მოუწევთ დაწერონ ამბის თანმიმდევრობა ქრონოლოგიური საყრდენების(თავიდან... მერე... ბოლოს) დახმარებით.
წერისა და ვიდეოჩანაწერის გაგების უნარს უკავშირდება სავარჯიშო 49, სადაც მოსწავლემ ნანახი წერილობით უნდა ჩამოაყალიბოს. მეორე ენაზე პერსონაჟის შესახებ წერილობით მსჯელობა ბევრ სხვადასხვა (ლექსიკურ, გრამატიკულ, სტილისტიკურ) უნარს მოითხოვს და შესაძლოა მოსწავლეებს ის კარგად არ გამოუვიდეთ, არ იყოს ლექსიკურად ან ენობრივად საკმარისად გამართული, მაგრამ ამგვარი დავალებების მაინც ხშირად უნდა შესრულდეს. ამ მიზნის მისაღწევად ნაბიჯ-ნაბიჯ უნდა ვიაროთ, რისთვისაც წინადადებების შედგენა ერთერთი კარგი სავარჯიშოა. ამგვარ სავარჯიშოს მოსწავლეები ასრულებენ ანიმაციის ახალ ლექსიკურ ერთეულებზე(სავარჯიშო 48) , ასევე მსგავსია სავარჯიშო 51.</td><td>კომპლექსური დავალება 1

მოამზადე მაქსიმუმ სამწუთიანი ზეპირი გამოსვლა-გამოხმაურება ანიმაციისა და მოთხრობის ამბების მსგავსება-განსხვავებების შესახებ.
წინასწარ
• დაიხმარე ქვემოთ მოცემული სქემა (თუ სურვილი გაქვს, გადაიხაზე რვეულში და წერილობით მოინიშნე პასუხები შენთვის გონებაში (ან ფურცელზე) ჩამოაყალიბე მსგავსებები და განსხვავებები საუბრისას:
• დაიხმარე ფრაზები: მე ვფიქრობ რომ....; მე დავინახე, რომ...; მე დავფიქრდი იმაზე, თუ...; მე რომ........ ვიყო, ...; როგორც ჩანს.... ეს ორი ამბავი ჰგავს იმით, რომ....; ეს ორი ამბავი განსხვავდება იმით, რომ.....
• ეცადე, შენი საუბარი იყოს გაბმული. ნუ შეგეშინდება, თუ რომელიმე სიტყვას ვერ იხსენებ. ამ დროს დაიხმარე ფრაზები: ეს სიტყვა აღარ მახსოვს...; ერთი წუთით, გავიხსენებ.... ან გამოიყენე ჟესტები; თვალით ეკონტაქტე მასწავლებელს, რომ ის დაგეხმაროს საჭირო სიტუაციაში;
• დაიცავი რეგლამენტი;</td></tr>
</table>

	აქტივობა 34- ტექსტის წაკითხვა და გაგება: მოსწავლეები კითხულობენ ტექსტს „წრიპა ჩარლი“, რომელიც ასევე ბულინგის თემას ეხება და ასრულებენ ტექსტის გაგების დავალებებს (წიგნის დავალება 50, 51,52) **აქტივობა 35**- დისკუსიის მოწყობა: 53-ე დავალება მოსწავლეებს სთხოვს დისკუსიას ბულინგის თემაზე. მასწავლებელმა უნდა გაითვალისწინოს,რომ ბულინგი მგრძნობიარე თემაა და მის შესახებ დისკუსია ძალიან ფრთხილად უნდა წარიმართოს. კერძოდ ისე, რომ საუბარმა ცალსახად ბულინგის საწინააღმდეგო სახე მიიღოს. **აქტივობა 36** - წერის უნარის განვითარებაზე მუშაობა: მოსწავლეები ავსებენ სქემას, რაც მოსამზადებელი ეტაპია პერსონაჟის დახასიათების დასაწერად (სავარჯიშოები 55-56) **აქტივობა 37** - გრამატიკაზე მუშაობა: თავის საკითხავი თუ მოსასმენი ტექსტებიდან გამომდინარე გამოტანილია ორი გრამატიკული საკითხი - განსაზღვრებითი ნაცვალსახელები და რთული ქვეწყობილი წინადადება. ამისათვის შემოთავაზებულია შესაბამისი გრამატიკული ბლოკები, რომლებიც უნდა წაიკითხოს მოსწავლემ და შემდეგ შეასრულოს შესაბამისი სავარჯიშოები. - წიგნის დავალება 55 და რვეულის ს ავარჯიშო 58; წიგნის დავალება 60 და რვეულის ს ავარჯიშოები 61, 62 და 63. **აქტივობა 38** - სრულდება კომპლექსური დავალება 59 **აქტივობა 39** - სრულდება კომპლექსური დავალება 64 შენიშვნა: 59-ე და 64-ე კომპლექსური დავალებები არ მოსდევს ერთმანეთს. ისინი გაყოფილია გრამატიკული საკითხებით, რომლებიც მასწავლებლისთვის უკეთ გასააზრებლად ჩვენ ერთად წარმოვადგინეთ 37-ე აქტივობაში.	• გამოიყენე განსაზღვრებითი ნაცვალსახელები (ყველა, თვითონ, სხვა...). საუბრის შემდეგ თქვი, რა გაგიჭირდა ამ დავალების შესრულებისას ან პირიქით, რა გაგიიოლდა? რაიმე რჩევას ხომ არ მისცემდი სხვებს ამ დავალების შესასრულებლად? **კომპლექსური დავალება 2** დაიყავით ჯგუფებად და დაამზადეთ ბუკლეტი ბულინგის შესახებ, სადაც გამოჩნდება: • რა არის ბულინგი • რატომ არის მუდმივი დაცინვა ბულინგი • როგორ მოიქცეთ, თუ დაგვცინიან • როგორ მოვიქცეთ, თუ ვხედავთ, რომ ჩვენ გვერდით ვინმეს დასცინიან წინასწარ მოამზადეთ ნახატები, რომლითაც გააფორმებთ ბუკლეტს. გამოიყენეთ ტექსტის მიხედვით ათვისებული ახალი ლექსიკა. პრეზენტაციისას წარმოაჩინეთ ბუკლეტების ტექსტებში გამოყენებული ნასწავლი გრამატიკული მასალა - ნაცვალსახელები და რთული ქვეწყობილი წინადადებები. პრეზენტაციის შემდეგ ისაუბრეთ: **ა.** ბუკლეტის დამზადების პროცესი როთ იყო • საინტერესო
	რესურსები: მოსწავლის წიგნი, რვეული, ვიდეოჩანაწერი	

		• იოლი • რთული **ზ.** რა შეიძლებოდა სხვანაირად გაგეკეთებინათ, ხელახლა რომ იწყებდეთ დავალების შესრულებას?
	შეფასების კრიტერიუმები **მოსწავლემ უნდა შეძლოს:** 1. სათანადო სტრატეგიების გამოყენებით, ბულინგის შესახებ მხატვრული ტექსტისა და ანიმაციის გაგება/გააზრება და ინფორმაციაზე დაყრდნობით დასკვნების გამოტანა, (1) ბულინგის შესახებ ზეპირი გამოსვლის მომზადება(3) და ბუკლეტის დამზადება (2) 2. ნასწავლი ენობრივი საშუალებებისა და სტრუქტურული ელემენტების ამოცნობა და მათი ფუნქციური გამოყენება (5) ტექსტების შედგენა-გადმოცემის დროს შემოქმედებითი უნარ-ჩვევების გამოვლენა (6); 3. საკუთარისგან განსხვავებული კულტურული ნორმებისა და ღირებულებების გაგება-გააზრება და მრავალფეროვნების მიმართ პოზიტიური დამოკიდებულების გამოვლენა (8), 4. სხვებთან თანამშრომლობა და ამ პროცესში კონსტრუქციული დამოკიდებულებების გამოვლენა (11), სათანადო სტრატეგიებისა და საგანმანათლებლო რესურსების (ბეჭდვითი და მულტიმედია რესურსების, ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების) გააზრებულად გამოყენება (12)	

მკვიდრი წარმოდგენები, რომლებიც მოსწავლეს თემის სწავლის შემდეგ უნდა ჩამოუყალიბდეს:

- სასკოლო სიტუაციებისა და სკოლაში განვითარებული ურთიერთობების ცოდნა მეხმარება ჩემს ყოველდღიურ ცხოვრებაში, სხვებისა და საკუთარი თავის უკეთ გაცნობაში, უკეთესი ურთიერთობების ჩამოყალიბებაში; ურთიერთობებში არსებული პრობლემების თავიდან არიდებაში; ჩემი წარმოდგენების შევსებასა და საჭიროებისამებრ შეცვლაში;
- სხვადასხვა ქვეყნის სასკოლო ცხოვრებისა და სხვადასხვა ეროვნების ჩემი თანატოლების ცხოვრების გაცნობა მეხმარება, გავაცნობიერო, რომ ბავშვის ფიქრები, განცდები და პრობლემები საერთოა ყველგან და მათ მიმართ მიჩნდება მეგობრული გრძნობა და ინტერესი.
- ამ თემაზე არსებული სხვადასხვა ტიპის(წერილობითი, მედია-) ტექსტების უკეთ გასაგებად შემიძლია გამოვიყენო ტექსტის ელემენტების, ენობრივი საშუალებებისა და კითხვის სტრატეგიების ცოდნა;
- ამ სტრატეგიების ათვისება დამეხმარება გადავჭრა სხვადასხვა საკომუნიკაციო ამოცანა სკოლისა და სკოლაში ჩამოყალიბებული ურთიერთობების თემაზე.
- ახალი საკითხის ან თემის შესწავლისას შემიძლია განვსაზღვრო, თუ რაში უნდა გამოვიყენო იგი, რა დამჭირდება ამის შესასწავლად, ვის შემიძლია ვთხოვო დახმარება და სად შემიძლია მოვიძიო ეს დახმარება თუ საჭირო რესურსი.

VII თავი — შეფასების რუბრიკები განმავითარებელი და განმსაზღვრელი შეფასებისთვის

სოლოტაქსონომიაზე დაფუძნებული შეფასების რუბრიკები ცნებების მიხედვით

1. ცნება: საკომუნიკაციო სიტუაცია (1, 2, 3, 4, 6)

- კომუნიკაცია გულისხმობს ინფორმაციის გაცვლას ინდივიდებს შორის;
- კომუნიკაციის ფორმასა და შინაარსზე გავლენას ახდენს სიტუაციური მახასიათებლები: კომუნიკაციის მიზანი, კომუნიკაციის მონაწილეები (ადრესანტი, ადრესატი), კომუნიკაციის ადგილი და დრო.
- წარმატებული კომუნიკაციისთვის, აუცილებელია სიტუაციური მახასიათებლების გათვალისწინება;

პრესტრუქტურული	უნისტრუქტურული	მულტისტრუქ-ტურული	მიმართებითი	გაფართოებული
მოსწავლე საერთოდ ვერ იგებს საკითხს ან იყენებს შეუსაბამო, არარელევანტურ ინფორმაციას.	მოსწავლეს შეუძლია მხოლოდ ერთი ასპექტის გათვალისწინება და მარტივი, ზედაპირული ინფორმაციის ფლობა.	მოსწავლეს შეუძლია რამდენიმე ასპექტის გათვალისწინება, მათ შორის არსებული მიმართებების გაგების გარეშე.	მოსწავლეს შეუძლია გაიგოს, რა მიმართებებია საკვანძო ასპექტებს შორის, ასევე როგორ უკავშირდებიან ისინი ერთმანეთს და ქმნიან მთელს, მთლიანობას.	მოსწავლეს შეუძლ-ია მოცემულის/შეთავაზებულის მიღმა სტრუქტურის განზოგადება, სტრუქტურის აღ-ქმა მრავალი სხვა-დასხვა პერსპექტივიდან და იდეების გადატანა ახალ სფეროში.
ვერ ახერხებს კომუნიკაციის დამყარებას, ვერ მონაწილეობს ქართულენოვანი ინფრომაციის აღქმასა და გაცემაში.	კომუნიკაციურ სიტუაციაში შეუძლია ან კომუნიკაციის მიზანსა და მონაწილეებზე, ან ადგილსა და დროზე კონცენტრირება.	კომუნიკაციურ სიტუაციში შეუძლია კომუნიკაციის მიზანსა და მონაწილეებზე, ადგილსა და დროზე კონცენტრირება. თუმცა ერთი კომპონენტის შეცვლის შემთხვევაში ვერ ახერხებს სხვა კომპონენტის მოდიფიცირებას.	კომუნიკაციურ სიტუაციში ითვალისწინებს კომუნიკაციის მიზანსა და მოანწილეებს, ადგილსა და დროს; წარმატებული კომუნიკაციისთვის ზოგჯერ ვერ ახერხებს სრატეგიების შეცვლას სიტუაციისდა მიხედვით.	კომუნიკაციურ სიტუაციში ითვალისწინებს კომუნიკაციის მიზანსა და მოანწილეებს, ადგილსა და დროს; წარმატებული კომუნიკაციისთვის მყისიერად იღებს ადეკვატურ გადაწყვეტილებებს სტრატეგიების შეცვლის ჩათვლით.

2. ცნება: ტექსტის ტიპი და ჟანრი (შედეგები 1, 2, 3, 4, 5)

ტექსტები იყოფა 2 ძირითად ტიპად: მხატვრულ და არამხატვრულ ტექსტებად.

ერთი ჟანრის ტექსტებს აქვს საერთო მახასიათებლები (ენობრივ-სტილური, სტრუქტურულ-ორგანიზაციული და სხვა მსგავსებები).

ტექსტის ჟანრობრივი მახასიათებლების ცოდნა მეხმარება როგორც ტექსტის გაგება-გააზრებაში, ისე კონკრეტული მიზნით შესაბამისი ჟანრის ტექსტების შედგენაში.

პრესტრუქტურული	უნისტრუქტურული	მულტისტრუქ-ტურული	მიმართებითი	გაფართოებული
მოსწავლე საერთოდ ვერ იგებს საკითხს ან იყენებს შეუსაბამო, არარელევანტურ ინფორმაციას.	მოსწავლეს შეუძლია მხოლოდ ერთი ასპექტის გათვალისწინება და მარტივი, ზედაპირული ინფორმაციის ფლობა.	მოსწავლეს შეუძლია რამდენიმე ასპექტის გათვალისწინება, მათ შორის არსებული მიმართებების გაგების გარეშე.	მოსწავლეს შეუძლია გაიგოს, რა მიმართებებია საკვანძო ასპექტებს შორის, ასევე როგორ უკავშირდებიან ისინი ერთმანეთს და ქმნიან მთელს, მთლიანობას.	მოსწავლეს შეუძლია მოცემულის / შეთავაზებულის მიღმა სტრუქტურის განზოგადება, სტრუქტურის აღქმა მრავალი სხვადასხვა პერსპექტივიდან და იდეების გადატანა ახალ სფეროში.
ვერ ახერხებს სხვადასხვა ტიპის ტექსტს შორის ჟანრობრივი განსხვავებების დაჭერას.	შეუძლია კონკრეტული ტიპისა და ჟანრის ტექსტის ერთი მახასიათებლის საფუძველზე ჟანრობრივი განსხვავებების აღქმა.	შეუძლია ძირითადი მახასიათებლების ამოცნობა სხვადასხვა ტიპისა და ჟანრის ტექსტებში. ვერ ახერხებს შეტავაზებული ჟანრის ტექსტის შეთავაზებულ ჟანრში გადაყვანას.	საფუძვლიანად აცნობიერებს ჟანრობრივ მახასიათებლებს თითოეული ტიპის ტექსტისთვის. შეუძლია ერთი ტიპის ტექსტის სხვა ტიპის ტექსტად გადაკეთება.	შემოქმედებითად იყენებს ტექსტის ჟანრობრივ მახასიათებლებს სხვადასხვა ტიპის ტექსტების შემსაქმნელად თუ გადასაკეთებლად. შეუძლია ჟანრის მახასიათებლების თავისუფალი გამოყენება.

3. ცნება: ტექსტის სტრუქტურა, ორგანიზება (შედეგი 1, 4, 5, 6)

ტექსტის სტრუქტურას ქმნის სიტყვიერი (მაგ., სათაური, ქვესათაური, აბზაცი, წარწერა) და არასიტყვიერი (მაგ., ილუსტრაცია, სვეტი, სქემა, სასვენი ნიშნები, ზეპირ ტექსტში - ინტონაცია) ელემენტების ერთობლიობა და მათი თავისებური განლაგება;

ტექსტის სტრუქტურული ელემენტების ცოდნა და მასზე დაკვირვება მეხმარება როგორც ტექსტის გაგებაში, ისე კონკრეტული მიზნით შესაბამისი ტექსტის შედგენაში.

პრესტრუქტურული	უნისტრუქტურული	მულტისტრუქ-ტურული	მიმართებითი	გაფართოე ბული
მოსწავლე საერთოდ ვერ იგებს საკითხს ან იყენებს შეუსაბამო, არარელევანტურ ინფორმაციას.	მოსწავლეს შეუძლია მხოლოდ ერთი ასპექტის გათვალისწინება და მარტივი, ზედაპირული ინფორმაციის ფლობა.	მოსწავლეს შეუძლია რამდენიმე ასპექტის გათვალისწინება, მათ შორის არსებული მიმართებების გაგების გარეშე.	მოსწავლეს შეუძლია გაიგოს, რა მიმართებებია საკვანძო ასპექტებს შორის, ასევე როგორ უკავშირდებიან ისინი ერთმანეთს და ქმნიან მთელს, მთლიანობას.	მოსწავლეს შეუძლ-ია მოცემულის/შეთავა ზებულის მიღმა სტრუქტურის განზო გადება, სტრუქტუ რის აღ-ქმა მრავალი სხვა-დასხვა პერსპე ქტივიდან და იდე ების გადატანა ახალ სფეროში.
ვერ ახერხებ ტქსტის მახასიათებლების იდენტიფიცირებას.	ახერხებს ტექსტის ერთი-ორი მახასითებლის იდენტიფიცირებას ტექსტის გაზრების მიზნით.	აცნობიერებს და იყენებს ტექსტის სიტყვიერ და არასიტყვიერ მახასიათებლებს, როგორც ტექ-სტის გაგების, ასევე შექმნის მი-ზნით. ვერ ახერ-ხებს ერთი მახა-სიათებლის (მა-გალითად, ილუ-სტრაციის) ცვლ-ილების შესაბა-მისად სხვა მახა-სიათებლის (მაგ-ალითად, აბზა-ცის) ცვლილებას.	ტექსტის გააზრებისა და ინტერპრეტირების მიზნით იყენებს ტექსტის სიტყვიერ და არასიტყვიერ მახასიათებლებს; ეს მახასიათებლები ეხმარება სხვადასხვა ტიპისა და ჟანრის ტექსტების შემქნისას.	ეფექტურად იყენებს ტექ-სტის სიტყვიერ და არასიტყვი-ერ მახასიათებ-ლებს ტექსტის გააზრებისა და ინტერპრეტი-რების მიზნით. შემოქმედებითად იყენებს ტექსტის სტუქ-ტურულ მახა-სიათებლებს სხვადასხვა ტი-პისა და ჟან-რის ტექსტების შემსაქმნელად.

4. ცნება: ინტერპრეტაცია, საკუთარი დამოკიდებულების გამოხატვა (შედეგები: 1, 2, 3, 4, 5, 6)

ინტერპრეტაცია გულისხმობს ტექსტის წარმოჩენას ახალი სახით / ფორმით;

ინტერპრეტაციის დროს შემიძლია გამოვიყენო ტექსტში მოცემული მინიშნებები, პირადი გამოცდილება, ნასწავლი/ნაცნობი ტექსტების, ცნებებისა და საკითხების ცოდნა;

პირადი დამოკიდებულების გამოხატვა მეხმარება დასკვნის გამოტანაში, საკუთარი თავის უკეთ გაგებაში, ტექსტის პირად გამოცდილებასთან დაკავშირებაში და საშუალებას მაძლევს მოვემზადო რეალური ცხოვრებისთვის.

პრესტრუქტურული	უნისტუქტურული	მულტისტრუქ ტურული	მიმართებითი	გაფართოებული
მოსწავლე საერთოდ ვერ იგებს საკითხს ან იყენებს შეუსაბამო, არარელევანტურ ინფორმაციას.	მოსწავლეს შეუძლია მხოლოდ ერთი ასპექტის გათვალისწინება და მარტივი, ზედაპირული ინფორმაციის ფლობა.	მოსწავლეს შეუძლია რამდენიმე ასპექტის გათვალისწინება, მათ შორის არსებული მიმართებების გაგების გარეშე.	მოსწავლეს შეუძლია გაიგოს, რა მიმართებებია საკვანძო ასპექტებს შორის, ასევე როგორ უკავშირდებიან ისინი ერთმანეთს და ქმნიან მთელს, მთლიანობას.	მოსწავლეს შეუძლია მოცემულის / შეთავაზებულის მიღმა სტრუქ-ტურის განზო-გადება, სტრუქ-ტურის აღქმა მრავალი სხვა-დასხვა პერსპე-ქტივიდან და იდეების გადა-ტანა ახალ სფეროში.
ნამუშევარი არაა შესრულებული ან არაადეკვატური შინაარსითაა გადმოცელი. ვერ საუბრობს საკუთარ ნამუშევარზე ან საუბრობს გაურკვევლად. ვერ გადმოსცემს მუშაობის პროცესს.	ნამუშევარში გადმოცემულია ერთი ან ორი მთავარი მომენტი. საუბრობს გაურკვევლად საკუთარ ნამუშევარზე. ასახელებს დავალებაზე მუშაობის მხოლოდ ერთ მოქმედებას.	ნამუშევარში გადმოცემულია მთავარი მომენტები. საუბრობს საკუთარ ნამუშევარზე. საუბრობს, დავალებაზე მუშაობისას რა მოქმედებები შეასრულა.	იყენებს საკვანძო და საინტერესო დეტალებს ტექსტიდან. განმარტავს საკუთარ ნამუშევარს. საუბრობს, დავალებაზე მუშაობისას რა მოქმედებები შეასრულა და რა თანამიმდევრობით.	ახერხებს ტექსტის თავისუფალ, შემოქმედებით ინტერპრეტაციას, რისთვისაც იყენებს მინიშნებებს. გამოაქვს სათანადო დასკვნები და აკავშირებს პირად გამოცდილებასთან

5. ცნება: ენობრივ-კულტურული თვითმყოფადობა (შედეგები 7, 8, 9)

ქართული ენის შესწავლისას აღმოვაჩენთ განსხვავებულ სოციოკულტურულ და კულტურულ სამყაროსაც (მაგ., თავისებურ ტრადიციებს, ზნე-ჩვეულებებს, განსხავებულ ქცევის წესებს, ცხოვრების სტილს, სამყაროსეულ ხედვას);

განსხვავებული ენისა და კულტურის აღმოჩენა და საკუთართან შედარება მეხმარება საკუთარი ენისა და კულტურის უკეთ გაცნობიერებაში;

სოციოკულტურულ თავისებურებათა გაგება და გაზიარება ამდიდრებს ცოდნა-გამოცდილებას და ხელს უწყობს კულტურულ თვითმყოფადობათა დაფასებასა.

პრესტრუქტურული	უნისტუქტურული	მულტისტრუქ ტურული	მიმართებითი	გაფართოებული
მოსწავლე საერთოდ ვერ იგებს საკითხს ან იყენებს შეუსაბამო, არარელევანტურ ინფორმაციას.	მოსწავლეს შეუძლია მხოლოდ ერთი ასპექტის გათვალისწინება და მარტივი, ზედაპირული ინფორმაციის ფლობა.	მოსწავლეს შეუძლია რამდენიმე ასპექტის გათვალისწინება, მათ შორის არსებული მიმართებების გაგების გარეშე.	მოსწავლეს შეუ-ძლია გაიგოს, რა მიმართებებია საკვანძო ასპექ-ტებს შორის, ასევე როგორ უკავშირდებიან ისინი ერთმან-ეთს და ქმნიან მთელს, მთლია-ნობას.	მოსწავლეს შეუ-ძლია შეთავაზე-ბულის მიღმა სტრუქტურის განზოგადება, სტრუქტურის აღქმა მრავალი სხვადასხვა პერსპექტივიდან და იდეების გადატანა ახალ სფეროში.
ქართულენოვან ტექსტებში ვერ ამჩნევს სოციოკულუტრულ მახასითებლებს.	ქართულენოვან ზეპირ თუ წერილობით ტექსტში აღმოაჩენს ორიოდე სოციოკულტურულ მახასიათებელს, თუმცა ვერ ადარებს საკუთარს.	ქართულენოვან ზეპირ თუ წერილობით ტექსტში აღმოაჩენს რამდენიმე სოციოკულტურულ მახასიათებელს, რომელსაც ადარებს საკუთარს.	ამჩნევს და საკუთარს ადარებს ქართულ სოციოკულტურულ თავისებურებებს. მის მიმართ უყალიბდება დადებითი დამოკიდებულება.	ამჩნევს და საკუთარს ადარებს ქართულ სოციოკულტურულ თავისებურებებს. მის მიმართ უყალიბდება დადებითი დამოკიდებულება და სხვებსაც მიუთითებს ამისკენ.

6. ცნება: გრამატიკა (შედეგები 5)

სიტყვები ერთმანეთს გარკვეული წესების მეშვეობით უკავშირდებიან, რომელთა ცოდნაც მნიშვნელოვანია მათ შორის აზრობრივი მიმართებების გასაგებად;

გრამატიკული საკითხებისა და ტექსტის ენობრივი მახასიათებლების ცოდნა მნიშვნელოვანია წარმატებული კომუნიკაციისათვის.

პრესტრუქტურული	უნისტუქტურული	მულტისტრუქ ტურული	მიმართებითი	გაფართოებული
მოსწავლე საერთოდ ვერ იგებს საკითხს ან იყენებს შეუსაბამო, არარელევანტურ ინფორმაციას.	მოსწავლეს შეუძლია მხოლოდ ერთი ასპექტის გათვალისწინება და მარტივი, ზედაპირული ინფორმაციის ფლობა.	მოსწავლეს შეუძლია რამდენიმე ასპექტის გათვალისწინება, მათ შორის არსებული მიმართებების გაგების გარეშე.	მოსწავლეს შეუძლია გაიგოს, რა მიმართებებია საკვანძო ასპექტებს შორის, ასევე როგორ უკავშირდებიან ისინი ერთმანეთს და ქმნიან მთელს, მთლიანობას.	მოსწავლეს შეუძლია მოცემულის / შეთავაზებულის მიღმა სტრუქტურის განზოგადება, სტრუქტურის აღქმა მრავალი სხვადასხვა პერსპექტივიდან და იდეების გადატანა ახალ სფეროში.
მოსწავლე ზეპირ და წერითმეტყვე ლებისას ვერ იყენებს შეთავაზებულ გრამატიკულ ფორმებისა და ენობრივ კონსტრუქციებს .	მოსწავლე ზეპირ და წერითმეტყვე ლებისას იყენებს შეთავაზებულ გრამატიკულ ფორმებისა და ენობრივ კონსტრუქციებიდან მხოლოდ ორიოდე ფორმას .	მოსწავლე ზეპირ და წერითმეტყვე ლებისას იყენებს შეთავაზებულ გრამატიკულ ფორმებისა და ენობრივ კონსტრუქციების უმეტესობას.	მოსწავლე ზეპირ და წერითმეტყვე ლებისას იყენებს შეთავაზებულ გრამატიკულ ფორმებსა და ენობრივ კონსტრუქციებს.	მოსწავლე ზეპირ და წერითმეტყვე ლებისას დაუბრკოლებლად იყენებს შეთავაზებულ გრამატიკულ ფორმებსა და ენობრივ კონსტრუქციებს.

7. ცნება: ენის სწავლის სტრატეგიები (კოგნიტური სტრატეგიები) (შედეგები 1, 2, 3, 5)

ენის სწავლას უკეთ შევძლებ, თუ გამოვიყენებ სხვადასხვა გონებრივ ხერხს, ანუ სტრატეგიებს;

თითოეულ სამეტყველო აქტივობაზე (მოსმენა-გაგებაზე, კითხვა-გაგებაზე, ზეპირ და წერით მეტყველებაზე) მუშაობა მოითხოვს განსხვავებული ხერხების, ანუ სტრატეგიების გამოყენებას;

ამ სტრატეგიების აღმოჩენა და გამოყენება მიადვილებს სწავლას და საშუალებას მაძლევს მკვეთრად გავაუმჯობესო ჩემი მიღწევები.

ლექსიკისა და გრამატიკის ათვისებას მიადვილებს ასევე სათანადო სტრატეგიების გამოყენება.

8. ცნება: სწავლის პროცესის გაცნობიერებულად მართვა (მეტაკოგნიცია) (შედეგები: 10, 11, 12)

პრესტრუქტურული	უნისტუქტურული	მულტისტრუქ-ტურული	მიმართებითი	გაფართოებული
მოსწავლე საერთოდ ვერ იგებს საკითხს ან იყენებს შეუსაბამო, არარელევანტურ ინფორმაციას.	მოსწავლეს შეუძლია მხოლოდ ერთი ასპექტის გათვალისწინება და მარტივი, ზედაპირული ინფორმაციის ფლობა.	მოსწავლეს შეუძლია რამდენიმე ასპექტის გათვალისწინება, მათ შორის არსებული მიმართებების გაგების გარეშე.	მოსწავლეს შე-უძლია გაიგოს, რა მიმართებე-ბია საკვანძო ასპექტებს შორის, ასევე როგორ უკავშირდებიან ისინი ერთმანეთს და ქმნიან მთელს, მთლიანობას.	მოსწავლეს შეუ-ძლია მოცემულ-ის/შეთავაზებუ-ლის მიღმა სტრ-უქტურის გან-ზოგადება, სტრ-უქტურის აღქმა მრავალი სხვად-ასხვა პერსპექ-ტივიდან და იდეების გადატანა ახალ სფეროში.
მოსწავლე ვერ ახერხებს გონებრივი ხერხების გამოყენებას.	მოსწავლე თითოეულ სამეტყველო აქტივობაზე მხოლოდ ცალ-კეულ შემთხვე-ვაში იყენებს სათანადო გონ-ებრივ ხერხებს, რაც უადვილებს ლექსიკისა და გრამატიკის ათვისებასაც.	მოსწავლე თითოეულ სამეტყველო აქტივობაზე უმეტესად იყენებს სათანადო გონებრივ ხერ-ხებს, რაც უად-ვილებს ლექსი-კისა და გრამა-ტიკის ათვისებასაც.	მოსწავლე თითოეულ სამეტყველო აქტივობაზე იყენებს სათანადო გონებრივ ხერ-ხებს, რაც უად-ვილებს ლექსი-კისა და გრამა-ტიკის ათვისებასაც.	თითოეულ სამეტყველო აქტივობაზე იყენებს და სხვებსაც ურჩე-ვს სათანადო გონებრივ ხერ-ხებს, რაც უად-ვილებს ლექსი-კისა და გრამა-ტიკის ათვისებასაც.

სტრატეგიების კარგი მცოდნე, ანუ მოსწავლე-სტრატეგი აკვირდება სწავლის პროცესს, აცნობიერებს იმ სტრატეგიებს და იმ პირობებს, რომლებიც ხელს უწყობს მის წინსვლას, გეზს აძლევს სწავლის პროცესს და ქმნის წინსვლის ხელშემწყობ პირობებს;

სწავლაში წინსვლა დამოკიდებულია ჩემს სტრატეგიულობაზე, და არა - ჩემს თანდაყოლილ უნარებზე.

სოლოტაქსონომიაზე დაფუძნებული შეფასების რუბრიკები ზეპირი და წერითმეტყველებითი უნარებისთვის

პრესტრუქტურული	უნისტუქტურული	მულტისტრუქ-ტურული	მიმართებითი	გაფართოებული
მოსწავლე საერთოდ ვერ იგებს საკითხს ან იყენებს შეუსაბამო, არარელევანტურ ინფორმაციას.	მოსწავლეს შეუძლია მხოლოდ ერთი ასპექტის გათვალისწინება და მარტივი, ზედაპირული ინფორმაციის ფლობა.	მოსწავლეს შეუძლია რამდენიმე ასპექტის გათვალისწინება, მათ შორის არსებული მიმართებების გაგების გარეშე.	მოსწავლეს შეუძლია გაიგოს, რა მიმართებებია საკვანძო ასპექტებს შორის, ასევე როგორ უკავშირდებიან ისინი ერთმანეთს და ქმნიან მთელს, მთლიანობას.	მოსწავლეს შეუძლია მოცემულის / შეთავაზებულის მიღმა სტრუქტურის განზოგადება, სტრუქტურის აღქმა მრავალი სხვადასხვა პერსპექტივიდან და იდეების გადატანა ახალ სფეროში.
მოსწავლე ვერ აკვირდება საკუთარ სწავლას და ვერ ახდენს მასზე ზემოქმედებას.	მოსწავლე შემთხვევით, იშვიათად აკვირდება, საკუთარი სსწავლის პროცესს. ვერ ახერხებს მის შეცვლასა და დაგეგმვას.	მოსწავლე ხშირად აკვირდება, ცვლის და გეგმავს საკუთარი სსწავლის პროცესს.	მოსწავლე აკვირდება, ცვლის და გეგმავს საკუთარი სსწავლის პროცესს და აცნობიერებს, რომ ეფექტიანობა მასზეა დამოკიდებული.	მოსწავლე აკვირდება, ცვლის და გეგმავს საკუთარი სსწავლის პროცესს და აცნობიერებს, რომ ეფექტიანობა მასზეა დამოკიდებული. ამასვე ურჩევს სხვებსაც.

საბაზო საფეხურზე გამოიყენება, როგორც განმავითარებელი, ასევე განმსაზღვრელი შეფასება მოსწავლეებთან. ამისათვის საჭიროა გავითვალისწინოთ შეფასების გარკვეული რუბრიკები. ზემოთ გავეცანით სოლოტაქსონომიაზე დაფუძნებულ შეფასების რუბრიკებს ქართულის, როგორც მეორე ენის სტანდარტით შემოთავაზებული ცნებებისა და მკვიდრი წარმოდგენების მიხედვით. ამ რუბრიკებში წარმოდგენილია იმავე ტაქსონომიაზე დაფუძნებული შეფასების რუბრიკები ენობრივი მიმართულებების მიხედვით. მასწავლებელი ამ რუბრიკების გამოყენებით მიიღებს გადაწყვეტილებას, როგორ მისცეს მოსწავლეს როგორც განმავითარებელი, ასევე განმსაზღვრელი შეფასება.

ქვემოთ წარმოდგენილი შეფასების რუბრიკების გამოყენება გარკვეული მოდიფიცირების შემდეგ შესაძლებელია საშინაო და საკლასო დავალებების შეფასების მიზნითაც. ასევე, რაც მთავარია, მათი გამოყენება აუცილებელია კომოლექსური დავალებების შეფასების მიზნით, რათა მასწავლებელმა, ერთი მხრივ, განმსაზღვრელი შეფასებით შეფასოს მოსწავლე (და რაში უნდა დაუწეროს მასწავლებელმა მოსწავლეს ნიშანი, თუ არა კომპლექსურ დავალებაში?!), მეორე მხრივ, მისცეს განმავითარებელი უკუკავშირი და, მესამე მხრივ, გაითვალისწინოს მოსწავლის/მოსწავლეების შედეგები შემდგომი სასწავლო პროცესის დაგეგმვისას.

სოლოტაქსონომიაზე დაფუძნებული შეფასების რუბრიკების გამოყენებისას შეკითხვა დაისმის ნიშნების დაწერის შესახებაც: რომელი ნიშანი შეესაბამება სოლოტაქსონომიის საფეხურებს? ვიფქრობთ, ნიშანთა შემდეგნაირი გადანაწილება იქნება რელევანტური ქართულის, როგორც მეორე ენის სწავლების შემთხვევაში:

პრესტრუქტურული	უნისტრუქტურული	მულტისტრუქ-ტურული	მიმართებითი	გაფართოებული
1-2-3	3-4-5	6-7-8	8-9	10

როგორც ვხედავთ, ზოგიერთი ქულა სოლოტაქსონომიის ორ-ორ დონეზეა განთავსებული. ჩვენ მიგვაჩნია, რომ ასე ცალსახად შეთავაზება მასწავლებლბისთვის, რომ მაინცდამაინც ეს კონკრეტული დონე მაინცდამაინც ამ ნიშანს გულისხმობს, არ იქნება მთლად ზუსტი. ამიტომაც, მასწავლებელი საკუთარი შეხედულებით საკლასო ოთახის კონტექსტისა და კონკრეტული მოსწავლის მიერ შესრულებული კონკრეტული დავალების მიხედვით განსაზღვრავს დასაწერ ნიშანს.

საინფორმაციო ტექსტის გაგება-გააზრება

პრესტრუქტურული	უნისტუქტურული	მულტისტრუქ-ტურული	მიმართებითი	გაფართოებული
მოსწავლე საერთოდ ვერ იგებს საკითხს ან იყენებს შეუსაბამო, არარელევანტურ ინფორმაციას.	მოსწავლეს შეუძლია მხოლოდ ერთი ასპექტის გათვალისწინება და მარტივი, ზედაპირული ინფორმაციის ფლობა.	მოსწავლეს შეუძლია რამდენიმე ასპექტის გათვალისწინება, მათ შორის არსებული მიმართებების გაგების გარეშე.	მოსწავლეს შეუძლია გაიგოს, რა მიმართებებია საკვანძო ასპექტებს შორის, ასევე როგორ უკავშირდებიან ისინი ერთმანეთს და ქმნიან მთელს, მთლიანობას.	მოსწავლეს შეუძლია მოცემულის / შეთავაზებულის მიღმა სტრუქტურის განზოგადება, სტრუქტურის აღქმა მრავალი სხვადასხვა პერსპექტივიდან და იდეების გადატანა ახალ სფეროში.
ვერ ახერხებს საინფორმაციო ტექსტში მოცემული ექსპლიციტური ინფორმაციის აღქმას.	ახერხებს საინფორმაციო ტექსტში მოცემული ორიოდე ექსპლიციტური ინფორმაციის გაგებას.	ახერხებს საინფორმაციო ტექსტში მოცემული ექსპლიციტური ინფორმაციის აღქმას, ზედაპირული ინფორმაციის აღქმა-გაგებას. შეუძლია ზოგიერთი იმპლიციტური ინფრომაციის გაგებაც.	შეუძლია ტექსტში გადმოცემული ინფორმაციის სიღრმისეული გაგება, დასკვნების გამოტანა ტექსტისა და საკუთარი ცოდნის შეჯერების საფუძველზე.	შეუძლია ტექსტში გადმოცემული (იმპლიციტური) ინფორმაციის გააზრება. ტექსტის შექმნის მიზნებისა და ავტორის პოზიციის ამოცნობა. ქვეტექსტის ამოცნობა და საკუთარი დამოკიდებულე ბის გამოხატვა.

მხატვრული ტექსტის გაგება-გააზრება

პრესტრუქტურული	უნისტუქტურული	მულტისტრუქ-ტურული	მიმართებითი	გაფართოებული
მოსწავლე საერთოდ ვერ იგებს საკითხს ან იყენებს შეუსაბამო, არარელევანტურ ინფორმაციას.	მოსწავლეს შეუძლია მხოლოდ ერთი ასპექტის გათვალისწინება და მარტივი, ზედაპირული ინფორმაციის ფლობა.	მოსწავლეს შეუძლია რამდენიმე ასპექტის გათვალისწინება, მათ შორის არსებული მიმართებების გაგების გარეშე.	მოსწავლეს შეუძლია გაიგოს, რა მიმართებებია საკვანძო ასპექტებს შორის, ასევე როგორ უკავშირდებიან ისინი ერთმანეთს და ქმნიან მთელს, მთლიანობას.	მოსწავლეს შეუძლია მოცემულის / შეთავაზებულის მიღმა სტრუქტურის განზოგადება, სტრუქტურის აღქმა მრავალი სხვადასხვა პერსპექტივიდან და იდეების გადატანა ახალ სფეროში.
ვერ ახერხებს მხატვრულ ტექსტში მოცემული ექსპლიციტური ინფორმაციის აღქმას.	ახერხებს მხატვრულ ტექსტში მოცემული ორიოდე ექსპლიციტური ინფორმაციის გაგებას.	ახერხებს მხატვრულ ტექსტში მოცემული ექსპლიციტური ინფორმაციის აღქმას, ზედაპირული ინფორმაციის აღქმა-გაგებას. შეუძლია ზოგიერთი იმპლიციტური ინფრომაციის გაგებაც.	შეუძლია მხატვრულ ტექსტში გადმოცემული ინფორმაციის სიღრმისეული გაგება, დასკვნების გამოტანა ტექსტისა და საკუთარი ცოდნის შეჯერების საფუძველზე. ამოიცნობს მხატვრულ ხერხებს.	შეუძლია მხატვრულ ტექსტში გადმოცემული (იმპლიციტური) ინფორმაციის გააზრება. ტექსტის შექმნის მიზნებისა და ავტორის პოზიციის ამოცნობა. ქვეტექსტის ამოცნობა და საკუთარი დამოკიდებულე ბის გამოხატვა.

მოსმენა

პრესტრუქტურული	უნისტუქტურული	მულტისტრუქ-ტურული	მიმართებითი	გაფართოებული
მოსწავლე საერთოდ ვერ იგებს საკითხს ან იყენებს შეუსაბამო, არარელევანტურ ინფორმაციას.	მოსწავლეს შეუძლია მხოლოდ ერთი ასპექტის გათვალისწინება და მარტივი, ზედაპირული ინფორმაციის ფლობა.	მოსწავლეს შეუძლია რამდენიმე ასპექტის გათვალისწინება, მათ შორის არსებული მიმართებების გაგების გარეშე.	მოსწავლეს შეუძლია გაიგოს, რა მიმართებებია საკვანძო ასპექტებს შორის, ასევე როგორ უკავშირდებიან ისინი ერთმანეთს და ქმნიან მთელს, მთლიანობას.	მოსწავლეს შეუძლია მოცემულის / შეთავაზებულის მიღმა სტრუქტურის განზოგადება, სტრუქტურის აღქმა მრავალი სხვადასხვა პერსპექტივიდან და იდეების გადატანა ახალ სფეროში.
ვერ ახერხებს ტექსტის ვერც ერთი ზედაპირული ინფორმაციის გაგებას.	შეუძლია მოსმენილი ტექსტის მხოლოდ ორიოდე ზედაპირული ინფრომაციის გაგება.	შეუძლია მოსმენილ ტექსტის თემატიკისა ძირითადი და ზედაპირული ინფორმაციის გაგება.	შეუძლია მოსმენილი ტექსტის მთავარი სათქმელისა და ზოგიერთი სიღრმისეული, დეტალური ინფორმაციის გაგება.	შეუძლია მოსმენილი ტექსტის სიღრმისეულად და სრულფასოვნად, მათ შორის დეტალურ დონეზე გააზრება, ქვეტექსტის ამოცნობა.

ლაპარაკი

პრესტრუქტურული	უნისტუქტურული	მულტისტრუქ-ტურული	მიმართებითი	გაფართოებული
მოსწავლე საერთოდ ვერ იგებს საკითხს ან იყენებს შეუსაბამო, არარელევანტურ ინფორმაციას.	მოსწავლეს შეუძლია მხოლოდ ერთი ასპექტის გათვალისწინება და მარტივი, ზედაპირული ინფორმაციის ფლობა.	მოსწავლეს შეუძლია რამდენიმე ასპექტის გათვალისწინება, მათ შორის არსებული მიმართებების გაგების გარეშე.	მოსწავლეს შეუძლია გაიგოს, რა მიმართებებია საკვანძო ასპექტებს შორის, ასევე როგორ უკავშირდებიან ისინი ერთმანეთს და ქმნიან მთელს, მთლიანობას.	მოსწავლეს შეუძლია მოცემულის / შეთავაზებულის მიღმა სტრუქტურის განზოგადება, სტრუქტურის აღქმა მრავალი სხვადასხვა პერსპექტივიდან და იდეების გადატანა ახალ სფეროში.
ვერ ახერხებს საუბარს საკითხის ირგვლივ.	შეუძლია მხოლოდ რამდენიმე სიტყვის თქმა შეთავაზებული საკითხის/თემის ირგვლივ, ისიც ძირითადად რეპროდუცირების ფორმატში.	შეუძლია მოკლე ფრაზებით საუბარი გარკვეული შეცდომებითა და აქცენტით.	შეუძლია გაბმული მეტყველება საკითხის ირგვლივ მცირე შეცდომებით და აქცენტით.	შეუძლია გაბმულად საუბარი და გარკვეული ინტერპრეტირება შეთავაზებული საკითხისა და დავალების ირგვლივ. მყისიერად და ეფექტურად იყენებს ლაპარაკის სტრატეგიებს. შეიძლება ჰქონდეს მცირეოდენი აქცენტი.

წერა

პრესტრუქტურული	უნისტუქტურული	მულტისტრუქ-ტურული	მიმართებითი	გაფართოებული
მოსწავლე საერთოდ ვერ იგებს საკითხს ან იყენებს შეუსაბამო, არარელევანტურ ინფორმაციას.	მოსწავლეს შეუძლია მხოლოდ ერთი ასპექტის გათვალისწინება და მარტივი, ზედაპირული ინფორმაციის ფლობა.	მოსწავლეს შეუძლია რამდენიმე ასპექტის გათვალისწინება, მათ შორის არსებული მიმართებების გაგების გარეშე.	მოსწავლეს შეუძლია გაიგოს, რა მიმართებებია საკვანძო ასპექტებს შორის, ასევე როგორ უკავშირდებიან ისინი ერთმანეთს და ქმნიან მთელს, მთლიანობას.	მოსწავლეს შეუძლია მოცემულის / შეთავაზებულის მიღმა სტრუქტურის განზოგადება, სტრუქტურის აღქმა მრავალი სხვადასხვა პერსპექტივიდან და იდეების გადატანა ახალ სფეროში.
ვერ ახერხებს წერითი ნამუშევრის პირობის აღქმას და ნამუშევრის შექმნას.	ახერხებს საკითხის შესახებ ზედაპირული და ზოგადი ფრაზების დაწერას. ნაწერში მრავლადაა შეცდომები.	საკმაო რაოდენობის შეცდომებით ახერხებს საკითხის შესახებ დავალების პირობის შესაბამისად წერილობითი ნამუშევრის შექმნას.	მცირე შეცდომებით ახერხებს საკითხის შესახებ დავალების პირობის შესაბამისად წერილობითი ნამუშევრის შექმნას. ნაწერში ავლენს შემოქმედებით მიდგომას.	თითქმის უშეცდომოდ ახერხებს საკითხის შესახებ დავალების პირობის შესაბამისად ინფორმაციის წერილობით გადმოცემას. ნაწერში ავლენს შემოქმედებით მიდგომას. აფასებს საკუთარი მუშაობის პროცესს და გეგმავს გაუმჯობესების გზებს.

თავი 5

ტექსტი 1

მამა: ეი, სოფლის ბიჭო! რაც გითხრან, დაიჯერე, თორემ წაგიყვან და დაგამწყვდევ ისე, როგორც ის პატარა ბიჭი მყავს დამწყვდეული...

პატარა პაუზა, აკაკი იცინის

მამა: ხომ ხედავ?

აკაკი: როგორ არა!.. ბრმა ხომ არა ვარ?

მამა: იცნობ?

აკაკი: რა დიდი ცნობა უნდა?

მამა: ხომ არ გინდა მასთან ჭიდაობა?

აკაკი: ვისთან?

მამა: ამ პატარა ბიჭთან...

აკაკი: ბიჭი კი არა, ის არ გინდა კიდევ! ჩემი ლანდია!

მამა: რა იცი, რომ ლანდია?

აკაკი: როგორ არ ვიცი?! განა ცოტა მინახავს წყალში?

ისმის რამდენიმე ადამიანის სიცილის ხმა.

დედა: წყალში? როგორ თუ წყალში?

აკაკი: ისე. როცა სათევზაოდ დავდიოდი ხოლმე ან ყვირილაში, ან იზვარაში, წყალში ყოველთვის გამოვჩნდებოდი ხოლმე.

დედა: მარტო შენ?

აკაკი: მარტო მე რათა? წყალში ყველაფერი გამოჩნდება: ხარი, ძროხა, ცხენი... დღე ყველაფერი გამოჩნდება, ღამე კი მარტო ვარსკვლავები და მთვარე ჩანს ხოლმე.

დედა: თევზს როგორღა იჭერდი?

აკაკი: პატარებს ჩქიფით და დიდებს კი ხელაობით. შევყოფდი ხოლმე ხელს ქვებში; და, თუ შევხვდებოდი თევზს, დავიჭერდი და გამოვიყვანდი.

დედა: გველი რომ შეგხვედროდა?

აკაკი: რა ვუყოთ მერე? შევყოფ ქვებში ხელს, იქ ბევრი თევზი გგონია ერთად, გამოგაქვს და თურმე გველია დახვეული.

დედა: მერე... არ გეშინოდა?

აკაკი: - არა! დავასხერტებდი ხოლმე ქვებზე.

დედა: არ გკბენდა?

აკაკი: ნწუ! ამპა! წყალში არ იკბინება.

ტექსტი 2

მე, ნათია ტრაპაიძე, დავიბადე 1986 წლის 23 ოქტომბერს ქალაქ ოზურგეთში. 1992 წელს შევედი სოფელ ბოხვაურის საშუალო სკოლაში, რომელიც დავამთავრე 2003 წელს.

2004 წელს ჩავირიცხე აკაკი წერეთლის სახელობის ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ქართული ფილოლოგიის ფაკულტეტზე და აქვე დავამთავრე მაგისტრატურაც 2010 წელს.

2009 წლიდან დღემდე ვმუშაობ ქართული ენის მასწავლებლად. პირველად, 2009 წლის სექტემბერში, მუშაობა დავიწყე ახმეტის მუნიციპალიტეტის სოფელ კასრისწყლის საჯარო სკოლაში ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლად. ეს იყო ჩემი პირველი სკოლა და პირველი საცხოვრებელი ადგილი ოჯახისგან შორს. ძალიან ვნერვიულობდი, არ ვიცოდი, როგორ ვიცხოვრებდი ახალ გარემოში, როგორ ჩავატარებდი გაკვეთილებს და როგორ ურთიერთობა მექნებოდა ბავშვებთან. მაგრამ მალე შევეჩვიე ამ სოფელს, სადაც მრავალეთნიკური მოსახლეობა ცხოვრობდა.

2011-2014 წლებში ვმუშაობდი ქალაქ გარდაბნის მე-3 საჯარო სკოლასა და ბოლნისის მუნიციპალიტეტის სოფელ დარბაზის საშუალო სკოლაში. იქაც ქართულ ენას ვასწავლიდი. 2015 წლის თებერვლიდან დღემდე მარნეულის მუნიციპალიტეტის სოფელ სადახლოს პირველ საჯარო სკოლაში ვმუშაობ და ქართულ ენას ვასწავლი ეთნიკურად აზერბაიჯანელ მოსწავლეებს.

მყავს მშობლები, ფარნაოზ და ნონა ტრაპაიძეები და და-ძმა, ნანა და მიხეილ ტრაპაიძეები; 2014 წლიდან დაქორწინებული ვარ. ჩემი მეუღლეც ქართული ენის მასწავლებელია.

ვიცი ქართული და აზერბაიჯანული ენები.

ჩემი ჰობია კითხვა და მოგზაურობა.

ვიდეობმულები:

1-ლი თავი, მოსწავლის წიგნი

https://sportall.ge/sport/skhvadaskhva/olimpizmi/79980-baqo-2015-salome-fazhavam-saqarthvelos-meshvide-medali-moutana-video.html

(00:14-02:13)

მე-2 თავი, მოსწავლის წიგნი

https://www.youtube.com/watch?v=Uzc4rH9rKsM

https://www.youtube.com/watch?v=tcrfvP11Hbo

https://www.youtube.com/watch?v=9ntLHoTJF0g

https://www.youtube.com/watch?v=VqrPhJ6z3ZY

https://www.youtube.com/watch?v=SDHcn9DEOjk&feature=emb_logo

https://www.youtube.com/watch?v=A7IHZuMmnmc&fbclid=IwAR0JWG1_p262SNO2AywkssY8Uip-GL_M6Er_zikdE2yvtGHyMzh3A0o89Nbk

მე-4 თავი, სავარჯიშოების რვეული

https://www.youtube.com/watch?v=PgEmSb0cKBg&feature=emb_logo

(7:13-8:24)

https://nostal.ge/2019/09/13/santorini-ra-akavshirebs/

(00:18-00:40; 00:53-01:26)

მე-5 თავი, მოსწავლის წიგნი

https://www.youtube.com/watch?v=j8wTWp9uQtA

სავარჯიშოების რვეული

https://www.youtube.com/watch?v=nb6Ng3AoDmk&fbclid=IwAR2EJ6K7DgEzKSUodblc1RCE-fr-GLfFApvVcEBQ3UX9bWTqHR-vZY9nwDig

(00:00-01:34)

მე-6 თავი, სავარჯიშოების რვეული

https://www.adjaranet.com/movies/1002384/Anne-with-an-E?lang=GEO&quality=SD&season=1&episode=3

(00:00-00:54; 04:11-04:19; 04:57-05:42; 06:01-06:13; 06:22-06:44; 06:50-07:15)

https://www.adjaranet.com/movies/20711/A-Silent-Voice?lang=GEO&quality=SD

(03:11-05:27; 05:16-05:23)

მოსწავლის წიგნი, სავარჯიშოების რვეული

https://www.youtube.com/watch?v=v7nm9rxCWlA